

Právnícká firma roku 2017

**Profil
advokátní
kanceláře
HSP
& Partners**
(str. 13)

**Již jen pár
měsíců
do účinnosti:**
Připravte se
na GDPR!
(str. 23)

**Velká novela
insolvenčního
zákonu 2017 –
první dojmy**
(str. 110)

NOVÉ BMW X3.

...VÍCE: PROSTORU, KOMFORTU, BEZPEČÍ.

Seznamte se s BMW X3 při zkušební jízdě.
Kontaktujte nás: advokatum@renocar.cz

Renocar Praha, Lipová 280, Praha-Čestlice (D1, EXIT 8), Tel.: 261 393 600
advokatum@renocar.cz

Renocar Brno, Řípská 5c, Brno-Slatina (D1, EXIT 201), Tel.: 548 141 548
dvokatum@renocar.cz

www.renocar-bmw.cz

Kombinovaná spotřeba paliva v l/100 km 5–8,2. Emise CO₂ g/km 132–188.

Radost z jízdy

obsah

úvodník

názory

- 6 U mne lepší, ale nevím.
- 8 Kauza Čapí hnízdo hýbe světem aneb jak je to doopravdy?
- 11 Stejně jsme my Češi šikovný národ...

profil

- 13 Advokátní kancelář HSP & Partners

právnícká firma roku 2017

- 17 Právnícká firma roku 2017

GDPR

- 23 Již jen pár měsíců do účinnosti: Připravte se na GDPR!
- 26 Monitoring zaměstnanců ve světle GDPR
- 28 Příslušnost dozorových orgánů dle GDPR
- 30 Právo na přenositelnost údajů („data portability“) dle nařízení GDPR
- 33 Zvládli jste přípravu na GDPR? Prověřte to právo na přístup k osobním údajům GDPR a cloud
- 35 GDPR a cloud
- 38 K jakým účelům lze používat osobní údaje zaměstnanců?
- 40 Nařízení GDPR a zaměstnavatelé
- 44 Výzvy a příležitosti GDPR v oblasti nových technologií
- 47 GDPR: nikoliv revoluce, ale evoluce v povinnostech správců a zpracovatelů osobních údajů
- 50 Prodej databází osobních údajů a zasílání obchodních sdělení

z právní praxe

- 53 Úskali prokazování kvalifikace prostřednictvím jiné osoby
- 57 Nadužívání zajišťovacích příkazů finančními a celními úřady
- 61 Rozsah přezkumu rozsudku na základě odvolání podaného státním zástupcem v neprospěch obžalovaného
- 65 Nový zákon o přestupcích – osoba přímo postižená spácháním přestupku
- 66 Poukázka a její využití v praxi

- 69 Hrubá nedbalost jako důvod pro nezřízení práva nezbytné cesty dle NOZ ve světle aktuálních rozhodnutí NS ČR
- 72 K některým otázkám in-house zadávání veřejných zakázek
- 75 Registr smluv a první poznatky z praxe
- 79 Vybrané otázky náhrady nákladů na obhajobu dle zák. č. 82/1998 Sb.
- 83 Návrh zákona o platebním styku – transpozice Revised Payment Services Directive
- 87 Dopad částečného zamítnutí návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele na složenou kauci
- 90 Náboženské projevy zaměstnanců na pracovišti – zakázat, či tolerovat?
- 94 Zlepšení vymahatelnosti pohledávek společenství vlastníků jednotek
- 97 Co by také mohlo patřit do nového trestního řádu
- 100 Exekuce na základě zahraničních rozhodčích nálezů
- 102 Uspokojování dluhu vzniklého před účinností nového občanského zákoníku z majetku ve společném jmění manželů
- 106 Praktické fungování představenstva a dozorčí rady ve společnosti s jediným akcionářem
- 110 Velká novela insolvenčního zákona 2017 – první dojmy
- 114 Hromadné žaloby v českém právu
- 117 Vybrané otázky v oblasti střetu zájmů při zadávání veřejných zakázek
- 123 Poškozený a jeho právo účasti při podání vysvětlení
- 127 Smlouva o zřízení práva stavby – vybraná ustanovení
- 130 Ochranné prvky a nové povinnosti některých osob zacházejících s léčivý
- 135 Právní úprava lobbingu z kvalitní českou legislativu
- 137 Legislativa a Průmysl 4.0. Budou si rozumět?
- 141 Beztrestnost kreativního účetnictví aneb i Nejvyšší soud se někdy utne
- 144 Změna odpovědnosti provozovatele potravinářského podniku?

- 146 Otázka dobré víry osoby, na kterou byl majetek převeden v rozporu s ust. § 29 zákona o půdě v kontextu aktuální judikatury Nejvyššího soudu ČR
- 148 Spravedlivá kompenzace při zániku obchodního zastoupení
- 150 Odvolání daru

judikatura

- 152 Z aktuální judikatury Nejvyššího soudu

lifestyle

- 170 Mercedes třídy X
- 172 Energetika prochází největší revolucí za 50 let. Letí chytrá řešení a úspory
- 174 Adrenalinová inspirace – BMW M centrum v Brně aneb NásledujMě.cz
- 176 Pražský trh luxusního bydlení obohátí komorní projekt U Pernikářky 7
- 178 Zavádění metody bim v české republice pohledem experta ze současné praxe
- 180 Postavit chybějící školky a školy rychle, flexibilně, esteticky a ještě s finanční úsporou?
- 184 Prestižní soutěž „Best of Realty – Nejlepší z realit“ zná letošní vítěze
- 188 Matka samoživitelka – to není sprosté slovo, ale neustálý boj o klid a stabilitu
- 190 Nastal čas evropského obchodního práva. Učte se ho!
- 194 Basketbalista NBA nosí obleky na míru od Blažka
- 196 Pojištění transakčních rizik při akvizici nemovitostí nebo obchodní korporace
- 198 Konference šetrné budovy 2017: ekologie, technologie, ekonomie – ale především člověk!
- 200 PFB Concierge
- 202 Roter Hahn: pět lyžařských rezortů v Jižním Tyrolsku, kde si zimní dovolenou skutečně užijete
- 204 Maranatha
- 206 Pronájem business jetu jako efektivní způsob cestování
- 208 Michael Strobaek, CIO společnosti Credit Suisse: V dohledné době ekonomickou krizi neočekávám
- 210 Nový wellness hotel v Jeseníku!

“Správný vzorek prý řeší jen módní návrháři.”

**Také vám autodílna přezula nekvalitní pneumatiky?
Nenechte si pošlapat svá práva!**

Nepříjemnosti vyřešíme za vás. Právní ochranu proti nespravedlnosti, nesmyslům, zvlůli, byrokracii, nejasným podmínkám a neférovému přístupu poskytujeme svým klientům už od roku 1995.

www.das.cz | +420 267 990 711 | info@das.cz

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Vážení čtenáři,

končící rok byl pro naši mediální skupinu, a věřím, že i pro Vás, rokem úspěšným. Je za námi rok, ve kterém jsme uspořádali třicet odborných akcí, konferencí a seminářů, naše weby za celý kalendářní rok navštívilo 1 840 000 unikátních čtenářů, proběhly již tradiční akce Právník roku a Právnická firma roku a samozřejmě nejvýznamnější civilistická konference Soukromé právo 2017.

Vrátil bych se krátce k letošnímu desátému galavečeru české Právnické firmy roku. Letošní ročník byl objemově náročnější než ten předchozí, počet přihlášených kanceláří byl vyšší než v loňském roce, letos jich bylo již 67. Když jsem na loňském galavečeru hovořil o růstu české ekonomiky, personálním růstu a růstu objemu a počtu reportovaných transakcí, netušil jsem, že v roce následujícím budou i přes trvalý růst ekonomiky výsledky trochu jiné. Nechci zabředávat do detailů jednotlivých kategorií, jelikož vše najdete v kompletní analýze, která bude k dispozici na začátku ledna příštího roku, ale přesto chci prezentovat čtyři čísla.

Prvním číslem je, že po zpracování všech dotazníků jsme meziročně zaznamenali personální pokles v řadách velké advokacie o 2,5%. Druhým je fakt, že meziroční pokles objemu referovaných mandátů byl o 20% menší. Třetím číslem je součet počtu referovaných mandátů, který je vyšší o 19%. A čtvrtým číslem a zároveň dobrou zprávou pro velkou advokacii je to, že přesto všechno byl nárůst objemu tržeb u zúčastněných kanceláří o 9% vyšší a advokacie zapojená do letošní

ho žebříčku Právnická firma roku utržila za poslední účetní období celkově částku 5 844 774 575 Kč.

Metodika pro letošní ročník zůstala stejná, počet odborných kategorií také, byť tlaky na zařazení některých dalších byly silné, ale jak jsem již v minulosti deklaroval, dlouhodobým cílem je počet kategorií snižovat, nikoliv zvyšovat. Udělali jsme přesto jednu výjimku, a to, že jsme zařadili kategorii zvláštní ocenění pro in house legal týmy, které dnes často dosahují velikosti advokátních kanceláří a jsou v řadě případů pro advokacii rovnocenným partnerem na druhé straně.

I v roce nadcházejícím budeme pokračovat v dalším rozvoji našich klíčových produktů – vydavatelské činnosti, pořádání odborných konferencí a seminářů a samozřejmě našich nejdynamičtěji rostoucích on-line video vzdělávacích produktů. Jsem rád, že téměř po dvou letech máme k dispozici bezmála 150 unikátních video tréninků v oblasti práva. Budeme je nadále rozšiřovat, mimo jiné i o produkty z oblasti tzv. měkkých dovedností.

Vstupujeme do nového roku s řadou plánů, nových projektů a také s přesvědčením, že jsme pro Vás partnerem na cestě právem.

S přáním všeho dobrého v novém roce 2018. ●

Miroslav Chochola,
ředitel mediální a vzdělávací skupiny
EPRAVO.CZ

Právnícká firma roku

kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze, Přerově a Bratislavě**.

Jsme **doporučovanou firmou** pro řešení sporů a arbitráží.

Řešíme také právo **obchodní, občanské, pracovní a rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také v **angličtině, němčině, francouzštině a polštině**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **International Jurists**, můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

Kontakty

telefon: 224 941 946

e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo

Sokolská 60

Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na www.facebook.com/brozsokolnovak
www.akbsn.eu

RENOMIA

ROZUMÍME VAŠÍ PROFESI. DO POSLEDNÍHO PARAGRAFU.

RADÍME KLIENTŮM S POJIŠTĚNÍM JIŽ 24 LET. SPOLEHLIVĚ A V JEJICH ZÁJMU.

Jsme rodinná firma, která si cení profesionality, hodnot, individuálního a vstřícného přístupu ke klientům. Posoudíme možná rizika Vaší profese a přineseme efektivní řešení pojištění ve všech potřebných oblastech. Zároveň využijeme své velikosti a pozice největšího nezávislého poradce k vyjednání těch nejlepších podmínek pro Vás.

- **Vždy hájíme Vaše zájmy a hledáme to nejvýhodnější řešení**
- **K dispozici je Vám zkušený tým specialistů**
- **Poradíme Vám s likvidací pojistných událostí**
- **Zajistíme Vám výhodné profesní i soukromé pojištění**
- **Rádi pro Vás zpracujeme nezávaznou nabídku pojištění**

U mne lepší, ale nevím.

Původně se tenhle článek jmenoval Nepěkná perspektiva. Při korektuře jsem ho musel poopravit. Základní příběh je stejný. Story o zastupitelích, co se rozhodli obdarovat peněžitým darem své kolegy. Pár desítek tisíc z obecní kasy za to, že se přičinili o blaho obce. Zákon o obcích dary připouští, a neříká nic o tom, kdo smí, případně nesmí být obdarován, a za co. Míním verzi zákona před novelou zákona č. 99/2017 Sb. Stejný zákon také upravuje odměnu členům zastupitelstva. Obdarovaní byli zastupitelé, a tak dar policie vyhodnotila jako obcházení zákona. Prý že zastupitelé mají nárok na odměnu, ale ne na dar. Z toho již poměrně snadno vyplynula právní kvalifikace. Porušování povinnosti při správě cizího majetku a zneužití pravomoci úřední osoby. Vůbec netuším, zda si obdarovaní dar zasloužili víc, míň, anebo vůbec. Pro následující úvahu mi stačí, že ani policejní orgán netvrdí nic o nějaké levárně doplněné následnou dělbou lupu mezi dárce a obdarovanými.

Na jednu stranu banalita. Na stranu druhou názorná ilustrace trendu. Poměrně přesně si vzpomínám na vznik zákona o obcích po roce 1989. Jednou z hnacích myšlenek byla představa, že teď budou obce skutečně svobodné a se svým majetkem budou moci volně disponovat. Stopa téhle ideje ještě zbyla v Ústavě. Též si dobře vzpomínám na poslance, co se někdy v roce 1991 v České národní radě durdil, že prý není možné, aby si obce hospodařily, jak je napadne. Všechno rozházejí nebo rovnou rozkradou. A co

potom? Na moji odpověď, že potom holt nebudou mít nic a budou v noci potmě, protože nebudou mít veřejné osvětlení nebo na elektriku pro to osvětlení, eventuálně nebudou mít kanalizaci, ale každý latrínu na dvorku, se tvářil, jako bych ho přemlouval, aby si zkusil sex s vlastní babičkou. Jenže svoboda disponovat se svým majetkem je podle mne nejlepší způsob, jak se člověk naučí s ním i rozumně hospodařit. A v případě obcí také nejrychlejší cesta, jak se občané naučí vybrat si takové zastupitele, kteří obecní peníze ani nerozhází ani nerozkradou.

Nezůstalo u jednoho poslance. Postupem doby je obcím navlékán stále větší a tužší chomout erárního dirigismu. Stát si postupně budoval pravomoci kontrolovat kde co, včetně hospodaření obcí. A ještě to mnohým nestačí. Ve jménu etatismu rozliční aktivisté bojovně pořvávají, že je nezbytné, aby Nejvyšší kontrolní úřad měl právo strkat nos do obecního hospodaření a vyjadřovat se k tomu, jestli je dobře, že si pořídila obec školku, a ne autobusovou zastávku. Nebo naopak.

Nefandím rozličným nálepkám a zjednodušujícím hodnocením, včetně té, kterou tihle aktivisté dostali přízviskem „pražská kavárna“. Ale jistou symboliku nalézt lze. Symboliku, která začíná u celoživotního povaleče Karla Marxe, o němž se tradovalo, že život zná pouze z okna kavárny. Pro ty, kdo se minuli s jeho hojnými životopisy a adorací, tedy pro ty, kteří nebyli edukováni před rokem 1990, připomínám, že to byl jeden ze dvou věrozvěstů diktátu proletariátu, dělnické revolu-

ce, teorie o nadhodnotě a vykořisťování dělnictva, který sám celý život přiměřeně vykořisťoval svého sponzora a spoluautora těch nesmyslů Friedricha Engelse. Byla to dost nesympatická dvojice, což nemůže vylepšit ani zmínka v anglické publikaci o historii tamních hospod, v níž jsou zmíněni jako dvojice, co si ...vzájemně nejednou vypomohli cestou na Old Kent Road – v kalhotách či bez – poté co napravili svět nad jedním nebo více pivy ve veřejném baru...

Plody jejich společných opic převedl do praxe soudruh Lenin, pročez se pod firmou těch tří začalo státně organizovaně krást a vraždit. Neříkám, že ti, co dnes znají svět tak akorát z okna nějaké kavárny nebo putyky, mají tak zásadní ambice, a navíc by jim to pravděpodobně ani neprošlo, i kdyby chtěli. Doba je prostě jiná. Nicméně na jamrování o tom, že je třeba více státní kontroly, dohledu nad každým a nad vším, vcelku stačí.

Je zjevné, že na mnoha místech této republiky zastupitelé, přesněji někteří z nich, vyváděli v minulých letech s obecním majetkem dost hrozná věci. V řadě případů asi prachobyčejně kradli a nevyučují, že v některých případech se to děje i dnes. Nicméně stále si stojím na svém, že je na jejich voličích, aby především skutečně zodpovědně rozhodli o tom, koho si zvolí a poté, aby ho také přiměřeně hlídali. A i nadále setrvávám v přesvědčení, že stát, který se snaží tohle břemeno ze svých občanů sejmout s tím, že se o ně postará on sám, na všechno dohlédne a všechno zkontroluje, je stát, kte-

rý více, či méně tenduje k totalitě. Míří k tomu, aby se občané nestarali o nic jiného, než sami o sebe a o to, co seženou k jídlu a pití a nechali ty, kteří ve skutečnosti stát tvoří, tedy rozličné úředníky a jiné platobery, aby si hospodařili podle svého. Z představy, že zrovna tihle lidé spravují obecné záležitosti zodpovědně a myslí jen na dobro svých oveček, co se poklidně popásají pod okny úřadu, mne vyléčilo bezmála 40 let života v reálném socialismu.

Reportované usnesení bylo zrušeno panem státním zástupcem. Prý ač jinak zcela věcně i právně bezchybné, přehlédl jeho autor zmíněnou novelu zákona č. 99/2017 Sb., podle níž může obec poskytnout členu zastupitelstva obce mimořádnou odměnu za splnění mimořádných nebo zvláště významných úkolů obce. Výše odměny je limitovaná, ale do toho se snad v daném případě vejdu. Z čehož mám smíšený pocit. Na jednu stranu je to určitě lepší. Zejména pro ty zastupitele. Ale také to znamená, že zásadu, „co není zakázáno, je dovoleno“ stát zvolna mění na staré známé, „co je povoleno, to se může“. Tak nějak nevím. ●

JUDr. Tomáš Sokol, advokát

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.

Foto: Jan Kolman

Kauza Čapí hnízdo hýbe světem aneb jak je to doopravdy?

Už jsem nevydržel a pustím se do tohoto ožehavého problému, který je věčným a vděčným tématem všech hromadných sdělovacích prostředků, zaznívá z úst politiků, policistů, mluvčích všeho druhu, obviněných, jejich zástupců, poradců, asistentů a dalších, kteří k tomu chtějí něco říct či napsat. Do politiky se nikdy nemíchám, ale zde učiním výjimku, protože musím vyjasnit míru nepochopení všech zúčastněných.

Obejdu se bez zdoluhavého líčení skutkových událostí, ostatně tento příspěvek hodlám uveřejnit v renomovaném magazínu pro vzdělané jedince obou pohlaví, ne v bulvárním tisku, takže jistou znalost kauzy předpokládám. Oč tu běží, je tedy notoricky známé. Jeden politik vybudoval hnízdo pro čápy, dostal dotace od Evropské unie a nyní má problém, že splnil podmínky účelově, aby na dané dotace dosáhl. Což chápu tak, že natahoval ruce tak dlouho, až mu na nich přistálo 50 miliónů. Naneštěstí jen korun, nikoliv eur. A to je kvalifikováno jako jednání, které má snad být protiprávní. Takto je kauza prezentována. Ale pozor, ve skutečnosti je všechno úplně jinak! Doporučuji těm z vás, kdo ještě nesedíte, abyste tak učinili, pokud máte v dosahu židli, event. jiný podobně tvarovaný produkt, neboť závažnost mých zjištění pravděpodobně způsobí, že se vám podlomí kolena. Je mi jasné, že jsem měl se svým názorem vystoupit ještě před parlamentními volbami, které bych výrazně ovlivnil, ale s tím již nic nenadělám. Ledaže by došlo k vyhlášení mimořádných voleb v re-

akci na tento příspěvek, což sice nevylučuji, ale až tak bezmezně tomu také nevěřím.

A nyní již odhalím skutečnou pravdu. Pravda je totiž vždy jen jedna jediná a ta je následující. V kauze Čapího hnízda je jediný problém v tom, že v hnízdě nesídlí ani jeden čáp. Toto je první neuvěřitelné zjištění, které jsem si ověřil na vlastní oči, abych se neopíral o novinové bláboly či zkreslené reportáže koktajících televizních zpravodajů. Malá odbočka – všimli jste si, že skoro v každé televizní reportáži se půvabná blondatá reportérka zajímá, zakoktá anebo opakovaně přeřekne? Já se jim nevysmívám, ani náhodou, je mi jich líto! I toho, kdo je vybírá. I když pořad lepší než debaty internetových zpravodajských pořadů, kde moderátoři rrrrrráckují či prrrrrzní řřřřřřřřřřřř. Omlouvám se za odbočku, nemohl jsem si ji odpuštit.

Chybějící čápi jsou zcela zásadní. Důvodů, proč se tak stalo, může být víc. V prvé řadě samotné hnízdo je zcela nevhodné, protože jak vědí i děti v mateřské škole, čápi sídlí na komínech. Přitom již v zákoně o ochraně volně žijících živočichů z roku 1965 jsou čáp bílý coby *Ciconia ciconia* stejně jako čáp černý coby *Ciconia nigra* uvedeni v seznamu takto chráněných tvorů. Co však chybí, je bližší úprava jejich životních podmínek. Podle zákona o ochraně přírody je sice čáp černý považován za ohrožený druh, jiné zákony vymezují Ptačí oblast Šumava, Doupovské hory, Beskydy, Pálavu, Krkonoše, Třeboňsko a jiné oblasti s ochranou čápa bílého i černého, nicméně Čapí hnízdo

v nich vybudováno není! Naopak se kupodivu setkáváme s označením čápa malého tam, kde bychom ho nikdy nehledali. V platném zákoně z roku 1936 o okrskovém pojmenování „Třeboňský kapr“! Po bedlivějším zkoumání je ovšem zřejmé, že nejde o nový druh čápa, nýbrž rybník. Podobně jsem narazil na řadu jiných Čápů, ale to byli poslanci.

V rámci mé investigativní činnosti jsem nastudoval dokonce i dohodu o ochraně africko-euroasijských stěhovavých vodních ptáků z roku 2006, kteří každoročně vesele migrují sem a tam v počtech výrazně převyšujících jejich lidské soupeřníky, a objevil další čapí druhy – simbila a čápa bělokrkého. O podmínkách hnízdění bohužel nic.

Ani stavebněprávní předpisy nejsou žádným vodítkem. Nestihl jsem sice zveřejnovat stavební dokumentaci k Čapímu hnízdu, protože je nyní jistě v rukách povolanějších, ale snad mohu spekulovat, co obsahovala. Podle velikosti předpokládám, že hnízdo bylo navrženo pro větší počet čapích jedinců, odhadem tak padesát. Z tohoto pohledu mi připadá dotace jednoho mil. na jednoho čápa jako rozumná, uvážíme-li, že je čápů stále méně. Proč se však do dnešního dne žádný z nich nenastěhoval, je asi pro většinu z vás záhadou, nikoliv však pro mě. První ranou pro čápy je fakt, že se do objektu nastěhovali lidé. Lidé jsou hluční a hluk, jak známo, čápům nevyhovuje. Z tohoto důvodu upřednostňují již dříve zmíněné komíny, na které ovšem investor v tomto případě zapomněl. Je také možné, že se tak stalo z nedostatku dal-

ších finančních prostředků a s komíny se počítá v pozdější fázi. Tolik informací pohromadě naneštěstí ještě nemám. Další překážkou k nastěhování je humbuk, který se okolo Čapího hnízda rozpoutal. Čápi jsou tvorové velmi vnímaví a jistě muse-li cítit napětí ve společnosti, které kauza vyvolala. V takovém stresujícím prostředí lze pak jen těžko očekávat, že se čápi soustředí na své hlavní poslání, jímž je pložení dalších potomků a nošení dětí do porodnic. Tedy spíše chlapců, protože dívky prý nosí vrány. V této oblasti ovšem nejsem expertem na rozdíl od většiny jiných, proto berte s rezervou.

Na základě výše uvedených šokujících zjištění si tak již každý čtenář může udělat obrázek o tom, co je pravou podstatou kauzy Čapího hnízda. Vůbec zde nejde o to, kdo vlastnil či nevlastnil akcie firmy, která dostala evropské dotace, zda šlo o osoby blízké, či daleké, zda šlo o konspiraci od počátku či reakci na hospodaření oné firmičky, to je přece úplně jedno. Podobná kouzla přece dělají stovky jiných firem, které se snaží splnit podmínky zadávacích řízení všeho druhu či získat dotace na cokoliv. Navíc leckdy jsou podmínky tak nesmyslné, že by každý soutěžitel měl získat vyznamenání již jen za to, že se je pokusil splnit. Za sebe čestně přiznávám, že pokud by byla jednou z podmínek účasti např. účast mého dědečka, tak si nějakého okamžitě adoptuji a po obdržení dotace bedlivě zvážím svůj nový příbuzenský poměr.

O co tedy nejde, jsem snad již zdárně vysvětlil. Naopak jde o to, že se vybudovalo luxusní sídlo pro čápy a pak zneužilo

k jinému účelu než tomu, který byl legitimně očekáván ze strany nejširší veřejnosti. Všichni teď řeší peníze a odpovědnost a podobné podružnosti, ale kde jsou ochránci práv zvířat? Kde jsou jejich petice, protestní akce a manifestace? To jsou jim čápi lhostejní? Při výstavbách dálnic se zelení vrhají pod kola bagrů, dokážou zpozdit jejich dokončení třeba o 20 let s možností pro obyvatele okolních vesnic vychutnávat si pohled na čoudící kamiony těsně před jejich okny, a teď jsou jim čápi ukradení? No možná by to chtělo, aby i oni získali nějaké dotace. Ale pozor! Na čápy nám už nikdo nedá. Zkusme třeba mloky nebo žížaly. I když na takové mrňousy moc nezískáme. Tak raději na dinosaury. Nic většího mě nenapadá. ●

JUDr. Josef Vejmelka,

advokát

Vejmelka & Wunsch s. r. o.

 VEJMELKA & WUNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

ZIZLAVSKY

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

VELMI DOPORUČOVANÁ
KANCELÁŘ

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

- testy insolvency ● rozhodovací analýzy
- neformální restrukturalizace ● soudní reorganizace
- zastupování

www.zizlavsky.cz

ak@zizlavsky.cz

Široká 5 | Praha 1 | PSČ 110 00 | +420 224 947 055 | +420 224 947 618

Stejně jsme my Češi šikovný národ...

„Stejně jsme my Češi šikovný národ“ je, nepletu-li se, poslední věta filmu Trhák, následující po naprosto nepovedeném promítání naprosto nepovedeného filmu, který je následně, zřejmě naprosto nepochopitelně, oceněn. Trochu možná společnost v kostce, také jinak řečeno, kdo tě pochválí jiný, když ne ty sám.

Už mnohokrát jsem si říkal, že všechno tady bylo a společnost, stejně tak jako právo, má odraz i v těch nejjednodušších věcech – napadá mě doprava a film. Chápu sice, že se mohu dozvědět, že doprava ani umění rozhodně není nejjednodušší věc, dovolil jsem si ale určité zjednodušení (i když pro přesnost – je umění a umění).

Říkal jsem si, jak se vyrovnat se současným (mnohaletým, takže možná těžko říkat současným) „rozvojem a expanzí“ práva, když v konečném důsledku nám změny právních norem nepřinášejí nic nového a fakticky se dále a dále koncentrují jen na „běh právníků za ekonomy“ (a nejen za nimi). Asi se s tím ale vyrovnat nejde a klasická společnost již fakticky zaniká.

Jak si také jinak vyložit stav, v němž budeme právně řešit nikoliv nesplnění konkrétních závazků, jasně definovaných a kontrolovatelných, ale nesplnění něčeho, co lze pojmenovat jen jako představu o konečném výsledku při více než nepatrném počtu neznámých? Typicky medicínské nároky, kdy se s lepší péčí a rychlým postupem v oblasti poznání dostáváme do pasti, neboť tam, kde je potenciální možnost, se začíná dovozovat jistota a s ní následně spojená odpovědnost za nedosažení výsledku, který nemusí být objektivně nutně dosažitelný za všech okolností. Takže se znalostí věci v čase dlouho po, hodnotíme postupy učiněné dávno před, a považujeme za zcela samozřejmé, že konkrétní aktéři událostí v daném okamžiku (před) museli vědět a znát vše, co znát mohli (jak hodnotíme v klidu a s dostatkem času po). Na uvedeném pak, domnívám se, až tak moc nemění to, že v konkrétním případě není hodnocen výsledek, ale postup a že k možné „neznalosti“, dané mírou poznání v čase, by mělo být přihlédnuto. Nechci tvrdit, že se tak neděje, v praxi je ale riziko zkreslení značné a otázkou mnohdy může být, zda rozhoduje fakticky soud, nebo znalec. O široké veřejnosti si již není třeba dělat iluze žádné, tam myslím funguje zcela neomylně mnou použitá, výše uvedená, nepřipustná zkratka.

Zkratka a dobře, „nutností“ výkonu určitých činností je neomylnost. V konečném důsledku to tak bude znamenat, že ti, kteří by určité profese mohli vykonávat a mají zároveň i svědomí, odejdou z oboru, protože nebudou schopni nést odpovědnost v situaci, blížící se z hlediska pravděpodobnosti loterii. Zůstanou

jen ti s dobrou pojistkou. A až pojišťovny jednou nebudou pojišťovat, vrátíme se k dávné historii, kde jsme byli ochotni nést riziko všichni a akceptovali, že určité činnosti nemusí mít dobrý výsledek a někdy za to těžko někoho vinit, je to ale jediná cesta k pokroku.

Anebo žádné jednou nebude, protože mezitím nastoupí umělá inteligence, která nás vypne. Případně se vypneme sami, uvědomíme-li si v plném výsledku rizika, vyplývající z našich dětí – zde doporučuji článek JUDr. Ronalda Němce s názvem Právo dětí žalovat své rodiče v BA č. 10/2017.

A nebo trocha optimismu a vyhraje pragmatismus? I to je nakonec možné, protože štěstí je krásná věc, „ale prachy si za něj nekoupíš“, jak napsal Michal Horáček a zazpíval Richard Miller.

Možná to bude cesta, nastoupit cestu „hybridního“ (rozuměj špinavého) práva. Hybridní je hezký výraz, je moderní a v zásadě neříká nic a všechno. Prostě všechno zakázáno a všechno povoleno (ale jak komu). ●

Mgr. Jaroslav Vaško

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku
a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha | Madrid | Bratislava

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736-7
praha@moreno-vlk.eu

Advokátní kancelář HSP & Partners

Advokátní kancelář HSP & Partners byla založena v roce 1991 advokáty JUDr. Zdeňkem Novákem a JUDr. Květoslavem Hlínou. Původní sdružení advokátů bylo v roce 2013 transformováno na veřejnou obchodní společnost. V mezidobí se z menší advokátní kanceláře stala, díky kvalitě poskytované právní služby a dosaženým úspěchům v právních bitvách, výrazná kancelář s evropskou působností, zastupující řadu významných klientů nejen na českém trhu, ale díky svému členství v asociaci LIBRALEX i s přesahem na řadu zemí mimo Evropu.

**Advokátní kancelář
HSP & Partners poskytuje
klientům služby 24 hodin denně,
7 dní v týdnu, a to zejména
v těchto oblastech:**

- Obchodní právo
- Občanské právo
- Veřejné zakázky a podpory
- M&A a korporátní právo
- Veřejná správa a správní řízení
- Právo duševního vlastnictví
- Insolvenční řízení
- Trestní právo
- Správa pohledávek
- Energetické právo
- Právo EU a cizí prvek

Na otázky týkající se minulosti, současnosti, ale i budoucnosti kanceláře odpovídali v moderních prostorách galerie Myšák její majitelé: **JUDr. Květoslav Hlína, JUDr. Lenka Příkazská a Mgr. Štěpán Schenk.**

Vaše advokátní kancelář působí na trhu úctyhodných dvacet šest let. Když jste ji společně s Vaším tehdejším kolegou JUDr. Zdeňkem Novákem (který si v současné době již užívá zaslouženého důchodu) zakládali, jak jste si představovali její budoucnost? Jak velké jste tehdy měli cíle, jak moc se liší od současnosti?

JUDr. Květoslav Hlína: Na tu dobu vzpomínám určitě rád, neboť v té době nebyla námi poskytovaná právní služba tolik hektická jako v současnosti. My jsme měli možnost se potkávat v rámci kanceláře i mimopracovně a při těchto příležitostech probírat i obvyklé otázky běžného života každého z nás. Naše seznámení s kolegou JUDr. Zdeňkem Novákem bylo přitom vlastně dílem náhody. Profesně i lidsky jsme se sblížili po mém příchodu na Okresní prokuraturu v Přerově, kdy jsem z rodinných důvodů musel opustit kariéru soudce, prostřednictvím které jsem vstoupil do profesního života na Okresním soudě v Chrudimi. Koncem devadesátých let jsme oba působili na netrestním úseku okresní prokuratury, kde jsme načerpali potenciál pro poskytování advokátních služeb klientům z oblasti veřejného a nově se rozvíjejícího podnikatelského sektoru. Přestože jsme začínali jako dvoučlenný tým, v němž jsme si byli s kolegou Novákem navzájem šéfy, věděli jsme, že budoucnost a další rozvoj kanceláře bude možný pouze se silným týmem kvalifikovaných kolegů, na něž se můžeme spolehnout. Pochopitelně jsme si kladli velké cíle, ať už co do velikosti kanceláře, tak co do složení naší klientely. A troufám si tvrdit, že současnost naše představy zcela naplnila. Od počátku vzniku naší kanceláře bylo naším krédem, že poskytovaná právní služba musí být poskytnuta bezprostředně a její rozsah musí odpovídat pohledu klienta, tzv. „za tři rohy“.

Je nějaký případ, na který stále vzpomínáte, na který jste opravdu pyšní?

JUDr. Květoslav Hlína: V naší mnohaleté advokátní praxi se vyskytly stovky případů, které jsme úspěšně vyřešili a na všechny tyto případy jsme profesně hrdí. Se zadostiučiněním vzpomínám na úspěšné dovršení řady restitučních kauz na začátku 90. let. Byli jsme u mnoha zajímavých akvizic a naplňování podnikatelských záměrů našich klientů. Za zajímavost určitě stojí zmínit naši účast na přípravě a realizaci výstavby velkých sportovních center, kterých se v různých formách účastnili i velké zahraniční obchodní řetězce a dále i třeba akviziční spolupráci při nákupu regionálních pivovarů a jejich scelení do v současné době významného obchodně-výrobního subjektu, který je předním hráčem na českém trhu v produkci a prodeji piva.

Nyní vedou advokátní kancelář tři partneři: JUDr. Květoslav Hlína, Mgr. Štěpán Schenk a JUDr. Lenka Příkazská. Jak funguje po tak dlouhou dobu spolupráce mezi vlastníky Vaší kanceláře?

JUDr. Lenka Příkazská: Výborně se doplňujeme. Každý z nás se hlouběji věnuje jinému odvětví práva. Já například řídím pracovní tým, který se věnuje zejména právu duševního a průmyslového vlastnictví a problematice nemovitostí. Vzhledem k naší velikosti je stále ještě nezbytné, abychom se vzájemně doplňovali i v dalších oborech. Každý z nás jsme jiným typem člověka. Do vedení kanceláře a řešení různých případů tak vnášíme různé pohledy na věc. Díky tomu tvoříme silné a pevné jádro našeho týmu, který pak doplňují zaměstnaní advokáti, advokátní koncipienti a právní asistenti.

V advokátní kanceláři působí v současné době zhruba dvacítku právníků. Kromě pražského sídla mohou klienti využít další pobočky v Přerově, Ostravě a Čadci. Chcete dál expandovat a kam?

JUDr. Květoslav Hlína

JUDr. Květoslav Hlína: Domníváme se, že toto rozložení je dostatečné. Do budoucna se nám jeví jako ideální způsob postupného rozšiřování spolupráce s více advokátními kancelářemi, a to jak s tuzemskými advokátními kancelářemi, zejména v rámci různých specializací, tak i v rámci platformy LIBRALEX, v rámci kterého dlouhodobě úzce spolupracujeme s řadou erudovaných zahraničních advokátních kanceláří. Naše kancelář také úzce spolupracuje s finančními a daňovými poradci, osvědčenými notáři, exekutory a realitní a patentovou kanceláří.

Na jaké oblasti práva se zaměřujete?

JUDr. Květoslav Hlína: Tak, jak jsme uvedli, jsme advokátní kanceláří poskytující univerzální právní služby se zaměřením na obchodní právo a příbuzné obory. Nicméně potřeby našich klientů jsou velmi široké a z tohoto důvodu jsme schopni, abychom mohli vyhovět jejich

HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

Mgr. Štěpán Schenk

požadavkům, poskytovat právní služby ze všech oblastí.

JUDr. Lenka Příkazská: Právní služba je poskytována v celé šíři oborů souvisejících s podnikáním menších a středních, ale i velikostí významných podnikatelských subjektů. V rámci této právní služby poskytuje advokátní kancelář i právní službu manažerům a vlastníkům podnikatelských subjektů v osobní rovině. Za předanou hodnotu našich služeb považujeme individuální přístup a komplexní náhled na řešenou problematiku s vyhodnocováním veškerých potenciálních právních rizik a současně i připravenost účastnit se řešení záležitostí již v samém prvopočátku se zvláštním důrazem na prevenci vzniku právního problému na straně klienta. Tak maximálně eliminujeme riziko soudní pře a tím šetříme našim klientům nejen čas, ale i peníze. Naši klienti si proto už zvykli mít nás k dispozici, kdykoliv je třeba a konzultovat všechny záležitosti operativně. Pro své klienty tak mimo jiné zajišťujeme právní služby v těchto oblastech práva: ve-

řejné zakázky a podpory, obchodní právo, M&A a korporátní právo, veřejná správa a správní řízení, právo duševního vlastnictví, insolvenční řízení, trestní právo, správa pohledávek, energetické právo, právo EU a cizí prvek, daňové a finanční právo.

Rozsah právních služeb je široký, to chce ale kvalitní odborný tým. Rozšiřujete svůj tým? Kde berete tak zkušené právníky?

JUDr. Lenka Příkazská: Tým budujeme v podstatě nepřetržitě. Už v minulosti se osvědčila průběžná výchova začínajících právníků, studentů, kteří docházejí na praxi a později se stávají platnými členy našeho týmu, nejprve jako koncipienti, později jako advokáti. Ostatně i já jsem začínala jako studentka druhého ročníku práv svou praxi v advokátní kanceláři právě zde. Z mého současného postavení je patrné, že praxe měla smysl a že kancelář je otevřená profesnímu i kariéernímu růstu svých členů.

Koncipienty a studenty práv na praxi? Není to risk?

Mgr. Štěpán Schenk: Také považuji tento způsob získávání nových členů za nejvhodnější. Začínal jsem obdobně jako kolegyně. Je dobré, pokud studenti práv prokážou svůj zájem o zvolený obor prací již během studia, neboť se naučí teoretické znalosti aplikovat v praxi a rychleji se začlení do advokátního týmu. Na práci jednotlivých ad-

vokátních koncipientů a studentů vždy dohlíží někdo z advokátů. Vše pak zastřešuje některý z partnerů. Samozřejmě klademe důraz na to, aby každý z právníků ovládal alespoň jeden cizí jazyk. Naše advokátní kancelář se tak domluví anglicky, německy, francouzsky, španělsky i rusky.

Vraťme se zpět, v čem jsou vaše služby výjimečné? Proč si má klient vybrat právě vás?

Mgr. Štěpán Schenk: Řídíme se rovněž mottem „Víc hlav, víc ví“. Jednoduše řečeno, na řešení jednotlivých případů vždy pracuje tým právníků. Konfrontaci různých názorů a pohledů na věc považuji při řešení problémů za velmi důležitou. Dbáme také na osobní rozvoj všech členů týmu a jejich průběžné další vzdělávání. Právo je jedním z těch oborů, v němž dochází k častým, mnohdy turbulentním změnám. Proto můžeme zaručit, že každý náš právník je vždy schopen poskytovat své služby na maximální odborné úrovni při aplikaci aktuální judikatury i veškeré dostupné odborné literatury. Samozřejmostí je znalost účinných právních předpisů.

Kdo je tedy typickým klientem vaší advokátní kanceláře?

JUDr. Lenka Příkazská: Od počátku existence advokátní kanceláře se její advokáti zaměřovali na výkon komplexní právní služby poskytované vůči podnikatelským subjektům působícím zejmé-

JUDr. Lenka Příkazská

na na území České republiky. Postupně se rozsah poskytované právní služby advokátní kanceláři rozšířil na území celé Evropské unie a území vybraných bývalých zemí Sovětského svazu, v ojedinělých případech i na území dalších států Evropy a světa. Dalo by se tedy říci, že typickým klientem naší advokátní kanceláře je obchodní společnost bez ohledu na velikost. Mezi našimi klienty byste našli velké firmy se zahraničními vlastníky, stejně jako středně velké společnosti i malé živnostníky. Právní službu ale poskytujeme také nepodnikatelským subjektům, včetně

ně subjektů veřejné správy a samosprávy na regionální i republikové úrovni. Zastupujeme ale také soukromé osoby.

A co služby pro bono? Najde se na ně ve vaší kanceláři vůbec prostor?

JUDr. Lenka Příkazská: Právní služby pro bono poskytuje naše advokátní kancelář od prvních počátků. Považuji to za naprosto samozřejmou činnost, protože vždy existovali a budou existovat lidé, kterým je třeba pomoci a kteří si nemohou služby advokáta dovolit. Tento pocit

vychází z přesvědčení, že právo a spravedlnost musejí být prosazovány a máme-li možnost pomoci odstranit vzniklá bezpráví, vždy o to usilujeme. Klienti pro bono si nás vždycky našli tak, že odvyprávěli svůj příběh, který nás utvrdil, že vynaložená energie a práce nepřijde vniveč a byť nebude oceněna žádným finančním ekvivalem, přispěje k naplnění našeho úsilí. Typickým klientem jsou babičky napálené tzv. šmejdý.

JUDr. Jana Hrbáčková je zatím poslední posilou HSP & Partners. Právnička se zkušenostmi z přední americké advokátní kanceláře, která má síť poboček v mnoha zemích světa, se v krátkém rozhovoru svěřila mimo jiné s tím, proč se rozhodla pracovat právě pro HSP & Partners.

Jste služebně nejmladším členem v týmu advokátů u HSP & Partners. Jaké jsou Vaše dosavadní zkušenosti?

Dosavadní advokátní praxi jsem získala ve dvou velkých advokátních kancelářích. V roce 2003 jsem nastoupila v advokátní kanceláři White & Case v Praze, se kterou jsem nakonec spolupracovala více než šest let. Více než dva roky jsem působila jako advokát u ostravské pobočky advokátní kanceláře Havel, Holásek & Partners.

V průběhu mé právní praxe jsem získala zkušenosti zejména v: (i) poradenství při transakcích v oblasti akvizic a prodeji jak pro české, tak zahraniční klienty v oblasti průmyslu, strojírenství a chemie, (ii) koordinaci a řízení právních prověrek cílových společností a jejich majetku, (iii) poradenství při transakcích v oblasti bankovního financování (zejména akvizičního financování), (iv) poradenství při fúzích, rozdělení a jiných přeměnách společností v České republice, (v) poradenství při prodeji závodu významné stavební společnosti v České republice, (vi) běžném korporátním poradenství, a (vii) poskytování poradenství

při nemovitostních transakcích (akvizice průmyslového areálu).

Váš životopis je velmi zajímavý. Proč jste se rozhodla nastoupit právě k HSP & Partners?

Byla mi nabídnuta pozice, v rámci které mohu uplatnit nejen své profesní zkušenosti, ale i zkušenosti z organizace a chodu velkých advokátních kanceláří. Společně s chutí do práce je to myslím dobrý začátek pro vedení, rozvoj a růst pražské kanceláře HSP & Partners. Zejména z těchto důvodů bylo mé rozhodování o přijetí nabídky v zásadě jasné a rychlé.

Jaké oblasti práva máte v rámci vaší advokátní kanceláře na starosti?

Mojí hlavní specializací je oblast fúzí & akvizic, financování a právo obchodních společností. V rámci HSP & Partners se dále zabývám problematikou trestní odpovědnosti právnických osob, zejména zavádění tzv. Compliance programů. Nicméně naše advokátní kancelář poskytuje všeobecné právní poradenství, tak se samozřejmě dobře orientuji i v ostatních oblastech práva. ●

JUDr. Jana Hrbáčková

**HSP & Partners
advokátní kancelář v.o.s.**

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

HSP / **& PARTNERS**
advokátní kancelář

Právnícká firma roku 2017

Dne 6. listopadu 2017 vyhlásila společnost epravo.cz v prostorách pražského paláce Žofín za účasti zástupců předních advokátních kanceláří a osobností české justice již 10. ročník firemního žebříčku právnícká firma roku. Záštitu nad letošním ročníkem převzal stejně jako v loňském roce ministr spravedlnosti ČR JUDr. Robert Pelikán, Ph.D. Záštitu nad galavečerem pak již tradičně Česká advokátní komora.

Vítěze určila nezávislá skupina hodnotitelů z řad firem a institucí a rovněž pořádající společnost EPRAVO. CZ, která činnost právníků v České republice monitoruje dlouhodobě. Ocenění se udělovalo v šestnácti odborných a pěti zvláštních kategoriích, zároveň byly uděleny dvě hlavní ceny.

Hlavní cena

Hlavní cenu v kategorii Právnícká firma roku pro domácí kancelář získala advokátní kancelář Havel, Holásek & Partners, s. r. o. Kromě toho se stala vítězem i ve dvou odborných kategoriích Právo hospodářské soutěže a Telekomunikace a média. V první kategorii bodovala také v loňském ročníku.

I v dalších kategoriích je Havel, Holásek & Partners zařazena mezi velmi doporučované kanceláře. Hlavní cena v kategorii Právnícká firma roku pro mezinárodní kancelář pak patří advokátní kanceláři WEIL, GOTSHAL & MANGES. Ta zabodovala i v kategoriích Fúze a akvizice a Řešení sporů a arbitráže. V dalších sedmi kategoriích se tato nadnárodní kancelář řadí mezi velmi doporučované.

Další vítězové odborných kategorií

Po dvou cenách si odnáší advokátní kancelář ROWAN LEGAL, která se stala vítězem v kategoriích Veřejné zakázky a Právo informačních technologií, přičemž v první jmenované kategorii obhá-

jila post z roku 2016. Vítězem odborné kategorie Právo obchodních společností se stala advokátní kancelář Weinhold Legal. Loňské prvenství v kategorii Developerské a nemovitostní projekty obhájila advokátní kancelář Dentons. Vítězem kategorie Bankovníctví a finance se stala advokátní kancelář PRK Partners. V kategorii Kapitálové trhy vyhrála advokátní kancelář White & Case, advokátní kancelář Čermák a spol. se stala vítězem v kategorii Duševní vlastnictví. Vítězem odborné kategorie Restrukturalizace a insolvence se stejně jako loni stala advokátní kancelář ŽIŽLAVSKÝ. Loňské vítězství v kategorii Daňové právo obhájila také advokátní kancelář Rödl & Partner, stejně jako advokátní kancelář KŠD LEGAL v kategorii Sportovní právo. Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák zvítězila již tradičně v kategorii Trestní právo. Vítězem kategorie Pracovní právo se pak stala advokátní kancelář Ambruz & Dark Deloitte Legal.

JUDr. Hana Rýdlová

Výsledková listina

Hlavní cena:

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Weil

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Odborné kategorie:

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Vítěz kategorie: Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

FÚZE A AKVIZICE

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

Vítěz kategorie: ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

KAPITÁLOVÉ TRHY

Vítěz kategorie: White & Case (Europe) LLP, organizační složka

TELEKOMUNIKACE A MEDIA

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Vítěz kategorie: Čermák a spol.

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

PRACOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Ambroz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář

SPORTOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

TRESTNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO

Vítěz kategorie: Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Zvláštní kategorie:

REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU

Vítěz kategorie: KVB advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU – ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRZÍCH

Vítěz kategorie: PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO BONO / CSR

Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU – TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

ZVLÁŠTNÍ OCENĚNÍ - INHOUSE LEGAL TEAM

Vítěz kategorie: Česká spořitelna, a.s.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Kompletní výsledková listina

Hlavní cena:

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO DOMÁCÍ KANCELÁŘ

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Odborné kategorie:

PRÁVO OBCHODNÍCH SPOLEČNOSTÍ

Vítěz kategorie: Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář
- Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

PRÁVO HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Nedelka Kubáč advokáti s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Schönherr s.r.o., advokátní kancelář

DEVELOPERSKÉ A NEMOVITOSTNÍ PROJEKTY

Vítěz kategorie: Dentons Europe CS LLP, organizační složka

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
- ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.
- Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář
- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

FÚZE A AKVIZICE

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
- Glatzová & Co., s.r.o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

RESTRUKTURALIZACE A INSOLVENCE

Vítěz kategorie: ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- CÍSAŘ, ČESKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.
- Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář
- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

ŘEŠENÍ SPORŮ A ARBITRÁŽE

Vítěz kategorie: WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.
- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- TaylorWessing enwc advokáti v.o.s.

BANKOVNICTVÍ A FINANCE

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Baker & McKenzie, s.r.o., advokátní kancelář
- bpv Braun Partners
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- DLA Piper Prague LLP, organizační složka
- DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

KAPITÁLOVÉ TRHY

Vítěz kategorie: White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Velmi doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Doporučované

- Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář
- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář

TELEKOMUNIKACE A MÉDIA

Vítěz kategorie: Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Velmi doporučované

- Bird & Bird s.r.o. advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- DLA Piper Prague LLP, organizační složka

- NIELSEN MEINL, advokátní kancelář, s.r.o.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Doporučované

- bpv Braun Partners
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ

Vítěz kategorie: Čermák a spol.

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Kříž a partneři s. r. o.
- Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář
- Bird & Bird s.r.o. advokátní kancelář
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Doporučované

- Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- TaylorWessing enwc advokáti v.o.s.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- Bird & Bird s.r.o. advokátní kancelář
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- Jansa, Mokřý, Otevřel & partneři s.r.o., advokátní kancelář
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- NIELSEN MEINL, advokátní kancelář, s.r.o.
- PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
- bpv Braun Partners
- BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Vítěz kategorie: ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
- Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.
- ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.
- BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- MT Legal s.r.o., advokátní kancelář
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- WEIL, GOTSHAL & MANGES s.r.o. advokátní kancelář

Doporučované

- bpv Braun Partners
- CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Glatzová & Co., s.r.o.
- HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI
- HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

PRACOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář

Velmi doporučované

- CMS Cameron McKenna v.o.s.
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- PPS advokáti s.r.o.
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.
- ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ advokátní kancelář s.r.o.

Doporučované

- Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- Kinstellar, s.r.o., advokátní kancelář
- LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

- Squire Patton Boggs, v.o.s., advokátní kancelář
- TaylorWessing enwc advokáti v.o.s.
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

SPORTOVNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.
- BRODEC & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Doporučované

- DLA Piper Prague LLP, organizační složka
- DOHNAL PERTOT SLANINA, advokátní kancelář, v.o.s.
- Legalcom advokátní kancelář, s.r.o.
- MORENO VLK & ASOCIADOS

TRESTNÍ PRÁVO

Vítěz kategorie: Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Gřivna & Šmerda, s.r.o.
- Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.
- Advokátní kancelář Nespala, s.r.o.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- SEIFERT A PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.
- TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.

Doporučované

- Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
- MORENO VLK & ASOCIADOS
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

DAŇOVÉ PRÁVO

Vítěz kategorie: Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Velmi doporučované

- Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o., advokátní kancelář
- Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář
- Clifford Chance Prague LLP, organizační složka
- Havel, Holásek & Partners s.r.o.
- PricewaterhouseCoopers Legal s.r.o., advokátní kancelář
- PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
- ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.
- White & Case (Europe) LLP, organizační složka

Doporučované

- Allen & Overy (Czech Republic) LLP, organizační složka
- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- Dentons Europe CS LLP, organizační složka
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- LTA Legal s.r.o.
- PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.
- Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář

Zvláštní kategorie:**REGIONÁLNÍ PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU**

Vítěz kategorie: KVB advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.
- Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.
- DOHNAL PERTOT SLANINA, advokátní kancelář, v.o.s.
- Jansa, Mokřý, Otevřel & partneři s.r.o., advokátní kancelář
- Legalcom advokátní kancelář, s.r.o.
- PPS advokáti s.r.o.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU – ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRZÍCH

Vítěz kategorie: PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s.r.o.

Velmi doporučované

- ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s.r.o.
- DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
- Glatzová & Co., s.r.o.
- HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.
- KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
- MORENO VLK & ASOCIADOS

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO BONO / CSR

Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU – TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

Vítěz kategorie: CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o., advokátní kancelář

ZVLÁŠTNÍ OCENĚNÍ - INHOUSE LEGAL TEAM

Vítěz kategorie: Česká spořitelna, a.s.

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU ZA NEJLEPŠÍ KLIENTSKÉ SLUŽBY

Vítěz kategorie: PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Česká advokátní kancelář s více než 25ti letou tradicí.
Flexibilní právní služby kdekoliv na světě.
Profesionální přístup. To je HSP & Partners.

Osobní přístup

Ke každému jednotlivému případu přistupujeme individuálně a s náležitou péčí. Naši klienti jsou pro nás vždy na prvním místě.

Společně k úspěchům

Naše advokátní kancelář působí ve specializovaných týmech disponujících nezbytnými odbornými znalostmi v daném oboru práva.
Víme, že víc hlav, víc ví.

Důraz na efektivitu

Při nalézání optimálního právního řešení klademe důraz na maximální efektivitu. Nemrháme prostředky našich klientů. Jsme si vědomi hodnoty jejich času.

Kdekoliv, kdykoliv

Díky čtyřem pobočkám je naše advokátní kancelář schopna přizpůsobit se potřebám našich klientů na celém území České a Slovenské republiky.
24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.

Sídlo – Praha

Vodičkova 710/31,
Nové Město, 110 00 Praha 1
ak@akhsp.cz
+420 734 363 336

Pobočka – Přerov

Čechova 1184/2, Přerov

Pobočka – Ostrava

Vítkovická 3083/1, Ostrava

Pobočka – Čadca

Májová 1319, Čadca – Slovensko

Advokátní kancelář HSP & Partners

je členem mezinárodní asociace
advokátních kanceláří LIBRALEX E.E.I.G.

LIBRALEX E.E.I.G

Již jen pár měsíců do účinnosti: Připravte se na GDPR!

Jak již jistě víte, v květnu 2018 vstoupí v účinnost nové evropské Obecné nařízení o ochraně osobních údajů, zkráceně GDPR (General Data Protection Regulation). Ačkoliv pro legislativu představuje ochrana osobních údajů spíše evoluci než revoluci, jeho vyšší sankce a zpřísnění úpravy vyvolávají mnohé diskuse a nezřídka působí až zděšení. Panika přitom není namístě, pokud se organizace s GDPR zavčasu seznámí a přizpůsobí mu své procesy nakládání s osobními údaji. Protože se jedná o velmi komplexní úkol, připravili jsme přehled nejdůležitějších kroků, které by bylo třeba podniknout ještě před účinností GDPR.

Jak začít?

Ještě předtím, než organizace přistoupí k samotné úpravě činnosti, je potřeba seznámit sebe a své kolegy s obecnými dopady, které GDPR bude mít. Prvním krokem by měl být přehled o všech

rizicích, příležitostech, nezbytných krocích a nákladech s implementací GDPR spojených. Organizace by měla věnovat čas také přípravě harmonogramu implementace, aby získala neustálý přehled o podstatných termínech a návaznosti jednotlivých kroků.

Dalším krokem by mělo být rozhodnutí, zda bude zajišťovat soulad s GDPR svépomocí nebo zda využije asistence odborníků v daných oblastech. Jelikož ohledně změn, které GDPR přináší, panuje i mezi odbornou veřejností mnoho mýtů a nepřesností, doporučujeme zapojit minimálně specialisty z oblasti práva, procesů, bezpečnosti a IT. Ve většině případů není zajištění souladu s GDPR záležitostí jedné nebo dvou osob, ale vyžaduje spolupráci managementu IT, marketingu, lidských zdrojů a dalších a jde tedy o personálně náročnou záležitost. Náhledem externího odborníka z oblasti ochrany osobních údajů je tak možné zabránit potenciální vnitropodnikové slepotě, či hůře vynakládání času a prostředků na nesmyslné kroky nezajišťující soulad s GDPR, a předejít případným sankcím za nesoulad s GDPR. Externista také může pomoci s projektem implementace a s odhadem celkových nákladů.

V každém případě doporučujeme vždy vybírat odborníka, který má s implementací GDPR praktické zkušenosti a má z těchto projektů kladné a ověřitelné reference. Poptávka po odbornících z této oblasti je nyní tak vysoká, že počet „GDPR expertů“ roste raketovým tempem, ne vždy však skutečně pomohou.

Mapujte, posuzujte, evidujte

Jakmile z přípravné fáze vyplyne přehled o obecných změnách, které GDPR přináší, může se začít s vlastní implementací. Nejprve doporučujeme zmapovat, jaké údaje jsou uvnitř organizace zpracovávány, za jakým účelem a na jakém právním základu k tomu dochází. GDPR přináší povinnost tyto informace kdykoli doložit dozorovému úřadu. Mapování by mělo pokrýt celý cyklus zpracování včetně toho, jaké procesy jej pokrývají. Závěrem tohoto kroku by mělo být vytvoření přehledu, jak a od koho jsou údaje získávány, k čemu jsou využívány, komu je organizace předává a jak probíhá jejich likvidace ve chvíli, kdy pominou důvody pro další uchovávání. Tento krok bývá součástí auditu ochrany osobních údajů.

Až budou údaje zmapované, následuje posouzení, zda nedochází ke zpracování více údajů, než je nutné, a tedy i více, než je možné. Jedním ze základních principů GDPR je tzv. princip minimalizace – možné je zpracovávat pouze nezbytné množství údajů a pouze po nezbytnou dobu. Minimalizace přirozeně souvisí s principem zákonnosti, tedy že každé takové zpracování musí mít zároveň právní základ. Také nezbytnost zpracování je potřeba před dozorovým úřadem kdykoliv obhájit. Samozřejmě je též nutno posoudit, zda jsou v rámci každého procesu plněny veškeré další povinnosti uložené GDPR – pouhý jejich výčet by však vydal na samostatný článek.

Po provedení výše uvedeného posouzení je nutné identifikovat mezery mezi stávajícím stavem a stavem souladným s požadavky GDPR, navrhnout opatření pro dosažení souladu a identifikovat jejich možné dopady do fungování společnosti. Po diskusi mezi odbornými poradci a vedením společnosti by měla

být dosažena shoda na tom, která z možných opatření budou implementována, popř. identifikována akceptovatelná rizika zpracování.

Další krok – implementace

Po zmapování veškerých procesů, odhalení mezer mezi stávajícím stavem a požadavky GDPR a zvolení konkrétních opatření k implementaci je namísto zajistit implementaci všech těchto opatření. Bude se jednat zejména o změnu procesů, dokumentů (formulářů pro klienty, interních směrnic, smluv se zpracovatelem, informací o zpracování apod.) a opatření ochrany osobních údajů.

Pokyny pro konkrétní zaměstnance by přitom měly být co nejvíce praktické. Jistě nikoho nepotěší, pokud mu bude sděleno, aby postupoval při předávání údajů do třetích zemí v souladu s čl. 44-49 GDPR. Pokud však bude instruován k tomu, aby v případě možného předávání údajů do třetích zemí kontaktoval právní oddělení společnosti, bude spíše ochoten tuto změnu přijmout.

Aby bylo možné prokázat zákonnost postupů, je nutná důkladná evidence toho, jaké údaje jsou zpracovávány, za jakým účelem a na jakém právním základu k tomu dochází. Není pravdou, že nejlepším právním základem je vždy souhlas subjektu údajů – naopak se ve většině případů jedná o nejhorší možný titul. Nežádka jsou správci ke zpracování oprávnění či dokonce povinni na základě plnění smlouvy nebo ze zákona, často také může být svobodnost souhlasu prakticky nedosažitelná, například v případě zpracování osobních údajů zaměstnanců (byť jeho získání bývá některými mylně doporučováno).

Respektujte práva subjektů údajů

Kromě povinností přináší GDPR také práva, a to v první řadě subjektům osobních údajů. Jde především o právo na přístup k údajům a jejich opravu, možnost podání námítky vůči zpracování, právo omezení zpracování, právo na přenositelnost údajů (tzv. portabilita) a právo na výmaz údajů. Rozšířená obava, že výkon těchto práv prakticky znemožní pracovat s údaji klientů nebo zaměstnanců, je zpravidla zbytečná.

Všichni, kdo komunikují se zákazníky nebo mají k údajům alespoň přístup, by měli být s právy subjektů dostatečně obeznámeni, aby mohli subjekty řádně informovat a případně jim pomoci tato práva vykonat. Každý subjekt údajů by měl být dále dostatečně informován o způsobu, účelu a rozsahu zpracování. Informace přitom musí být podány srozumitelně a stručně, aby je bylo možné bez problémů pochopit.

Podobný standard musí mít i případné získávání souhlasů se zpracováním. Pakliže v průběhu procesu implementace dojde

ke zjištění, že pro některé formy zpracování budou souhlasy potřebné, je nutné se při jejich získávání držet podmínek, jejichž splnění Nařízení vyžaduje. Souhlas by měl být snadno identifikovatelný a oddělitelný, nesmí být podmínkou k poskytnutí služby (pokud není skutečně nezbytný), musí být odvolatelný a příslušný správce osobních údajů musí být schopen prokázat, že souhlas řádně získal.

Podobně jak bylo uvedeno výše, i zde by měly být instrukce pro zaměstnance související s výkonem těchto práv maximálně jednoduché a srozumitelné. Například pokyn k zajištění práva na přístup podle čl. 15 GDPR, bez dalšího upřesnění, může být pro pověřeného zaměstnance nadlidským úkolem s potenciálními dopady do chodu celé společnosti. Pokud však bude zpracování řádně evidováno (jak co do zpracovávaných údajů, tak co do účelu, kategorií zpracovávaných údajů apod.) a pro zaměstnance bude stanoven jednoduchý proces (údaje o osobě lze získat způsobem X, informace o parametrech zpracování jsou dostupné v interním dokumentu Y, formulář pro odpověď je dostupný v C), může být vypořádání takové žádosti doslova otázkou několika minut.

Kdo potřebuje „pověřence“?

Součástí implementace GDPR by měla být také úvaha o potřebnosti pověřence pro ochranu osobních údajů, neboli DPO (Data Protection Officer). Ten bude kontaktním místem v otázkách ochrany osobních údajů, a to jak uvnitř, tak navenek organizace, bude monitorovat soulad organizace s GDPR a bude styčnou osobou pro potřeby dozorového úřadu. Koho se bude týkat povinnost pověřence jmenovat, určuje článek 37 Nařízení. Půjde především o organizace, které vykonávají veřejnou moc nebo systematicky zpracovávají velké množství údajů, pokud se jedná o zpracování citlivých osobních údajů nebo pokud při tom dochází k monitorování osob.

Oproti všeobecnému přesvědčení lze uvést, že velká většina společností tohoto pověřence vůbec nebude muset mít. Pokud však v rámci organizace existuje podezření, že by se tato povinnost mohla aplikovat, doporučujeme obrátit se na odborníky. I když si posouzení, zda tato povinnost na organizaci dopadá, vyžádá určité náklady, ty se v případě, kdy pověřence nebude nutné jmenovat, mohou vrátit již za jediný měsíc činnosti pověřence, ne-li dříve (značné náklady si vyžádá již samotné nastavení výkonu funkce pověřence).

Pověřenec může být buď interní, tedy zaměstnanec, nebo externí, tedy fyzická či právnická osoba, vykonávající tuto činnost na základě smlouvy o poskytování služeb. Interní pověřenec může být výhodný z důvodu znalosti procesů a podnikové reality, avšak je u něj omezena odpovědnost a dají se předpokládat vyšší náklady na získání patřičné kvalifikace. Externí pověřenec by měl příslušnou kvalifikaci již mít a náhradu škody je v jeho případě možné smluvně stanovit prakticky bez omezení,

může být ale obtížné seznámit jej se všemi procesy zpracování ve společnosti.

Dobře o data pečujte

Osobní údaje je nutné zabezpečit nejen v rámci společnosti, ale v případě outsourcingu i u smluvních partnerů. Pokud správce údajů využívá externí zpracovatele, je povinen zajistit, aby s údaji i oni zacházeli v souladu s GDPR, a aby smlouvy s nimi obsahovaly některá povinná ustanovení. Smlouvy se zpracovatelé by měly být upraveny tak, aby byly plně v souladu s čl. 28 GDPR. Při předávání údajů mimo území EU by pak měla být zajištěna dostatečná ochrana dat alespoň jedním z odpovídajících GDPR nástrojů (smluvní doložky, podniková pravidla atd.).

Pokud i přes veškerou péči dojde k ohrožení bezpečnosti údajů, incidenty musí být zaevidovány a je povinností organizace posoudit, zda je nezbytné je ohlásit dozorovému úřadu či v případě vysokého rizika i dotčeným subjektům.

Za nedodržení povinností vyplývajících z GDPR jsou stanoveny extrémní pokuty, až půl miliardy Kč nebo 4 % celosvětového ročního obrátu firmy. Podcenit přípravu se tak opravdu nemusí vyplatit.

A co dál?

Úprava zpracování do souladu s GDPR je však pouze začátek. Soulad procesů, opatření ochrany a dokumentů s GDPR je potřeba kontrolovat pravidelně, stejně jako je potřeba pravidelně proškolovat příslušné zaměstnance. GDPR však nemusí být pouze administrativní zátěž, ale může představovat příležitost zmapovat činnosti probíhající v podniku, udělat pořádek v datech a optimalizovat vnitropodnikové procesy. Pro zákazníky a zaměstnance pak může skutečnost, že procesy organizace jsou plně v souladu s GDPR, znamenat posílení důvěry a v konečném důsledku i větší ochotu osobní údaje svěřovat, což může pomoci získat podstatnou konkurenční výhodu. ●

Mgr. Michal Nulíček, LL.M., CIPP/E, partner

Mgr. Bohuslav Lichnovský, CIPP/E, advokát

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s.r.o.

Monitoring zaměstnanců ve světle GDPR

S rozvojem informačních technologií přibývají nové a systematictější způsoby kontroly a sledování činností a komunikace zaměstnanců, a to jak na pracovišti, tak i mimo něj. Jejich používáním však může docházet i k citelnějším zásahům do soukromé sféry zaměstnanců. Otázce ochrany osobních údajů zaměstnanců a vymezení hranice jejich soukromí a oprávněných zájmů zaměstnavatele (jakožto správce osobních údajů) se v posledních dnech dostává nebývalé pozornosti – ať už v souvislosti s novelizací zákona o inspekci práce,[1] nedávným rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva[2] nebo ve světle obecného povyku vyvolaného přijetím obecného nařízení o ochraně osobních údajů („Nařízení GDPR“).[3]

Právní úprava zpracování osobních údajů zaměstnanců

Nařízení GDPR k datu své účinnosti (25. května 2018) podstatně proměnil právní úpravu ochrany osobních údajů v členských státech EU. Ačkoliv otázka ochrany osobních údajů a soukromí zaměstnanců nebyla primárním důvodem přijetí Nařízení GDPR, jeho ustanovení dopadnou na zpracování osobních údajů zaměstnanců stejně jako v případě zpracování osobních údajů ostatních skupin subjektů údajů. Prostor pro stanovení konkrétnějších pravidel k zajištění ochrany osobních údajů v souvislosti se zaměstnáním přenechává evropský zákonodárce úpravě národních právních předpisů nebo kolektivních smluv jednotlivých členských států.[4]

Posouzení rozsahu úprav je ponecháno na vůli jednotlivých národních zákonodárců. Nařízení GDPR stanoví jako obecný korektiv požadavek, aby přijatá pravidla zahrnovala vhodná opatření zajišťující ochranu lidské důstojnosti, oprávněných zájmů a základních práv subjektů údajů, zvláště pokud jde o transparentnost zpracování, předávání osobních údajů v rámci skupiny podniků nebo systémy monitorování na pracovišti.[5] V současné době, kdy je znám pracovní tvar budoucí právní úpravy ochrany osobních údajů (návrh zákona o zpracování osobních údajů a doprovodného změnového zákona), však nic nenasvědčuje tomu, že by český zákonodárce zamýšlel přijetí nové právní úpravy v oblasti osobních údajů zaměstnanců, tudíž i od data účinnosti nařízení GDPR můžeme vycházet ze stávající úpravy[6] provedené zejména zákoníkem práce.[7]

Monitoring zaměstnanců

Problematicky kontroly a sledování zaměstnanců se dotýká ustanovení § 316 zákoníku práce. Monitorování zaměstnanců obecně není zakázáno, nicméně konkrétní monitorování by mělo splňovat předepsané podmínky a být podrobeno posouzení z hlediska dopadu na soukromí dotčených zaměstnanců. Zaměstnavatel je podle uvedeného ustanovení v první řadě oprávněn kontrolovat dodržování zákazu užívání (případně stanovených parametrů omezení užívání) pracovních pomůcek zaměstnanci pro soukromé účely,[8] přičemž způsob a rozsah kontroly však musí být přiměřený. Na druhou stranu podrobení zaměstnance otevřenému nebo skrytému sledování, odposlechu telefonických hovorů, kontrole elektronické pošty nebo listovních zásilek adresovaných zaměstnanci je a priori zakázáno, s výhradou případů, kdy je pro ně dán závažný důvod spočívající ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele a za podmínky, že dotčení zaměstnanci jsou o rozsahu a způsobu provedení kontroly informováni.

Jak výše uvedená úprava sama předjímá (srov. výrazy „přiměřený rozsah“, „závažný důvod“, „zvláštní povaha činnosti“), v případě monitoringu zaměstnanců bude vždy nezbytné poměřovat proti sobě stojící zájmy – zájem zaměstnavatele na ochraně jeho majetkových zájmů na straně jedné a osobnostní práva zaměstnance (právo na soukromí, ochranu osobních údajů a listovního tajemství) na straně druhé. Stejný koncept ostatně sleduje i samotné Nařízení GDPR, a to jak již v zmíněném obecném korektivu zvláštní úpravy zpracování v souvislosti se zaměstnáním (čl. 88 GDPR), tak ve svých obecných ustanoveních – například v případě, kdy je zákonnost zpracování odůvodňována oprávněným zájmem správce nebo třetí strany (čl. 6 odst. 1 písm. f)

GDPR), v souvislosti se zaváděním prostředků záměrné ochrany osobních údajů (čl. 25 odst. 1 GDPR) nebo v případě provádění posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (čl. 35 GDPR). V rámci posuzování oprávněnosti monitoringu zaměstnanců by se správci měli zaměřit na posouzení naplnění základních tří kritérií – vhodnosti, potřebnosti a proporcionality.[9]

Uvedená kritéria rezonují i v nedávném rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Barbulescu v. Rumunsko* a stejně tak v aktualizovaném stanovisku pracovní skupiny WP29 ke zpracování osobních údajů v zaměstnání.[10] V uvedeném rozhodnutí, které se dotýkalo monitoringu soukromé komunikace zaměstnance za použití pracovních prostředků zaměstnavatele (jednalo se o messenger Yahoo), vytknul Evropský soud pro lidská práva (ESLP) rozhodujícím soudům, že se dostatečně nezabývaly tím, zda byl monitoring opodstatněný a zda by stejné ochrany zaměstnavatele nebylo možné dosáhnout pomocí méně invazivních metod než sledování veškeré komunikace zaměstnance (včetně jejího obsahu). Zmíněné stanovisko pracovní skupiny WP29 se zabývá otázkami legitimacy některých způsobů zpracování osobních údajů souvisejících se zaměstnáním – sledování profilů zaměstnanců nebo zájemců o zaměstnání na sociálních sítích, monitorování používání informačních a komunikačních technologií zaměstnanci na pracovišti i mimo něj, monitorování a evidence pracovní doby a docházky, kamerovými záznamy zaměstnanců a jejich vozidel, stejně tak jako jejich geolokací (GPS sledování). Případem oprávněnosti zpracování polohy zaměstnance se zabývaly i český dozorový úřad a následně Městský soud v Praze v souvislosti s GPS monitoringem doručovatelů České pošty, při kterém docházelo ke zpracování informací o trase doručování, její délce a času doručování. Oba rozhodující orgány vyhodnotily tento monitoring jako nepřiměřený.

Povinnosti zaměstnavatele v souvislosti s monitoringem zaměstnanců

I v případě, kdy k monitoringu zaměstnanců dochází oprávněně, musí správce splňovat požadavky na něj kladené právními předpisy na ochranu osobních údajů a dodržovat předepsané zásady zpracování osobních údajů (transparentnost, účelové omezení, minimalizace údajů, omezení uložení, integrita a důvěrnost zpracování).

Jak akcentuje ESLP i pracovní skupina WP29 ve svých vyjádřeních – zaměstnavatel by zejména měl (a to ještě před samotným zahájením monitorování) zaměstnance dostatečně a jasně informovat o tom, že jejich chování bude monitorováno a v jakém rozsahu se tak bude dít.

V některých případech bude muset zaměstnavatel ještě před zahájením monitorování splnit povinnost provést formalizované posouzení vlivu zpracování na ochranu osobních údajů, tzv. data protection impact assessment (dle čl. 35 GDPR). Taková potřeba může vyvstat dle názoru pracovní skupiny WP29 zejména v případech zavádění technologií vzdáleného sledování polohy

pracovních zařízení (mobilních telefonů, laptopů či monitoringu využívání internetu zaměstnanci).

Správci odpovídají za splnění svých povinností stanovených jim nařízením GDPR a za jejich nesplnění jim hrozí nemalé sankce (za porušení ustanovení týkajících se práv subjektu údajů lze uložit správní pokuty až do výše 20 milionů eur nebo 4 % celkového celosvětového ročního obrátu, podle toho, která hodnota je vyšší).

Jak podle stávající právní úpravy, tak i dle Nařízení GDPR, není obecně monitorování zaměstnanců vyloučeno. Ve světle aktuálního vývoje právního rámce je však jeho zavedení možné zavést pouze na základě důkladné analýzy ve vztahu k jeho nezbytnosti, vhodnosti a přiměřenosti a provádět jej za předpokladu důkladného plnění podmínek. ●

JUDr. Jaroslav Škubal, advokát

Mgr. Ing. Petra Věžníková, advokátní koncipientka

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, byl s účinností od 29. července 2017 novelizován zákonem č. 206/2017 Sb.
- [2] Rozhodnutí Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 5. září 2017 v případě *Bărbulescu v. Romania* (žádost č. 61496/08), dostupné online z: <https://hudoc.echr.coe.int/>.
- [3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/EU.
- [4] Srov. čl. 88 GDPR.
- [5] Srov. čl. 88 odst. 2 GDPR.
- [6] Kterou bude muset Česká republika notifikovat Evropské komisi.
- [7] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.
- [8] Srov. § 316 odst. 1 zákoníku práce, který upravuje obecný zákaz zaměstnancům užívat pracovní prostředky svěřené zaměstnavatelem bez jeho souhlasu. Možnosti sledování zaměstnanců k naplňování tohoto zákazu jsou však (přínejmenším v poslední době) korigovány požadavky na zachování soukromí zaměstnanců, např. v dále zmíněném stanovisku WP29 č. 249, které klade důraz i na oprávněné očekávání zaměstnanců při užívání svěřených technologií.
- [9] Stejná kritéria používají při svém rozhodování soudy a rovněž Úřad pro ochranu osobních údajů. Srov. např. rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 5. května 2017 (sp. zn. 6A 42/2013-48) ve věci monitorovacího systému zásilek České pošty; rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 8. června 2016 (sp. zn. 3 As 118/2005-37) ve věci e-kolo.cz;
- [10] Pracovní skupina pro ochranu osobních údajů (angl. The Article 29 Data Protection Working Party; dále jen „pracovní skupina WP29“) ustanovená čl. 29 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/EC ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů funguje v současné době jako nezávislý evropský poradní orgán v oblasti ochrany dat a soukromí. Problematikou zpracování osobních údajů v zaměstnání se zabývá zejména aktualizované stanovisko č. 2/2017 vydané pracovní skupinou WP29 dne 8. června 2017 pod č. WP 249 a názvem „Opinion 2/2017 on data processing at work“; dále jen „Stanovisko WP29“).

Příslušnost dozorových orgánů dle GDPR

Není třeba připomínat, že od 25. května 2018 bude zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění (dále jen „ZOOÚ“), z velké části nahrazen tzv. Obecným nařízením na ochranu osobních údajů neboli General Data Protection Regulation (dále jen „GDPR“).[1] GDPR se dotkne prakticky každého, kdo v rámci Evropské unie (dále jen „Unie“) vyvíjí nějakou organizovanou činnost, při níž zpracovává osobní údaje.[2] Ačkoli již stávající ZOOÚ vycházel z evropských zdrojů a řada mechanismů ochrany osobních údajů tak byla zachována i v rámci GDPR, jsou oblasti, kde se GDPR od stávající praxe výrazně odchyluje. Takovou malou změnou paradigmatu je např. poněkud překvapivé rozšíření práv subjektů údajů co do míst, kde lze podat stížnost na porušení ochrany osobních údajů.

Změna příslušnosti dozorových úřadů

GDPR logicky předpokládá v členských zemích Unie existenci či zřízení tzv. dozorových úřadů, tj. nezávislých orgánů veřejné moci zřízených členským státem,[3] které jsou pověřeny monitorováním uplatňování GDPR s cílem chránit základní práva a svobody fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů a usnadnit volný pohyb osobních údajů uvnitř Unie,[4] k čemuž jsou dozorové orgány nadány právem vykonávat určité pravomoci.[5] V České republice je v současnosti ústředním orgánem pro oblast ochrany osobních údajů a provádění dozoru nad dodržováním povinností stanovených ZOOÚ Úřad pro ochranu osobních údajů[6] (dále jen „ÚOOÚ“), jehož činnost a transparentnost jednání je obecně kvitována velice pozitivně.

ÚOOÚ zůstane bezpochyby dozorovým úřadem i v režimu GDPR, nezůstane již ovšem jediným dozorovým úřadem,

na který se mohou subjekty údajů obrátit. S GDPR totiž přichází vcelku revoluční změna – tam, kde je dnes příslušným dozorovým orgánem v případě stížnosti na správce osobních údajů dozorový orgán státu, kde příslušný správce/zpracovatel sídlí, tj. např. v případě správce se sídlem v České republice jím je ÚOOÚ,[7] bude dle GDPR dozorovým úřadem pro každý subjekt údajů téměř každý dozorový úřad každého státu Unie – viz článek 77 odst. 1 GDPR: „Aniž jsou dotčeny jakékoliv jiné prostředky správní nebo soudní ochrany, má každý subjekt údajů právo podat stížnost u některého dozorového úřadu, zejména v členském státě svého obvyklého bydliště, místa výkonu zaměstnání nebo místa, kde došlo k údajnému porušení, pokud se subjekt údajů domnívá, že zpracováním jeho osobních údajů je porušeno toto nařízení.“ Výše citované ustanovení má svůj předobraz i v příslušném recitálu preambule GDPR, a to konkrétně v bodě (141): „Každý subjekt údajů by měl mít právo po-

dat stížnost u jediného dozorového úřadu, zejména v členském státě, kde má své obvyklé bydliště...”

GDPR zásadně rozšiřuje možnosti subjektů údajů k podání stížnosti. Samo o sobě takové ustanovení nelze hanět, záměrem bylo poskytnout subjektu údajů co největší možnost uplatnění práv.[8] Subjekt údajů bude moci podat stížnost u dozorového úřadu domovského státu správce či zpracovatele, v členském státě svého obvyklého bydliště, místa výkonu zaměstnání nebo místa, kde došlo k údajnému porušení, nicméně to není výčet úplný, zákonodárce jej uvodil slovem „zejména“, což může vést k výkladům, že žádný dozorový úřad nebude moci odmítnout projednání stížnosti, resp. každý dozorový úřad po nabytí účinnosti GDPR bude úřadem příslušným. Dotčeným dozorovým orgánem je pak „dozorový úřad, kterého se zpracování osobních údajů dotýká, neboť: a) správce či zpracovatel je usazen na území členského státu tohoto dozorového úřadu; b) subjekty údajů s bydlištěm v členském státě tohoto dozorového úřadu jsou nebo pravděpodobně budou zpracováním podstatně dotčeny, nebo c) u něj byla podána stížnost“.[9] Z této definice dotčeného dozorového orgánu je zřejmé, že jím může být každý dozorový orgán kteréhokoliv členského státu Unie, u něhož subjekt údajů podá stížnost.

GDPR sice pro případy přeshraničních zpracování osobních údajů[10] normuje tzv. „vedoucí dozorový úřad“, jímž je ve smyslu článku 56 odst. 1 GDPR příslušný dozorový úřad země, ve které se nachází hlavní provozovna správce či zpracovatele,[11] nicméně i v případě, že správce či zpracovatel má jedinou provozovnu v členském státě Unie, ale zpracování údajů se podstatným způsobem dotýká subjektů údajů v členském státě jiném, je příslušným dozorový úřad v tomto jiném členském státě.[12] Směrodatným bude výklad, co znamená „podstatným způsobem dotýká“. Dlužno dodat, že v případě sporu, jaký dozorový úřad je v konkrétním případě hlavním (vedoucím), nese důkazní břemeno správce, resp. zpracovatel, jak potvrdila Pracovní skupina 29 (nezávislý evropský poradní orgán složený z vedoucích zástupců dozorových orgánů Unie).[13]

Závěr

Výše popsané změny v příslušnosti dozorových orgánů na poli ochrany osobních údajů, které GDPR přináší, mohou pro správce/zpracovatele osobních údajů z logických důvodů znamenat podstatné komplikace, náklady na právní zastoupení v cizím státě počínaje a odlišnou rozhodovací praxí (čti přísností) různých dozorových orgánů konče. V této souvislosti se nabízí poukázat také na oblast, v níž lze očekávat výrazný nárůst stížností na porušování práv na ochranu osobních údajů, a tou je oblast realizace nejrůznějších internetových obchodů (či obecně jakýchkoli činností, kdy dochází v souvislosti s používáním internetu ke zpracování osobních údajů). Vzhledem k tomu, že GDPR přináší novou zpřesněnou definici, co lze vše považovat za osobní údaje, přičemž mezi ně výslovně zařazuje i síťové identifikátory (tj. IP adresy),[14] bezpochyby se tak dočkáme

mnoha zajímavých případů přeshraničního zpracování osobních údajů, kde se subjekty údajů napříč Uníi budou domáhat svých práv u nejrůznějších dotčených dozorových orgánů bez ohledu na sídlo správce/zpracovatele osobních údajů, což jim úprava GDPR nově umožní. ●

Mgr. Petr Sedlatý, advokát a partner

Mgr. Ondřej Říha, advokát

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Poznámky:

- [1] Nařízení evropského parlamentu a rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
- [2] Věcná působnost nařízení je definována v článku 2 GDPR, místní působnost v článku 3 GDPR.
- [3] Viz definice dozorového úřadu, článek 4 bod 21 GDPR.
- [4] Viz článek 51 odst. 1. GDPR.
- [5] Viz článek 58 GDPR.
- [6] Oficiální webové stránky ÚOOÚ dostupné z: <https://www.uoou.cz/>
- [7] Viz ustanovení § 2 ve spojení s ustanovením § 29 odst. 1 písm. c) ZOOÚ.
- [8] Srov. Nulíček, Michal. GDPR – obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Praktický komentář. ISBN 978-80-7552-765-3. s. 468.
- [9] Článek 4. bod 22 GDPR.
- [10] Viz článek 4 bod 23 GDPR: přeshraničním zpracováním se rozumí „buď: a) zpracování osobních údajů, které probíhá v souvislosti s činnostmi provozovanými ve více než jednom členském státě správce či zpracovatele v Unii, je-li tento správce či zpracovatel usazen ve více než jednom členském státě; nebo b) zpracování osobních údajů, které probíhá v souvislosti s činnostmi jediné provozovny správce či zpracovatele v Unii, ale kterým jsou nebo pravděpodobně budou podstatně dotčeny subjekty údajů ve více než jednom členském státě.“
- [11] Článek 56 odst. 1 GDPR: „Aniž je dotčen článek 55, je dozorový úřad pro hlavní nebo jedinou provozovnu správce či zpracovatele příslušný k tomu, aby jednal jako vedoucí dozorový úřad v případě přeshraničního zpracování prováděného tímto správcem či zpracovatelem v souladu s postupem stanoveným v článku 60“.
- [12] Článek 56 odst. 2 GDPR: „Odchylně od odstavce 1 je každý dozorový úřad příslušný k tomu, aby se zabýval stížnostmi, které u něj byly podány, nebo možným porušením tohoto nařízení, pokud se daná záležitost týká pouze provozovny v jeho členském státě nebo jsou touto záležitostí podstatným způsobem dotčeny subjekty údajů pouze v jeho členském státě.“
- [13] Article 29 data protection working party. Guidelines for identifying a controller or processor's lead supervisory authority [online]. s. 8 [cit. 2017-11-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=44102
- [14] GDPR tak staví najisto, co bylo dříve předmětem sporů, byť rozhodovací praxe se v poslední době začínala přiklánět spíše k tomu, že IP adresa může být osobním údajem – viz např. rozhodnutí Soudního dvora EU C-582/14 Patrick Breyer proti Bundesrepublik Deutschland.

Právo na přenositelnost údajů („data portability“) dle nařízení GDPR

Nařízení GDPR[1] k datu své účinnosti (25. května 2018) podstatně promění právní úpravu ochrany osobních údajů v členských státech EU. Jednou z významných novinek, které nařízení GDPR přináší, je právo na přenositelnost údajů. Tento článek se zabývá některými otázkami spojenými s tímto nově upraveným právem subjektu údajů, a to zejména v kontextu výkladových stanovisek pracovní skupiny WP29.[2]

Nařízení GDPR ve svém článku 20 zavádí nové právo na přenositelnost údajů, angl. right to data portability. Právo na přenositelnost údajů spočívá jednak v možnosti subjektu údajů získat „své“ osobní údaje ve strukturovaném, běžně používaném a strojově čitelném formátu, jednak v možnosti předat tyto údaje jinému správci (v ideálním případě má docházet k předání údajů jedním správcem přímo druhému správci). Účelem práva na přenositelnost je usnadnit získání, zkopírování či předání osobních údajů bez překážek z jednoho informačního systému do druhého, čímž má dojít k posílení postavení subjektu údajů ve vztahu k jeho vlastním osobním údajům, podpoření volného pohybu dat v EU i přispění k vyšší bezpečnosti přenášovaných dat, a rovněž k posílení soutěže mezi jednotlivými správci (poskytovateli služeb) a k tvorbě nových služeb jednotného digitálního trhu.

Právo na přenositelnost údajů se však netýká všech zpracovávaných osobních údajů – tento článek stručně shrnuje podmínky přenositelnosti, rozsah osobních údajů, které mají být přenášeny, vliv na další práva subjektu údajů, stejně jako samotný proces přenosu osobních údajů a další aspekty práva na přenositelnost.

Jaké osobní údaje musí správce přenášet? Aneb podmínky využití práva na přenositelnost údajů

Právo na přenositelnost osobních údajů může subjekt údajů uplatnit při současném splnění několika podmínek:

- zpracování se provádí automatizovaně
- zpracování je založeno na souhlasu subjektu údajů nebo na smlouvě, jejíž stranou je subjekt údajů

- osobní údaje se týkají subjektu údajů a právem na přenositelnost nesmí být nepříznivě dotčena práva a svobody jiných osob
- osobní údaje byly poskytnuty správci subjektem údajů

Právo na přenositelnost osobních údajů dopadá pouze na zpracování osobních údajů, které je prováděno automatizovanými prostředky. Nevztahuje se tak na manuální zpracování osobních údajů jako například vedení spisu prostřednictvím papírových svazků.

Právo na přenositelnost dopadá pouze na ty osobní údaje, k jejichž zpracování dochází na základě souhlasu uděleného subjektem údajů pro konkrétní účel či účely[3] nebo která jsou nezbytná pro plnění smlouvy, jíž je subjekt smluvní stranou. [4] V případech, kdy zpracování osobních údajů není založeno na souhlasu nebo smlouvě, nemá subjekt údajů na přenositelnost nárok[5] – nařízení GDPR výslovně (i když poněkud nadbytečně) stanoví, že právo na přenositelnost se neuplatní v případě zpracování nezbytných pro splnění úkolu prováděných ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je správce pověřen.[6]

Právo na přenositelnost údajů se rovněž netýká všech (celého rozsahu) osobních údajů subjektu, které daný správce zpracovává. V první řadě přenosu údajů podléhají jen osobní údaje týkající se subjektu údajů (včetně pseudonymních údajů), tedy data, která nejsou anonymní (a která se týkají subjektu údajů, který o přenositelnost žádá, a nikoliv jiných subjektů. Výkonem práva na přenositelnost osobních údajů však nesmí být nepříznivě dotčena práva a svobody jiných osob.[7] Tento korektiv se týká jak osobních údajů jiných subjektů údajů, které mohou být v přenášných datech obsaženy, tak jiných informací podléhajících ochraně duševního vlastnictví či obchodního tajemství.

Další podmínkou uplatnění práva na přenositelnost je, že přenášené osobní údaje jsou údaji, které správci subjekt údajů poskytl. Pokyny rozlišují v tomto ohledu dvojí kategorii dat, která do této definice spadají, a to jednak data poskytnutá subjektem údajů aktivně a vědomě (např. e-mailová adresa a uživatelské jméno), a dále rovněž data poskytnutá subjektem údajů na základě využívání služby nebo zařízení (např. vyhledávací historie, surové údaje z chytrého měření – tepová frekvence, tlak apod.). Naopak na data správcem odvozená nebo dovozená ze subjektem takto poskytnutých údajů (např. úvěrové skóre, výsledky profilování), se právo na přenositelnost nevztahuje.

Co je to přenositelnost? Aneb obsah práva na přenositelnost

Právo na přenositelnost osobních údajů v sobě zahrnuje jednak právo subjektu údajů získat osobní údaje, a dále pak právo přenést tyto osobní údaje k jinému správci.

V prvním případě se jedná o specifikaci a rozšíření práva na přístup,[8] kdy subjekt údajů může získat některé „své“ osobní údaje zpracovávané správcem ke svému dalšímu osobnímu použití (bez předání dalšímu správci). Subjekt údajů tak může v případě osobních údajů splňujících podmínky portability získat nad nimi větší kontrolu a snadnější možnost jejich využití technickými nástroji zpracování (evidenční/databázový software apod.).

Druhým aspektem práva na přenositelnost je právo na přenesení osobních údajů jinému správci. Subjekt údajů má právo na to, aby jeho osobní údaje byly předány prvním (předávajícím) správcem přímo druhému (přebírajícímu) správci. Účelem této úpravy je usnadnění přesouvání osobních údajů bez překážek z jednoho systému do druhého, čímž má dojít k posílení postavení subjektů údajů, kteří tak nebudou uvázáni u jednoho správce (například poskytovatele webmailových služeb jen proto, že nechtějí přijít o své staré e-maily), k posílení soutěže mezi jednotlivými správci a k tvorbě nových služeb jednotného digitálního trhu. Otázkou je, zda tento konkurenční aspekt předávání osobních údajů vítají i samotní správci.

Uplatněním práva na přenositelnost údajů nejsou dotčena ostatní práva subjektu údajů. Uskutečněním přenosu údajů k jinému správci nepřestává být předávající správce správcem osobních údajů subjektu a nedochází automaticky k likvidaci osobních údajů z jeho systémů. Původní správce může nadále pokračovat ve zpracování osobních údajů subjektu, dokud nedojde k odpadnutí právního důvodu zpracování (odvolání/konec platnosti souhlasu, konec doby nezbytné pro zpracování údajů, uplatnění práva na výmaz apod.). Na druhou stranu, z existence práva na přenositelnost nevzniká povinnost správce uchovávat osobní údaje déle, než je nezbytně nutné (jen kvůli případné žádosti o přenos údajů).

Jak bude proces přenosu probíhat? Aneb výkon práva na přenositelnost

K přenosu údajů dochází na základě žádosti subjektu údajů, přičemž o existenci práva na přenositelnost údajů musí správce subjekty údajů informovat. Správce osobních údajů nesmí odmítnout zabývat se žádostí subjektu údajů směřující k uplatnění výkonu jeho práv (tedy ani práva na přenositelnost), ledaže není schopen zjistit totožnost subjektu osobních údajů, a to ani na základě dodatečných informací poskytnutých subjektem.[10]

Osobní údaje by žadateli měly být poskytnuty bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce od obdržení žádosti, případně by měl být subjekt v týchž lhůtách informován o důvodech neposkytnutí osobních údajů spolu s informací o možnosti obrany u dozorového úřadu a rovněž u soudu.[11] Žádosti je však možné nevyhovět pouze v případě, že je nedůvodná nebo nepřiměřená. Lhůtu k poskytnutí osobních údajů (ne však k odmítnutí poskytnutí) je možno ve složitých případech prodloužit o dva měsíce. Složitým případem může být například přenášení velkého objemu dat nebo dat ve zvláštních formátech.

Požadované osobní údaje mají být správcem poskytnuty ve „strukturovaném, běžně používaném a strojově čitelném formátu“ [12] tak aby byla usnadněna jejich interoperabilita a tím umožněno jejich další použití. Formát by měl být zvolen tak, aby byl naplněn požadavek čitelnosti, aniž by však na straně správců docházelo k nutnosti opatřit si zvláštní nákladné software prostředky pro čtení těchto formátů (srov. požadavek na „běžně používaný“ formát). Zároveň však pracovní skupina WP29 doporučuje připojovat k přenášejícím údajům co nejvíce metadat, aby byl naplněn účel portability, tedy možnost dalšího použití údajů. Správci by rovněž měli zajistit, aby přenášející data i samotný přenos dat k subjektu údajů či dalšímu správci byly náležitě zabezpečeny. Konkrétní typ formátu nařízení GDPR nestanoví. Pracovní skupina WP29 apeluje v tomto ohledu na oborovou praxi a odvětvové organizace. Otázkou, jaké řešení zvolit, než se oborová praxe ustaví a jak vysoké náklady s sebou zavedení systémových řešení přenositelnosti (export-import modulů) přináší, se pracovní skupina WP29, Evropská komise ani další instituce bohužel nezabývají. Náklady na zajištění procesů přenositelnosti přitom nebudou zanedbatelné a paradoxně mohou působit jako bariéra vstupu na trh a volný pohyb dat v EU tak spíše znesnadnit.

Jak se musejí správci připravit? Aneb praktické doporučení správcům osobních údajů

Právo subjektu údajů na přenositelnost vyvolává na straně správců osobních údajů určité povinnosti, a to jak u předávajících správců, tak u správců přejímajících. Správci by tak měli zvážit zejména provedení následujících kroků a opatření:

- provést analýzu zpracovávaných osobních údajů
 - určit, které osobní údaje jsou zpracovávány na základě souhlasu subjektu nebo k plnění smlouvy, již je subjekt smluvní stranou;
 - určit, které osobní údaje byly poskytnuty subjektem údajů;
 - nastavit mechanismy k oddělení „portabilních“ dat od jiných osobních údajů;
- informovat subjekt údajů o existenci práva na přenositelnost osobních údajů a možnostech jeho výkonu;
- nastavit mechanismy přenosu osobních údajů včetně postupů identifikace subjektu, zvolení vhodného formátu a zabezpečení;
- v případě přenosu dat přímo k subjektu údajů informovat jej o rizicích uchovávání a doporučit mu vhodné prostředky k zabezpečení;
- u přejímajícího správce zavést nástroje k výběru relevantních dat a vyloučení ostatních;

Správci odpovídají za splnění svých povinností stanovených jim nařízením GDPR a za jejich nesplnění jim hrozí nemalé sankce

(za porušení ustanovení týkajících se práv subjektu údajů lze uložit správní pokuty až do výše 20 milionů eur nebo 4 % celkového celosvětového ročního obrátu, podle toho, která hodnota je vyšší).

Zavedení procesů k umožnění snadné proveditelnosti práva na přenositelnost osobních údajů klade u správců osobních údajů zvýšené nároky nejen finanční, ale i administrativní a časové. V každém případě lze správcům doporučit, aby (pokud tak prozatím neučinili) začali s přípravami na zavedení mechanismů k přenosu údajů co nejdříve a bedlivě sledovali vývoj v oblasti ochrany osobních údajů i z pohledu data portability, a to jak z hlediska prováděcích národních předpisů a výkladu Nařízení, tak případných odvětvových doporučení. ●

Mgr. Ing. Petra Věžníková, advokátní koncipientka

JUDr. Ing. Jindřich Kalíšek, advokát

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/EU (dále jen jako „nařízení GDPR“ anebo „GDPR“).
- [2] Pracovní skupina pro ochranu osobních údajů (angl. The Article 29 Data Protection Working Party; dále jen „pracovní skupina WP29“) ustanovená čl. 29 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/EC ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů funguje v současné době jako nezávislý evropský poradní orgán v oblasti ochrany dat a soukromí. Problematikou výkladu a uplatnění práva na přenositelnost se zabývá zejména revidované vodítko vydané pracovní skupinou WP29 dne 5. dubna 2017 pod č. WP 242 rev.01 a názvem „Vodítka k právu na přenositelnost údajů“ (angl. Guidelines on the right to data portability; dále jen „Vodítko WP29“).
- [3] Podle čl. 6 odst. 1 písm. a) nařízení GDPR, resp. v případě zpracování zvláštní kategorie osobních údajů dle čl. 9 odst. 2 písm. a) nařízení GDPR.
- [4] Podle čl. 6 odst. 1 písm. b) nařízení GDPR, a to včetně zpracování, které je nezbytné pro provedení opatření přijatých před uzavřením smlouvy na žádost subjektu údajů.
- [5] Nicméně není vyloučeno, aby se na přenosu subjekt se správcem dohodli nebo správce provedl přenos na základě žádosti subjektu dobrovolně, i když nebude dán nárok subjektu na přenositelnost. Správce by měl však dbát u takto přenášejících osobních údajů zvýšené opatrnosti ve vztahu k osobním údajům třetích osob.
- [6] Srov. článek 20 odst. 3 věta druhá a recitál 68 nařízení GDPR.
- [7] Srov. článek 20 odst. 4 nařízení GDPR.
- [8] Srov. článek 15 nařízení GDPR.
- [9] Srov. článek 12 odst. 2 a 6 ve spojení s článkem 11 nařízení GDPR.
- [10] Srov. článek 12 odst. 3 a 4 nařízení GDPR.
- [11] Srov. článek 20 odst. 1 nařízení GDPR.

Zvládli jste přípravu na GDPR? Prověří to právo na přístup k osobním údajům

„Důvěřuj, ale prověřuj.“ Často používané přísloví nabyde příští rok ještě větší symboliky. Důvod? Nařízení GDPR, respektive právo na přístup k osobním údajům. To je jedním ze základních pilířů nové právní úpravy a dělá z ní mocný nástroj v rukou občanů pro důslednější, transparentnější a snáze kontrolovatelné nakládání s osobními údaji. Správci a zpracovatelé dat budou kromě kontroly ze strany dozorového orgánu pod drobnohledem veřejnosti, která se bude chtít ujistit, že jsou její často citlivé údaje patřičně zabezpečeny a nejsou zneužívány. „Jak chráníte mé osobní údaje? K čemu je využíváte? Kdo k nim má přístup?“ Podobných otázek budou do firem směřovat tisíce. Není těžké si představit, že pro někoho bude bombardování organizací dotazy zábavnou kratochvílí. Případné postihy při zanedbání povinností už ale úsměvné rozhodně nejsou. Právo na přístup subjektů k osobním údajům tak bude pověstným jazýčkem na vahách, který ukáže, zda firma přípravu na GDPR skutečně zvládla.

Odpovězte raději vždy

GDPR koncipuje právo na přístup jako výčet informací, na které má občan vůči správci nárok, přičemž se tak děje na základě žádosti podané subjektem údajů. Nejprve je každý správce povinen subjektu potvrdit, zda u něho vůbec ke zpracovávání jeho

osobních údajů dochází. I když správce žádné osobní údaje žadatele neneviduje, doporučujeme na žádost stručně odpovědět, a předejít tak možným konfliktům z domnělé pasivity.

Pokud ke zpracování údajů dochází, správce musí zajistit žadateli přístup jak k těmto údajům, tak k určitým souvisejícím informa-

cím. Mezi ty patří již dnes užívané kategorie informací, jako jsou účel zpracování, kategorie zpracovávaných osobních údajů či seznam příjemců s přístupem k údajům. Nařízení pak nově zavádí informace jako plánovaná doba uložení údajů, zda má občan právo v určitém případě požadovat od správce opravu, výmaz nebo omezení zpracování údajů či zda má právo vznést námitku proti zpracování. Správce by měl subjekt vždy informovat také o právu podat stížnost u Úřadu pro ochranu osobních údajů. Správce musí poskytnout také veškeré dostupné informace o zdrojích údajů, pokud je získal například z veřejného rejstříku.

Jsou-li údaje využívány k profilování, tedy hodnocení osobních aspektů fyzické osoby (například při žádosti o úvěr), je třeba ji informovat o použitém postupu, o významu a předpokládaných důsledcích takového zpracování. Novinkou bude i povinnost správce poskytnout žadateli kopii údajů o něm zpracovávaných, a to bezplatně.

Nově zadarmo

Bezplatnost je další změnou oproti současnému zákonu o ochraně osobních údajů, který umožňuje za poskytnutí informací vztahujících se k osobním údajům požadovat přiměřenou úhradu. GDPR stanovuje jako primární režim bezplatnost. Výjimkou jsou zjevně nedůvodné nebo nepřiměřené žádosti od totožných subjektů, které se například neustále opakují. Takové žádosti je možné zpoplatnit ve výši administrativních nákladů, či je dokonce úplně odmítnout. Správce ale musí být připraven tuto skutečnost dokázat. I proto doporučuji s takovýmto přístupem vyčkat do doby, než se vyjasní, jaké situace budou dozorujícím úřadem a soudy považovány za legitimní.

Poplatek ve výši administrativních nákladů bude, kromě první kopie, aplikovatelný dále při žádostech o dodatečné kopie identických osobních údajů a měl by být tedy obranou proti administrativnímu zahlcení organizace.

Elektronicky, telefonem, na papíře i ústně

Při vyřizování žádostí o přístup k údajům musí správci pamaťovat na požadavek stručnosti, transparentnosti a srozumitelnosti postupu vůči žadateli. Znamená to i používání jasných a jednoduchých jazykových prostředků, obzvlášť budou-li informace určené dítěti. Zapomeňte na složitě koncipované odpovědi, které by žadatele zahltily nesrozumitelným množstvím informací.

Žádost nemá předepsanou formu, a je tak třeba vyřizovat všechny žádosti podané elektronicky, klasickou poštou či telefonicky, ale například i osobně přímo u správce, respektive jeho zaměstnance. Byla-li žádost učiněna v elektronické formě, je tak závazná i pro správce, pokud žadatel neuvádí jinak.

Jednoduché žádosti vyřizujte bez odkladu

Žádost by měla být správcem vyřízena bez zbytečného odkladu, maximálně do jednoho měsíce od obdržení. V této době je možné žadatele informovat o nutnosti jejího prodloužení až o dva měsíce, a to z důvodu složitosti či počtu obdržených žádostí. Co bude považováno za dostatečný důvod pro prodloužení lhůty, nelze nyní s jistotou říci, a vyplatí se tak počkat na první závěry rozhodovací praxe.

Zvláště u jednodušších žádostí se správce může dostat do konfliktu s požadavkem na vyřízení bez zbytečného odkladu, tedy v řádu několika dnů, pokud by je vyřizoval až ke konci stanovené lhůty.

Štěstí přeje připraveným

V rámci práva přístupu k osobním údajům se do rukou veřejnosti dostává významný kontrolní prostředek, který může nepřípraveným organizacím zásadně znepříjemnit život. Firmy by si měly ověřit, jak rychle jsou schopny na žádosti reagovat, zda vůbec znají potřebné informace a jsou schopny v často spleťtých IT strukturách všechny osobní údaje konkrétního subjektu dohledat a mít nad nimi kontrolu.

Je možné, že podobně jako se žádosti podle zákona o svobodném přístupu k informacím staly v některých případech nástrojem šikany, tak i v tomto případě může k určitým účelovým „vlnám“ žádostí zaměřených na zahlcení konkrétního správce docházet.

Frekvence žádostí není nařízením nijak upravena a lze je podávat opakovaně. Obava občanů o bezpečí jejich mnohdy citlivých údajů navíc roste a stejně tak se zvyšuje jejich právní povědomí v této oblasti. Je tedy nutné počítat s častým využíváním tohoto institutu, především pak vůči velkým korporacím či veřejnoprávním organizacím.

Co se stane, když přípravu podceníte?

V případě, kdy firma nebude mít proces vyřizování žádostí maximálně zautomatizovaný a nebude mít naprostý přehled o tom, jaké osobní údaje zpracovává a kde se nacházejí, lze si snadno představit ochromení organizace a následné překračování lhůt k vyřízení žádostí. To povede k vleklým soudním sporům a dalšímu odčerpávání zdrojů, typicky za placení soudních nákladů protistraně, jelikož výhra v takovém sporu je takřka nemožná. Jako nezbytnost se tedy jeví mít ve firmě proškolené zaměstnance, kteří budou problematice práv subjektů údajů podle nařízení rozumět. Čas na přípravu se krátí, nařízení začne být účinné už 25. května 2018. ●

Mgr. Eva Škorníčková

GDPR a cloud

Nařízení GDPR, které vejde v účinnost 25. 5. 2018, přináší dosud nejucelenější soubor pravidel na ochranu osobních údajů. Ačkoli byla ochrana osobních údajů v cloudových službách regulována i před přijetím GDPR,[1] stává se tato oblast pro Microsoft zcela zásadní problematikou úměrně s tím, jak se na tuto oblast více zaměřují zákazníci Microsoft. Kromě GDPR však cloudové služby podléhají také dalším předpisům, jako zákon o kybernetické bezpečnosti implementující směrnici NIS[2] či sektorovým úpravám některých odvětví, jako je např. zdravotnictví[3] či bankovníctví.[4]

Tento článek se zabývá tzv. veřejným cloudem, tedy službou poskytovanou na infrastruktuře, která není dedikována pro určitého zákazníka. Další možností cloudu jsou tzv. hybridní a privátní cloud. U privátního cloudu je infrastruktura vyhrazena pouze pro určitého zákazníka a v případě hybridního cloudu se jedná o kombinaci veřejného a privátního cloudu.

Co je to cloudová služba?

Podstata cloudových služeb tkví v poskytování externí výpočetní kapacity mimo počítačový systém zákazníka, ke které je zákazníkovi umožněn nepřetržitý dálkový přístup prostřednictvím internetu. Hlavní výhodou cloudových služeb je prakticky neomezená kapacita serverů, kterou může poskytovatel cloudu zajistit. Díky cloudovým službám je možné provozovat další nové technologie, jako jsou big data, umělá inteligence nebo internet věcí. Dalšími výhodami cloudu jsou velmi vysoká úroveň zabezpečení dat a zajištění jejich dostupnosti a obnovitelnosti.

Základní cloudovou službou je tzv. Infrastructure as a Service, neboli „IaaS“. Při zvolení této služby je poskytováno primárně úložiště a výpočetní výkon. Další možností je služba Platform as a Service, neboli „PaaS“, při které poskytovatel cloudu kromě infrastruktury poskytuje zákazníkovi i platformu pro fungování aplikací a práci s daty. Poslední, nejvyšší úroveň poskytovaných služeb je Software as a Service, neboli „SaaS“, při které je zákazníkovi poskytováno úložiště, platforma i softwarové aplikace.

Microsoft nabízí všechny tři druhy cloudových služeb. MS Azure je příkladem IaaS a PaaS cloudu. Typickou SaaS službou je MS Office 365, tedy obdoba kancelářského balíku „Office“.

Právní postavení poskytovatele cloudu

Podobně jako stávající právní úprava i GDPR rozlišuje mezi správcem a zpracovatelem osobních údajů. Správce údajů určuje účely a prostředky jejich zpracování. V roli správce by měl být

při využívání cloudových služeb vždy zákazník. Poskytovatel cloudu bude v roli zpracovatele, který osobní údaje zpracovává pro správce na základě jeho pokynů. Ze smluvních ujednání mezi správcem a zpracovatelem by mělo být zřejmé, zda správce zpracovateli umožňuje zpracovávat údaje i pro jeho vlastní účely.

Správce je primárně odpovědný za zajištění odpovídajícího zabezpečení a technických opatření pro zpracování jím uchovávaných údajů. Splnění těchto technických požadavků může zajistit sám, vlastními kapacitami, nebo je může doložit výběrem vhodného poskytovatele cloudových služeb, který tyto po-

Shared responsibilities

Microsoft understands how different cloud service models affect the ways that responsibilities are shared between CSPs and customers.

Responsibility	On-Prem	IaaS	PaaS	SaaS
Data classification & accountability				
Client & end-point protection				
Identity & access management				
Application level controls				
Network controls				
Host infrastructure				
Physical security				

Cloud Customer Cloud Provider

žadavky již splňuje, a tím přenést část odpovědnosti na tohoto poskytovatele. Míra odpovědnosti poskytovatele cloudu bude záviset na druhu poskytované cloudové služby. S větším rozsahem poskytovaných služeb se pojí větší kontrola a tím i větší odpovědnost poskytovatele cloudu a přísnější smluvní podmínky. Služby SaaS tedy umožňují největší míru přenesení odpovědnosti na poskytovatele cloudu.

Nicméně není možné, aby zpracovatel převzal za správce celkovou odpovědnost. Využití cloudu není pro zákazníky zcela samospásné a je nutné současné zavedení nezbytných organizačních opatření i na jejich straně. Když si pořídíte bezpečné auto s řadou asistenčních systémů, také vás nezachrání, pokud se nepřipoutáte nebo budete jezdit v protisměru.

Požadavky GDPR na poskytování cloudových služeb

Z pohledu poskytovatele cloudu není prakticky možné odlišit, které datové soubory obsahují osobní údaje, tzn. musí ke všem datům přistupovat tak, jako by potenciálně obsahovaly osobní údaje.

Požadavky na infrastrukturu

Poskytovatel cloudu musí především zajistit dostatečné zabezpečení, důvěrnost a integritu údajů a adekvátní odolnost systémů a služeb zpracování. V rámci tohoto požadavku musí být údaje chráněné proti ztrátě, pozměnění nebo neoprávněnému přístupu a zpracování. Zároveň však musí být údaje správci neustále dostupné. V případě ztráty údajů či jiného incidentu musí být zajištěna včasná obnova údajů i jejich dostupnosti. Kromě toho je třeba, aby poskytovatel cloudu své systémy a technická opatření pravidelně testoval a vyhodnocoval. Odpovídající stav systémů je pak zpravidla dokládán certifikacemi a pravidelnými audity, jako jsou např. ISO/IEC 27001 nebo SSAE 16 / ISAE 3402.

V souladu s požadavkem privacy by design, nastavuje Microsoft všechny své produkty na nej přísnější standard. Ačkoli mají některé sektorové úpravy specifický režim ve vztahu ke cloudovým službám, nic to nemění na přísnosti standardu, který je dostupný pro všechny zákazníky. Společnost Microsoft má velice rozsáhlé portfolio certifikací a jako první přijala klíčové standardy, jako jsou normy ISO/IEC 27018. Aktuální seznam standardů, norem a certifikací, které Microsoft dodržuje, najdete na adrese www.microsoft.com/TRUST.

Požadavky na zpracovatelskou smlouvu

Tzv. zpracovatelská smlouva jsou ustanovení ve smlouvě o poskytování cloudové služby upravující předávání a zpracování osobních údajů. V první řadě je nutné ve smlouvě vymezit okruh údajů, které budou zpracovávány a účel a dobu jejich

zpracování. Dále je třeba určit způsob, jakým bude poskytovatel cloudu údaje zpracovávat. Zpracovatelská smlouva by dále měla obsahovat výslovný závazek poskytovatele cloudu vrátit a vymazat všechna data, jakmile dojde k ukončení využívání cloudové služby.

Co se týká požadavků na zpracovatelskou smlouvu, společnost Microsoft přijala nové smluvní podmínky plně reflektující požadavky GDPR v září tohoto roku, s odloženou účinností od května 2018. Důvodem je, že většina smluv o cloudových službách, které Microsoft zajišťuje, je uzavřena na dobu delší než jeden rok. Je proto třeba zajistit, že i stávající zákazníci budou od května 2018 v souladu s GDPR. Konkrétní závazky a podmínky jsou uvedeny v Podmínkách pro služby online na adrese <https://www.microsoft.com/en-us/licensing/product-licensing/>.

Předávání údajů do zahraničí

V případě, že data nejsou uchovávána na území EU, je rovněž třeba splnit požadavky na předávání osobních údajů do zahraničí. GDPR tyto podmínky příliš nemění. Neomezeně je možné údaje předávat po celém území EU, resp. EHS. Mimo území EU/EHS je možné předávat údaje jen na základě rozhodnutí Komise o odpovídající ochraně. Jedním z těchto rozhodnutí byla schválena dohoda Privacy Shield mezi EU, USA a Švýcarskem.

Další možností je předávání údajů na základě standardních smluvních doložek vydaných Komisí, tzv. „standard contractual clauses“, neboli „SCC“. Jejich zahrnutí do smluvních mechanismů mezi zákazníkem a poskytovatelem cloudu by mělo zajistit dostatečnou ochranu v souladu s ustanoveními GDPR.

Microsoft má vlastní datacentra na území EU a data zákazníků EU jsou primárně ukládána v EU. Nicméně, za určitých okolností (např. servisní zásah mimo pracovní dobu zákaznického centra v EU) může dojít ke zpracování osobních údajů i mimo území EU.

Pro tento případ je Microsoft certifikovaným zpracovatelem podle Privacy Shield a navíc Podmínky pro služby online obsahují SCC, čímž je zajištěna adekvátní ochrana.

Může poskytovatel cloudu pomoci se splněním dalších povinností správce?

Microsoft může zákazníkovi pomoci ve všech fázích implementace GDPR.

Mapování

Mnohé Microsoft nástroje mohou pomoci s identifikací osobních údajů a jejich umístění, jako jsou e-maily, dokumenty, databáze,

backupy aj., a možných přístupů k nim. V rámci mapování usnadní nástroje, jako jsou Microsoft Azure Data Catalog, Office 365 eDiscovery, či Enterprise Mobility + Security (EMS), vytvoření přehledu datových toků, zejména pomocí štitkování jednotlivých kategorií údajů a s nimi spojených právních základů. Tyto nástroje zahrnují funkce jako je rozpoznávání zdroje údajů i stupně jejich citlivosti. V případě žádosti subjektu údajů je pak možné jednoduše údaje najít a subjektu zpřístupnit či vymazat v rámci práva být zapomenut.

Při procesu posouzení vlivu na ochranu osobních údajů („DPIA“), může správcům sloužit jako vzor DPIA, kterou Microsoft provedl pro typické účely zpracování v Microsoft Office 365. Microsoft dokonce vydává modelové analýzy rizik k vybraným účelům zpracování v Microsoft Azure, které mohou také sloužit jako vzor a které si může každý zákazník vyžádat.

Správa

Díky cloudovým technologiím jako je Microsoft Azure nebo Dynamics 365 bude pro správce údajů snazší vymezit zásady zpracování, role a odpovědnosti osob nakládajících s osobními údaji. Tyto technologie dále pomůžou s řízením životního cyklu pro jednotlivé kategorie údajů. Údaje je vhodné rozřadit zejména podle druhu, citlivosti a účelu zpracování. Cloudové produkty navíc zajistí, že k určeným osobním údajům budou mít přístup pouze někteří zaměstnanci, a také umožní zvolit vhodný způsob šifrování údajů.

Ochrana

V dalším kroku je třeba zavést bezpečnostní opatření k předcházení, detekování a zvládnutí bezpečnostních incidentů. Výběr bezpečnostních opatření obvykle závisí na výsledku analýzy rizik daného účelu zpracování. Zpracování v cloudu může přinést užitečné nástroje jak v oblasti organizačních opatření – například řízení přístupu oprávněných osob, tak v oblasti technických opatření jako jsou pseudonymizace či šifrování údajů, až po fyzickou bezpečnost datového centra. Díky cloudovým nástrojům jako jsou Microsoft Azure a EMS je možné monitorovat zpracování zabezpečených dokumentů – kdo, kdy a odkud k nim získal přístup, a také vyhodnocovat rizika související s přihlašováním se k uživatelským účtům. V případě podezření neoprávněného přístupu nebo jiných útoků jsou tyto nástroje schopné velmi brzy a efektivně reagovat, mnohdy ještě dříve než jsou hrozby, jako jsou např. phishing či malware, rozpoznány běžnými antivirovými systémy.

V případě detekce je okamžitě informován administrátor správce, napadené počítače mohou být izolovány a je provedena důkladná analýza systému. Microsoft se ve svých podmínkách výslovně zavazuje informovat správce dat o bezpečnostních incidentech, poskytovat veškeré podklady a spolupracovat při vyšetřování.

Dokumentace

Dle GDPR je nutné uchovávat účely zpracování údajů a jejich kategorie, logy změn údajů, přístupová oprávnění třetích stran, dobu zpracování, údaj o výmazu dat a údaje o dalších technických opatřeních. Správce má dále povinnost zajistit dokumentaci o zpracování osobních údajů, včetně dokumentace o poskytovateli cloudu, dále o postupu při ohlašování a oznamování případů porušení zabezpečení a vyřizování žádostí subjektů v souvislosti se zpracováním jejich údajů. Ke splnění těchto povinností mohou pomoci Microsoft nástroje, jako jsou EMS, Dynamics 365, Microsoft Azure či Office 365.

Cesta Microsoftu k souladu s GDPR

Microsoft se přípravě na GDPR věnuje již tři roky a vynakládá na tuto oblast enormní množství úsilí a finančních prostředků. Z pohledu Microsoftu je zajímavé sledovat, jak GDPR ovlivňuje chování zákazníků mimo EU, jelikož se vztahuje na všechny subjekty, které zpracovávají osobní údaje občanů států EU. ●

.....
Jiří Černý, ředitel pro právní záležitosti
Microsoft Česko a Slovensko

Poznámky:

- [1] Směrnice EP a Rady 95/46/ES ze dne 24. 10. 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.
- [2] Směrnice EP a Rady 2016/1148/EU ze dne 19. 7. 2016 o opatřeních k zajištění vysoké společné úrovně bezpečnosti sítí a informačních systémů v Unii, která byla transponována novelou kybernetického zákona č. 205/2017 Sb., v rámci které se nyní povinnosti z něj plynoucí vztahují i na poskytovatele cloudu. Mezi ně patří zejména povinnost hlášení kybernetických bezpečnostních incidentů.
- [3] Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování; Vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci.
- [4] Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách; Vyhláška ČNB č. 163/2014 k výkonu činnosti na finančním trhu – cloud computing, příloha k vyhlášce – outsourcing; Sdělení ČNB č. 8/2016.

K jakým účelům lze používat osobní údaje zaměstnanců?

Jednou z nejtypičtějších kategorií osobních údajů, jejichž zpracování provádí téměř každý podnikatelský subjekt, jsou osobní údaje zaměstnanců. Rovněž na zpracování těchto osobních údajů se samozřejmě bude vztahovat obecné nařízení 2016/679 o ochraně osobních údajů, známé spíše pod svou anglickou zkratkou GDPR.

Zpracování osobních údajů zaměstnanců prováděné v praxi zaměstnavateli lze z hlediska GDPR rozlišit na dvě základní skupiny. První skupinou je zpracování za účelem plnění povinností zaměstnavatele vyplývajících z právních předpisů nebo pracovní smlouvy, případně zpracování nezbytné k uzavření pracovní smlouvy.[1] Jedná se například o zpracování osobních údajů za účelem vedení předepsaných evidencí, placení zdravotního pojištění a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, a dále vyplácení mzdy, vydává-

ní mzdových výměrů a BOZP. V těchto případech zaměstnavatel musí osobní údaje zaměstnanců zpracovávat, jinak by porušoval své zákonné či smluvní povinnosti. Proto je zaměstnavatel oprávněn zpracování provádět bez ohledu na to, zda s tím zaměstnanci souhlasí, či nikoliv. To však samozřejmě neznamená, že by zaměstnavatel mohl osobní údaje za tímto účelem zpracovávat zcela libovolně. Zpracování musí být prováděno v souladu s GDPR a zaměstnanec musí být o zpracování jeho osobních údajů náležitě informován.

Druhou skupinou zpracování osobních údajů je zpracování k jiným, než výše uvedeným, účelům. Jako příklady takového zpracování lze uvést zveřejňování osobních údajů zaměstnanců na webu zaměstnavatele či na intranetu, předávání osobních údajů zaměstnanců klientům, nebo různé druhy sledování zaměstnanců a jejich chování. V těchto případech zaměstnavatel není povinen zpracování provádět, a je proto nezbytné posoudit, zda je dán některý jiný důvod pro takové zpracování, uvedený v čl. 6 GDPR.

Z pohledu zaměstnavatelů se jako nejpraktičtější a nejjednodušší řešení na první pohled jeví získání souhlasu zaměstnanců s tím, že zaměstnavatel bude s jejich osobními údaji nakládat tímto způsobem. Avšak preambule GDPR uvádí, že souhlas nelze považovat za svobodný, a tedy splňující náležitosti dle GDPR,

tehdy, pokud mezi subjektem údajů a správcem existuje jasná nerovnováha.[2] Pracovní skupina podle článku 29 (WP29), která je poradním orgánem Evropské unie pro záležitosti ochrany osobních údajů a soukromí, v této souvislosti ve svém stanovisku 2/2017 ke zpracování osobních údajů v práci[3] konstatovala, že zpracování osobních údajů zaměstnanců na základě jejich souhlasu je v podstatě vyloučeno. Dle WP29 je totiž zaměstnanec ve vztahu k zaměstnavateli v nerovném postavení a proto prakticky není možné zajistit, že souhlas zaměstnance bude dán svobodně. Byť stanoviska WP29 nejsou závazná, rozhodně je doporučují respektovat. Lze totiž předpokládat, že Úřad pro ochranu osobních údajů bude v případě přezkumu postupu zaměstnavatelů z výkladu podaného WP29 vycházet. Zpracování osobních údajů proto raději nedoporučuji provádět na základě souhlasu zaměstnance, nebo je alespoň minimalizovat pouze na případy, kdy lze bez pochybností prokázat, že souhlas zaměstnance byl dán svobodně.

Je proto potřeba takového zpracování osobních údajů zaměstnanců opřít o jiný legální důvod zpracování. Dle WP29 může takovým důvodem být oprávněný zájem zaměstnavatele na takovém zpracování, to však za předpokladu, že jeho povaha je tomuto zájmu přiměřená.[4] Před zahájením takového zpracování osobních údajů zaměstnanců je proto nezbytné provést proporční test, kdy zaměstnavatel zváží zamýšlený rozsah a způsob zpracování údajů zaměstnanců z hlediska svých oprávněných zájmů na tomto zpracování na jedné straně a zájmů a základních práv a svobod zaměstnanců, vyžadujících ochranu jejich osobních údajů, na straně druhé. V rámci proporčního testu je dále třeba zohlednit to, že zaměstnavatel by měl volit takový způsob zpracování osobních údajů, který co možná nejméně zasahuje do práv a základních svobod zaměstnanců, ale ještě naplňuje zamýšlený účel (tzv. princip subsidiarity). Teprve pokud zaměstnavatel dospěje k závěru, že jeho oprávněné zájmy převažují, může začít osobní údaje zaměstnanců zpracovávat tímto způsobem.

WP29 dále zdůrazňuje, že aby bylo možné osobní údaje zaměstnanců zpracovávat na základě oprávněného zájmu zaměstnavatele, je nezbytné, aby zaměstnavatel přijal vhodná opatření k zajištění rovnováhy mezi oprávněným zájmem zaměstnavatele a základními právy a svobodami zaměstnanců. Za taková opatření lze považovat zejména:

- Účelové omezení spočívající ve zpracování pouze těch osobních údajů zaměstnanců, jejichž zpracování je skutečně nezbytné k dosažení zamýšleného účelu. Zaměstnavatel by tedy neměl zpracovávat osobní údaje ve větším rozsahu, než je nutné. Například pokud zaměstnavatel umožňuje zaměstnancům užívat výpočetní techniku či vozidla pro soukromé účely, musí přijmout taková opatření, která zajistí, že nebude docházet ke sběru dat o tomto soukromém užívání těchto zařízení.
- Časové omezení spočívající zejména v omezení doby, po kterou jsou osobní údaje zpracovávány, tedy v zajištění, že osobní údaje jsou zpracovávány a uchovávány pouze po dobu skuteč-

ně nezbytnou k dosažení zamýšleného účelu. Dalším časovým omezením je stanovení konkrétních termínů, kdy dochází ke sběru osobních údajů, které zajistí, že data nebudou sbírána průběžně, ale pouze v termínech, kdy je to skutečně nezbytné, nebo namátkově.

- Územní omezení spočívající v omezení zpracování osobních údajů pouze na konkrétní místa, kde je takové zpracování skutečně nezbytné k dosažení zamýšleného účelu. Jako příklad lze uvést, že namísto sledování celého pracoviště by bylo zavedeno pouze sledování vstupů do objektu zaměstnavatele.

O provedeném proporčním testu a přijatých opatřeních k zajištění rovnováhy pak rozhodně doporučuji vést podrobné písemné záznamy, které bude v případě potřeby možné předložit dozorovým úřadům a prokázat tak, že zaměstnavatel skutečně podnikl nezbytné kroky k zajištění souladu jeho postupů s GDPR. Písemné záznamy navíc mohou být důležité z hlediska případné odpovědnosti orgánů a managementu zaměstnavatele.

Závěrem dodávám, že GDPR se bude vztahovat bezvýjimečně na všechny zaměstnavatele, protože musí zpracovávat osobní údaje svých zaměstnanců. Před nabytím účinnosti GDPR by proto zaměstnavatelé měli především posoudit, zda osobní údaje svých zaměstnanců zpracovávají v rozsahu a způsobem, který je v souladu s GDPR, a to zejména ve světle výše uvedeného. Zaměstnavatelé budou dále muset ve vztahu k těmto osobním údajům zajistit plnění dalších povinností vyplývajících z GDPR, kterým se tento článek blíže nevěnuje, zejména informační povinnosti, tzn. informovat zaměstnance o tom, jaké osobní údaje a za jakým účelem budou zpracovávány, zabezpečení osobních údajů v souladu s GDPR apod. Je přitom třeba zdůraznit, že GDPR se bude vztahovat na všechny osobní údaje, které zaměstnavatel zpracovává, nikoli pouze na osobní údaje získané po nabytí účinnosti GDPR. ●

Mgr. Jakub Zvolánek, advokát

Feichtinger Židek Fyrbach advokáti s.r.o.

 FEICHTINGER & ŽÍDEK
ADVOKÁTI • RECHTSANWÄLTE • LAW FIRM

Poznámky:

- [1] Zpracování osobních údajů dle čl. 6 odst. 1 písm. b) nebo c) GDPR.
- [2] Bod 43 preambule GDPR.
- [3] Dostupné na webu http://ec.europa.eu/justice/data-protection/index_en.htm
- [4] Zpracování osobních údajů dle čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR.

Nařízení GDPR a zaměstnavatelé

Do účinnosti nového nařízení Evropské unie upravujícího oblast ochrany osobních údajů^[1] dne 25. května 2018 ještě stále zbývá několik měsíců. Správci a zpracovatelé tak stále mají prostor přizpůsobovat své postupy a prostředky zpracování osobních údajů nové právní úpravě. Záměrem tohoto článku je proto shrnout základní změny, které nařízení GDPR do oblasti zpracování osobních údajů přináší, a to s akcentem na vybrané aspekty specificky se týkající zaměstnavatelů, když tito z povahy věci tvoří významnou skupinu subjektů zpracovávajících osobní údaje.

Úvodem nutno předeslat, že základní principy, kterými se zpracování osobních údajů bude řídit, zůstávají víceméně stejné. Správci a zpracovatelé, včetně zaměstnavatelů, by tedy nadále měli dbát toho, aby úkony a operace, které s osobními údaji provádějí, byly (i) zákonné, korektní a transparentní, (ii) omezené na konkrétní výslovně vyjádřené a legitimní účely, s nezbytně minimálním rozsahem zpracovávaných osobních údajů, a zejména (iii) k těmto účelům přiměřené a zajišťující náležité zabezpečení osobních údajů. V případě jakékoliv nejasnosti pak zásady zpracování osobních údajů představují vodítko a výkladový korektiv.

Souhlas se zpracováním osobních údajů

Podstata institutu souhlasu subjektu údajů se zpracováním osobních údajů se nemění, nicméně právní úprava souhlasu a jeho získání (viz zejména čl. 4 odst. 11, čl. 7 a čl. 8 nařízení GDPR) byla zpřesněna a doplněna. Nařízení GDPR v této oblasti přináší vysoké nároky s tím, že důraz se klade na to, aby souhlas subjektu údajů se zpracováním osobních údajů, ať už se jedná o zaměstnance nebo klienta, byl:

- svobodný a aktivní;
 - souhlas nesmí být předpokládán např. před-zaškrtnutým políčkem v elektronickém dokumentu – subjekt údajů musí souhlas udělit aktivně sám;
 - plnění smlouvy nesmí být podmíněno udělením souhlasu v případě, že by dané zpracování nebylo pro plnění smlouvy nutné (tzv. zákaz „take it or leave it“) – zaměstnavatel by tedy neměl nutit zaměstnance k udělení souhlasu pro nestandardní a nikoli nezbytné zpracování osobních údajů, např. ke zveřejnění jeho fotografií na různých sociálních sítích v rámci prezentace zaměstnanců, zaměstnavatele či jeho aktivit;
- jednoznačný a konkrétní;
 - souhlas musí být velmi jasně a konkrétně vyjádřen;
 - britský Information Commissioner's Office, který je obdobou českého Úřadu pro ochranu osobních údajů, dokonce dopo-

ručuje, aby souhlas byl získán samostatně pro jednotlivé účely či jednotlivé úkony zpracování – dle názoru autorek se může jednat o jeden dokument, ve kterém bude vyjádřen souhlas jednotlivě pro určité účely či úkony zpracování např. samostatnými políčky;

- ve své formulaci srozumitelný a subjektům údajů jazykově přístupný;
 - vyžaduje se použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků, což může působit potíže při současném uplatňování dalších požadavků nařízení (jednoznačnost souhlasu, informační povinnost vůči subjektům údajů);
- zřetelně oddělen v případě, že je součástí jiného dokumentu;
 - pokud souhlas není udělován na samostatném dokumentu, měl by být dostatečně graficky oddělen od zbytku textu (např. od pracovní smlouvy);
- snadno odvolatelný;
 - subjekt údajů může svůj souhlas kdykoliv odvolat, aniž by tím byla dotčena zákonnost zpracování provedeného před odvoláním souhlasu, o čemž musí být subjekt údajů poučen;
 - odvolání souhlasu by mělo být stejně snadné, jako jeho udělení – je-li souhlas získáván např. písemným formulářem, lze doporučit vytvoření písemného formuláře na odvolání souhlasu, který bude snadno dostupný.

Je vcelku běžné, že zaměstnavatelé automaticky žádají o souhlasy svých zaměstnanců se zpracováním osobních údajů. Autorky článku proto doplňují, že se nedoporučuje získávat souhlas od subjektu údajů v případech, kdy správci nebo zpracovateli svědčí jiný právní titul pro zpracování osobních údajů, než je souhlas (viz ust. § 5 odst. 2 zákona o ochraně osobních údajů, resp. čl. 6 či čl. 9 nařízení GDPR). Nejenom že se tím správce či zpracovatel vyhne komplikacím se získáváním souhlasu, ale zároveň se nejedná o postup matoucí subjekty údajů, které by se mohly domnívat, že po odvolání uděleného souhlasu již příslušný správce či zpracovatel nebude jejich osobní údaje zpracovávat. Zaměstnavatelé nepotřebují a nadále nebudou potřebovat souhlas například se zpracováním osobních údajů, které provádějí za účelem plnění svých zákonných

povinností v oblasti sociálního a zdravotního pojištění, výpočtu mzdy či informační povinnosti vůči státním orgánům, nebo které je nezbytné provést před uzavřením pracovní smlouvy v rámci procesu přijímání nových zaměstnanců.

V praxi je častá otázka, zda správci a zpracovatelé budou povinni získat od subjektů údajů nové souhlasy se zpracováním osobních údajů. K tomu lze uvést, že daný postup nebude nezbytný v případech, kdy stávající souhlasy odpovídají požadavkům nařízení GDPR. Je proto podstatné, aby zaměstnavatelé provedli v rámci auditu svých systémů zpracování rovněž kontrolu a analýzu již získaných souhlasů subjektů údajů, jejich obsahu, formy a způsobu získání.

Práva subjektů údajů

Nejenom při udělování souhlasu se zpracováním osobních údajů by subjekt údajů měl být poučen o právech, která mu v souvislosti se zpracováním jeho osobních údajů náleží (viz čl. 12 a čl. 13 nařízení GDPR). Tato informace by přitom měla být stručná, srozumitelná a snadno přístupná použitím jasného a jednoduchého jazyka. Kromě stávajících práv, tj.

- práva na přístup k vlastním osobním údajům a informacím o jejich zpracování,
- práva na opravu či omezení zpracování (dle stávající terminologie blokáce) osobních údajů,
- práva na výmaz osobních údajů (které nařízení GDPR však dále podrobně upravuje),
- práva vznést námitku proti zpracování osobních údajů a práva nestát se předmětem automatizovaného rozhodnutí,[2]

subjektům údajů dle nařízení GDPR náleží zcela nové právo na přenositelnost údajů. Jedná se o možnost subjektu údajů za stanovených podmínek získat osobní údaje, které se ho týkají a jež poskytl správci, a to ve strukturovaném, běžně dostupném a strojově čitelném formátu, a dále tyto údaje předat jinému správci (např. dalšímu zaměstnavateli). Je-li to technicky proveditelné, subjekt údajů může žádat i přímé předání osobních údajů jedním správcem správci druhému. K právu na přenositelnost údajů se vyjádřila i pracovní skupina WP29 v podobě výkladového materiálu.[3]

Právo na výmaz, „právo být zapomenut“ je v nařízení GDPR podrobně upraveno v návaznosti na dříve přijatou judikaturu soudních institucí Evropské unie. Jedná se o povinnost správce zlikvidovat osobní údaje, je-li naplněn jeden z vymezených důvodů (viz čl. 17 nařízení GDPR). Zaměstnavatel tak bude povinen vymazat osobní údaje zaměstnance např. v případě, kdy osobní údaje již nebude potřebovat pro původní účely zpracování. Právo na výmaz však není bezvýjimečné, a zaměstnavatel si vyhodnotí, zda nebo do jaké míry se v konkrétním případě uplatní některá z výjimek.

Dle nařízení GDPR pro práva subjektů údajů obecně platí, že správce usnadňuje jejich výkon subjektům údajů, např. zpřístup-

něním různých formulářů pro uplatnění práv. Rovněž platí, že veškerá sdělení a veškeré úkony v souvislosti s uplatněním práv činí správci a zpracovatelé vůči subjektu údajů bezplatně, ledaže je žádost subjektu údajů zjevně nedůvodná, nepřiměřená nebo se často opakuje.

Záznamy zpracování a DPIA

Nařízení GDPR již nově neupravuje povinnost správců předem oznámit započetí zpracování osobních údajů či jeho změnu Úřadu pro ochranu osobních údajů („ÚOOÚ“). Zdánlivě administrativní zjednodušení však nařízení GDPR vyvažuje zavedením jiných povinností. Jedná se zejména o povinnost správců a zpracovatelů vést záznamy o činnostech zpracování (viz čl. 30 nařízení GDPR) a povinnost za stanovených podmínek provést posouzení vlivu na ochranu osobních údajů a v návaznosti na to případně projít předchozí konzultací s dozorovým úřadem (viz čl. 35 a čl. 36 nařízení GDPR).

Záznamy

Povinnost vést záznamy o zpracování osobních údajů se vztahuje na správce i na zpracovatele, kteří zaměstnávají 250 nebo více osob, nebo na správce a zpracovatele, u nichž zpracování představuje pravděpodobně riziko pro práva a svobody subjektů údajů, nebo u nichž není příležitostné, anebo zahrnuje zpracování osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů či zvláštních kategorií osobních údajů, tj. citlivých údajů – u zaměstnanců by se mohlo jednat např. o údaje o členství v odborové organizaci. Lze se domnívat, že povinnost vést záznamy o zpracování bude dopadat na všechny zaměstnavatele, neboť osobní údaje zpracovávají z povahy věci standardně a opakovaně, nikoliv jenom příležitostně, a někteří zaměstnavatelé mohou zpracovávat i údaje o členství v odborové organizaci.[4]

Předmětem záznamové povinnosti je vedení písemných záznamů (přípustná je i elektronická forma) o jednotlivých činnostech a úkonech zpracování osobních údajů, přičemž vyžadovaný obsah záznamů je obdobný obsahu dřívější oznamovací povinnosti vůči ÚOOÚ. Do jisté míry tedy jde o náhradu za tuto oznamovací povinnost. Vedené záznamy by měly sloužit jak pro správce a zpracovatele pro jejich přehled a průběžnou aktualizaci jimi zavedeného systému zpracování, tak pro případnou kontrolu dozorového úřadu (a prokázání souladu s nařízením GDPR).

Předchozí posouzení vlivu

DPIA („Data Protection Impact Assessment“) neboli předchozí posouzení vlivu zamýšleného zpracování osobních údajů na jejich ochranu bude vyžadováno, bude-li pravděpodobné, že určitý druh zpracování přinese vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů. Nařízení GDPR příkladem uvádí, že posouzení bude nezbytné mj. pro případy rozsáhlého zpracování citlivých údajů nebo systematického a rozsáhlého vyhodnocování osobních aspektů (např. profilování) jako podkladu pro určitá automatizova-

ná rozhodnutí – může se to tedy dotknout nemocnic či e-shopů. Dozorovými úřady členských států Evropské unie by navíc měly být sestaveny seznamy druhů operací podléhajících požadavku tohoto posouzení. Lze předpokládat, že u většiny zaměstnavatelů, konkrétně ve vztahu k jejich zaměstnancům, tato povinnost nevznikne, ledaže by zaměstnavatel například využíval nové technologie skytající vysoké riziko pro práva zaměstnanců coby subjektů údajů, např. různé monitorovací softwary (viz také bod 7 tohoto článku).

Základem DPIA bude posouzení rizik a možných opatření pro jejich zmírnění. V případě, že by z tohoto posouzení vyplývalo, že zamýšlené zpracování přinese vysoké riziko, pokud by správce nepřijal příslušná opatření k jeho zmírnění, bude povinností správce předběžně konzultovat svůj záměr s dozorovým úřadem (ÚOOÚ). Nelze vyloučit, že dozorový úřad v závažných případech zpracování osobních údajů zakáže.

Některá preventivní opatření

V souvislosti s nastíněnými povinnostmi stojí za zmínku, že nařízení GDPR přináší novou (nikoliv však převratnou) zásadu „záměrné a standardní ochrany osobních údajů“ (viz čl. 25). Ta v podstatě znamená, že správce by již při úmyslu zpracovávat osobní údaje měl naplánovat nastavení systému zpracování tak, aby odpovídal nařízení GDPR a dostatečně chránil práva subjektu údajů. Znamená to také, že správce by měl před započítím zpracování osobních údajů zavést vhodná technická a organizační opatření. U zaměstnavatelů by tato opatření určitě měla zahrnovat pravidelná školení zaměstnanců, kteří s osobními údaji pracují, zejména zaměstnanců v HR oddělení, oddělení payroll apod. V opačném případě lze očekávat zcela zbytečná porušení práv subjektů údajů (ostatních zaměstnanců), která by zaměstnanci nakládající s osobními údaji nevědomě způsobovali, např. poskytnutím některých údajů neoprávněným subjektům k jejich (zdánlivě legitimnímu) dotazu či žádosti. V této souvislosti lze zcela jistě doporučit také vypracování manuálu či kodexu pro potřeby těchto zaměstnanců, zejména v případech, kdy je zaměstnanců zpracovávajících osobní údaje více. Pokud má k osobním údajům přístup větší množství těchto zaměstnanců, záznamy o zpracování osobních údajů by měly obsahovat také informace o tom, kdo, kdy a jaký měl přístup k osobním údajům, resp. jak tyto údaje zpracovával. Nakonec lze také zmínit, že obecně nařízení GDPR preferuje pseudonymizaci nebo šifrování osobních údajů, tedy opatření, která znemožňují přístup k osobním údajům bez použití dodatečných informací.

Pověřenec pro ochranu osobních údajů („Data Protection Officer“)

Výraznou novinkou nařízení GDPR je funkce „Data Protection Officer“ neboli pověřence pro ochranu osobních údajů (viz čl. 37-39 nařízení GDPR). Povinnost jmenovat pověřence budou mít zaměstnavatelé (správci a zpracovatelé), (i) kteří jsou orgány veřejné moci a veřejnými subjekty (s výjimkou soudů); (ii) jejichž

hlavní činnosti vyžadují rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování subjektů údajů; nebo (iii) jejichž hlavní činnosti spočívají v rozsáhlém zpracování citlivých údajů, či rozsudků v trestních věcech a trestných činů.[5] Uvedená povinnost se tedy dotkne např. bank, pojišťoven, nemocnic či e-shopů provádějících profilování zákazníků (hodnocení osobních aspektů, včetně preferencí) atp.

Náplní činnosti pověřence pro ochranu osobních údajů bude zejména „compliance“, tedy sledování souladu zpracování osobních údajů správcem či zpracovatelem s nařízením GDPR a dalšími předpisy v oblasti ochrany osobních údajů a také s jeho koncepcí v této oblasti, dále poskytování poradenství a informací správci či zpracovateli, včetně jeho zaměstnanců zpracovávajících osobní údaje a také působení jako kontaktního místa pro dozorové úřady, včetně ÚOOÚ, nebo pro subjekty údajů. Pověřencem může být jmenován zaměstnanec správce nebo zpracovatele, nebo i externí poskytovatel – dle ÚOOÚ vždy musí být odpovědnou konkrétní fyzická osoba, i kdyby poskytovatelem služby byla osoba právnická. Podstatné však bude, aby pověřenec detailně znal systém zpracování osobních údajů „svého“ správce či zpracovatele a aby disponoval potřebnými znalostmi a praxí – podle povahy subjektu se bude jednat o osobu s právní nebo technickou expertizou. Nařízení GDPR také zdůrazňuje nezávislost pověřence, který ohledně své činnosti nesmí dostávat žádné pokyny a je vázán mlčenlivostí. K institutu pověřence pro ochranu osobních údajů se vyjádřila i pracovní skupina WP29.[6]

Dobrou zprávou je možnost jmenovat společného pověřence, ať už se jedná o skupinu podniků (pověřenec musí být v tomto případě snadno dosažitelný, nikoli nutně fyzicky, pro všechny zúčastněné podniky) nebo několik orgánů veřejné moci či veřejných subjektů.

Povinnost správců ohlašovat a oznamovat tzv. DATA BREACHES

Nově je dle nařízení GDPR (viz čl. 33) každý zaměstnavatel v roli správce povinen ohlásit dozorovému úřadu jakýkoliv případ porušení zabezpečení osobních údajů – např. útok hackerů nebo jiné případy úniku nebo zničení osobních údajů – s výjimkou případu, kdy je nepravděpodobné, že by porušení představovalo riziko pro práva a svobody subjektů údajů. Správce je povinen učinit ohlášení bez zbytečného odkladu, nejpozději do 72 hodin od zjištění jednotlivého případu. Je-li navíc pravděpodobné, že porušení zabezpečení osobních údajů představuje vysoké riziko pro práva a svobody subjektů údajů, je zaměstnavatel (správce) povinen případ porušení oznámit rovněž dotčeným subjektům údajů, tedy dotčeným zaměstnancům a/nebo klientům, a to za použití jasných a jednoduchých jazykových prostředků (viz čl. 34 nařízení GDPR). Součástí oznámení je mj. informace o povaze porušení zabezpečení osobních údajů, jeho pravděpodobné důsledky a popis následně správcem přijatých nebo navržených opatření k řešení situace. Oznamovací povinnost přitom zjednodušeně řečeno nevzniká v případech přijetí dostatečných před-

běžných opatření (např. šifrování nebo pseudonymizace údajů) nebo následných opatření (viz čl. 34 odst. 3 nařízení GDPR). Vyžadovalo-li by oznámení nepřiměřené úsilí, subjekty údajů mohou být informovány pomocí veřejného oznámení nebo podobného opatření.

S ohledem na nové výše uvedené povinnosti správců se zaměstnavatelům doporučuje připravit a zavést, např. v rámci manuálů a různých interních politik zpracování osobních údajů, postup při ohlašování a oznamování porušení zabezpečení osobních údajů, včetně rozdělení rolí a odpovědnosti mezi jednotlivé zaměstnance, přípravy formulářů ohlašování a oznamování, zaškolení zaměstnanců či posouzení možných následných opatření pro jednotlivé případy.

Pozor na mnohem vyšší sankce

Neméně podstatnou a praktickou je také informace, že možné výše sankcí za porušení povinností se výrazně zvýší – dnes je možné uložit pokutu do 10 mil. Kč, od účinnosti nařízení GDPR to bude až do 10 mil. eur či 2 % celkového ročního světového obrátu v případě méně závažných porušení a až do 20 mil. eur či 4 % celkového ročního světového obrátu u závažnějších porušení povinností.

Zaměstnavatelé coby správci

Specificky zaměstnavatele nutno upozornit na stanovisko pracovní skupiny WP29, která se v tomto dokumentu z června 2017 vyjadřuje ke zpracování osobních údajů v rámci pracovních vztahů. Ačkoliv obsažená doporučení a vodítka nejsou závazná, zmíněný poradní orgán tvoří zástupci dozorových úřadů členských států EU, proto lze vyjít z toho, že takto budou pravděpodobně ze strany těchto úřadů povinnosti vyplývající z nařízení GDPR v budoucnu vykládány. Pracovní skupina zdůraznila důležitost základních principů zpracování, zejména nutnost dostatečného právního důvodu pro zpracování osobních údajů zaměstnanců (souhlas subjektu údajů nebo jiný zákonný důvod) a transparentnost a přiměřenost zpracování. Dále ze stanoviska vyplývá, že zamýšlí-li zaměstnavatel použít jakoukoliv monitorovací technologii nebo aplikaci,[7] původně třeba zaměřenou na ochranu před únikem dat zaměstnavatele, která by nicméně mohla „sledovat zaměstnance“, měl by zvážit přiměřenost zaváděných opatření, ale také kroky, které by omezily dopad těchto opatření na soukromí zaměstnanců.[8] Namísto je i předchozí posouzení vlivu zamýšleného zpracování osobních údajů (monitorovací aktivity), tzv. DPIA. Také se doporučuje, aby zaměstnavatel zavedl pravidla upravující povolené užívání jeho zařízení a sítě, která by zároveň poskytla zaměstnancům podrobné informace o zpracování osobních údajů, k němuž na pracovišti, případně i mimo něj, dochází. Ohledně osob ucházejících se o zaměstnání stanovisko uvádí, že zaměstnavatelé by neměli automaticky užívat sociálních sítí k jejich prověřování, nicméně učiní-li tak v případě, že je to nezbytné a důležité pro výkon práce, měli by minimálně případné kandidáty na danou skutečnost upozornit.

Z hlediska zaměstnavatelů je důležitá také informace, že nařízení GDPR v čl. 88 umožňuje členským státům přijmout pro kontext pracovních vztahů konkrétnější pravidla zpracování osobních údajů. Zatím se zdá, že český zákonodárce této možnosti nevyužije, nicméně členské státy mají možnost oznámit Evropské komisi přijatá pravidla až do dne účinnosti nařízení GDPR, tj. do 25. května 2018. Do té doby by měl být v České republice přijat nový zákon o zpracování osobních údajů, který nahradí původní zákon a naváže na nařízení GDPR. Je tedy potřeba případné novinky v této oblasti nadále sledovat. ●

JUDr. Michaela Mackovičová, advokátka

JUDr. Michaela Hájková, LL.M., advokátka

HOLEC, ZUSKA & Partneři

■ ■ ■ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI**

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

- [1] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) – dále v tomto textu jako „nařízení GDPR“.
- [2] Nařízení GDPR výslovně zdůrazňuje také právo subjektu údajů na odvolání souhlasu se zpracováním osobních údajů a právo podat stížnost u dozorového úřadu.
- [3] Dostupné zde: <https://www.uoou.cz/pracovni-skupina-wp29-vydala-tri-dokumenty-k-obecnemu-narizeni-o-ochrane-osobnich-udaju/d-21750>. Pracovní skupina WP29 je složena z vedoucích zástupců dozorových úřadů členských zemí Evropské unie, jejímž úkolem bylo mj. přispívat k jednotnému uplatňování národních úprav členských států. Účinností nařízení bude transformována na Evropský sbor pro ochranu osobních údajů.
- [4] Nutno mít na paměti, že zaměstnavatel dle ust. § 316 odst. 4 písm. e) zákoníku práce nesmí vyžadovat od zaměstnance informace o členství v odborové organizaci, nicméně tato informace mu může být poskytnuta z iniciativy zaměstnance či odborové organizace.
- [5] Povinnost jmenovat pověřence vzniká dle čl. 37 odst. 4 nařízení GDPR také v dalších případech, kdy to vyžaduje právo Evropské unie nebo členského státu, nicméně takové specifické případy zatím v platném právu upraveny nejsou.
- [6] Dostupné zde: <https://www.uoou.cz/pracovni-skupina-wp29-vydala-tri-dokumenty-k-obecnemu-narizeni-o-ochrane-osobnich-udaju/d-21750>
- [7] V této oblasti je aktuálně zajímavý rozsudek Evropského soudu pro lidská práva, konkrétně tzv. Velkého senátu, který rozhodl odchýlně od původního rozhodnutí Senátu, ve věci rumunského zaměstnance Barbutescu týkající se sledování jeho elektronické komunikace zaměstnavatelem. Dle tohoto rozsudku by zaměstnavatel měl před započítáním monitorování komunikace upozornit zaměstnance na tuto možnost a na povahu monitorování. Zaměstnavatel by také měl mít konkrétní legitimní důvod pro monitorování jeho elektronické komunikace, přičemž monitorování by mělo představovat přiměřené opatření. Nakonec, používání pracovní elektronické komunikace pro soukromé účely zaměstnancem nemusí být automaticky dostatečným důvodem pro výpověď z pracovního poměru.
- [8] Z hlediska českého právního řádu nesmí být případné monitorování zaměstnanců v rozporu ani s ust. § 316 odst. 1 až 3 zákoníku práce.

Výzvy a příležitosti GDPR v oblasti nových technologií

GDPR[1] je jedním z nejambicióznějších legislativních projektů posledních let. Při zrodu tohoto projektu jen málokdo věřil, že se ho podaří úspěšně zrealizovat. Dnes stojíme pár měsíců před účinností GDPR a vidíme první hmatatelné výsledky.

GDPR mělo od svého počátku dva hlavní cíle:[2] (i) zavést účinnou ochranu soukromí tak, aby tradiční evropské hodnoty v této oblasti nebyly smeteny ze stolu vlnou nových technologií a (ii) skokově zvýšit úroveň kybernetické bezpečnosti napříč evropskými podniky a veřejnou správou. V obou oblastech je za poslední rok vidět intenzivní práci zejména velkých podniků a centrálních orgánů státní správy.

Tyto nesporné úspěchy GDPR jsou vykoupeny dopady na stávající podnikatelské nástroje, nové technologie a případně i na celé sektory.

Tento článek na několika příkladech ukazuje, jak bude GDPR dopadat na některé podnikatelské nástroje a technologie. Nejedná se o úplný výčet, ale spíše jen o špičku ledovce, který se bude před podnikateli postupně vynořovat, ať už v oblasti jejich produktů a služeb, marketingu, interního fungování nebo lidských zdrojů.

K tomu je třeba uvést, že GDPR je součástí komplexního právního rámce pro oblast dat a kybernetické bezpečnosti. Tento

právní rámec vzniká postupně a má tendenci pokrývat stále širší okruh povinných osob.

Příklady dopadů GDPR na stávající podnikatelské nástroje

GDPR a nově připravované nařízení ePrivacy významně zasáhne do oblasti marketingu. Marketing je přitom stěžejním hnacím motorem růstu většiny podniků. Podniky se budou muset přizpůsobit novému prostředí, ve kterém kontaktní údaje samy o sobě nemají pro marketing hodnotu, pokud s nimi není spojen dokumentovaný souhlas osoby a pokud nejsou řádně spravovány v souladu s GDPR. Konkrétní dopady vidíme zejména u CRM databází a nástrojů přímého marketingu.

CRM databáze

CRM databáze kontaktů potenciálních zákazníků dnes využívá většina podniků. Řada CRM databází nemá kontaktní údaje spojeny s doložitelným souhlasem osob v nich zahrnutých. Pokud se nejedná o stávající zákazníky, nedává GDPR velký prostor, jak další uchovávání a využívání těchto údajů obhájit, a to zejména

s ohledem na požadavek zákonnosti zpracování dle čl. 6 odst. 1 GDPR. Lze očekávat, že do budoucna budou CRM databáze doprovázeny robustnějšími nástroji na správu osobních údajů a využití údajů z nich bude podléhat přísným pravidlům.

Samostatnou problematikou je obchod s databázemi kontaktů. Obchod s databázemi v podobě, v jaké ho známe nyní,[3] bude v rozporu s GDPR a bude vystavovat poskytovatele databáze i kupujícího vysokým sankcím.[4] Produkty v této oblasti marketingu budou muset být do budoucna jinak strukturované. Lze si např. představit produkt, kdy poskytovatel databáze má řádné souhlasy kontaktovat osoby ve své databázi pro marketing vlastních i cizích produktů a bude nabízet službu call centra, v rámci které bude sám oslovovat zákazníky ve své databázi s nabídkami služeb třetích osob (svých B2B zákazníků na marketingovou kampaň).

Přímý marketing

GDPR klade požadavky na zákonnost zpracování kontaktních údajů, které jsou k přímému marketingu využívány. Z GDPR lze dovodit, že právním základem pro zpracování kontaktních údajů stávajících zákazníků pro marketing vlastních produktů a služeb správce je oprávněný zájem správce.[5] U bývalých zákazníků má toto zpracování významná omezení, která budou záležet na konkrétní situaci.

Oblast přímého marketingu však mnohem citelněji zasáhne nařízení ePrivacy, které je momentálně v legislativním procesu ve fázi prvního čtení v Evropském parlamentu. Jeho přijetí se očekává až po účinnosti GDPR, v průběhu příštího roku.[6] Nařízení ePrivacy obdobně jako GDPR předvídá velmi vysoké sankce do 20 mil. eur nebo 4 % celosvětového obrátu skupiny.

Poslední dostupný návrh nařízení ePrivacy klade velká omezení na telemarketing. Pokud nedojde zároveň k přijetí lokální legislativy, nebude telemarketing v dnešní velmi široké podobě možný. Umožněn bude jen na základě souhlasu volané osoby, a to případně bez ohledu na to, zda se jedná o fyzickou či právnickou osobu.[7]

Větší svobodu předvídá nařízení ePrivacy pro marketing tzv. elektronickými zprávami, což je marketing emailem, sms a obdobnými technologiemi. Dle stanoviska WP29 se však jedná o příliš úzké vymezení – pojem přímý marketing by měl zahrnovat veškeré ostatní formy reklamních sdělení.[8] Pod elektronickou zprávu se bude řadit i marketing prostřednictvím sociálních sítí a jiných komunikačních platform (WhatsApp a jiné). Za splnění určitých podmínek, zejména umožnění jednoduchého ukončení marketingu na žádost kontaktované osoby, bude tato forma marketingu možná i bez souhlasu kontaktované osoby. Přesto se domnívám, že nařízení ePrivacy nedává možnost kontaktovat touto formou jakékoli osoby, ale jen ty osoby, jejichž kontaktní údaje jsou zpracovávány v souladu s GDPR. Nebude tedy možné shromáždit např. emailové adresy z veřejně dostupných zdrojů

a na tyto adresy následně posílat obchodní sdělení s odkazem na výjimku pro tuto formu marketingu dle nařízení ePrivacy.[9]

Příklady dopadů na nové technologie

Velkou obavou v souvislosti s GDPR byl dopad na nové technologie a na konkurenceschopnost Evropy v digitální ekonomice. Dopad na nové technologie je důležitý nejen pro inovativní sektor, ale i pro velké podniky, které stále více digitalizují své podnikání.

Pozitivní roli sehrává přístup velkých nadnárodních společností, které začaly k GDPR přistupovat jako k novému globálnímu standardu a reflektovat GDPR ve svých produktech a požadavcích na technologie na celém světě. Zároveň se Evropa s přijetím GDPR stává z pohledu odborníků nejbezpečnějším úložištěm dat na světě, a to jak s ohledem na přísné legislativní standardy, tak s ohledem na relativní geopolitickou stabilitu.

Přes všechny tyto úspěchy přináší GDPR i dopady a závažná rizika pro rozvoj technologií a inovací, která nelze přehlížet. Je řada technologií, jejichž další rozvoj v Evropě bude vyžadovat citlivý a nuancovaný výklad GDPR. Níže je několik příkladů, které ukazují dopady GDPR na vybrané technologie.

Internet věcí (IoT)

Internet věcí se stane předmětem komplexního regulačního rámce. Lze očekávat, že takto regulované prostředí bude obtížněji dostupné pro menší IoT hráče. Investice do IoT budou muset do budoucna zahrnovat i nezanedbatelné investice do souladu s regulačním rámcem a investice do kybernetické bezpečnosti. Na poskytovatele IoT konektivity se v první řadě dle nařízení ePrivacy uplatní přísná pravidla pro nakládání s přenášenými daty a s provozními a lokalizačními údaji. Tato pravidla kladou podstatná omezení pro jakékoli využití přenášených dat nad rámec využití k samotnému poskytování služby.

V závislosti na charakteru aplikace se na poskytovatele IoT platform a aplikací bude vztahovat GDPR a právní úprava kybernetické bezpečnosti.[9] GDPR se nemusí vztahovat na čisté průmyslové aplikace, jako jsou např. sledování technického stavu a plánování oprav zařízení. Dnes nejrozšířenější předpokládané využití pro tzv. smart metering nicméně podle převažujících právních názorů bude předmětem GDPR a často i zákona o kybernetické bezpečnosti.

Umělá inteligence

GDPR je pravděpodobně první normou na světě, která stanoví konkrétní pravidla pro využití umělé inteligence. Nařízení podrobně upravuje profilování a automatizované rozhodování a stanoví přísné požadavky na to, aby tyto technologie neomezily osoby v jejich právech. GDPR stanoví obecné pravidlo, že o záležitostech, které mají právní účinky nebo se jinak významně

dotýkají fyzických osob, nesmí být rozhodováno automatizovaně. Každé automatizované rozhodování musí umožňovat právo osoby se vyjádřit, napadnout rozhodnutí a právo na lidský zásah.

Tato pravidla otevírají řadu otázek, jako např. jaké profilování a automatizované zpracování se osoby významně dotýká? V říjnu tohoto roku vydala WP 29 vodítka k automatizovanému rozhodování a profilování, dle kterých by „pouhé hodnocení nebo klasifikování jednotlivce na základě charakteristik jako věk, pohlaví a výška by mohlo být považováno za profilování bez ohledu na prediktivní účel.“[10] Domnívám se, že takový výklad je příliš extenzivní oproti znění GDPR, které profilování definuje jako proces hodnocení některých prvků týkajících se fyzické osoby, zejména „pracovního výkonu, ekonomické situace, zdravotního stavu, osobních preferencí, zájmů, spolehlivosti, chování, místa, kde se nachází nebo pohybu“. Vodítka WP 29 jsou však stále ve fázi veřejné konzultace, jejich znění tedy ještě není konečné. Je možné, že kategorie údajů, podle nichž jsou subjekty klasifikovány a které již zakládají profilování, bude ještě upřesněn. V souvislosti s automatickým rozhodováním pak WP 29 zároveň stanovila, že takový postup musí být pro správce zcela zásadní a řádně odůvodněný, např. snahou o férovější rozhodovací proces a úmyslem zmenšit prostor pro lidské chyby.

Velmi důležitou právní otázkou je i možnost využití dat ke zlepšení fungování algoritmů umělé inteligence. K tomu jsou většinou využívána tzv. big data, která v naprosté většině případů nejsou shromážděna s prokazatelným souhlasem zahrnutých fyzických osob s využitím jejich dat k vývoji umělé inteligence. Získání takových souhlasů není ve většině případů možné. Pokud by takové využití jinak legitimně zpracovávaných dat nebylo možné, mohlo by to do budoucna znamenat přesun vývoje umělé inteligence z Evropské unie do jiných jurisdikcí.

Blockchain

Struktura blockchainů je naprosto odlišná od právních vztahů předvidaných GDPR. Blockchainy přenechávají subjektům údajů kontrolu nad vlastními osobními údaji. Na rozdíl od centralizovaných modelů uchovávání dat, u kterých se předpokládá důvěra ve správce údajů, jsou veřejné blockchainy postaveny na principu přímých transakcí, u kterých nelze určit správce ani zpracovatele údajů v pojetí GDPR. Žádný uzel v síti fungující na bázi blockchain protokolu nemá autoritu nad jiným uzlem. Integrita knihy transakcí je zajištěna šifrováním v podobě soukromých a veřejných klíčů.

Zatím není ustálený výklad, zda a případně která data vyměňovaná v rámci blockchainových transakcí jsou osobními údaji. Např. v Bitcoin blockchainu, který je pravděpodobně největším existujícím blockchainem, je sdílen veřejný klíč odesílatele i příjemce, obsahová data (prakticky cokoli, např. smlouva, akademický titul, licence nebo měna) a datum transakce. Díky tomu, že je možné určit identitu osoby jen po spojení soukromého klíče osoby s tím veřejným, což je pouze v moci dané osoby, by se mohlo jednat případně i o anonymizované údaje.

Blockchain je příkladem technologie, která se zcela vymkla představivosti zákonodárců. Lze však očekávat, že s větším pochopením dopadů a rizik této technologie bude i pro ni postupně vznikat právní rámec, jako to vidíme dnes u umělé inteligence či samořizovaných vozidel.

A role právníků?

Vážím si lidí, kteří nové technologie vyvíjejí a zdokonalují. Věřím, že jako právníci jim musíme vytvořit pravidla, která citlivě vyváží ochranu soukromí a inovativní potenciál a budou intuitivně vnímána jako spravedlivá. Jsem ráda, že se na vytváření tohoto prostředí mohu podílet a těším se na spolupráci se všemi čtenáři, ať už v rámci Spolku pro ochranu osobních údajů či jiných platform. ●

Mgr. Jana Pattynová, LL.M., partnerka
PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář

PIERSTONE

Poznámky:

- [1] Nařízení Evropského Parlamentu a Rady 2016/679/EU o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).
- [2] Recitály nařízení GDPR 1 – 10.
- [3] Většina poskytovatelů databází v současné době vychází z výslovné možnosti zpracovávat oprávněně zveřejněné údaje uvedené v § 5 odst. 2 písm. d) a odst. 5 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. GDPR nepředvídá specifický právní základ pro zpracování již zveřejněných údajů, s výjimkou zpracování zveřejněných zvláštních kategorií údajů dle článku 9 GDPR. S účinností GDPR tak bude tato výjimka zrušena.
- [4] 20 mil. eur nebo 4 % celosvětového obrátu skupiny.
- [5] Recitál 47 GDPR: „Zpracování osobních údajů pro účely přímého marketingu lze považovat za zpracování prováděné z důvodu oprávněného zájmu.“
- [6] Pozměňovací návrh č. 133 Evropského parlamentu.
- [7] Stanovisko Working Party 29 01/2017 k Navrhovanému nařízení ePrivacy (2002/58/ES) ze dne 4. 4. 2017, ve kterém WP29 kritizuje úzký okruh definice elektronických zpráv, který se opírá pouze o tradiční pojmy, jako je komunikace, koncový (přesně identifikovatelný) uživatel či zaslat. Mnohé dnes již běžné formy sdělení pod tyto pojmy zařadit nelze – např. reklamní a jiná propagační sdělení na sociálních sítích.
- [8] V tomto smyslu se vyjádřil např. i francouzský národní regulátor ochrany osobních údajů, když ve svém doporučení La publicité par voie électronique (Reklama elektronickými prostředky) považuje sběr kontaktních údajů z webových stránek a diskusních fór za jednání odporující GDPR.
- [9] Working Party 29 se k oblasti IoT vyjádřila ve svém stanovisku 8/2014 k Nedávnému vývoji Internet of Things ze dne 16. 9. 2014, ve kterém se soustředila zejména na tři aspekty IoT: wearable computing, qualified self a domotics. Vzhledem k přijetí GDPR se dá v nejbližší době očekávat aktualizace stanoviska WP29 k IoT.
- [10] Vodítka Working Party 29 k Automatizovanému rozhodování a profilování za účelem nařízení 2016/679 ze dne 3. 10. 2017.

GDPR: nikoliv revoluce, ale evoluce v povinnostech správců a zpracovatelů osobních údajů

Od 25. 5. 2018 bude ve všech členských státech EU včetně České republiky účinné Nařízení Evropského parl. a Rady (EU) 2016/679, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu údajů (dále jen „GDPR“).[1] GDPR bývá často označováno jako „revoluce v ochraně osobních údajů“.[2] Takové označení však nepovažujeme za příliš příhodné,[3] když GDPR navazuje na cíle a zásady Směrnice Evropského parl. a Rady 95/46/ES, která je od roku 1995 základním sjednocujícím předpisem ochrany osobních údajů na úrovni EU, i na cíle a zásady zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, jako základního předpisu na úrovni ČR.

Směrnice 95/46/EC bude s nabytím účinnosti GDPR zrušena a nahrazena GDPR, a to především za účelem sjednocení úrovně ochrany osobních údajů na území EU a odstranění překážek bránících pohybu osobních údajů v rámci Unie při současném zajištění vysoké úrovně ochrany osobních údajů. Nařízení obsahuje obdobné,[4] někdy rozšířené či zpřesněné[5] definice klíčových pojmů a obsahově velmi blízké zásady zpracování.[6] Mezi hlavní změny patří výrazné posílení principu odpovědnosti správce osobních údajů, který je odpovědný za soulad zpracování osobních údajů s GDPR a musí být schopen tento soulad kdykoliv doložit.

Hrozba – zvýšené sankce

Jednou z viditelných změn je podstatné navýšení maximální hranice sankcí (pokut), které má dozorový úřad[7] pravomoc uložit za porušení GDPR, a to do výše 20 mil. eur nebo 4 % celkového celosvětového ročního obrátu podniku, aplikuje se vyšší hodnota (do výše 10 mil. eur nebo 2 % obrátu u méně závažných porušení). U orgánu veřejné moci má být dle návrhu zákona o zpracování osobních údajů pokuta do výše 10 mil. Kč.[8] Výše pokut má být přitom účinná, přiměřená a odrazující. Předsedkyně ÚOOÚ k tomuto upřesnila, že: „ukládání pokut mohou být vyšší než dosud, nebudou však a priori likvidační.“[9] Vždy bude záviset

na konkrétních okolnostech, závažnosti porušení a chování správce po samotném porušení zabezpečení osobních údajů.

Staronové povinnosti správců a zpracovatelů

GDPR ruší registrační povinnost správců a zpracovatelů k ÚOOÚ, zpřesňuje a rozšiřuje stávající povinnosti správců a zpracovatelů (informační povinnost vůči subjektům údajů[10] a hlášení bezpečnostních incidentů[11]) a zavádí také nové povinnosti správců a zpracovatelů osobních údajů: povinnost vést záznamy o zpracování,[12] povinnost zpracovat posouzení vlivu na ochranu osobních údajů a případně ho povinně konzultovat s ÚOOÚ[13] a povinnost jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů.[14]

Zásadním principem celého GDPR je přístup založený na posuzování rizika konkrétního zpracování osobních údajů pro právo fyzické osoby (subjektu údajů) na soukromí a její ochranu proti neoprávněnému shromažďování, zveřejňování nebo jinému zneužívání údajů o své osobě.[15] Je odpovědností správce, aby v každém okamžiku na základě rozsahu, kontextu a účelů zpracování posoudil pravděpodobnost a závažnost rizik a přijal vhodná technická a organizační opatření pro ochranu osobních údajů odpovídající danému riziku. V závislosti na rostoucí míře rizika se stupňují povinnosti správců osobních údajů, zejména pak povinnosti k realizaci činností uvedených dále v tomto článku.

Správce (zpracovatel) je povinen vést záznamy o činnostech zpracování, pokud má více než 250 zaměstnanců, nebo jeho zpracování není příležitostné, nebo představuje riziko pro subjekty údajů, nebo zpracovává zvláštní kategorie údajů (např. o rasovém původu, politických názorech, náboženském vyznání, zdravotním stavu nebo sex. orientaci subjektů údajů). V rámci záznamu správce vždy uvede své kontaktní údaje, účely zpracování údajů, kategorie subjektů údajů, kategorie zpracovávaných údajů, kategorie příjemců údajů, přijatá opatření a lhůty pro výmaz údajů.

Povinnost správce zpracovat posouzení vlivu na ochranu osobních údajů nastupuje, pokud je pravděpodobné, že zpracování bude mít za následek vysoké riziko pro práva a svobody fyzických osob a jeho povinná předchozí konzultace s ÚOOÚ se uplatní v případě přetrvávajícího rizika i po zavedení technologických a organizačních opatření správcem. Posouzení vlivu tak budou zásadně povinni provést např. nemocnice, poskytovatelé soc. služeb, banky nebo poskytovatelé internetu. V rámci posouzení vlivu správce popíše operace zpracování údajů, posoudí jejich nezbytnost a přiměřenost, rizika pro subjekty údajů a přijatá organizačně technická opatření.

Povinnost ohlásit porušení zabezpečení osobních údajů ÚOOÚ má správce, pokud je pravděpodobné, že zpracování bude mít za následek riziko pro práva a svobody fyzických osob (v přípa-

dě vysokého rizika má správce povinnost oznámit porušení také subjektům údajů).[16] Pokud je výskyt rizika nepravděpodobný, správce ohlašovací povinnost vůči ÚOOÚ nemá, nicméně přetrvává dokumentační povinnost incidentu ve smyslu čl. 33 odst. 5 GDPR. Příkladem porušení zabezpečení je i ztráta služebního notebooku, telefonu nebo USB obsahujícího osobní údaje v nezašifrované podobě. Příkladem porušení zabezpečení s vysokým rizikem je ztráta (únik) databáze obsahující údaje o zdravotním stavu pacientů.

Pověřence pro ochranu osobních údajů je povinen jmenovat správce (zpracovatel): (i) který je orgánem veřejné moci či veřejným subjektem (obce, kraje, ústřední správní orgány, školy atd.), nebo (ii) jehož hlavní činnost spočívá v operacích zpracování, které kvůli své povaze, rozsahu, nebo účelům vyžaduje rozsáhlé, pravidelné a systematické monitorování subjektů údajů (banky z důvodu profilování a hodnocení za účelem řízení rizika např. při úvěrovém hodnocení, pojišťovny, poskytovatelé telekomunikačních služeb), nebo (iii) jehož hlavní činnost spočívá v rozsáhlém zpracování zvláštních kategorií osobních údajů uvedených v čl. 9 GDPR (nemocnice, poskytovatelé soc. služeb). Pověřencem může být zaměstnanec podřízený přímo vedení dané organizace nebo může být činnost pověřence outsourcována jako služba. Dle Ministerstva vnitra by jeden pověřenec neměl vykonávat funkci pro více než 10 obcí (správců).

Interpretace neurčitých pojmů obsažených v GDPR

Jedním ze zásadních aplikačních problémů GDPR je značné množství neurčitých a vágních pojmů (např. „vysoké riziko“, „rozsáhlé a systematické zpracování“), jejichž interpretace je přitom pro stanovení povinností správce (zpracovatele) stěžejní.

Výkladu neurčitých pojmů GDPR se věnuje na úrovni EU pracovní skupina WP29 (dále jen „WP29“), která bude s účinností GDPR nahrazena Sborem pro ochranu osobních údajů.[17] Součástí jí zveřejňovaných vodítek jsou výkladová stanoviska ke GDPR.[18]

Zásadní pro určení povinnosti správce zpracovávat posouzení vlivu je zejména interpretace pojmu „vysokého rizika“. GDPR obsahuje demonstrativní výčet případů zpracování, u nichž je dána pravděpodobnost vysokého rizika:[19] (i) systematické a rozsáhlé vyhodnocování založené na automatizovaném zpracování (profilování), na němž se zakládají závazná rozhodnutí pro fyzické osoby (cookies na webu) nebo (ii) rozsáhlé zpracování zvláštních kategorií údajů uvedených v čl. 9 (rasový původ, zdrav. stav, sex. orientace) nebo (iii) rozsáhlé systematické monitorování veřejně přístupných prostorů (kamerové systémy).

Dle Vodítek WP 29 bude posouzení vlivu[20] vždy povinné v případech, které zahrnují minimálně dvě z následujících operací zpracování s vysokým rizikem: (i) profilování subjektů údajů (cookies na webu), (ii) automatické rozhodování s významnými

účinky (automatické rozhodování u žádosti o úvěr ve webové aplikaci banky), (iii) systematické monitorování subjektů údajů (gps navigace), (iv) zpracování citlivých údajů (zdrav. stav, ale také údaje o platební kartě, o poloze, údaje z elektronické komunikace), (v) zpracování osobních údajů ve velkém rozsahu (banky), (vi) kombinování osobních údajů z různých datových sad (koncerny), (vii) zpracování osobních údajů týkajících se zvláště zranitelných osob (zaměstnanec, dítě), (viii) inovativní užití technol. nebo org. řešení (drony), (ix) bránění subjektům údajů v uplatňování svých práv v používání služby či uzavření smlouvy (vynucený souhlas).

Pro posouzení povinnosti jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů u soukromoprávních subjektů je stěžejní výklad neurčitých pojmů systematické a rozsáhlé monitorování. Dle Vodítek WP29 k funkci pověřence[21] „systematická“ nastává v případě splnění jedné z následujících podmínek zpracování: (i) vyskytující se podle určitého systému, (ii) přednastavené, organizované nebo metodické, (iii) uskutečňující se jako součást plánu pro sběr dat nebo (iv) vykonávané jako součást strategie. „Rozsáhlé operace zpracování“ mají sloužit ke zpracování značného množství osobních údajů na regionální, celostátní nebo nadnárodní úrovni. Podle vodítek je nutné vzít do úvahy: (i) počet dotčených subjektů údajů, (ii) objem a rozsah dat, (iii) dobu trvání a nepřetržitost zpracování a (iv) územní rozsah zpracování. Systematickým a rozsáhlým monitorováním bude zásadně zpracování osobních údajů pacientů nemocnice, cestujících MHD využívajících el. peněženku, klientů banky využívajících platební kartu nebo int. bankovníctví, poskytovatelů internetu nebo monitorování návštěvníků webu skrze cookies. Rozsáhlým zpracováním naopak nebude zpracování osobních údajů pacientů samostatným lékařem.

Správceům a zpracovatelům lze doporučit, aby v případech, kdy na základě svého posouzení nejsou povinni plnit některou z povinností dle GDPR (např. jmenovat pověřence), zpracovali dokument obsahující rozhodné skutečnosti a jejich argumentaci.

Lze shrnout, že ačkoliv GDPR přináší do oblasti ochrany osobních údajů některé zcela nové instituty (posouzení vlivu, pověřenec), ve své většině navazuje na současnou českou právní úpravu představovanou zákonem č. 101/2000 Sb., přičemž dochází k upřesnění a bližší specifikaci zažitých pojmů v návaznosti na dosavadní rozhodovací praxi. ●

Mgr. Ing. Eva Chráková, advokátní koncipient

JUDr. Jakub Jeřábek, advokát

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Označení GDPR z anglického „General Data Protection Regulation“.
- [2] Viz např. z <http://www.havelholasek.cz/akademie/vzdelavaci-akce/revoluce-v-ochrane-osobnich-udaju>, <https://www.komora.cz/event/gdpr-revoluce-ochrane-osobnich-udaju/>.
- [3] Srovnej také vyjádření ÚOOÚ viz <https://www.uoou.cz/desatero-omylu-o-nbsp-gdpr/d-23799/p1=4720>.
- [4] Srovnej čl. 4 GDPR a čl. 2 Směrnice 95/46/ES.
- [5] Např. přidání síťových identifikátorů do definice osobního údaje v návaznosti na Rozsudek Soudního dvora EU ze dne 19. října 2016 ve věci C-213/15: Patrick Breyer proti Spolkové republice Německo.
- [6] Srovnej čl. 5 a 6 GDPR a čl. 6 a7 Směrnice 95/46/ES.
- [7] V České republice Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“).
- [8] Srovnej čl. 83 odst. 7 GDPR a § 62 návrhu nového zákona o zpracování osobních údajů. Dostupný z <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=-KORNAQCDZPW5>.
- [9] Liebreich, Jiří. Šéfka Úřadu pro ochranu osobních údajů: Vysokými pokutami chceme firmy odrazovat, ne likvidovat. E15.cz [online]. 2017 [cit. 2017-10-26]. Dostupné z: <http://nazory.e15.cz/rozhovory/sefka-uradu-pro-ochranu-osobnich-udaju-vysokymi-pokutami-chceme-firmy-odrazovat-ne-likvidovat-1334926>.
- [10] § 11 ZOOÚ, čl. 13, 14 GDPR.
- [11] Povinnost ohlásit porušení zabezpečení osobních údajů platí od 1. ledna 2012 pro poskytovatele služeb elektronických komunikací podle zákona č. 127/2005 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Nově pro všechny správce podle čl. 33, 34 GDPR.
- [12] Čl. 30 GDPR.
- [13] Čl. 35 – 36 GDPR.
- [14] Čl. 37 – 39 GDPR.
- [15] Čl. 10 odst. 2 a 3 Listiny základních práv a svobod ČR.
- [16] Čl. 33 – 34 GDPR.
- [17] Čl. 68 a násl. GDPR.
- [18] Dostupné z http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083, překlady do českého jazyka průběžně uveřejňuje ÚOOÚ na svých stránkách dostupných z <https://www.uoou.cz/pracovni-skupina-wp29-k-gdpr/ds-4728/p1=4728>.
- [19] Čl. 35 odst. 3 GDPR.
- [20] Guidelines on Data Protection Impact Assessment (DPIA) and determining whether processing is „likely to result in a high risk“ for the purposes of Regulation 2016/679, wp248rev.01, dostupné z http://ec.europa.eu/newsroom/just/item-detail.cfm?item_id=50083, str. 8 – 11. Posouzení vlivu správcem podle vodítek je nutné např. při užití kamerového systému monitorujícího chování řidičů na dálnicích využívajícího sledování automobilů na základě skenování SPZ (jedná se o systematické monitorování podle bodu iii) a zároveň inovativní užití technologií podle bodu viii).
- [21] Dostupné z Guidelines on Data Protection Officers („DPOs“), wp243rev.01, český překlad ÚOOÚ dostupný z https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144&id_dokumenty=23463.

Prodej databází osobních údajů a zasílání obchodních sdělení

V oblasti ochrany osobních údajů nás čekají v blízké budoucnosti významné změny, a to kvůli nadcházející účinnosti (25. května 2018) nového nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (dále jen „GDPR“).

V následujícím textu bychom se zaměřili, i s perspektivou blížíící se účinnosti GDPR, na prodej databází osobních údajů třetích osob. V této věci se totiž poměrně nedávno a poměrně striktně vyjádřil Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „Úřad“), a to ve svém stanovisku ze dne 30. 6. 2017[1] (dále jen „Stanovisko“). Podmínky, které Úřad v tomto stanovisku formuloval, budou zřejmě pro mnoho společností zabývajících se sběrem a prodejem dat (za účelem nabízení obchodu a služeb) těžko splnitelné.

Souhlas se zpracováním osobních údajů

Obvyklá praxe společností prodávajících databáze osobních údajů dalším podnikatelům je taková, že při získávání osobních údajů vyžadují souhlas subjektů údajů s předáním údajů např. „telefonním operátorům“, „cestovním agenturám“ nebo „developerům“. Data jsou následně v rámci vymezené oblasti legálně prodána víceméně komukoliv. Ve vztahu k úplatnému předávání (tj. prodeji či pronájmu) osobních údajů třetím osobám však Stanovisko Úřadu takový souhlas nepovažuje za skutečně „informovaný“ a tedy dostatečný.

Samotný prodej či pronájem databází s osobními údaji (získanými na základě souhlasu) jako takový v rozporu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění (dále jen „Zákon“) není, je ovšem nutné naplnit určité požadavky kladené Zákonem a výkladovými stanovisky Úřadu na získání souhlasu se zpracováním osobních údajů.

Dle stávajících výkladů musí souhlas se zpracováním osobních údajů obsahovat:

- specifikaci jak (i) účelu, pro který jsou osobní údaje shromažďovány (tj. prodej třetím stranám), tak i (ii) účelu, pro který budou osobní údaje třetími stranami následně využívány (tj. nabízení obchodu a služeb);

- konkrétní identifikaci veškerých osob, kterým budou osobní údaje subjektů údajů předávány (resp. pronajímány či prodávány), a to alespoň s uvedením jejich názvu a identifikačního čísla. Subjekt údajů totiž musí být vždy konkrétně seznámen se všemi osobami, kterým budou jeho osobní údaje předávány, a to ještě před poskytnutím souhlasu;
- konkrétní specifikaci nabídek, k jejichž zasílání bude souhlas poskytnut (např. nabízení obchodu a služeb v oblasti telekomunikačních technologií apod.); a
- ze souhlasu musí být patrné, které ze shromážděných osobních údajů budou předávány konkrétně kterým správcům.

Podle ustanovení § 5 odst. 4 Zákona musí správce při získání souhlasu informovat subjekt údajů o tom, kdo přesně bude s jeho osobními údaji ve skutečnosti nakládat a disponovat. Tato povinnost bude v praxi prodejců databází zjevně nejproblematičtější, když tyto společnosti většinou neví předem, komu a které osobní údaje prodají (zpravidla nejprve vytvoří příslušnou databázi osobních údajů a následně hledají a oslovují možné zájemce o koupi databáze). Souhlas se zpracováním by tak v těchto přípá-

dech musel být udělen pro určitý okruh subjektů (předem známí potenciální kupci), přičemž následně by musel být aktualizován, pokud by docházelo ke změnám v osobách příjemců (resp. kupců databázi s osobními údaji). Jako informovaný souhlas totiž není možné posoudit takový souhlas, který je subjektem údajů dán „generálně“ pro neurčitý okruh šířitelů – alespoň podle stávajícího výkladu Úřadu.

Do budoucna tak bude nezbytné všechny příjemce osobních údajů v souhlasu vždy identifikovat, a to zcela konkrétně tak, aby nedocházelo k poskytování „bezbrýchých“ souhlasů. Nedostatečná určitost identifikace třetích stran (např. kategorickým vymezením) by totiž eliminovala možnost subjektů údajů domáhat se svých zákonných práv (např. práva na přístup, opravu či doplnění osobních údajů) přímo u nich, jakožto dalších správců osobních údajů.

Úřad k tomu ve Stanovisku uvedl, že „[v]zhledem k náležitostem, které musí souhlas mít, aby na jeho základě bylo možné legálně zasílat obchodní sdělení třetích stran, považuje Úřad za nezbytné zdůraznit, že je vysoce nepravděpodobné, že bude existovat taková databáze, jejímž obsahem budou kontakty na osoby, které řádný souhlas udělily. Úřad také upozorňuje na to, že vzhledem k výše uvedenému není možné jako informovaný souhlas posoudit souhlas, který je dán „generálně“, tj. neurčitěmu okruhu subjektů (šířitelů) k neurčitým nabídkám.“

Úplatné předávání osobních údajů třetím osobám

Samotné předávání osobních údajů třetím osobám, za účelem nabízení obchodu nebo služeb, upravuje ustanovení § 5 Zákona. V odstavci 6 zmíněného ustanovení jsou stanoveny podmínky, podle nichž lze osobní údaje jiným (dalším) správcům předávat pouze za předpokladu, že (i) byly získány v souvislosti s činností správce (popř. na základě souhlasu subjektu údajů), (ii) budou využívány pouze za účelem nabízení obchodu a služeb, a (iii) subjekt údajů byl o tomto postupu správce předem informován.

Tyto podmínky pro předávání osobních údajů je třeba splnit kumulativně, přičemž podle § 5 odst. 6 Zákona nesmí tento další správce obdržené (event. zakoupené) osobní údaje předávat dále. Pokud by subjekt údajů souhlas s poskytnutím a předáním svých osobních údajů dalším správcům (pro účely nabízení obchodu a služeb) odvolal, bude správce dle ustanovení § 5 odst. 8 Zákona o tom rovněž povinen náležitě informovat veškeré příjemce (tedy další správce), kterým tyto osobní údaje poskytl.

Při výzvě Úřadu k prokázání řádného a informovaného souhlasu subjektů údajů s nabízením obchodu a služeb by souhlas se zpracováním musel prokázat příjemce – další správce osobních údajů, a nikoliv jejich prodejce, jakožto původní správce. Pokud by příjemce předmětné osobní údaje dále využíval k zasílání obchodních sdělení a přímému marketingu, bylo by v takovém případě nutné

prokázat, že subjekt údajů poskytl jednak řádný souhlas se zpracováním osobních údajů podle Zákona a současně i souhlas se zasíláním obchodních sdělení podle zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, v platném znění. V opačném případě by se příjemce – další správce osobních údajů – vystavoval riziku sankcí podle obou zmíněných právních předpisů.

Závěr

Ve Stanovisku Úřad upozorňuje, že v souvislosti s výše uvedeným aktuálně sankcionoval pokutou ve výši 36 000 Kč společnost Zaplo Finance s.r.o., u které na základě zakoupené databáze osobních údajů došlo k rozesílání nevyžádaných obchodních sdělení (viz § 11 zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, v platném znění). Poměrně nízkou výši pokuty (u právnické osoby lze za takový přestupek uložit pokutu až do výše 10 000 000 Kč) odůvodnil Úřad skutečností, že stížností bylo málo a míra škodlivosti tak byla nízká.

Úřad však ve Stanovisku rovněž předeslal, že se bude „v rámci prováděných kontrol tímto tématem nadále intenzivně zabývat“. Protože výše uvedené povinnosti správců osobních údajů budou platit i po vstupu GDPR v účinnost, měli by se prodejci databází na náležitosti řádného souhlasu subjektů údajů zaměřit. Za porušení podmínek týkajících se souhlasu se zpracováním osobních údajů bude totiž ode dne účinnosti GDPR Úřad oprávněn uložit porušujícím subjektům pokutu až do výše 20 mil. eur (v případě podniku až do výše 4% celosvětového ročního obrátu). ●

Mgr. Matěj Grödl, advokátní koncipient
Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Použité zdroje:

1. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, v platném znění
2. Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, v platném znění
3. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES
4. Stanovisko úřadu pro ochranu osobních údajů ze dne 30.6.2017, dostupné na internetové adrese: <https://www.uoou.cz/vyuzivat-database-k-nbsp-rozesilani-nabidek-lze-jen-omezene/d-25003>

Rada & Partner
advokátní kancelář

Poznámka:

- [1] Dostupné na <https://www.uoou.cz/vyuzivat-database-k-nbsp-rozesilani-nabidek-lze-jen-omezene/d-25003>

Johann Malle

KONTINENTÁLNÍ POSTELE

PRECIZNÍ KOMFORT, DOKONALÝ SPÁNEK

-17%

SHOWROOMY

VÁNOČNÍ AKCE PLATÍ DO 31. 12. 2017

PRAHA

NÁKUPNÍ GALERIE MODO, V OBLOUKU 800, PRŮHONICE U PRAHY

PRAHA

FLORENTINUM, NA FLORENCI 15, PRAHA 1

PRAHA

VINOHRADSKÁ 47, PRAHA 2

BRNO

BRNO BUSINESS PARK, BUDOVA C, LONDÝNSKÉ NÁMĚSTÍ 881/6, BRNO

BRATISLAVA

OC LIGHT PARK, RAČIANSKA 90, BRATISLAVA

(+420) 731 434 135

(+420) 608 808 855

(+420) 733 145 888

(+420) 731 434 137

(+421) 910 822 166

WWW.JOHANN-MALLE.CZ

Úskalí prokazování kvalifikace prostřednictvím jiné osoby

Jestliže zadavatel v zadávacím řízení požaduje po dodavateli prokázání splnění jím vymezené kvalifikace, zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZZVZ“) umožňuje, aby dodavatelé prokázali splnění této kvalifikace mj. i prostřednictvím jiné osoby. Úprava této možnosti do určité míry navázala na předchozí právní úpravu zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“), a to zejména na úpravu obsaženou v § 51 odst. 4 ZVZ. Oproti předchozí právní úpravě v ZVZ dle posledně uvedeného však prokazování kvalifikace prostřednictvím jiné osoby dle ZZVZ doznalo značné změny.

Dle ZVZ mohla být kvalifikace (resp. určitá část kvalifikace) prokazována buď samotným dodavatelem, nebo prostřednictvím jeho subdodavatele.[1] ZZVZ umožňuje prokázat kvalifikaci (taktéž jen určitou část, tedy opět nikoliv v plném rozsahu) buď samotným dodavatelem (obdobně jako dle ZVZ – sám dodavatel prokáže kvalifikaci v plném rozsahu), nebo prostřednictvím jiné osoby; závazná pravidla pro prokazování kvalifikace prostřednictvím jiné osoby jsou stanovena v § 83 ZZVZ. Za jinou osobu se považuje jak subjekt, který poskytuje plnění určené k plnění veřejné zakázky, tak také subjekt, který poskytuje věci nebo práva, s nimiž bude dodavatel oprávněn v rámci plnění veřejné zakázky disponovat. Kvalifikace tak může být prokazována jak poddodavatelem dodavatele (ve smyslu § 105 ZZVZ), tak i prostřednictvím jiné osoby než poddodavatelem (např. prostřednictvím mateřské či dceřiné společnosti), která se na předmětu ve-

řejné zakázky nemusí podílet věcným plněním (např. při prokazování ekonomické kvalifikace).

Jak bylo naznačeno shora, možnost prokazovat kvalifikaci prostřednictvím jiné osoby se vztahuje pouze na část kvalifikace, a to na profesní způsobilost dle § 77 ZZVZ (vyjma profesní způsobilosti dle § 77 odst. 1 ZZVZ – předložení výpisu z obchodního rejstříku nebo jiné obdobné evidence, pokud je takový zápis jiným právním předpisem vyžadován), ekonomickou kvalifikaci dle § 78 ZZVZ v plném rozsahu a technickou kvalifikaci dle § 79 ZZVZ taktéž v plném rozsahu.

Zadavatel není přitom oprávněn omezit možnost dodavatele prokázat plnění kvalifikace prostřednictvím jiné osoby. Výjimkou je pouze situace, kdy zadavatel využije podmínku tzv. vyhrazeného plnění dle § 105 odst. 2 ZZVZ.[2] V takovém případě nesmí být z podstaty věci kvalifikace, která se přímo vztahuje a souvisí

s vyhrazeným plněním, tedy s plněním, které smí dle uvedené výhrady zadavatele poskytovat pouze vybraný dodavatel (nikoliv jiná osoba, např. poddodavatel vybraného dodavatele), prokazována prostřednictvím jiné osoby.[3]

Pokud by kvalifikace vztahující se přímo k tzv. vyhrazenému plnění dle § 105 odst. 2 ZZVZ byla prokazována jinou osobou (osobou odlišnou od dodavatele), pak by požadavky zadavatele na kvalifikaci přestaly splňovat svůj primární účel.

Splnění kvalifikace by bylo sice v čistě teoretické rovině prokázáno, ale samotné plnění části veřejné zakázky, ke kterému dodavatel nesmí využít dle výhrady zadavatele jinou osobu (např. poddodavatele), by bylo fakticky poskytováno nekvalifikovanou osobou (dodavatel totiž kvalifikaci v tomto ohledu sám nesplňuje a proto zvažoval o prokázání prostřednictvím jiné osoby).

Vzhledem k tomu, že odpovědnost za nabídku, a tedy také za způsob prokázání splnění kvalifikace, nese dodavatel, představovalo by prokazování kvalifikace vztahující se přímo k tzv. vyhrazenému plnění dle § 105 odst. 2 ZZVZ jinou osobou dle našeho názoru nesplněním zadávacích podmínek. Zadavatel by v daném případě mohl požádat dodavatele o objasnění nebo doplnění jeho kvalifikace ve smyslu § 46 ZZVZ (v této souvislosti by bylo nezbytné zvážit, zda by případná změna v prokazování kvalifikace nevedla k nedovolené změně nabídky) nebo přistoupit k vyloučení dodavatele ze zadávacího řízení dle § 48 odst. 2 ZZVZ (v případě vybraného dodavatele by se jednalo o povinnost zadavatele vyloučit vybraného dodavatele dle § 48 odst. 8 ZZVZ).

Jestliže je splnění kvalifikace prokazováno prostřednictvím jiné osoby, musí dodavatel ve vztahu k této osobě ve své nabídce předložit doklady a informace dle § 83 odst. 1 písm. a) až d) ZZVZ. Oproti předchozí právní úpravě dle ZVZ musí osoba, která prokazuje splnění kvalifikace za dodavatele, prokázat také splnění celé základní způsobilosti dle § 74 ZZVZ. Požadavky na předložení dokladů prokazujících profesní způsobilost a dokladů prokazujících splnění chybějící části kvalifikace jinou osobou jsou v ZZVZ upraveny obdobně, jako tomu bylo dle ZVZ.

K významnějšímu posunu došlo rovněž ve vztahu k „subdodavatelské smlouvě“. „Subdodavatelská smlouva“ dle § 51 odst. 4 písm. b) ZVZ byla v ZZVZ nahrazena zákonným požadavkem na písemný závazek, tedy jak (povětšinou) dvoustranný, tak ale i jednostranný závazek (např. ručitelské prohlášení).

Ve vztahu k obsahu samotného písemného závazku jiné osoby dle § 83 odst. 1 písm. d) ZZVZ (rozsah, jednoznačnost

a určitost) bude dle našeho názoru možné přiměřeně použít rozhodovací praxi dozorových a soudních orgánů vztahující se k subdodavatelskému závazku (smlouvě) dle ZVZ.[4] ZZVZ nicméně zavádí nové pravidlo v § 83 odst. 2 ZZVZ, které umožňuje za dále stanovených podmínek nahradit (jednodušeji) písemný závazek s (obsahem) náležitostmi dle § 83 odst. 1 písm. d) ZZVZ a požadavky vyplývajícími z obecných předpisů. Dle tohoto pravidla (§ 83 odst. 2 ZZVZ) platí, že pokud bude písemný závazek obsahovat společnou a nerozdílnou (solidární) odpovědnost takové jiné osoby (osoby, prostřednictvím níž dodavatel prokazuje část kvalifikace) za plnění veřejné zakázky společně s dodavatelem, má se za to, že tento závazek je dostatečný a jeho obsah již nebude muset být dále posuzován (zejména z hlediska určitosti, srozumitelnosti, přiměřenosti ve vztahu k možnosti dispozice dodavatele s věcmi či právy poskytnutými jinou osobou a ve vztahu k rozsahu prokazované kvalifikace apod.). Výjimkou z posledně uvedené nové možnosti (písemného závazku jiné osoby o solidární odpovědnosti s dodavatelem) je prokázání technické kvalifikace dle § 79 odst. 2 písm. a) (seznam nejvýznamnějších stavebních prací), b) (seznam významných dodávek či služeb) či d) (osvědčení o vzdělání a odborné kvalifikaci osob) ZZVZ; v těchto případech nepostačí písemný závazek obsahující solidární odpovědnost jiné osoby, nýbrž v těchto třech případech musí písemný závazek dle § 83 odst. 1 písm. d) ZZVZ obsahovat vždy závazek jiné osoby fakticky vykonávat stavební práce či služby, ke kterým se prokazované kritérium dle § 79 odst. 2 písm. a), b) nebo d) ZZVZ kvalifikace vztahuje.

V ZZVZ (§ 83 odst. 3 ZZVZ) je také zadavateli nově dána možnost v zadávací dokumentaci požadovat, aby jiná osoba, prostřednictvím které dodavatel prokazuje splnění ekonomické kvalifikace, byla společně s dodavatelem zavázána společnou a nerozdílnou odpovědností za plnění veřejné zakázky.

Významnou změnu zaznamenalo i prokazování kvalifikace v koncernu, protože byt to na první pohled není zřejmé, úprava § 83 ZZVZ dopadá i na prokazování kvalifikace v rámci koncernu. Tedy např.

v případě, kdy bude chtít např. dodavatel (mateřská společnost) prokázat kvalifikaci prostřednictvím své dceřiné společnosti, bude nezbytné předložit ve vztahu k této dceřiné společnosti (jde o jinou osobu ve smyslu § 83 ZZVZ) rovněž všechny doklady dle § 83 ZZVZ (prokázání základní způsobilosti, výpis z obchodního rejstříku, písemný závazek o poskytnutí plnění a doklady prokazující splnění chybějící kvalifikace). Oproti předchozí právní úpravě v ZVZ, která se vztahovala pouze na prokazování kvalifikace prostřednictvím subdodavatele (doklady dle § 51 odst. 4 ZVZ předkládal tedy pouze subdodavatel) a dle které bylo využití koncernových kapacit při prokazování kvalifikace možné toliko na základě dokladu obsahujícího oprávnění využívat koncernové kapacity,[5] je ZZVZ v této oblasti přísnější. Jak již bylo uvedeno výše, § 83 ZZVZ se nevztahuje pouze na poddodavatele, ale v podstatě na jakoukoliv osobu, prostřednictvím které je kvalifikace prokazována, tedy i na jiný hospodářský subjekt v rámci koncernu.

V této souvislosti je třeba upozornit také na to, že zadavatelé mohou nově dle ZZVZ požadovat prokázání kvalifikace poddodavatele ve smyslu § 85 ZZVZ. Tedy nad rámec § 83 ZZVZ mohou zadavatelé požadovat prokázání kvalifikace i ve vztahu k poddodavateli, kteří nebudou tzv. jiné osoby ve smyslu § 83 ZZVZ (dodavatel jimi nebude prokazovat splnění kvalifikace, půjde tedy pouze o „realizační“ poddodavatele). Zadavatel v těchto případech může požadovat pouze prokázání základní a profesní způsobilosti (nikoliv ekonomické a technické kvalifikace), přičemž v zadávací dokumentaci musí být jednoznačně vymezen rozsah požadovaných kritérií způsobilosti a způsob jejich prokázání. Neprokázání splnění požadavků zadavatele na způsobilost poddodavatele může vést k vyloučení dodavatele ze zadávacího řízení dle § 85 odst. 3 ZZVZ.

Při prokazování kvalifikace prostřednictvím jiné osoby nesmějí dodavatelé ani zadavatelé zapomínat na skutečnost, že ve smyslu § 122 odst. 3 písm. a) ZZVZ musí vybraný dodavatel předložit zadavateli originály nebo ověřené kopie dokladů o jeho kvalifikaci, pokud je již zadavatel nemá k dispozici. Tedy také originá-

ly nebo ověřené kopie všech dokladů dle § 83 odst. 1 ZZVZ, je-li kvalifikace prokazována jinou osobou. Ve vztahu k postupnému zavádění povinné elektronické komunikaci mezi zadavatelem a dodavateli dle § 211 ZZVZ může být přitom předložení originálů nebo ověřených kopií dokladů pro některé dodavatele složitější, neboť tyto mohou být předloženy pouze v elektronické formě. Vzhledem k tomu, že ZZVZ nestanoví minimální délku lhůty pro předložení dokladů na základě výzvy zadavatele dle § 122 odst. 3 ZZVZ, bude se její délka odvíjet od rozhodnutí zadavatele v každé věci prakticky individuálně (zadavatel by měl v tomto směru vždy zachovat princip přiměřenosti). Dodavatelům tedy předem nebude zřejmé, zda na předložení příslušných dokladů

ve vztahu ke kvalifikaci budou mít jen několik málo dnů nebo i několik týdnů. Postihem za nepředložení originálů nebo ověřených kopií dokladů vybraným dodavatelem je případné vyloučení vybraného dodavatele dle § 122 odst. 5 ZZVZ a s tím spojené propadnutí jistoty, pokud tato byla zadavatelem požadována.

Závěrem lze pouze apelovat na to, aby dodavatelé prokazující kvalifikaci prostřednictvím jiných osob pečlivě dbali na splnění všech požadavků § 83 ZZVZ včetně přípravy originálů nebo ověřených kopií příslušných dokladů. Pochybení, které se na první pohled může jevit jako marginální, totiž může v konečném důsledku zapříčinit až vyloučení vybraného dodavatele a propadnutí jistoty. Stejně pre-

cizně by ovšem k dané problematice měli přistupovat také zadavatelé, neboť problematické prokázání kvalifikace prostřednictvím jiné osoby může pro ně znamenat pokutu od ÚOHS, popř. i krácení dotace u veřejných zakázek spolufinancovaných z prostředků EU. ●

Mgr. Tomáš Machurek, partner

Mgr. Lenka Lelítovská, advokátní koncipient

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Poznámky:

[1] K rozdílu mezi vymezení subdodavatele dle ZZVZ a poddodavatele dle ZZVZ blíže viz Dvořák, D., Machurek, T., Novotný, P., Šebesta, M. a kolektiv. Zákon o zadávání veřejných zakázek. Komentář. 1. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, zejména komentář k § 83 a § 105.

[2] Zadavatel si vyhradí, že určitá významná část plnění veřejné zakázky může být poskytována pouze vybraným dodavatelem.

[3] V této souvislosti je třeba upozornit na určité omezení dodavatele při prokazování jeho kvalifikace v případě výhrady zadavatele dle § 105 odst. 2 ZZVZ, pokud předchozí zkušenosti získal jako tzv. generální dodavatel. Jestliže by kvalifikaci, která se vztahuje k části plnění, kterou si zadavatel vyhradil dle § 105 odst. 2 ZZVZ, prokazoval dodavatel prostřednictvím významného plnění, které realizoval jako generální dodavatel, je pro možnost využití těchto předchozích zkušeností rozhodné, zda příslušnou část plnění realizoval dodavatel fakticky sám či prostřednictvím svého poddodavatele (jako generální dodavatel prováděl dohled a koordinaci plnění). Srovnatelně např. rozhodnutí ÚOHS č. j. ÚOHS-S0839/2015/VZ-02072/2016/523/MKv ze dne 18. 1. 2016, které se vztahuje k ZZVZ, ale jeho obecné závěry jsou aplikovatelné také pro potřeby ZZVZ „Rovněž nelze přisvědčit argumentaci zadavatele, že vybraný uchazeč jako generální dodavatel prokázal zadavateli prostřednictvím jemu svědčících významných zakázek, že má dostatečné zkušenosti s předmětem plnění veřejné zakázky (jak sám zadavatel uvádí „ať již v rovině manažerské nebo faktické“), což bylo pro zadavatele v daném

případě podstatné, neboť, jak již bylo uvedeno a podrobně rozvedeno výše, je zásadní rozdíl, zda dodavatel stavební práce realizuje sám pomocí vlastních prostředků, nebo jejich provedení zajišťuje prostřednictvím subdodavatele. Tento rozdíl nemusí činit žádný problém, pokud může dodavatel i v rámci plnění zadávané veřejné zakázky využít oba dodavatelské systémy (tedy jak realizovat veřejnou zakázku sám, tak pomocí subdodavatelů). Za situace, kdy je mu však – ve vztahu ke konkrétní, věcně vymezené části plnění – využití subdodavatelů zapovězeno, je nepochybné, že jedinou relevantní zkušeností s tímto plněním, kterou může při realizaci zadávané veřejné zakázky uplatnit, je právě zkušenost (slovy zadavatele) „faktická“. Jinými slovy řečeno: zkušenost s organizací realizace předmětného plnění za pomoci subdodavatelů (osvědčující zejména dodavatelovu schopnost kontrahovat příslušné subdodavatelské smlouvy, řídit samotnou práci subdodavatelů a kontrolovat ji) je za předpokladu, že subdodavatelský systém nemůže využít, zcela nevypovídající o jeho technické způsobilosti veřejnou zakázku řádně plnit. Účelem technických kvalifikačních předpokladů však právě je, aby veřejná zakázka byla realizována pouze takovými dodavateli, kteří disponují dostatečnými zkušenostmi a technickou způsobilostí k řádné realizaci předmětu veřejné zakázky.“

[4] Např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 204/2014 – 46 ze dne 14. 5. 2015 „Pokud podle shora citovaného ustanovení zákona o veřejných zakázkách má ze subdodavatelské smlouvy vyplývat „záva-

zek subdodavatele“, je primárně třeba, aby subdodavatelská smlouva vůbec obsahovala nějakou jasně vymezenou kvalifikační dovednost (schopnost, licenci, zkušenost) a reálný platný závazek k jejímu plnění. Subdodavatelská smlouva proto vždy musí splňovat minimálně obecné požadavky na platnost právních úkonů. To znamená, že kromě obecných požadavků na platnost právního úkonu musí subdodavatelská smlouva být dostatečně určitá a srozumitelná. Mimo těchto minimálních požadavků je však třeba trvat také na tom, aby formulace takové smlouvy byla natolik konkrétní, že z ní bude zřejmé, jaká část kvalifikačních předpokladů bude za dodavatele prokázána prostřednictvím subdodavatele. ... Požadavek na zcela detailní a komplexní úpravu subdodavatelských vztahů ve smlouvě, kterou je prokazováno splnění části kvalifikace subdodavatelem za dodavatele, z rozsudku krajského soudu rozhodné nevyplyvá a nelze jej dovodit ani z výše vyslovených závěrů Nejvyššího správního soudu. Zcela detailní úprava celého subdodavatelského vztahu ve smlouvě, již se prokazuje splnění části kvalifikace subdodavately, není nezbytná. To však neznamená, že není třeba trvat na tom, aby závazky v subdodavatelské smlouvě byly konkretizovány alespoň do té míry, aby vyhovely výše dovozeným kritériím a vždy také podmínkám konkrétní veřejné zakázky. “

[5] Při využití koncernových kapacit v zadávacích řízeních se vycházelo zejména z judikatury Soudního dvora Evropské unie, např. rozhodnutí SDEU (ESD) C-389/92, C-176/98.

Největší česko-slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

Rozšiřujeme tým o mladé
talentované právníky

www.havelholasek.cz

Strategické uvažování | Individuální přístup | Špičkový právní tým | Dlouhodobé partnerství

- | Havel, Holásek & Partners s kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě je s týmem 26 partnerů, více než 100 advokátů a téměř 200 právníků největší česko-slovenskou nezávislou právníkou firmou ve střední Evropě
- | Více než 1 000 klientů; cca třetina klientů z řad nejbohatších Čechů a Slováků, 70 největších světových společností Fortune 500 a 50 společností z Czech Top 100
- | Úzká spolupráce s předními mezinárodními právníckými firmami, klienti tak mají přístup k lokálním i mezinárodním znalostem prostřednictvím cca 30 tisíc právníků ve 160 zemích světa
- | Právní poradenství ve více než 80 zemích světa a 12 světových jazycích; až 70 % případů s mezinárodním prvkem
- | Nejúspěšnější kancelář s nejkomplexnějšími službami v České republice i na Slovensku dle celkového počtu všech nominací a titulů v rámci dosavadních ročníků soutěže Právníká firma roku
- | Další rozšiřování týmu o spolupracovníky na všech úrovních seniority s možností rychlého profesního růstu až do partnerské úrovně; kancelář získala opakovaně ocenění TOP Zaměstnavatel roku a je nejžádanějším zaměstnavatelem mezi advokátními kancelářemi

Nejúspěšnější kancelář v ČR
a na Slovensku dle počtu
nominací a titulů dosavadních
ročníků soutěže

Klienty nejlépe hodnocená
právníká firma
v České republice
(2010, 2013, 2015)

Právníká firma roku
v České republice
(2011–2012, 2014–2017)

1. místo TOP Zaměstnavatelé
v kategorii Advokátní kancelář
(2015–2017)

Nadužívání zajišťovacích příkazů finančními a celními úřady

Finanční úřady, celní úřady i další správci daně v některých případech vykonávají svoji pravomoc nad rámec přípustných mezí. Jejich zákonnou povinností je mj. šetřit práva daňových subjektů. Jeden z příkladů nezákonných situací nastává, když použijí zajišťovací příkazy („ZP“) příliš extenzivně, v rozporu se zákonnými podmínkami. Toto nadužívání se ve světle intenzivní diskuse, která je v posledních týdnech vedena zejména v médiích, pro české podnikatele jeví jako natolik významné, že jsme se rozhodli stručně shrnout základní informace na toto téma v rámci samostatného článku.

Z P podle § 167 daňového řádu („DŘ“) funguje jako předběžný nástroj pro výkon dosud nesplatné nebo nestanovené daňové povinnosti. Správce daně má pravomoc vydat zajišťova-

cí příkaz pro daň, u níž dosud neuplynul den splatnosti nebo která nebyla dosud stanovena, pokud existuje odůvodněná obava, že daň bude v době její vymahatelnosti nedobytná nebo že bude vybrání daně spojeno se značnými obtížemi.

V jednom rozhodnutí není možno zároveň se zajištěním rozhodnout o stanovení daně, později po zajištění pomocí ZP se tedy předpokládá vydání platebního výměru.

V tomto směru jsou tedy se ZP spojeny v podstatě obdobné zásahy do majetkové sféry daňového subjektu jako v případě exekuce již vyměřené daně: jakkoli má ZP pouze zajišťovací povahu a je vydáván pojmově bez meritorního rozhodnutí, je vykonatelný ZP exekucním titulem podle DŘ a tedy umožňuje „předčasnou úhradu“ uvedené daně jednotlivými způsoby exekuce.

Výhodou ZP z hlediska správce daně je (svým způsobem) „předjímání“ jeho úspěchu v očekávaném daňovém sporu a rychlost spojená s omezením možnosti daňového subjektu bránit se – ta nastává až zpětně po „mezitímní konfiskaci“ majetku správcem daně.

Správce daně v základním případě ukládá daňovému subjektu složení jistoty do tří dnů od oznámení zajišťovacího příkazu. Dokonce pokud hrozí nebezpečí z prodlení, ZP je přímo vykonatelný, a to okamžikem oznámení daňovému subjektu (což finanční úřady často využívají). Správci daně tedy při nebezpečí prodlení upřednostňují přímou vykonatelnost ZP. Tento postup daňovému subjektu prakticky neumožňuje včasné uzpůsobení podnikových procesů na velký finanční závazek, který bude muset splnit. V praxi se tak děje i v situacích, kdy je tento zásah do práv subjektu nepřiměřeně tvrdý, a tedy v rozporu s principem proporcionality. Časté je přikázání pohledávky z účtu u banky nebo přikázání jiné pohledávky, u obou se o zajištění subjekt dozví zároveň s provedením platební transakce provádějící zajištění.

Odvolení proti ZP je přípustné, obecně ve lhůtě 30 dnů podle DR, nemá však odkladný účinek. Daňový subjekt se tedy ve chvíli složení jistoty nebo použití některého typu exekuce sice může bránit u nadřízeného orgánu a posléze ve správním soudnictví, ale teprve v okamžiku, kdy již byl povinen povinnost vyplývající ze zajištění daně splnit a splnil ji. Je příhodné, že jako forma ochrany proti nečinnosti správce daně existuje – vedle obecného podnětu proti průtahům v řízení – navíc i pozbytí účinnosti ZP po marném uplynutí 30denní lhůty pro rozhodnutí o odvolání.

Nadužívání ZP je fenoménem, který byl v minulosti diskutován na odborných fórech z oblasti daňového i ústavního práva. Vedle vystoupení na konferencích existují odborné i popularizační články, které se tomuto fenoménu věnují. V posledních měsících byly ve sdělovacích prostředcích publikovány četné odborné i politické názory zohledňující nezákonnost části vydaných ZP.

Uvedené reflektuje také judikatura. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 31. 10. 2016, č. j. 2 Afs 239/2015-66 judikoval příhodně (v uvedené věci měly ZP stejně jako v dalších případech zásadní nedostatky), že důsledkem ZP může být ve vážnějším případě až ekonomická likvidace daňového subjektu, a proto, pokud je „s ohledem na okolnosti pravděpodob-

né, že daňový subjekt splatnou daň uhradí, byť postupně, je třeba zásadně upřednostnit standardní stanovení daně před okamžitým uspokojením budoucí daňové pohledávky exekucí zajišťovacího příkazu.“ I v méně vážném případě, kdy ZP „pouze“ zhorší podnikové ukazatele cash-flow, lze však z výroku soudu dovodit, že nadměrné vydávání ZP je v rozporu se zásadou proporcionality.

Z judikatury správních soudů jednoznačně vyplývá, že ZP jsou nástrojem, který v sobě zahrnuje omezení vlastnického práva zaručeného Ústavou. Aby mohly být ZP v souladu s právem použity, musí být míra a rozsah omezení přiměřené ve vztahu k prostředkům a k cíli, který omezení vlastnictví sleduje. Stupeň pravděpodobnosti odůvodněný správcem daně stran budoucí hospodářské situace daňového subjektu, jakož i výše stanovené daně vyjadřují ve svém souhrnu uvedenou míru proporcionality. Česká právní úprava tento předpoklad výslovně nezná, byl dovozen až jako pravidlo výkladu judikaturou v případech, kdy došlo k nezákonnému narušení soukromého vlastnictví formou ZP.

Správci daně v praxi používají ZP v poměrně rané fázi správy daní a u některých daňových subjektů, jak jsme uvedli, v rozporu s principem proporcionality a s konstantní judikaturou NSS a ÚS. ZP bohužel prakticky nezohledňuje – když principiálně ani nemůže – „presumpci nevinoty“. Byl zákonodárcem přijat k použití pouze v případech, kde existují zcela konkrétní indicie svědčící o nepříznivém budoucím vývoji hospodaření daňového subjektu a zároveň o nedobytnosti či o značných (nikoli o běžných) obtížích při výběru daně v budoucnu. Tedy u osob v nepříznivém ekonomickém stavu, u nichž z různých důvodů hrozí větší množství exekucí, vyvedení majetku mimo daňový subjekt, insolvence či další rizika způsobující nebezpečí vzniku dlouhodobě neuhrazeného daňového dluhu. Mnohdy se jedná o osoby nekontaktní. Pro vyhodnocení rizikovosti daňového subjektu existují v daňovém právu i jiné nástroje, např. v oblasti DPH institut nespolehlivého plátce (resp. od 1. 7. 2017 i obecněji „nespolehlivé osoby“), které však s institutem ZP nejsou bez dalšího propojeny.

Mnohé z uvedeného platí též pro zajištění vybraných výrobků nebo dopravního prostředku podle § 42 zákona o spotřebních daních, které sice má oddělený režim, ale v mnoha otázkách je upraveno obdobně a vychází ze stejných obecných pravidel jako ZP.

V tomto kontextu nezbývá než doporučit pouze postup v souladu s požadavky správce daně tak, aby byla minimalizována rizika případné odpovědnosti za porušení povinností souvisejících se zajištěním daně. Lze ale také rozhodně doporučit obranu všemi zákonnými procesními prostředky, protože správci daně mnohdy používají ZP tzv. „pro jistotu“, aniž by k nim byl skutečný zákonný důvod. Subjekt, který v následném řízení (např. ve spolupráci s advokátní kanceláří) prokáže, že ZP byl vydán nezákonně, může vedle jeho zrušení a vrácení zajištěných prostředků nárokovat i náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím a nesprávným úředním postupem. ●

David Neveselý, partner

Josef Žaloudek, senior advokát

Libor Kyncl, právník a odborný asistent

Provozně-ekonomické fakulty Mendelovy univerzity v Brně

Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Weil

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

**PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2017
PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ**

**PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2017
v kategoriích:**

- Fúze a akvizice
- Řešení sporů a arbitráže

CHAMBERS EUROPE 2017
nejvyšší hodnocení v kategoriích:

- Competition / Antitrust
- Dispute Resolution
- Projects & Energy

Pomáhejme společně.

WEIL, GOTSHAL – nadační fond

www.weil-nadacni-fond.cz

Křižovnické nám. 193/2

110 00 Praha 1

tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310

www.weil.com

CÍSAŘ
ČEŠKA
SMUTNÝ

PRO BONO
A CSR

TRANSAKČNÍ
PORADENSTVÍ

Rozsah přezkumu rozsudku na základě odvolání podaného státním zástupcem v neprospěch obžalovaného

Dnes již letitou novelou trestního řádu, která byla provedena zákonem č. 265/2001 Sb., účinným od 1. 1. 2002, došlo k posílení prvků apelace u odvolání, přičemž kasace by měla od této doby přicházet v úvahu spíše výjimečně. Současně došlo ke zpřesnění dikce ust. § 249 tr. ř., který klade na odvolatele, zejména také na státního zástupce, větší nároky, a to pokud jde o obsah odvolání. Došlo také k zásadním změnám ust. § 253 a násl. tr. ř., která upravují postup odvolacího soudu.

Přes shora uvedenou starší změnu trestního řádu jsme se v naší právní praxi opakovaně setkávali s tím, že státní zástupce napadl prvoinstanční rozsudek soudu pouze co do výroku o trestu s tím, že jde o trest nepřiměřeně mírný, avšak odvolací soud změnil i výrok o vině. Takový postup jsme považovali za nesprávný, avšak v rámci rozhodnutí o opravných prostředcích obecné soudy dovozovaly, že jde pouze o jakési nakročení ke koncentrační zásadě, nebo že je-li státním zástupcem podáno odvolání v neprospěch obžalovaného, může bez dalšího odvolací soud rozhodnout i o změně výroku o vině.

V komentovaném případě došlo k situaci, kdy na základě odvolání podaného státním zástupcem v neprospěch obžalovaného, byl napaden pouze výrok o trestu. Státní zástupce v odvolání argumentoval výhradně tím, že uložený trest je nepřiměřeně mírný. Odvolací soud však uznal obžalovaného na vinu těžším trestným činem, než soud okresní. Dovolání odsouzeného proti rozsudku krajského soudu bylo odmítnuto dovolacím soudem (Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2016, č. j. 7 Tdo 550/2016-30) s tím, že bylo podáno z jiného důvodu, než stanoví ust. § 265b trestního řádu.

Došlo tak ke změně výroku o vině v neprospěch obžalovaného, neboť byla užita přísnější právní kvalifikace.

Na podkladě odsouzeným podané ústavní stížnosti Ústavní soud (nález ze dne 8. 8. 2017, sp. zn. III. ÚS 2337/16) zrušil usnesení Nejvyššího soudu ze dne 4. 5. 2016, č. j. 7 Tdo 550/2016-30, a rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 6. 1. 2016, č. j. 4 To 423/2015-300, neboť jimi bylo porušeno právo stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

V rámci ústavní stížnosti stěžovatel namítal, že byl v odvolacím řízení uznán vinným závažnějším trestným činem, s vyšší sazbou trestu odnětí svobody, než soudem prvního stupně, ačkoliv takový postup nebyl možný, neboť státní zástupce okresního státního zastupitelství svým odvoláním, byť podaným v nepro-

spěch stěžovatele, napadl výslovně pouze výrok o trestu, nikoliv však o vině stěžovatele, když se ztotožnil s právní kvalifikací soudu prvního stupně. Konkrétně byla vytýkána skutečnost, že nebyla dostatečně zohledněna osobnost obžalovaného a jeho trestní minulost. Stěžovatel v Ústavní stížnosti namítal, že tato vytýkaná vada nemá svůj původ ve výroku o vině a nejde tedy o případ, kdy by byl odvolací soud oprávněn přezkoumávat také výrok o vině.

Jak již bylo výše uvedeno, v daném případě shledal Ústavní soud ústavní stížnost stěžovatele důvodnou a předmětná rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR a Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil. V nálezu dovodil, že „Výrok o vině není možno v řízení u odvolacího soudu podle § 254 odst. 2 trestního řádu přezkoumat a změnit, nebyl-li napaden odvoláním přímo, popř. nepřímo, tj. vytknutím vad majících v tomto výroku svůj původ. Odvolání požadující pouze zpřísnění uloženého trestu, protože zjištěné přitěžující a polehčující okolnosti nebyly náležitě zváženy, nelze považovat za vytknutí vady mající původ ve výroku o vině. Zpřísnění výroku o vině na základě takového odvolání je postupem odporujícím čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.“

Ústavní soud tak nepřisvědčil ve vyjádření uvedené argumentaci krajského státního zastupitelství, odkazující se na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 5 Tdo 462/2013, když uvedl, že naopak toto rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR hovoří ve prospěch důvodnosti ústavní stížnosti. Nejvyšší soud totiž v daném rozhodnutí dovodil, že výrok o trestu sice obecně vždy navazuje na výrok o vině, neboť podle § 39 odst. 1 trestního zákoníku soud při stanovení druhu trestu a jeho výměry přihlédne zejména k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům pachatele a k jeho dosavadnímu způsobu života a k možnosti jeho nápravy (srov. i § 125 odst. 1 věta třetí tr. ř.), takováto obecná souvislost však k naplnění podmínek ustanovení § 254 odst. 2 tr. ř. nestačí, neboť odvolací soud se zabývá dalším výrokem, který není odvoláním napaden, jen v případě, že v takto přezkoumávaném výroku sku-

tečně zjistí vytýkanou vadu, jež má původ v jiném výroku, než který byl napaden odvoláním.“

Závěrem lze tedy uzavřít, že pokud státní zástupce v odvolání podaném v neprospěch obžalovaného pouze do výroku o trestu neuvede jakoukoliv vadu, která by měla svůj původ ve výroku o vině, nemůže odvolací soud výrok o vině přezkoumat. Pro přezkum výroku o vině v takovém případě nepostačí, pokud státní zástupce argumentuje výhradně přitěžujícími okolnostmi a požaduje, aby byl uložen přísnější trest, v rámci právní kvalifikace skutku zvolené soudem prvostupňovým.

Citovaný nálezh Ústavního soudu tak vymezil hranice přezkumné činnosti odvolacích soudů. Věřme, že takto vymezené hranice budou napříště všemi odvolacími soudy respektovány. ●

Mgr. Jan Lipavský, advokát

Mgr. Ladislav Preclík, advokát

PPS advokáti s.r.o.

DBK PARTNERS®

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU PRO

TRANSAKČNÍ PORADENSTVÍ

DBK PARTNERS, ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ, S.R.O.

V Parku 2323/14, 148 00, Praha 4, telefon: +420 244 912 463, e-mail: ak@dbkp.cz

WWW.DBKP.CZ

Společně s našimi klienty se těšíme
na další vítězství v roce 2018!

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
PRAHA | BRATISLAVA

WE KNOW HOW TO SCORE!

KŠD LEGAL je již poosmé v řadě hrdým
nositelem titulu Právnická firma roku
v kategorii Sportovní právo.

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

KŠD LEGAL získala ocenění „Velmi doporučovaná
kancelář“ v kategoriích Řešení sporů a arbitráže,
Trestní právo a Česká firma na mezinárodních trzích
a rovněž ocenění „Doporučovaná kancelář“ v dalších
osmi kategoriích soutěže Právnická firma roku 2017.

Nový zákon o přestupcích – osoba přímo postižená spácháním přestupku

Dne 1. července 2017 vešel v účinnost zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, dále jen ZOP, kterým byl upraven institut tzv. návrhového přestupku. V tomto článku chceme popsat změny, které v této problematice nový zákon přinesl.

V zákoně č. 200/1990 Sb. o přestupcích byla problematika tzv. návrhových přestupků upravena ustanovením § 68, ve kterém bylo taxativně uvedeno, že se přestupky uvedené v § 49 odst. 1 písm. b) a § 49 odst. 2, přestupky podle § 50 a přestupky podle § 125c odst. 1 písm. h) zákona o silničním provozu spáchané mezi osobami blízkými, jakož i přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a) se projednávají jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka, tedy navrhovatele. Přestupky podle § 49 odst. 1 písm. b) a § 49 odst. 2 spáchané mezi osobami blízkými se projednávají i bez návrhu, jestliže je postiženou osobou dítě mladší 15 let. U přestupku, který lze projednat na návrh, bylo možno návrh podat příslušnému správnímu orgánu nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přestupku nebo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení. Vyšlo-li v řízení o přestupku zahájeném na návrh najevo, že skutek nebyl spáchán mezi osobami blízkými, pokračovalo se v řízení z moci úřední. Legislativní změnou tímto ustanovením dal možnost osobám blízkým u vyjmenovaných přestupků a komukoliv u přestupku ublížení na cti urážkou nebo vydáním v posměch rozhodovat o tom, zdali se přestupek bude projednávat či nikoliv. V § 87 odst. 6 bylo stanoveno, že v příkazním řízení nelze projednat přestupky, které lze projednat jen na návrh. Postavení navrhovatele bylo specifikováno u ust. § 72 písm. c), a to že navr-

hovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku, je účastníkem řízení.

V ustanovení § 71 ZOP se nově objevuje termín „osoba přímo postižená spácháním přestupku“, když její práva jsou vymezena následovně: „Osoba přímo postižená spácháním přestupku má v řízení, k jehož zahájení nebo pokračování dala souhlas, právo na vyznění o zahájení řízení, právo navrhnout důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení, právo na poskytnutí informací o řízení potřebných ke zpětvzetí souhlasu, právo vyjádřit v řízení své stanovisko, právo nahlížet do spisu, právo účastnit se ústního jednání a být přítomna při všech úkonech v řízení, právo vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům a právo na oznámení rozhodnutí“.

Komparací obou zákonů dojdeme k závěru, že navrhovatel byl v zákoně o přestupcích účastníkem řízení, řízení se zahajovalo podáním návrhu na projednání věci a návrh na projednání věci bylo možno podat příslušnému správnímu orgánu nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o přestupku nebo o postoupení věci orgánem činným v trestním řízení. V ZOP osoba přímo postižená spácháním přestupku účastníkem řízení není, zahájí řízení, popř. v něm pokračovat, lze jen se souhlasem této osoby, když lhůtu k udělení souhlasu určí správní orgán sám, tato však nesmí být kratší než 30 dnů. Legislativní změnou odebral osobě přímo postižené spácháním přestupku postavení účastníka ří-

zení, tedy i podání řádného opravného prostředku, ale poskytl jí některá důležitá práva, která přísluší účastníkovi řízení, např. navrhnout důkazy, nahlížet do spisu, obdržet oznamované rozhodnutí. Ohledně zahájení řízení dochází k zásadní změně, neboť řízení o předmětném přestupku nebude zahájeno dnem podání návrhu, ale výhradně z moci úřední (byť podmíněně se souhlasem), tj. až dnem doručení oznámení o zahájení řízení podezřelému, samozřejmě, pokud nebude mít správní orgán možnost věc vyřídit jinak. Vzhledem k tomu, že zmiňovaná osoba není účastník řízení, může být vyslechnuta jako svědek a nově se objevuje v ZOP i ustanovení § 76 odst. 4 o možnosti odložit věc, aniž se zahájí řízení, usnesením, jestliže osoba přímo postižená spácháním přestupku vzala souhlas k zahájení řízení zpět, nejedná-li se o přestupek, který lze projednat i bez takového souhlasu.

Jak se osvědčí nová úprava problematiky dříve návrhových přestupků, stejně jako přínos nového zákona o přestupcích, bude možno zhodnotit po delší době aplikační praxe, na níž se budou podílet nejen správní orgány, ale i samotní občané. ●

Mgr. Vilém Meduna

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

JELÍNEK
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poukázka a její využití v praxi

Poukázka (assignace) je starý institut občanského práva, na jehož zásadách byly vybudovány i další právní instituty jako jsou šeky, cizí směnky, akreditivy apod. Poukázka může v praxi sloužit zejména k zaplacení dluhu, poskytnutí úvěru apod. Nejčastěji budou předmětem poukázky finanční prostředky, nicméně není to podmínkou; předmětem poukázky může být v zásadě jakékoliv zastupitelné plnění.

Poukázkou opravňuje poukazatel, tedy ten, kdo poukázku vydal, poukazníka, aby přijal plnění od poukázaného, a poukázanému se poukázkou prikazuje, aby plnil poukazníkovi na účet poukazatelův. Právní podstatou poukázky tedy je povinnost poukázaného plnit poukazníkovi na účet poukazatele.

Příkladem praktického použití poukázky může být např. situace, kdy společnost A dluží společnosti B částku 500 000 Kč

za poskytnuté služby. Společnost A má současně pohledávku z titulu poskytnutého úvěru ve výši 500 000 Kč za společnost C, když tato pohledávka je již splatná a společnost C je připravena úvěr splatit. V takovém případě může společnost A (poukazatel) zmocnit společnost B (poukazníka), aby si dlužnou částku 500 000 Kč vybrala u společnosti C (poukázaného) na účet pohledávky, kterou má vůči ní společnost A, a současně přikáže společnosti C, aby dluh plnila přímo společnosti B.

Co se vyžaduje k účinnosti poukázky

K účinnosti poukázky se vyžaduje:

1. dohoda mezi poukazatelem a poukazníkem, jejímž obsahem je zmocnění poukazníka k výběru plnění od poukázaného. Z této dohody vyplývá důvod, proč poukazatel zmocnil poukazníka přijmout od poukázaného plnění. Ve výše uvedeném případě půjde o dohodu mezi společnostmi A a B, kterou společnost A zmocní

společnost B, aby si vybrala svou pohledávku u společnosti C.

2. jednostranné právní jednání poukazatele, kterým poukazatel přikáže poukazanému, aby plnil poukazníkovi na účet poukazatele, případně dohoda mezi poukazatelem a poukazaným, že poukazaný bude plnit vůči poukazníkovi.

Aby vznikl poukazníkovi přímý nárok vůči poukazanému, je třeba, aby poukazník obdržel projev poukazaného, že poukázku přijímá. Na právním vztahu mezi poukazatelem a poukazaným totiž záleží, zda je poukazaný povinen příkaz poukazatele přijmout. Poukazaný je přitom povinen poukázce vyhovět, pokud dluží poukazateli plnění, které je předmětem poukázky. V takovém případě jeho dluh zanikne teprve tím, že poukazníkovi splní. Pokud poukazaný poukázku přijme, pak mezi poukazatelem a poukazaným vzniká tzv. krycí vztah.

Pokud by poukazník nechtěl poukázku použít, a nebo v případě, že poukazaný poukázku odmítá přijmout nebo podle ní plnit, má poukazník povinnost to bez zbytečného odkladu oznámit poukazateli.

Když vyjdeme z výše uvedeného příkladu, tak společnost A tedy musí přikázat společnosti C, aby svůj dluh splnila společnosti B na účet společnosti A, tj. aby společnost B uhradila částku ve výši 500 000 Kč.

3. přijetí poukázky poukazaným. Jak již bylo uvedeno výše, aby vznikl poukazníkovi přímý nárok vůči poukazanému, musí poukazaný poukázku přijmout (a je povinen ji přijmout, pokud dluží poukazateli plnění, které je předmětem poukázky). Pokud tak poukazaný přijme poukázku vůči poukazníkovi, pak mezi nimi vzniká tzv. výplatní poměr a poukazník může uplatnit nárok na plnění přímo proti němu. V takovém případě může poukazaný uplatnit pouze ty námitky, které se týkají platnosti přijetí, neplatnosti poukázky či jejích vad nebo námitky, které se zakládají na výslovném ustanovení poukázky nebo které je poukazaný oprávněn vznést osobně vůči poukazníkovi. (tj. nemůže např. již realizovat započtení své pohledávky vůči poukazateli).

V praxi se výše uvedené většinou realizuje trojstrannou dohodou mezi poukazaným, poukazatelem a poukazníkem.

Poukázku lze vystavit i na řad nebo na doručitele. Pokud zní poukázka na řad, pak ji může uplatnit osoba v poukázce uvedená a oprávněná osoba ji může převádět rubropisem na jiné osoby, ledaže by v ní byl převod výslovně vyloučen doložkou „nikoli na řad“. Rubropisem přecházejí všechna práva z poukázky na osobu oprávněnou z rubropisu. Pokud je poukázka vystavena na doručitele, pak je poukazaný povinen zaplatit dluh každému, kdo mu ji předloží.

Pro poukázku se nevyžaduje písemná forma. Pokud by měla být poukázka vystavena na řad nebo na doručitele, musí být dle našeho názoru z povahy věci písemná.

Dokud poukazaný nepřijal poukázku vůči poukazníkovi, může ji poukazatel odvolat. Odvolání poukázky je jednostranné jednání poukazatele, které adresuje jak poukazníkovi, tak poukazanému. Pokud je doručeno odvolání poukázky včas, tj. dříve než poukazník poukázku přijme, pak nevzniká nárok poukazníka na plnění proti poukazanému. Poukazatel nicméně může být odpovědný za porušení povinností, ke kterým se zavázal v rámci vystavení poukázky, zejména vůči poukazníkovi, protože pouze na právním poměru mezi poukazatelem a poukazníkem závisí, zda bude odvolání poukázky působit také vůči poukazníkovi.

Poukazaný je oprávněn požadovat, aby mu vlastník poukázky poukázku kvitoval, tj. potvrdil mu na ní, že dluh byl splněn. Kvitování poukázky bude praktické zejména v případech, kdy bude poukázka vystavena na řad či na majitele – v takovém případě se na předloženou poukázku napíší slova „zapláceno“ a datum a podpis. Jde o speciální ustanovení ve vztahu k ustanovením § 1949 až 1951 občanského zákoníku o kvitanci. V případě, že poukázka nebude písemná nebo bude uzavírána formou smlouvy, bude poukazaný oprávněn požadovat vystavení kvitance ve smyslu § 1949 a 1951 občanského zákoníku.

Zákon upravuje pro poukázku odlišně od obecné úpravy promlčení počátek běhu promlčecí lhůty. V případě, že

ve vztahu mezi poukazatelem a poukazníkem počala běžet promlčecí lhůta ohledně závazku, jehož plnění je předmětem poukázky, a to před okamžikem, kdy poukazníkovi došlo sdělení poukazaného o přijetí poukázky, běží od okamžiku nabytí účinnosti poukázky promlčecí lhůta ve vztahu mezi poukazaným a poukazníkem. Pokud by nastala splatnost pohledávky mezi poukazatelem a poukazníkem až po účinnosti poukázky, pak se použijí pro běh promlčecí lhůty obecná ustanovení o promlčení (viz § 609 až 653 občanského zákoníku). ●

Vladimíra Knoblochová

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

BARKER
ENGLISH SHOEMAKERS SINCE 1880

BARKER SHOES, Havířská 6, Praha 1

www.barker-shoes.cz

Hrubá nedbalost jako důvod pro nezřízení práva nezbytné cesty dle NOZ ve světle aktuálních rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR

Jakási obdoba úpravy práva nezbytné cesty byla provedena již v zákoně č. 40/1964 Sb. (dále jen „SOZ“), a to v oddíle týkajícím se práv k věci cizí, kdy za určitých podmínek zákon umožňoval zřízení věcného břemene spočívajícího v právu cesty, která by zajišťovala přístup na pozemek z veřejné komunikace či přístup ke stavbě (srov. např. § 151o, odst. 3 SOZ). Judikatura Nejvyššího soudu ČR se pak vyvinula v tom směru, že toto právo nebylo možno zřídit tam, kde by jeho zřízení bylo v rozporu s dobrými mravy.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“), má samostatnou úpravu práva nezbytné cesty, která je svým obsahem a podmínkami zřízení nepatrně odlišná od dosavadních předpisů a podmínky pro zřízení nezbytné cesty, tedy přístupu k nemovitosti tam, kde není zajištěn, oproti SOZ fakticky zpřisňuje. Ustanovení § 1029 NOZ zní tak, že vlastník nemovité věci, na níž nelze řádně hospodařit či jinak ji řádně užívat proto, že není dostatečně spojena s veřejnou cestou, může žádat, aby mu soused za náhradu povolil nezbytnou cestu přes svůj pozemek. Nezbytnou cestu může soud povolit v rozsahu, který odpovídá potřebě vlastníka nemovité věci řádně ji užívat s náklady co nejmenšími, a to i jako služebnost. Zároveň musí být dbáno, aby soused byl zřízením nebo užíváním nezbytné cesty co nejméně obtěžován a jeho pozemek co nejméně zasažen. To musí být zvlášť zváženo, má-li se žadateli povolit zřízení nové cesty. NOZ však, na rozdíl od předchozí právní úpravy, pro povolení nezbytné cesty výslovně stanovil požadavek na to, aby si vlastník, který žádá zřízení práva nezbytné cesty, nezpůsobil nedostatek přístupu hrubě nedbalým či úmyslným chováním (srov. s § 1032 odst. 1 písm. b) NOZ). V tomto článku pomíjíme ostatní důvody, v jejichž důsledku soud nezbytnou cestu nepovolí (ust. § 1032 odst. 1 písm. a) a c) NOZ), a zaměříme se na důvod uvedený pod písm. b) předmětného ustanovení, a to ze dvou hledisek. Jednak vyvstává otázka, zda se má dané omezující ustanovení vztahovat i na případy, kdy jednání, které zapříčinilo ztrátu přístupu, bylo uskutečněno před nabytím účinnosti NOZ, tedy před dnem 1. 1. 2014, či pouze na jednání uskutečněná po tomto datu, a dále pak vyvstává otázka týkající se kvalifikace pojmu hrubé nedbalosti.

Pro zodpovězení první otázky je nutno vyložit přechodná ustanovení NOZ, k čemuž se Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“ nebo „NSČR“) vyjádřil ve svém rozhodnutí ze dne 20. 10. 2016, 22Cdo 1499/2015. Podle § 3028 NOZ platí, že tímto zákonem se řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti. Není-li dále stanoveno jinak, řídí se ustanoveními tohoto

zákona i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných; jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se však posuzují podle dosavadních právních předpisů. Nejvyšší soud pro případ zřízení nezbytné cesty aplikoval předmětné přechodné ustanovení tak, že uzavřel, že podmínky zřízení nezbytné cesty je nutno vykládat podle NOZ, nikoli podle SOZ, to bez ohledu na to, že důvody vedoucí k nepovolení nezbytné cesty nastaly za účinnosti SOZ. Nejvyšší soud však zároveň uvedl, že nepovolení nezbytné cesty při naplnění všech zákonných podmínek připadá do úvahy v zásadě jen v situacích, v nichž by požadavek na povolení nezbytné cesty představoval zneužití práva ve smyslu § 8 NOZ. Nejvyšší soud dále vyložil, že „na překážku povolení nezbytné cesty je takové závažné jednání (aktivní konání či nečinnost), z něhož lze usoudit na zavinění žadatele ve formě úmyslu (přímého či nepřímého) či ve formě hrubé nedbalosti“. Je důležité upozornit na důsledek tohoto rozhodnutí, který v budoucnu bude znamenat přísné posuzování žadatele o zřízení nezbytné cesty, a to dle kritérií uvedených v NOZ, byť k předmětnému jednání, které mělo být hrubým nedbalým jednáním, došlo před 1. 1. 2014, tedy za jiné právní úpravy.

Dle našeho názoru je však tento náhled na věc v rozporu s legitimním očekáváním žadatele. Za staré právní úpravy zákon žádnou negativní skutečnost bránící zřízení nezbytné cesty neobsahoval, judikatura NSČR se dokonce přímo zabývala okolnostmi, kdy se sám žadatel zbavil práva přístupu a i v takovém případě zřízení nezbytné cesty nevyloučil. Např. v rozsudku ze dne 23. 5. 2011, sp. zn. 22 Cdo 2977/2009, Nejvyšší soud uvedl, že „ani to, že žalobce sám zavinil to, že k jeho stavbě není řádný přístup, nemůže zcela vyloučit možnost zřízení práva nezbytné cesty. Zákon totiž pro tento případ zřízení práva cesty přímo nevylučuje; je třeba vzít v úvahu, že ve veřejném zájmu je i zajištění řádného užívání staveb jejich vlastníky. Jde tu nejen o zájem na tom, aby vlastnické právo vlastníka stavby mohlo být vykonáváno, ale i o veřejný zájem na řádné údržbě stavby a na minimalizaci účinků neužívané a neudržované stavby na okolí. V takovém případě je

však třeba vzít do úvahy, zda jde o zřízení dosud neexistujícího přístupu ke stavbě nebo jen o zlepšení stávajícího přístupu, a také přihlídnout k okolnostem, za kterých stavba zůstala bez přístupu.“ Odůvodnění Nejvyššího soudu opírající se o porovnání intertemporálního ustanovení zákona č. 140/1896 ř. z., zákona o propůjčování cest nezbytných, který spojoval následky jednání až u jednání, ke kterým došlo po nabytí účinnosti daného zákona, a NOZ, které obdobné ustanovení neobsahuje (a proto se vztahuje dle Nejvyššího soudu požadavek na absenci hrubě nedbalého jednání i jednání uskutečněné před účinností NOZ), považujeme za nešťastné a nepřiléhavé. Závěry obsažené v aktuálním rozhodnutí NSČR, dle nichž se na jednání učiněná v minulosti aplikují požadavky uvedené v NOZ, považujeme za nepřipustnou retroaktivitu ve vztahu k potencionálním žadatelům o povolení nezbytné cesty. Na závěr této části je třeba poznamenat, že předmětné rozhodnutí Nejvyššího soudu bylo podrobeno přezkumu Ústavního soudu, nicméně s trochu jiného hlediska a jiných argumentů, než jsou uvedeny v tomto článku, proto je k předmětnému závěru bez významu.

Jako správné však lze dle našeho názoru hodnotit závěry dovolacího soudu ohledně kritérií hodnocení hrubě nedbalého jednání ve vztahu k posuzování postupu žadatele o zřízení nezbytné cesty. Pojmem hrubé nedbalosti v kontextu jednání žadatele o zřízení nezbytné cesty se NSČR podrobně zabýval v rozhodnutí ze dne 15. 11. 2016, sp. zn. 22 Cdo 3242/2015. Zde NSČR zopakoval, že „zavinění je psychický vztah jednatelova (mj.) ke svému jednání, které je protiprávní, přičemž zavinění ve formě nedbalosti je dáno tehdy, jestliže jednatel věděl, že škodu může způsobit, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že ji nezpůsobí (nedbalost vědomá), nebo tehdy, jestliže jednatel nevěděl, že škodu může způsobit, ač o tom vzhledem k okolnostem a ke svým osobním poměrům vědět měl a mohl (nedbalost nevědomá)“, přičemž zvláštní kategorií nedbalosti je tzv. hrubá nedbalost, již se rozumí nedbalost nejvyšší intenzity svědčící o lehkomyšlném přístupu osoby k plnění jejích povinností, kdy je zanedbán požadavek náležité opatrnosti takovým způsobem, že to svědčí

o zřejmě bezohlednosti této osoby k zájmům jiných osob. NSČR pak v souvislosti s institutem nezbytné cesty uvedl, že „v rámci úpravy povolení nezbytné cesty lze z uvedeného vymezení vyjít přiměřeně..., neboť je třeba zohlednit, že úprava § 1032 odst. 1 písm. b) o. z. primárně nemíří na protiprávní jednání, nýbrž na jednání, která sice za protiprávní považovat nelze, zakládají však důvod k tomu, aby nebyla nezbytná cesta povolena“.

Dále pak NSČR uvedl, že při posuzování důsledků úmyslného či hrubě nedbalého jednání žadatele nelze bez dalšího vycházet z dosavadní judikatury k § 151o odst. 3 SOZ (a která měla tendenci posuzovat zaviněné jednání žadatele spíše benevolentně a nežádoucí jednání promítnout toliko do stanovení výše přiměřené náhrady za zřízení nezbytné cesty, přičemž tak činila i proto, že pro zamítnutí návrhu na zřízení nezbytné z důvodu zaviněného jednání žadatele nebyla v SOZ zákonná opora), neboť v NOZ je výslovně zakotvena povinnost soudu nepovolit nezbytnou cestu pro úmyslné či hrubě nedbalé jednání žadatele, jímž si žadatel způsobil nedostatek přístupu.

V předmětném rozhodnutí Nejvyšší soud s odkazem na důvodovou zprávu NOZ (uvádějící jako inspirační zdroj shora zmíněný zákon č. 140/1896 ř. z., o propůjčování cest nezbytných, který je v Rakousku účinný dosud) konstatoval judikaturu rakouského Nejvyššího soudního dvora a uvedl, že „mají být chráněni jen ti nabyvatelé, kteří jednali obezřetně, a nikoliv nabyvatelé neopatrní... posouzení otázky, zda lze nedostatek spojení přičítat patrné nedbalosti žadatele, závisí na konkrétních okolnostech případu... podle konkrétních okolností případu může již samotná koupě pozemku bez přístupu založit patrnou nedbalost“. NSČR přitom uzavřel, že uvedené závěry považuje za uplatnitelné i v poměrech NOZ, a zdůraznil, že samotná vědomost nabyvatele nemovitosti o absenci přístupu k ní sama o sobě sice nepostačuje k závěru o hrubé nedbalosti, má ho však vést k tomu, aby se pokusil zajistit si přístup k pozemku ještě před jeho samotným nabytím.

Příkladmo pak Nejvyšší soud uvádí, že takovým pokusem se rozumí např. oslovení vlastníků pozemků, přes něž by pří-

stup k nabyvané nemovitosti přicházel do úvahy s nabídkou na povolení nezbytné cesty před samotným právním jednáním, kterým nabývá žadatel nepřístupný pozemek do svého vlastnictví. Jestliže je však snaha nabyvatele neúspěšná pro nepřiměřené požadavky vlastníků pozemků, nelze to přičítat k jeho tíži a jeho jednání nelze hodnotit jako hrubě nedbalé. Opačně pak, zakoupí-li nabyvatel nemovitost za sníženou cenu s vědomím, že není spojena s veřejnou sítí komunikací a o zajištění spojení se před realizací nabývacího právního jednání ani nepokusí, bylo by dle NSČR zneužitím práva, kdyby následně nabyvatel dosáhl zvýšení ceny pozemku povolením nezbytné cesty, což platí i v případě, že by nemovitost byla zakoupena v dražbě.

Koupě nemovité věci bez přístupu na veřejnou komunikaci však automaticky neznamená, že by nabyvatel neměl právo na povolení nezbytné cesty, pro její povolení však soud bude zkoumat mj. i veškeré konkrétní okolnosti případu pro posouzení, zda nabyvatel nemovitosti nepostupoval hrubě nedbale či dokonce úmyslně, v důsledku čehož zabránil zřízení či existenci přístupu ke své nemovitosti,

Nejvyšší soud přitom vychází z toho, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat (ust. § 4 NOZ), a proto se taková osoba při nabytí nemovitosti zajímá mj. i o to, jak je k nemovitosti zajištěn přístup. Není-li přístup zajištěn, pak se již před nabytím pokusí si jej zařídit a bez dalšího se nespolehá, že mu přístup soud umožní nebo že si jej vymůže soudně. Současně pak NSČR zdůrazňuje, že účelem ust. § 1032 odst. 1 písm. b) není sankcionovat nabytí nemovitosti bez přístupu k ní, nýbrž to, že nabyvatel se lehkovážně spolehal na umožnění přístupu k pozemku buď přímo sousedem/sousedy nebo soudem, to aniž by se pokusil si přístup (před nabytím nemovité věci) zajistit sám, ačkoliv tak nepochybně učinit mohl. V podrobnostech pak odkazujeme na citované rozhodnutí, v němž vedle dalšího Nejvyšší soud uvádí, jaké konkrétní okolnosti případu budou soudu při povolování nezbytné cesty posu-

zovat (např. zda a jak se nabyvatel zajímal o existenci přístupu, zda o absenci přístupu věděl či vědět měl, zda se pokusil přístup vyjednat, zda byl v dobré víře v existenci přístupu aj.).

Tolik tedy k aktuální rozhodovací praxi Nejvyššího soudu k v zákoně nově stanoveným negativním důvodům, pro které nelze zřídit právo nezbytné cesty. ●

Mgr. Markéta Kolářová Dvořáková, advokátka

Mgr. Lukáš Smutný, advokát

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři, s.r.o.

K některým otázkám in-house zadávání veřejných zakázek

Při zadávání veřejných zakázek může zadavatel postupovat i prostřednictvím tzv. in-house výjimky, čímž poměrně podstatným způsobem omezí dopad právní úpravy zadávání veřejných zakázek na proces výběru dodavatele. Musí však splnit stanovené podmínky a postup zadavatele nemůže mít za následek obcházení zákona. K některým aspektům problematiky použití in-house režimu se v nedávné době vyjádřila rozhodovací praxe.

Zákon č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“) v § 11 až 13 upravuje pod názvem vertikální a horizontální spolupráce možnost veřejných zadavatelů uzavírat smlouvy na veřejné zakázky způsobem, který podle ZZVZ není považován za zadání veřejné zakázky. Jde o úpravu tzv. in-house výjimky, která byla postupně dovozena v rozhodovací praxi Evropského soudního dvora.

V ZZVZ nicméně není předmětná úprava obsažena v rámci výjimek v části první Hlavě IV. nazvané „Výjimky“, ale je obsažena již v části první Hlavě II. nazvané „Spolupráce zadavatele při zadávání veřejné zakázky“. I samotná povaha vertikální a horizontální spolupráce z hlediska ZZVZ je formulována odlišně, když ZZVZ uvádí, že spolupráce splňující stanovené podmínky „se nepovažuje za zadání veřejné zakázky“, zatímco u výjimek je uvedeno, že ve stanovených případech „není zadavatel povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení“.

Možnost podat námitky proti zadání veřejné zakázky v in-house režimu

Rozdílná formulace přitom může mít význam například z hlediska posouzení, zda proti postupu zadavatele s využitím in-house režimu, je možné podat námitky a zda se v takovém případě aktivuje zákaz uzavřít smlouvu do doby rozhodnutí zadavatele o námitkách. Z jazykového výkladu ustanovení § 11 a 12 ZZVZ by mohlo vyplývat, že proti tomuto postupu podat námitky nelze. Podle ustanovení § 541 ZZVZ totiž námitky může podat dodavatel, kterému postupem zadavatele „souvisejícímu se zadáním podlimitní nebo nadlimitní veřejné zakázky“ hrozí nebo vznikla újma. Pokud tedy in-house zadání není podle výslovného ustanovení ZZVZ zadáním veřejné zakázky, pak by se mohlo zdát, že námitky proti tomuto postupu zadavatele podat nelze, neboť se nejedná o postup zadavatele související se zadáním veřejné zakázky.

V nedávném rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže[1] (dále jen

„Úřad“), následně potvrzeném rozhodnutím předsedy Úřadu,[2] však Úřad dospěl k názoru, že postup zadavatele, který uzavře smlouvu v režimu in-house, je možné námitkami napadnout. V případě podání námitek se tak na zadavatele vztahuje zákaz uzavření smlouvy do doby doručení rozhodnutí o námitkách stěžovateli podle § 246 odst. 1 písm. b) ZZVZ. Svůj výklad přitom Úřad opřel zejména o ustanovení § 241 odst. 2 písm. c) ZZVZ, podle kterého lze námitky podat i proti postupu zadavatele, který směřuje k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení v rozporu se ZZVZ.

Není bez zajímavosti, že zadavatel v uvedeném případě argumentoval právě i tím, že ustanovení § 11 ZZVZ uzavření smlouvy v in-house režimu nepovažuje za zadání veřejné zakázky a z tohoto důvodu proti tomuto postupu nelze námitky podat. K uvedené argumentaci zadavatele Úřad zdůraznil, že smyslem námitek podle § 241 odst. 2 písm. c) ZZVZ je obrana dodavatelů v situacích, kdy podle jejich názoru dochází k nezákonnému postupu zadavatele využívajícího neoprávněné výjimky ze zákona, tedy že fakticky dochází k zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení v rozporu se zákonem. Pokud k takovéto situaci dochází, pak je podle Úřadu zřejmé, že v případě podání námitek je plně dodržena dílke zákona, když jsou podány proti postupu zadavatele, který směřuje k faktickému zadání veřejné zakázky mimo zadávací řízení v rozporu se ZZVZ.

Úřad proto nepřisvědčil argumentaci zadavatele a uvedl, že při výkladu zákona uplatněném zadavatelem by stačilo, pokud by zadavatel svůj postup mimo zadá-

vací řízení jednoduše označil jako postup podle ustanovení § 11 ZZVZ, čímž by zne-možnil jakoukoli možnost obrany ze strany dodavatelů proti nezákonnému postupu zadavatele. To by podle Úřadu šlo zcela proti smyslu úpravy účinného přezkumu postupu zadavatelů při postupu mimo zadávací řízení.

Ve vztahu k této otázce bude nicméně zajímavé sledovat, zda se s výkladem Úřadu ztotožní i Krajský soud v Brně a případně následně Nejvyšší správní soud při soudním přezkumu zákonnosti rozhodnutí Úřadu, nebo zda z hlediska soudů stávající znění ZZVZ možnost podání námitek v případě in-house zadání neumožňuje.

Využití poddodavatelů ze strany in-house dodavatele

Další zajímavou praktickou otázkou související s využitím in-house režimu při uzavírání smlouvy na veřejnou zakázku je v případě vertikální spolupráce problematika možného využití poddodavatelů ze strany in-house dodavatele.

V ZZVZ není výslovně stanovena podmínka, že by právnická osoba, se kterou je uzavřena smlouva v režimu in-house, musela celé plnění z takové smlouvy poskytovat sama bez možnosti využití externích poddodavatelů. Tento závěr byl potvrzen i rozsudkem Nejvyššího správního soudu.^[3] Nejvyšší správní soud v uvá-děném rozhodnutí dovodil, že není určen ani žádný kvantitativní nebo kvalitativní limit pro takové externí zajištění. Rozhodnutí se sice vztahovalo k předchozímu zákonu o veřejných zakázkách (zákonu č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, v rozhodném znění), ale Nejvyšší správní soud v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že obdobné závěry lze aplikovat i na úpravu obsaženou v ZZVZ.

Možnost využití poddodavatelů ze strany in-house dodavatele a neexistence omezení rozsahu takového využití však podle mého názoru neznamená, že by tímto způsobem mohl být obcházen ZZVZ. Domní-vám se, že není možný postup, že by in-house dodavatel v podstatě všechno zadavatelem požadované plnění zajišťoval externími dodavateli, kteří by byli vybírá-

ni in-house dodavatelem zcela mimo zadávací řízení podle ZZVZ.

V tomto směru lze poukázat na podmínky využití in-house režimu v § 11 odst. 1 ZZVZ, které vyžadují, aby (i) in-house dodavatel byl ovládán veřejným zadavatelem nebo společně několika veřejnými zadavateli obdobně jako vnitřní organizační jednotka veřejného zadavatele, (ii) v in-house dodavateli neměla majetkovou účast jiná osoba než ovládající veřejný zadavatel nebo ovládající veřejní zadavatelé a (iii) více než 80 % celkové činnosti in-house dodavatele bylo prováděno při plnění úkolů, které mu byly svěřeny ovládajícími veřejnými zadavateli nebo ovládajícími veřejnými zadavateli. Jen pro úplnost v této souvislosti uvádím, že podmínka podílu obrátu in-house dodavatele podle bodu (iii) výše se počítá z veškeré činnosti in-house dodavatele, nikoli jen z činnosti, která je předmětem uzavírané in-house smlouvy.^[4]

Z výše uvedených podmínek pro naplnění postavení in-house dodavatele je pak dovozováno, že in-house dodavatel je při výběru externích dodavatelů (poddodavatelů) současně v postavení zadavatele, a to veřejného zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. e) ZZVZ (případně dotovaného zadavatele podle § 4 odst. 2 ZZVZ). Současně je dovozováno, že při in-house zadávání by se mělo jednat o uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají obchodní nebo průmyslovou povahu, když in-house dodavatel má provádět činnosti, které mu byly svěřeny veřejným zadavatelem. Mohlo by tak být obtížné obhajitelné, pokud by zadavatel na jedné straně tvrdil, že jsou splněny podmínky pro zadání zakázky v in-house režimu a současně in-house dodavatel vycházel z toho, že není v postavení zadavatele, neboť vykonává činnost, která má obchodní a průmyslovou povahu.

Podle mého názoru je tak nutné vycházet z toho, že při výběru externích dodavatelů je in-house dodavatel povinen postupovat v souladu se ZZVZ, to jest zadat veřejnou zakázku v příslušném zadávacím řízení, pokud není dána nějaká zákonná výjimka.

Není nám nicméně známo, že by výše uvedené závěry o postavení in-house dodava-

tele jako zadavatele v případě využití externích dodavatelů bylo možné podepřít relevantní rozhodovací praxí ať již Úřadu nebo soudů. Nezbyvá tedy než vyčkat, až se Úřad a zejména soudy budou takovou otázkou zabývat. Do té doby lze zadavatelům doporučit spíše obezřetnější přístup k omezení rizika, že by jejich postup mohl být označen za obcházení ZZVZ.

Praktické implikace

Využití in-house režimu představuje jednu z možností, kdy zadavatel nemusí zadávat veřejnou zakázku v zadávacím řízení podle ZZVZ. Je však nutné splnit podmínky stanovené ZZVZ a zadavatel podle současného výkladu Úřadu rovněž musí počítat s tím, že jeho postup může být napaden námitkami. Současně, i když není vyloučeno využití externích dodavatelů ze strany in-house dodavatele, in-house režim současně nelze chápat ani jako možnost obcházet ZZVZ tím, že by i in-house dodavatel své externí dodavatele vybíral mimo režim ZZVZ. ●

Mgr. Ing. Dalibor Šálek, advokát
ACHOUR & PARTNERS
advokátní kancelář, s.r.o.

ACHOUR & PARTNERS

Poznámky:

- [1] Rozhodnutí Úřadu ze dne 28. března 2017, č. j. ÚOHS-S0004/2017/VZ-10823/2017/541/MSc.[2] § 128a insolvenčního zákona.
- [2] Rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 31. července 2017, č. j. ÚOHS-R0068,0082/2017/VZ-21978/2017/323/Ebr.
- [3] Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. března 2017, č. j. 4 As 106/2016-67.
- [4] Tento závěr vyplývá i z rozsudku Nejvyššího správního soudu uvedeného v poznámce 3 pod čarou.

BRODEC & PARTNERS

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

SPORTOVNÍ PRÁVO

DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

Registr smluv a první poznatky z praxe

Zákon o registru smluv byl publikován ve sbírce zákonů již v prosinci 2015. Až od 1. července tohoto roku však zákon skutečně vstoupil v život. V tento den nabyla účinnosti ustanovení, která povínají vybrané subjekty zveřejňovat uzavírané smlouvy v registru smluv. Již první měsíce ostrého provozu naznačují, že mnohé smluvní strany si nejsou vědomy povinností, které tento zákon o deseti paragrafech přináší. Jeho podcenění přitom může přijít aktéry velmi draho.

Zveřejňované smlouvy

V registru smluv se zveřejňují smlouvy, kde jednou ze smluvních stran je subjekt uvedený v zákonném výčtu (např. město, státní fond, státní podnik, obchodní společnost majoritně vlastněná státem či městem atp.). Zveřejňovány jsou všechny smlouvy těchto subjektů, leda by smlouva naplňovala některou ze zákonných vý-

jimek. Uveřejňovány tak nemusí být například smlouvy, u nichž výše předmětu plnění nepřevyšuje 50 000 Kč, či smlouvy chráněné bankovním tajemstvím. Některé povinné subjekty nemusí dále například zveřejňovat smlouvy uzavřené v rámci běžného obchodního styku.

Je-li jednou ze stran povinný subjekt a není-li naplněna některá z výjimek, musí

být každá uzavřená smlouva zveřejněna. Již první měsíce aplikační praxe ukazují, že ne všechny subjekty si uvědomují rozsah této povinnosti. Předmětem zveřejnění nejsou pouze kupní či nájemní smlouva, ale i smlouva o smlouvě budoucí, zástavní smlouva, dohoda o prominutí dluhu atd. Zveřejněna musí být i například tak banální smlouva, jako je smlouva uzavřená městem prostřednictvím e-shopu, činí-li cena zakoupeného zboží více než 50 000 Kč. Povinnost zveřejnění dopadá pouze na smlouvy, které byly uzavřeny po 1. červenci 2017. Je-li však po tomto datu uzavřena dohoda, kterou se doplňuje, mění, nahrazuje nebo ruší dříve uzavřená smlouva, která by podléhala zveřejnění v registru smluv, musí být zveřejněn nejen dodatek ke smlouvě, ale rovněž smlouva původní.

Proces zveřejnění smlouvy

Zákon o registru smluv je založen na principu autoregulace. Strany, jejichž smlou-

va podléhá povinnosti uveřejnění, musí smlouvu zaslat správci registru smluv. Smlouva se zasílá prostřednictvím elektronického formuláře a odeslána může být pouze z datové schránky. Zaslat správci ji mohou obě smluvní strany. O uveřejnění smlouvy zašle správce registru potvrzení osobě, která o její zveřejnění požádala.

Zveřejňována je zásadně celá smlouva. Jsou-li součástí smlouvy obchodní podmínky či jiné přílohy, je nezbytné je uveřejnit spolu se smlouvou. Přílohy či jejich části nemusí být uveřejněny pouze tehdy, naplňují-li některou z výjimek zveřejnění. Správci registru smluv tak nemusí být zasílány například technické předlohy, návod, výkresy či projektová dokumentace. Ze zveřejnění lze vyloučit dále ty části smlouvy, které představují obchodní tajemství. Aby však mohla být informace při zveřejnění vyloučena, musí naplňovat zákonnou definici obchodního tajemství; nepostačí, pokud smluvní strany určitou informaci za obchodní tajemství pouze prohlásí. Vzhledem k relativně vágní zákonné definici je na místě postupovat při „začernování“ ustanovení smlouvy obzvláště opatrně. Sankce za nezveřejnění smlouvy totiž stíhá nejen případy, kdy smlouva nebyla do registru smluv vůbec odeslána, ale i případy, kdy byla nesprávně uveřejněna menší část smlouvy, než zákon připouští. Lze rovněž doporučit, aby se smluvní strany předem dohodly, které části podle jejich názoru splňují definici obchodního tajemství a nebudou v registru smluv zveřejněny. Představy smluvních stran o informacích podléhajících obchodnímu tajemství jsou nejednou diametrálně odlišné a předchozí dohoda stran předejde zbytečným nedorozuměním.

Smlouva musí být správci registru zaslána ve „strojově čitelném formátu“. Smluvní strany si tento zákonný požadavek začasté vykládají nesprávně a do registru zasílají naskenované smlouvy. To však ideální postup není. Zveřejňovaná smlouva nemusí obsahovat podpisy smluvních stran. Zákonu nejlépe vyhoví, pokud strany v registru smluv zveřejní poslední verzi smlouvy ve formátu PDF, DOC, RTF atp. Pouze tehdy si strany mohou být jisty, že dostaly požadavku na strojově čitelný formát smlouvy a smlouvu řádně zveřejnily.

Následky porušení povinnosti zveřejnit smlouvu v registru smluv

Zákon o registru smluv upravuje dvě základní sankce pro případ, že povinně zveřejňovaná smlouva nebyla řádně uveřejněna. První z nich je odložení účinnosti smlouvy. Smlouva až na výjimky nabývá účinnosti nejdříve dnem jejího uveřejnění v registru smluv. Do doby jejího zveřejnění jsou proto práva ze smlouvy nevymahatelná. Velký praktický význam má tato sankce především u smluv, kterými se zřizuje či převádí věcné právo k nemovitě věci. Podléhá-li například smlouva o převodu nemovitosti zveřejnění v registru smluv, katastr nemovitostí zkoumá, zda je vkladová listina (smlouva o převodu nemovitosti) účinná. Navrhovatel by proto měl k návrhu na vklad přiložit mimo jiné výše zmíněné potvrzení o uveřejnění smlouvy v registru smluv, které obdržel od správce registru. Obdobné potíže způsobí nezveřejnění smlouvy o převodu podílu v obchodní společnosti. Do doby, než některá ze stran zašle smlouvu správci registru, nestane se nabyvatel společníkem společnosti a nemůže vykonávat hlasovací práva, nemá právo na podíl na zisku atp.

Druhou, závažnější sankcí je zneplatnění smlouvy. Nebude-li smlouva zveřejněna v registru smluv do tří měsíců od jejího uzavření, dochází ze zákona k jejímu zneplatnění. Smluvní strana se tak vystavuje riziku, že třeba i několik let po uzavření smlouvy po ní bude moci druhá ze stran požadovat zpětné vypořádání smluvního vztahu. Není radno přitom spoléhat na dobré vztahy se spolukontrahentem či oboustrannou výhodnost smlouvy. Praxe ukazuje, že při změně ve vedení obchodní společnosti či obce dochází k „znovuotevírání“ starých smluv pravidelně.

Ne vždy lze s naprostou jistotou dospět k závěru, zda smlouva podléhá zveřejnění v registru smluv, případně jakou část smlouvy lze nezveřejnit. Legitimní pochyby mohou vznikat například v otázce, zda smlouva uzavřená právnickou osobou, jež je majoritně vlastněna obcí, byla uzavřena v rámci „běžného obchodního styku“. Velmi obtížné lze dále začasté určit, která ze smluvních ustanovení ještě představu-

je obchodní tajemství, a které již nikoli. Zákon o registru smluv pro takové případy zmírňuje sankci neplatnosti smlouvy tím, že byla-li strana v dobré víře, že je zákonná výjimka naplněna, nedochází k zneplatnění smlouvy za podmínky, že strany zveřejní smlouvu či její příslušnou část dodatečně. Spoléhat na tuto výjimku je však velmi ošidné. První měsíce praxe s provozem registru smluv naopak ukazují, že nejsou-li si smluvní strany jisty, zda některou z výjimek naplňují, smlouvu či její příslušnou část začasté z opatrnosti uveřejní. Zákon o registru smluv totiž nebrání, aby byla zveřejněna i smlouva, respektive její část, která být zveřejňována nemusí. Odměnou za takovou obezřetnost pro smluvní strany je, že vyloučí riziko napadení neplatnosti smlouvy pro její nezveřejnění v registru smluv. ●

Mgr. Jan Flidr

Glatzová & Co., s.r.o.

GLATZOVÁ & Co.

Alkohol[®].cz

— Výjimečná vína, destiláty a e-shop —

**PŘEHLEDNÝ
E-SHOP**

s kamennou prodejnou

**97 % ZBOŽÍ
SKLADEM**

nejširší výběr whisky a rumu

**VLASTNÍ
DOPRAVA**

po Praze od 79,- Kč a 60-ti min.

www.alkohol.cz Hrdý partner Právnické firmy a Právníka roku

Kvalitní vzdělání na prvním místě!

LL.M. – Ochrana informací

- Příprava na výkon funkce Compliance officer
- Respektovaní lektori
- Compliance Management
- Kybernetická a informační bezpečnost – ZKB
- Ochrana osobních údajů – GDPR
- Elektronická identita – eIDAS

Vybrané otázky náhrady nákladů na obhajobu dle zák. č. 82/1998 Sb.

S trestním řízením souvisí otázka odškodnění osoby nezákonně trestně stíhané. V případě trestního stíhání, které neskončilo pravomocným odsouzením, je nárok na náhradu škody způsobenou nezákonným trestním stíháním specifickým nárokem ve smyslu ust. § 5 písm. a) zák. č. 82/1998, o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „odšk. zákon“).

Účelem tohoto článku pak je vymezení se aktuální rozhodovací praxi soudů nižších instancí tendující k často zásadní restrikci nároků na odškodnění co do nákladů na obhajobu.

Dle ust. § 31 odst. 1 odšk. zákona platí, že „náhrada škody zahrnuje takové náklady řízení, které byly poškozeným účelně vynaloženy na zrušení nebo změnu nezákonného rozhodnutí nebo na nápravu nesprávného úředního postupu.“ Dle odst. 3

tamtéž se k výpočtu těchto nákladů užije vyhláška č. 177/1996, advokátní tarif (dále jen „AT“).

Pokud jde o onu účelnost nákladů na obhajobu, ustálená judikatura Nejvyššího

soudu vychází z výkladu, že v případě nákladů na obhajobu jde vždy o náklady účelně vynaložené, není-li prokázán opak. Ona účelnost pak má v příčinné souvislosti mezi škodnou událostí a škodou vylučovat toliko náklady na zastoupení zjevně bezúčelné, tj. úkony nemající jakýkoliv potenciál být poškozenému prospěšné, přičemž absence takového potenciálu musí být zcela zjevná již v době jejich vykonání (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 30 Cdo 3166/2012, 30 Cdo 2533/2013 či 30 Cdo 4870/2014).

Shora nastíněný teoretický právní závěr Nejvyššího soudu je však mnohdy ze strany soudů nižších instancí při rozhodování opominán. Soudy často vyžadují tvrzení co do účelnosti úkonů obhajoby, tj. jak ten který úkon právní služby vedl ke zrušení nezákonného rozhodnutí. Ty úkony, které buď trestní řád výslovně neupravuje jako prostředky obhajoby, nebo je sice obsahuje, nicméně je dle soudu nelze pojmově podřadit pod některý z úkonů právní služby dle ust. § 11 odst. 1 a 2 AT, pak soudy co do nároku na náhradu nákladů na obhajobu obecně neuznávají. Jmenovat lze stížnost na postup policejního orgánu, podnět k výkonu dohledu, písemnou závěrečnou řeč obhájce, či nahlížení do vyšetřovacího spisu vyjma prostudování spisu při skončení vyšetřování a další. Často pak dochází ke krácení nároku na náhradu nákladů na obhajobu u jiných úkonů obhajoby na poloviční úkon právní služby ve smyslu ust. § 11 odst. 2 AT, kde lze jmenovitě uvést stížnost do usnesení o zahájení trestního stíhání. Ponižování nároku na odškodnění je pak dáno jednak opomenutím provázanosti k právu na obhajobu a dále i tím, že samotný advokátní tarif je nesprávně interpretován.

Shora nastíněným vybraným situacím se pak bude autor článku nejprve věnovat v obecném pojetí práva na obhajobu a následně i co do konkrétních případů, které se v praxi objevují nejčastěji.

V prvé řadě je třeba uvést, že nárok na odškodnění nezákonně trestně stíhané osoby je zakotven v čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, ze kterého plyne, že „Každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným

úředním postupem.“ Dle ust. § 16 zák. č. 85/1996 Sb., o advokacii, je advokát povinen chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta a k tomuto účelu využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné. Dle ust. § 41 odst. 1 tr. řádu je obhájce povinen poskytovat obviněnému potřebnou právní pomoc, účelně využívat k hájení jeho zájmů prostředků a způsobu obhajoby uvedených v zákoně. Právo na obhajobu je tedy právem ústavním a ústavním právem je rovněž právo na odškodnění za nezákonné trestní stíhání. Se zřetelem k tomu pak má být při aplikaci norem odvozených z tohoto práva postupováno.

Je zřejmé, a to i pouze v obecné rovině, že v řadě případů je velmi složité posoudit, zda advokát výše uvedenou povinnost splnil a ještě složitější hodnotit, zda konkrétní úkony, jimiž se snažil uvedenou povinnost splnit, měly potenciál být poškozenému klientovi prospěšné. Přitom je nutno, jak plyne z ustálené judikatury, striktně vycházet z toho, jak se potřeba jevila či mohla jevit v době nutnosti rozhodovat o dalším postupu. Nelze tedy účelnost úkonů obhajoby posuzovat ex post v době sporu o odškodnění nákladů na obhajobu. Za příklad lze uvést poradu s obviněným klientem o možném podání prostředku procesní obrany, v jejímž závěru se klient rozhodne takové obrany nevyužít. V době konání porady se takový úkon, jednání s klientem, jevil jako nezbytný, nicméně ex post jeho nezbytnost odpadla nepodáním opravného prostředku.

Existují úkony, jejichž nutnost a naléhavost je zjevná okamžitě, typicky podání opravného prostředku, nesouhlasí-li klient s rozhodnutím, které se ho dotýká a není pro něj vyslovené pozitivní, ale také úkony, kdy jejich efekt a potřebnost nelze takto jednoznačně určit. Přesto musí být realizovány, má-li obhájce dostát své povinnosti využívat důsledně všechny zákonné prostředky a v jejich rámci uplatnit v zájmu klienta vše, co podle svého přesvědčení pokládá za prospěšné.

Poskytnout právní službu v mezích shora uvedených je zásadní povinnost ad-

vokáta, takříkajíc kategorický imperativ. Jakékoliv úkony v trestním řízení je tedy nutno z hlediska jejich účelnosti posuzovat především v kontextu s těmito povinnostmi advokáta a požadavky klienta. Obecně lze povinnost obhájce vyjádřit tak, že musí vynaložit veškeré úsilí, které připouští zákon k tomu, aby klienta efektivně obhajoval, a to s odpovědností za porušení povinnosti chránit a prosazovat práva a oprávněné zájmy klienta.

Nahlížení do vyšetřovacího spisu

Jak bylo shora uvedeno, typickým úkonem, který nebývá uznáván jako účelně vynaložený, často bývá nahlédnutí do trestního spisu. Častým argumentem soudu pak bývá, že nahlížení do spisu není úkonem právní služby ve smyslu ust. § 11 AT, pokud se nejedná o prostudování spisu při skončení vyšetřování ve smyslu ust. § 11 odst. 1 písm. f) AT. Nepochybně však lze dle ust. § 11 odst. 3 nahlížení do trestního spisu posoudit jako za úkon svou povahou a účelem nejbližší ust. § 11 odst. 1 písm. f) AT.

Je přitom obecnou praxí obhajoby, že nahlížení je činěno po sdělení obvinění za účelem přípravy obhajoby a stížnosti do zahajovacího usnesení a zpravidla posléze i při skončení vyšetřování. V průběhu vyšetřování je nahlížení činěno ze strany obhajoby za situace, kdy dojde k odtajnění části utajovaného spisu, či v případě, kdy do spisu přibude zásadní důkazní materiál. Znalost trestního spisu je přitom pro obhajobu naprosto esenciální a právo do spisu nahlížet je zakotveno v čl. 40 Listiny základních práv a svobod, přeneseně v ust. § 65 tr. řádu.

Není ovšem překvapující, že zužující výklad advokátního tarifu je uplatňován zejména v odškodňovacích sporech. Naproti tomu v ostatní agendě není tato tendence při ukládání povinnosti k náhradě nákladů řízení jinému účastníkovi než státu tak zřetelná, což budi jisté rozpaky a lze příkladně odkázat na rozh. Nejvyššího soudu sp. zn. 22 Cdo 1176/2015, z něhož plyne, že účelné nahlížení do soudního spisu v civilní věci je plnohodnotným úkonem právní služby.

Stížnost do usnesení o zahájení trestního stíhání

Co se stížnosti do usnesení o zahájení trestního stíhání týče, ve sporech dle odšk. zákona bývá posouzena jako polooviční úkon právní služby s tím, že stížnost do usnesení o zahájení trestního stíhání nemusí obsahovat žádné odůvodnění a je tak podřaditelná pod ust. § 11 odst. 2 písm. d) AT. Advokátní tarif přesně nespecifikuje stížnost do usnesení o zahájení trestního stíhání, neboť o této konkrétní stížnosti není rozhodováno ve veřejném zasedání, jak je uvedeno v ust. § 11 odst. 2 písm. d) AT. Soud je však vždy povinen zkoumat, jak předmětný úkon právní služby posoudit dle ust. § 11 odst. 3 AT. Je třeba konstatovat, že stížnost do zahajovacího usnesení bývá základním pilířem obhajoby v přípravném řízení. Jakmile stížnost do usnesení o zahájení obsahuje odůvodnění a je svým obsahem vymezením obviněného proti jeho trestnímu stíhání, je logické, že se jedná o písemné podání nebo návrh ve věci samé dle ust. § 11 odst. 1 písm. d) AT.

V této otázce neexistuje ustálená judikatura, přičemž proti často odkazovanému rozh. Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. 1. 2007, sp. zn. 3 To 161/2006, podporujícímu závěr o toliko polovičním úkonu právní služby lze poukázat na pozdější rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 3 To 273/2007, ze kterého plyne, že sepsání stížnosti do usnesení o zahájení trestního stíhání je podáním ve věci samé a náleží za něj obhájci odměna ve výši celé mimosmluvní odměny.

Stížnost na postup policejního orgánu/podnět k výkonu dohledu

Často se lze v praxi setkat se závěrem soudů spočívajícím v tom, že ani stížnost na postup policejního orgánu ani podnět k výkonu dohledu nelze podřadit pod úkony právní služby, neboť soustava státního zastupitelství má z hlediska svých povinností dohlížet nad činností policejního orgánu a nižšího státního zastupitelství a nejedná se tak o procesní úkon obhajoby, ale toliko o podnět k činnosti, ke kte-

ré však musí docházet ze zákona. Jednak lze s takovým závěrem soudů nesouhlasit už jen pro svou zjevnou nesprávnost v návaznosti na nálezkovou judikaturu, ze které plyne, že se jedná o procesní úkon obrany, který je dokonce nutné vyčerpat před podáním ústavní stížnosti (viz. nálezy Ústavního soudu sp. zn. II.ÚS 3173/16, či sp. zn. II. ÚS 2166/14). Zásadní však je, že se jedná o procesní obranu bezprostředně související s obhajobou v trestním řízení, přičemž nebýt trestního řízení, takové podání by nikdy učiněno nebylo a účelem tohoto podání je toliko obhajoba práv klienta v jeho trestní věci.

V praxi se lze rovněž často setkat i s posuzováním jednotlivých porad s obhájcem jako neúčelných za situace, kdy porady nejsou časově vázané ke konkrétnímu trestnímu úkonu. Obhájce však není oprávněn klientovi na žádost o poradu sdělit, že s ním nemá co projednávat, neboť není plánován žádný úkon v trestním řízení. Předmětem porady s klientem mnohdy bývá obecné projednání jeho kauzy a požadavek na provázanost s nějakým trestním úkonem je o to více absurdní.

Účelem tohoto článku je pak upozornění na ustálenou praxi nižších soudů, spočívající v nezákonné restrikci nároků poškozeného při aplikaci ustanovení advokátního tarifu bez zřetele práva na obhajobu. Ve sporu o náhradu škody dle odšk. zákona by soudy měly k závěrům o účelnosti, či neúčelnosti konkrétního právního úkonu přistupovat velmi rezervovaně a nepripouštět náhradu pouze v případech úkonů zcela evidentně a zjevně neúčelných.

Mgr. Sára Zavoralová, advokátka
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Nepropásněte oborovou akci roku!

economia

ŠETRNÉ BUDOVY 2017

VICE A TRENDY STAVEBNICTVÍ 2030/2050

Mezinárodní konference s galavečerem

14. 11. 2017 | Praha, Clarion Congress Hotel

Letošní 6. ročník poskytne jedinečnou příležitost k setkání zástupců všech segmentů udržitelného stavebnictví a zároveň skvělou networkingovou platformu pro nové obchodní kontakty a příležitosti.

Exkluzivní hosté a inspirativní témata:

- Vize šetrných budov 2030/50

Keynote speaker: Ondřej Doule, vesmírný architekt, spolupracovník NASA

- Chytré budovy jako nedílná součást Smart Cities
- Kvalita vnitřního prostředí
- Moderní způsoby realizace staveb – BIM a digitalizace

Zaregistrujte se včas! Speciální nabídka pro Early Birds do 14. 10. 2017

Kompletní program a registrace: www.setrnebudovy.cz

Generální partner

SKANSKA

Hlavní partneři

LIK-S
international

peikko
group

WAGO

Partneři

Armstrong
CEILING SOLUTIONS

HORMEN

INSTALACE
PRAHA

KNAUF INSULATION

linkcity
CZECH REPUBLIC

CBRE

720°

MOSAIC
HOUSE

Hlavní mediální partner

HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Mediální partner

DEVELOPMENT
NEWS

epravo.cz

Návrh zákona o platebním styku – transpozice Revised Payment Services Directive

Po poslední změně zákona o platebním styku novelou s účinností od 1. 3. 2017, jež zavedla mimo jiné například základní platební účet a novou pravomoc Úřadu na ochranu hospodářské soutěže, dochází důsledkem transpoziční povinnosti vůči sekundárnímu právu Evropské unie k ukotvení změn v souvislosti se směrnicí o platebních službách na vnitřním trhu, 2015/2366 („PSD2“), které budou promítnuty do nového zákona o platebním styku („zákon“), a který byl dne 15. 9. 2017 doručen do Senátu ČR v rámci další fáze legislativního procesu.

Samotné PSD2 je reakcí na rozvoj informačních technologií po přijetí první směrnice o platebních službách na vnitřním trhu („PSD“) a především důsledkem rozvoje a zvýšení počtu jednotlivých poskytovatelů v rámci služeb platebního styku, pro něž byla dosavadní úprava nedostatečná. Zavedení nové regulace sice zvyšuje tlak na compliance u tradičních poskytovatelů platebních služeb, ale zároveň snižuje bariéry vstupu na trh pro FinTech společnosti. Tradiční poskytovatelé platebních služeb tak získávají na poli platebního styku novou konkurenci.

Prvním nově regulovaným institutem a subjektem trhu platebních služeb je správce informací o platebním účtu („Account information services provider“, „AISP“). Jedná se o specifickou službu

spočívající ve sdělování informace o platebním účtu prostřednictvím internetu poskytovatelem rozdílným od poskytovatele, který vede daný účet. Výkon činnosti je nově podmíněn povolením od České národní banky. Pro spotřebitele to bude především znamenat nové možnosti, jak kontrolovat a řídit své finance skrze AISP, na něhož budou kladeny poměrně vysoké nároky. Tyto nároky se především týkají implementace patřičných vnitřních procesů u AISP za účelem ochrany osobních údajů v souvislosti s Obecným nařízením o ochraně osobních údajů a nastavení řídicích a kontrolních systémů nebo řízení rizik v souladu s § 48 zákona.

Další novinkou je služba nepřímého dání platebního příkazu, která spočívá v udělení platebního příkazu k převodu peněžních prostředků z platebního účtu jménem plátce poskytovatelem ("Payment initiation services provider", "PISP") rozdílným od poskytovatele, který pro plátce vede daný účet, je-li platební příkaz dán prostřednictvím internetu. Klienti poskytovatele služby nepřímého dání platebního příkazu mají možnost udělit online platební příkaz k bankovnímu účtu bez přímého přístupu k internetovému bankovníctví. Pro účely ochrany spotřebitele, osobních údajů a ochrany zdravého konkurenčního prostředí je kladen vysoký důraz na bezpečnost této služby. S tím souvisejí i zákonné podmínky, které musí subjekty poskytující takto specifické služby splňovat.

Pro účely vyšší ochrany elektronických transakcí je nově zavedena povinnost tzv. silného ověření uživatele. Tyto zvýšené bezpečnostní požadavky mají snížit míru rizik výskytu podvodných plateb a zvýšit šance na jejich odhalování. Každá osoba oprávněná poskytovat platební služby uplatní silné ověření uživatele, pokud plátce přistupuje ke svému platebnímu účtu prostřednictvím internetu, dává platební příkaz k elektronické platební transakci, provádí jiný úkon, který je spojen s rizikem podvodu v oblastech platebního styku, zneužitím platebního prostředku nebo informací o platebním účtu, nebo požaduje informace o platebním účtu prostřednictvím poskytovatele služby informováním o platebním účtu. Dále dává-li uživatel platební příkaz prostřednictvím internetu, elektronického zařízení anebo nepřímo. Silné ověření plátce využívá iden-

tifikaci na základě údajů známých pouze uživateli, zařízení, co má uživatel ve své moci, nebo biometrických údajů uživatele.

Změnou v oblasti reportingu je každoroční povinnost osob poskytujících platební služby informovat orgán dohledu, Českou národní banku, o bezpečnostních a provozních rizicích, kterým v souvislosti s poskytováním služeb byla vystavena, a o podvodech, které v oblasti platebního styku zaznamenala.

V souvislosti se zákonem o platebním styku a především PSD2 se na poli evropské legislativy objevily nové nároky na poskytovatele služeb platebního styku s účinností od 13. 1. 2018. První jsou zejména tzv. Závěrečné pokyny pro ohlašování závažných nehod ("Final Guidelines on Major Incident Reporting"), které kompletně upravují kritéria a metodologii, které se musí subjekty poskytující služby platebního styku držet, a to především z hlediska vyhodnocování a posouzení bezpečnostních a provozních rizik. Dále také, co je považováno za závažnou nehodu a jakým způsobem a v jaké lhůtě je subjekt poskytující služby platebního styku orgán dozoru povinen o vzniklé nehodě informovat. Druhou je finální návrh Evropského bankovního úřadu tzv. technických standardů regulace silného ověření uživatele a bezpečné komunikace ("Regulatory Technical Standards on strong customer authentication and secure communication"). Tyto standardy do detailu upravují zabezpečení transakce, risk management, monitoring a nakládání s osobními údaji spotřebitelů poskytovateli služeb platebního styku.

Je zřejmé, že největší výzvou nebude ani tak inkorporace ustanovení nového zákona o platebním styku do vnitřních mechanismů poskytovatelů služeb platebního styku, ale především compliance k Final Guidelines a RTS, což bude problematické především pro FinTech společnosti s nedostatečným kapitálem a zkušenostmi v oblasti regulace. ●

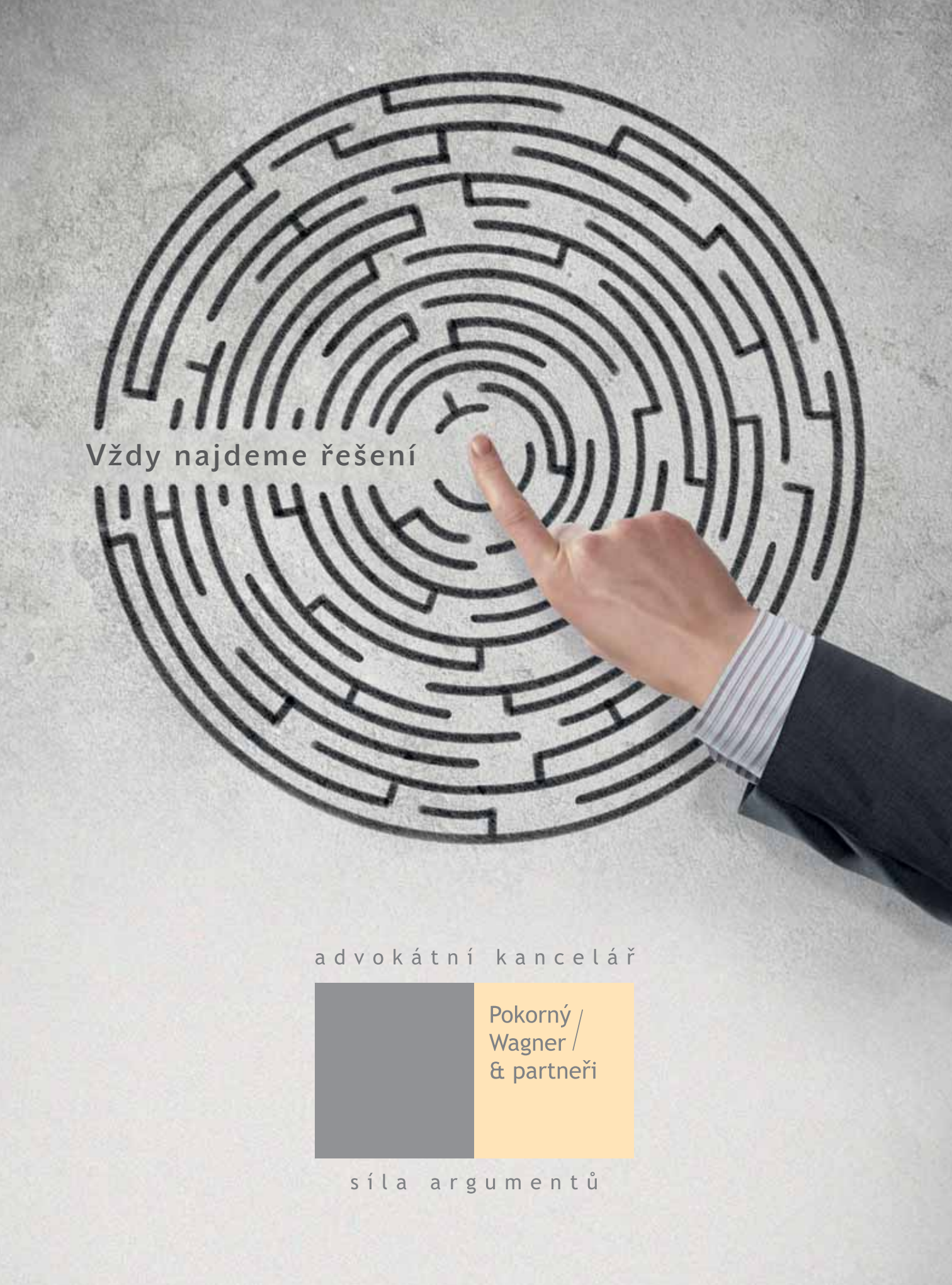
Mgr. David Urbanec
Ondřej Nymburský
DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o.

2 absolutní vítězství / 11 ocenění celkem

Sportovní právo **Veřejné zakázky**
Právo obchodních společností
Právo hospodářské soutěže
Řešení sporů a arbitráže
Duševní vlastnictví Daňové právo
Telekomunikace a média **Fúze a akvizice**
Právo informačních technologií
Restrukturalizace a insolvence

A hand in a dark suit sleeve with a striped shirt cuff points its index finger towards the center of a large, circular, black-and-white maze painted on a light-colored wall. The maze is complex, with many paths and dead ends. The hand is positioned on the right side of the frame, pointing towards the center of the maze.

Vždy najdeme řešení

a d v o k á t n í k a n c e l á ř

Pokorný /
Wagner /
& partneři

s í l a a r g u m e n t ů

Dopad částečného zamítnutí návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele na složenou kauci

Institut kaucí je v rámci zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“), upraven v jeho § 255. Jak vyplývá z důvodové zprávy k ZZVZ, smyslem a účelem předmětné úpravy institutu kaucí je zabránit účelovým a obstrukčním podáním (návrhům na přezkoumání úkonů zadavatele) ze strany neúspěšných uchazečů o veřejnou zakázku.

vzal svůj návrh před vydáním rozhodnutí ve věci samé zpět, případně státu 35 % složené kaucí, nejméně však 30 000 Kč; zbývající část kaucí ÚOHS vrátí navrhovateli.

Pokud ÚOHS rozhodne jiným způsobem, než je uvedeno v § 255 odst. 3 ZZVZ, nebo zastaví řízení z jiného důvodu než podle § 255 odst. 3 ZZVZ, pak ÚOHS dle ustanovení § 225 odst. 6 ZZVZ celou kauci (resp. její část, nastane-li případ ve smyslu ustanovení § 255 odst. 4 ZZVZ), vrátí navrhovateli.

Uvedená právní úprava tak navrhovatele nutí k tomu, aby se vždy před podáním návrhu zamyslel nad tím, zda je jím uváděná argumentace o porušení zákona ze strany zadavatele důvodná a má reálnou šanci na úspěch, jelikož v případě neúspěchu (a konstatování nedůvodnosti podaného návrhu) riskuje ztrátu složené kaucí (kteřá může u hodnotou „větších“ veřejných zakázek dosáhnout značné výše).

V praxi se nicméně objevují i případy, na které zákon v otázce „osudu kaucí“ výslovně nepamatuje. Jedná se o případy, kdy ÚOHS svým rozhodnutím podaný návrh jedním výrokem částečně zamítne, neboť nezjistil důvody pro uložení nápravného opatření, dalším výrokem nicméně části návrhu vyhověl, když konstatuje porušení zákona na straně zadavatele.

V této souvislosti se v zásadě objevují dva názory na možný „osud“ kaucí.

Dle jednoho názoru by v daném případě měla kaucí celá propadnout státu, jelikož již i částečným zamítnutím návrhu pro jeho (byť částečnou) nedůvodnost jsou formálně naplněny podmínky pro postup ve smyslu § 255 odst. 3 písm. a) ZZVZ.

Druhý (většinový) názor je postaven na argumentaci, že by se v konkrétním přípa-

Z toho důvodu podle ustanovení § 255 odst. 3 ZZVZ platí, že kaucí případně státu, jestliže Úřad pro ochranu hospodářské soutěže („ÚOHS“) návrh:

a) pravomocným rozhodnutím zamítne podle § 265 písm. a) ZZVZ – tj. pokud nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření, nebo

b) pravomocným rozhodnutím rozhodne o zastavení řízení, pokud vzal navrhovatel návrh zpět poté, co bylo v témže správním řízení nepravomocně rozhodnuto o zamítnutí návrhu podle § 265 písm. a).

Podle ustanovení § 255 odst. 4 ZZVZ dále platí, že v případě, že navrhovatel

dě muselo jednat o zamítnutí návrhu v celém rozsahu, aby mohly být naplněny podmínky pro propadnutí kauce ve smyslu § 255 odst. 3 písm. a) ZZVZ. Rozhodnutí o částečném zamítnutí a částečném vyhovění návrhu tak ve své podstatě spadá do „sběrné“ kategorie jiných rozhodnutí ÚOHS a z toho důvodu by měla být i ve výše uvedeném případě celá kauce vrácena navrhovateli.

Autorovi není známo žádné rozhodnutí ÚOHS nebo příslušných soudů, které by danou otázku výslovně řešilo. V rozhodnutí předsedy ÚOHS, č. j. R241/2013/VZ sice byla daná otázka nastíněna, když právní zástupce navrhovatele byl k podání rozkladu výslovně motivován tím, aby ÚOHS neposuzoval otázku vrácení kauce s ohledem na zamítnutí části návrhu prvostupňovým rozhodnutím ÚOHS; předseda ÚOHS ale nakonec ve věci konstatoval, že kauce bude tak jako tak vrácena, neboť v daném případě byla část návrhu zamítnuta z jiného důvodu než pro jeho nedůvodnost.^[1]

Autor se přiklání k druhému z výše uvedených názorů, dle něhož by v daném případě měla být kauce v plném rozsahu vrácena navrhovateli, a to z několika důvodů.

Hlavním důvodem je to, že návrh navrhovatele by měl být posuzován jako celek, který směřuje k tomu, aby bylo konstatováno relevantní porušení zákona v procesu zadávání příslušné veřejné zakázky ze strany zadavatele. Je-li pak v návaznosti na podání návrhu Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže konstatováno, že zadavatel v rámci zadávacího řízení skutečně pochybil, pak bylo nepochybně dosaženo cíle podaného návrhu, jenž ke konstatování porušení zákona na straně zadavatele vždy směřuje. Bylo-li tedy podaným návrhem dosaženo cíle (konstatování porušení zákona zadavatelem a zrušení příslušného úkonu zadavatele nebo celého zadávacího řízení), znamená to, že návrh navrhovatele byl co do podstaty jako celek úspěšný a v kontextu § 225 odst. 6 ZZVZ by mu měla být kauce v celém rozsahu vrácena.

Dále nutno konstatovat, že zákonná úprava směřuje k tomu, že institut kauce má evidentně preventivní (a v případě propadnutí kauce i sankční) charakter.

S ohledem na potenciální zásahy do majetku navrhovatele tak nutno při posuzování aplikace ustanovení § 225 odst. 3 písm. a) ZZVZ, resp. § 225 odst. 3 písm. a) ZZVZ vyloučit restriktivní výklad daných „sankčních“ ustanovení, a tedy v těchto případech preferovat výklad směřující k aplikaci § 255 odst. 6 ZZVZ, a tedy vrácení kauce navrhovateli v plném rozsahu.

V souvislosti s výše uvedenou argumentací navíc nutno reflektovat i skutečnost, že zákon v ustanovení § 251 odst. 4 a 5 ZZVZ zakotvuje zásadu koncentrace řízení ve správním řízení před ÚOHS, čímž nepřímo navrhovatele nutí k tomu, aby veškeré své pochybnosti o zákonnosti postupu zadavatele vyjádřil již v rámci podaných námitek, resp. navazujícího návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele. ÚOHS je pak rozsahem vznesených/uplatněných důvodů návrhu vázán, a na rozdíl od předchozí právní úpravy dle zákona č. 137/2006 Sb., je nemůže sám od sebe rozšiřovat. Pokud by pak v kontextu výše uvedeného měla složená kauce propadnout státu i v případě pouze částečného zamítnutí podaného návrhu (bez ohledu na to, že by se takové zamítnutí týkalo pouze nepodstatné části návrhu), vytrácela by se poněkud logika výše uvedeného ustanovení o koncentraci řízení. Navrhovatel by pak totiž musel již před podáním návrhu zvažovat, které jeho argumenty mají šanci na úspěch, a které nikoli. Přezkum ze strany ÚOHS by ale měl být z logiky zákona bez dalšího dán minimálně v rozsahu toho, co bylo předloženo zadavateli v rámci námitek. Není tedy úkolem navrhovatele, aby sám posuzoval, které z ním předložených důvodů jsou dostatečné pro konstatování porušení zákona zadavatelem. To má pochopitelně posuzovat ÚOHS. Konstatuje-li pak ÚOHS, byť je jenom ve vztahu k části návrhu, že se zadavatel dopustil porušení zákona, má se z logiky věci za to, že návrh navrhovatele je v procesní rovině úspěšný, jelikož navrhovatel identifikoval předmětné porušení povinnosti zadavatele, a už jenom daná skutečnost proto vylučuje, aby kauce neměla být vrácena navrhovateli v plném výši.

Autor je s ohledem na výše uvedenou argumentaci přesvědčen, že případy, kdy ÚOHS svým rozhodnutím podaný návrh jedním výrokem částečně zamítne (neboť nezjistil důvody pro uložení nápravného

opatření) a dalším výrokem části návrhu fakticky vyhověl pro identifikované porušení zákona na straně zadavatele, mají za následek nutnost aplikace ustanovení § 225 odst. 6 ZZVZ, a tedy složená kauce by v těchto případech měla být v plném rozsahu vrácena navrhovateli. Autor je přesvědčen, že opačný závěr by odporoval logice zákona a účelu a smyslu institutu kauce. ●

Mgr. Daniel Jankanič, advokát

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Poznámky:

- [1] V podrobnostech viz bod 31 rozhodnutí předsedy ÚOHS, č. j. R241/2013/VZ, které uvádí: „S ohledem na důvod navrhovatele pro podání rozkladu, kdy uváděl, že rozklad podává z opatrnosti proto, aby Úřad neposuzoval otázku vrácení kauce s ohledem na zamítnutí části návrhu dle ust. § 118 odst. 5 zákona uvádím, že ze znění ust. § 115 odst. 2 písm. a) zákona vyplývá, že kauce je příjmem státního rozpočtu, jestliže Úřad pravomocným rozhodnutím návrh zamítne podle § 118 odst. 5 písm. a) zákona. Podle ust. § 118 odst. 5 písm. a) zákona Úřad návrh zamítne, pokud nebyly zjištěny důvody pro uložení nápravného opatření podle odstavce 1 nebo 2 ustanovení § 118 zákona. V daném případě však Úřad část návrhu zamítl podle ust. § 118 odst. 5 písm. c) zákona, a nikoliv podle § 118 odst. 5 písm. a) zákona, když tak není splněna zákonná podmínka pro to, aby se kauce složená navrhovatelem stala příjmem státního rozpočtu.“

dvořák || hager & partners

advokátní kancelář

Dvořák Hager & Partners' team is dynamic, efficient, and flexible. (Legal 500) The goal of this firm is the absolute satisfaction of its clients. The team solves problems in context of the client's needs, and takes a responsive and proactive approach, working around the clock. (Chambers and Partners)

Dvořák Hager & Partners znamená tým 40 advokátů a dalších právníků v kancelářích v Praze, Plzni a Bratislavě, poskytující právní poradenství jak nadnárodními společnostmi, tak českým a slovenským podnikatelům.

Advokátní kancelář Dvořák Hager & Partners je pravidelně doporučována renomovanými mezinárodními publikacemi, jako jsou **Legal 500** (oblast korporátního práva / fúzí a akvizic (M&A), finančního práva / práva kapitálového trhu, nemovitostí, řešení sporů a nově na nejvyšší příčce v oblasti pracovního práva), **Chambers and Partners** (oblast pracovního práva, M&A, korporátního práva, a práva nemovitostí) a **IFLR1000** (oblast M&A a bankovního a finančního práva).

V soutěži **Právnícká firma roku 2017** byla oceněna jako doporučovaná kancelář v kategoriích pracovní právo, právo obchodních společností a kapitálové trhy.

Naše mise: Spolehlivý osobní právník pro firmy poskytující praktické služby zaměřené na výsledky za dobrou cenu.

Komplexní právní podpora v oblasti:

- Právo obchodních společností. Fúze a akvizice
- Obchodní smlouvy. Mezinárodní obchod a přeprava
- Pracovní právo
- Financování a kapitálový trh
- Nemovitosti a výstavba
- Ochrana osobních údajů. GDPR
- Hospodářská soutěž. Veřejné zakázky. PPP
- Zastupování v soudních a arbitrážních řízeních
- Insolvence a restrukturalizace
- Životní prostředí a odpady
- Energetika
- Regulace hazardních her
- Rodinné firmy, nástupnictví, family business governance
- Trestní právo

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
Oasis Florenc, Pobřežní 12, 186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500, E-mail: paha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

Náboženské projevy zaměstnanců na pracovišti – zakázat, či tolerovat?

Ačkoliv česká společnost a zaměstnavatelé nebyli doposud s výraznými projevy nejrůznějších náboženství příliš konfrontováni, v zemích nejen západní Evropy je toto téma aktuální a lze očekávat, že v budoucnu se i čeští zaměstnavatelé budou s jednotlivými otázkami náboženských projevů na pracovišti setkávat častěji.

V České republice, sekularizovaném státě, se s různorodostí náboženských projevů denně nesetkáváme. Ačkoliv jsme zvyklí na projevy křesťanské víry a křesťanská symbolika nás obklopuje prakticky v průběhu celého roku (např. svátky Vánoce a Velikonoce), s projevy ostatních náboženství denně do styku nepřicházíme. A tak nošení jarmulky muži židovského vyznání, nošení šátků muslimskými ženami, turbanu nebo plnovousu muslimskými muži a mnoho dalších projevů jiných nábožen-

ství nemusí být vždy chápáno, a může ve společnosti vzbuzovat otázky či dokonce obavy. Zaměstnavatel však musí ke všem zaměstnancům přistupovat rovně, neupřednostňovat projevy jednoho náboženství před druhým a zaujmout jednotný postoj ke všem náboženským projevům.

Cílem tohoto článku je otevřít diskuzi k otázkám odívání a náboženských projevů na pracovišti v České republice a nastítnit možné přístupy zaměstnavatelů k této problematice. Rozhodné názory k výše nastiněným otázkám lze čerpat zejména z rozsudků Soudního dvora EU („SDEU“) a Evropského soudu pro lidská práva („ESLP“). Mezi ty nejzásadnější pak patří rozsudek ESLP ve spojených věcech Eweida a ostatní proti Spojenému Království ze dne 15. ledna 2013 č. 48420/10, 59842/10, 51671/140 a 36516/10, rozsudek SDEU ve věci C-188/15, Asma Bougnaoui, Association de défense des droits de l'homme (ADDH) proti Micropole SA ze dne 14. března 2017 a rozsudek SDEU ve věci C-157/15, Samira Achbita, Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding proti G4S Secure Solutions NV ze dne 14. března 2017.

Právní východiska a klíčová soudní rozhodnutí

Svoboda náboženského vyznání (a to i v zaměstnání) je zakotvena v čl. 15 a 16 Listiny základních práv a svobod, podle kterých má každý právo na svobodu náboženství a svoji víru může svobodně projevovat. Svoboda náboženství a jeho vyznání je upraveno i v čl. 9 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a také v čl. 16 Listiny základních práv EU. Z hlediska pracovněprávního je právo na svobodu vyznání upraveno v § 16 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, v platném znění („zákoník práce“), který zakazuje v pracovněprávních vztazích diskriminaci z důvodu náboženství a víry a odkazuje na zákon č. 198/2009 Sb., antidiskriminační zákon, v platném znění („antidiskriminační zákon“). Ten pak zejména vymezuje základní pojmy, mj. přímou a nepřímou diskriminaci, a rovněž upravuje podmínky, za kterých je nerovné zacházení přípustné. Diskriminací tak v pracovněprávních věcech není rozdílné zacházení, po-

kud je k tomu věcný důvod spočívající v povaze vykonávané práce nebo činnosti a uplatněné požadavky jsou této povaze přiměřené. Diskriminací není ani rozdílné zacházení uplatňované ve věcech práva na zaměstnání, přístupu k zaměstnání nebo povolání, v případě závislé práce vykonávané v církvích nebo náboženských společnostech, jestliže z důvodu povahy těchto činností nebo souvislostí, v níž jsou vykonávány, představuje náboženské vyznání, víra či světový názor osoby podstatný, oprávněný a odůvodněný požadavek zaměstnání se zřetelem k etice dané církve či náboženské společnosti.

Judikatura zahraničních soudů se již v posledních letech náboženskými projevy na pracovišti několikrát zabývala. ESLP posuzoval případ paní Eweidy,[1] která jako zaměstnankyně letecké společnosti British Airways pracovala na přepážce a během výkonu práce nosila křížek na krku. Společnost po zaměstnancích požadovala nošení uniformy a zakazovala viditelné nošení náboženských symbolů, pokud nebyly povoleny vedením společnosti. Je třeba dodat, že společnost povolila zaměstnancům sikhského vyznání nošení tmavě modrých nebo bílých turbanů a ženám muslimského vyznání nosit hidžáb, ve schválených barvách. Paní Eweida se rozhodla nosit křížek viditelně, což vyústilo v to, že po čase nebylo zaměstnankyni umožněno vykonávat práci a nebyla jí placena mzda. Paní Eweida požadovala kompenzaci za období, ve kterém jí nebyla placena mzda, z důvodu nezákonné diskriminace. ESLP rozhodl, že došlo k diskriminaci náboženské svobody paní Eweidy, a to také z toho důvodu, že společnost povolovala viditelné nošení jiných náboženských symbolů a toto nošení nemělo na značku společnosti žádný negativní vliv.

Paní Chaplin[2] pracovala jako zdravotní sestra a během výkonu svého povolání nosila křížek na krku. V roce 2007 byly změněny pracovní oděvy a zaměstnavatelem byl vydán zákaz nošení náhrdelníků při manipulaci s pacienty. Paní Chaplin odmítla křížek nenosit, proto byla zaměstnavatelem v roce 2009 přesunuta na jinou pozici, kde se nesetkávala s pacienty, ale tato pozice byla v roce 2010 zrušena a paní Chaplin tím přišla o zaměstnání, proto se u soudu domáhala ochrany. Příklad skon-

čil u ESLP, který zhodnotil, že svoboda vyznání je chráněna úmluvou, ale toto právo je třeba brát v kontextu s důvody, které k případnému omezení vedou, tedy u zdravotní sestry je třeba chránit bezpečnost a zdraví jí samotné i pacientů. Podobně jako paní Chaplin bylo zakázáno nosit křížek, i zaměstnancům sikhského vyznání bylo zakázáno nosit náramky nebo kirpan a muslimským ženám bylo zakázáno nosit volný hidžáb. Z těchto důvodů ESLP uzavřel, že k porušení práva na svobodu vyznání u paní Chaplin nedošlo.

Na jaře 2017 pak SDEU vydal následující dvě i v médiích hojně komentovaná rozhodnutí. Paní Asma Bougnaoui[3] pracovala jako designová inženýrka a během výkonu zaměstnání nosila muslimský šátek na hlavě. Zaměstnavatel paní Bougnaoui nošení šátku obecně povolil, ale stanovil, že při kontaktu se zákazníky, ať už v prostorách zaměstnavatele nebo mimo ně, nebude moci nosit šátek vždy, a to z důvodu zájmu o rozvoj společnosti a názorové neutrality společnosti vůči zákazníkům. Zaměstnankyně šátek nosila i při kontaktu se zákazníky, a to i přes opakované upozornění zaměstnavatele, proto s ní byl pracovní poměr ukončen. Paní Bougnaoui považovala propuštění za diskriminační a podala proti nezákonnosti propuštění žalobu. Věc se dostala jako předběžná otázka k výkladu čl. 4 odst. 1 směrnice 2000/78/ES k SDEU. SDEU zhodnotil, že článek 4 odst. 1 směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musí být vykládán v tom smyslu, že vůle zaměstnavatele zohlednit přání zákazníka, aby služby tohoto zaměstnavatele nebyly napříště zajišťovány zaměstnankyní nosící muslimský šátek, nelze považovat za podstatný a určující profesní požadavek ve smyslu tohoto ustanovení. Soud také zdůraznil, že neutrální pravidlo zaměstnavatele, jehož cílem je omezení nosit náboženské symboly z důvodu uplatňování politiky neutrality vůči svým zákazníkům, není diskriminační.

Ve stejný den pak SDEU rozhodoval také o předběžné otázce v případě paní Samiry Achbity.[4] Ta pracovala jako recepční a rozhodla se během výkonu svého povolání nosit muslimský šátek, což bylo do té doby v rozporu s pouze nepsaným pravid-

dlem společnosti. Společnost následně přijala interní nařízení, kterým písemně zakotvila do té doby nepsané pravidlo zakazující pracovníkům nosit na pracovišti viditelné politické, filozofické či náboženské symboly. Zaměstnankyně šátek nosila i přes toto interní nařízení a byla proto propuštěna z důvodu, že se chovala v rozporu s tímto nařízením. SDEU uvedl, že interní nařízení nepředstavuje nepřímou diskriminaci, pokud by bylo ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78/ES objektivně odůvodněno legitimním cílem a pokud by prostředky k dosažení uvedeného cíle byly přiměřené a nezbytné. Soud zde také stanovil podmínky pro to, aby omezení mohlo být považováno za legitimní.

1. Vůle zavést politickou, filozofickou a náboženskou neutralitu musí sledovat legitimní účel, např. obraz neutrality zaměstnavatele v souvislosti s čl. 16 Listiny základních práv EU.

2. Omezení zaměstnanců musí být přiměřené a způsobilé zajistit řádné fungování politiky neutrality pod podmínkou, že tato politika je skutečně sledována konkrétním a systematickým způsobem.

3. Zákaz musí být využíván v nezbytné míře, zákaz viditelného nošení všech symbolů nebo oděvu se může vztahovat pouze na pracovníky, kteří mají kontakt se zákazníky.

SDEU také uvedl, že dle článku 2 odst. 2 písm. a) směrnice Rady 2000/78/ES, zákaz nosit muslimský šátek, který vyplývá z interního pravidla soukromého podniku, jež zakazuje viditelné nošení všech politických, filozofických nebo náboženských symbolů na pracovišti, nepředstavuje přímou diskriminaci na základě náboženského vyznání nebo víry ve smyslu této směrnice.

Naproti tomu může takovéto interní pravidlo soukromého podniku představovat nepřímou diskriminaci ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78, jestliže se prokáže, že zdánlivě neutrální povinnost, kterou stanoví, ve skutečnosti vede ke zvláštnímu znevýhodnění příslušníků určitého náboženského vyznání či víry, pokud není objektivně odůvodněna legitimním cílem, jako je sledování politiky

politické, filozofické a náboženské neutrality zaměstnavatelem v jeho vztazích se zákazníky, a pokud prostředky k dosažení tohoto cíle nejsou přiměřené a nezbytné, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.

Není nám znám žádný rozsudek českých soudů, který by se zabýval náboženskými projevy na pracovišti či náboženskou diskriminací v zaměstnání. V poslední době byl medializován případ údajné náboženské diskriminace v oblasti vzdělávání a lze tak na něj v této souvislosti alespoň poukázat, byť posouzení situace studentů během vzdělávání a zaměstnanců při práci není zcela totožná.[5]

Možné přístupy zaměstnavatele k náboženským projevům zaměstnanců na pracovišti

Se svobodou náboženského vyznání a jejími projevy souvisí několik otázek a problémů, které mohou v pracovněprávních vztazích vyvstat. Častou otázkou bude, kde je hranice svobody vyznání a zda, případně jak, může zaměstnavatel tuto základní svobodu regulovat, resp. omezit.

Jak již bylo výše řečeno, zaměstnavatelé musí se všemi zaměstnanci zacházet rovně a nemohou zvyhodňovat jedno náboženství nebo jeho projevy před jinými.

Náboženské projevy často souvisí i s oděváním. Oděvy pracovníků a specifická bezpečnostní, zdravotní a jiná kritéria jsou v některých oblastech upravena zvláštními normami. V takovém případě zaměstnavatel musí dbát na dodržování těchto norem u svých zaměstnanců a z tohoto důvodu tak může fakticky docházet k zákazu nošení některých náboženských oděvů či jiných symbolů (např. šperků) v zaměstnání. Např. v potravinářském průmyslu zaměstnanci musí mít čistý oděv, proto zaměstnanec nemůže projevovat náboženství formou svého oděvu, který nosí denně i mimo pracoviště, stejně tak zaměstnanec bude mít povinnost mít pokrývku hlavy, mnohdy i jednorázovou, což opět brání tomu, aby měl zaměstnanec pokrývku hlavy jinou. Podobně při práci s otáčivými stroji má zaměstnanec povinnost mít těsný oděv, u něhož nehrozí, že se do stroje zamotá. Předepsaná pra-

vidla pracovního oděvu mohou mnohdy mířit proti oděvu jednoho náboženství a jiný náboženský oděv nevylučovat. Tato omezení jsou však stanovena veřejným právem, zaměstnavatel má povinnost jeho dodržování hlídat, a proto nemůže být jeho vynucování považováno za diskriminační nebo za nerovné zacházení. Obdobně fungují i jiná vnitrofiremní pravidla odívání, která jsou objektivně odůvodněna (tj. existuje pro ně legitimní cíl) požadavky na dodržování bezpečnosti na pracovišti a jsou přiměřená. V mnoha zaměstnáních na pracovní oděv zaměstnance veřejným právem žádné povinnosti kladeny nejsou a je tak v režii zaměstnavatele, zdali se rozhodne pravidla pro odívání a v tomto důsledku i třeba projevování náboženské svobody na pracovišti upravit.

Dříve než zaměstnavatel začne řešit dílčí otázky související s projevy náboženství a víry na pracovišti, měl by se rozhodnout, zdali zvolí cestu diverzity a všem zaměstnancům povolí projevování jejich náboženské svobody nezávisle na jejich vyznání, anebo zvolí cestu neutrality vystupování zaměstnavatele a pravidla projevování zaměstnanců upraví vnitřním předpisem. Jsme přesvědčeni, že pokud se zaměstnavatel nerozhodne odůvodněně a s ohledem na okolnosti i přiměřeně jinak, pak na pracovišti platí princip diverzity. Což znamená, že každý zaměstnanec může na pracovišti a v pracovní době nosit náboženské symboly a projevovat svobodně svoji víru a náboženství, samozřejmě jen tak, aby to nebránilo plnění jeho pracovních povinností včetně dodržování pracovní doby. Tento závěr dovozujeme ze zásady, že svoboda náboženského vyznání je zaručena, a to i v pracovněprávních vztazích a zaměstnavatel má povinnost se všemi zaměstnanci zacházet rovně, a to i v případě jejich projevů náboženského vyznání.

Pokud se zaměstnavatel rozhodne zvolit cestu neutrality vystupování zaměstnavatele, musí toto rozhodnutí sledovat legitimní cíl (např. svobodu podnikání podle čl. 16 Listiny základních práv EU); toto rovněž potvrdil SDEU ve svém rozsudku C-157/15. Takové omezení zaměstnanců vyplývající z aplikace principu neutrality však musí být i přiměřené. Zaměstnavatel může např. zakázat viditelné nošení

náboženských symbolů, nemůže však zakazovat nošení symbolů, které běžně vidět nejsou. Omezení zaměstnanců musí být také nezbytné, vztahovat se např. pouze na pracovníky, kteří mají styk se zákazníky zaměstnavatele. Zaměstnavatel tedy nemůže zakazovat projevy náboženských symbolů zaměstnancům, kteří do styku se zákazníky nepřichází. Se stejnými podmínkami, tedy legitimitou a přiměřeností pracuje i antidiskriminační zákon, když v § 6 odst. 3 stanoví, že diskriminací není nerovné zacházení, je-li pro něj věcný důvod spočívající v povaze vykonávané práce nebo činnosti a uplatněné požadavky jsou této povaze přiměřené.

Jsme toho názoru, že pokud se zaměstnavatel rozhodne jít cestou náboženské diversity, ale i přesto chce zachovat jednotné vystupování zaměstnanců, např. ve formě firemních barev, musí zajistit rovné podmínky pro zaměstnance všech náboženských vyznání. Např. pokud zaměstnavatel zajistí ženám muslimského vyznání šátky ve firemní barvě, aby je mohly nosit i v pracovní době, musí takto přistoupit i k zaměstnancům jiného vyznání a zajistit jim vhodný oděv, který budou moci během pracovní doby nosit.

Je třeba také zdůraznit, že svoboda vyznání zaměstnanců nestanovuje zaměstnavateli povinnost zjišťovat, jakého jsou zaměstnanci vyznání (§ 316 odst. 4 zákoníku práce umožňuje, aby zaměstnavatelé zjišťovali pouze informace bezprostředně související s výkonem práce a výslovně zakazuje ptát se zaměstnanců na jejich příslušnost k církvi nebo náboženské společnosti), znát projevy jednotlivých náboženství ani upravovat podmínky práce požadavkům konkrétního náboženství. Po zaměstnavateli tak nelze vyžadovat, aby např. organizoval pracovní dobu tak, aby to vyhovovalo potřebám určité náboženské skupiny zaměstnanců pro společné modlení či rozvrhoval pracovní dobu tak, aby nezasahovala do náboženských svátků. Zaměstnanci ze zákona neplyne právo po zaměstnavateli takové přestávky ani jiné úlevy požadovat. Jak stanovuje § 78 odst. 1 písm. a) zákoníku práce, pracovní dobou je doba, v níž je zaměstnanec povinen vykonávat pro zaměstnavatele práci a doba, v níž je zaměstnanec na pracovišti připraven k výkonu práce podle pokynů zaměstnavatele. Pokud

by zaměstnanec namísto výkonu pracovních povinností, které mu zaměstnavatel uložil, trávil čas modlením, jedná se o porušení pracovních povinností, a pokud tak zaměstnanec jedná soustavně, může to založit důvod pro skončení pracovního poměru dle § 52 písm. g) zákoníku práce.

Shrnutí

Svoboda náboženského vyznání je zaručena, a to i v pracovněprávních vztazích. Zaměstnavatel má povinnost se všemi zaměstnanci zacházet rovně, a to i v případě jejich projevů náboženského vyznání. Pokud se zaměstnavatel nerozhodne jinak, na pracovišti platí princip diversity, což znamená, že každý zaměstnanec může na pracovišti a v pracovní době nosit náboženské symboly a projevovat svobodně svoji víru a náboženství. Zaměstnavatel má však také možnost se rozhodnout, zvolit cestu neutrality, tedy jednotnosti vystupování. V takovém případě zaměstnavatel stanoví zaměstnancům pravidla pro nošení náboženských symbolů, a to tak, aby nedocházelo ke zvýhodňování jedné náboženské skupiny před jinými. Zaměstnavatel, který se rozhodne omezit náboženské projevy na pracovišti, musí sledovat legitimní účel např. svobodu podnikání dle čl. 16 Listiny základních práv EU, omezení zaměstnanců musí být přiměřené (např. zákaz běžně viditelných symbolů, ale nikoli těch skrytých) a omezení zaměstnanců musí být nezbytné (tedy např. omezování v náboženských projevech mohou být pouze ti zaměstnanci, kteří přichází do styku se zákazníky zaměstnavatele). ●

Alexandr Liolias

Marie Janšová

LEGALITĚ advokátní kancelář s.r.o.

LEGALITĚ
LAWYERS

Poznámky:

- [1] Rozsudek ESLP ve spojených věcech Eweida a ostatní proti Spojenému Království ze dne 15. ledna 2013, č. 48420/10, 59842/10, 51671/140 a 36516/10.
- [2] Rozsudek ESLP ve spojených věcech Eweida a ostatní proti Spojenému Království ze dne 15. ledna 2013, č. 48420/10, 59842/10, 51671/140 a 36516/10.
- [3] Rozsudek SDEU ve věci C188/15, Asma Bougnaoui, Association de défense des droits de l'homme (ADDH) proti Micropole SA, dříve Micropole Univers SA ze dne 15. března 2017.
- [4] Rozsudek SDEU ve věci C-157/15, Samira Achbita, Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding proti G4S Secure Solutions NV ze dne 14. března 2017.
- [5] Rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 12 Co 130/2017, ze dne 19. září 2017. Městský soud v Praze se jako soud odvolací zabýval případem muslimské dívky, která se z důvodu diskriminace domáhala omluvy a náhrady nemajetkové újmy za to, že byla vyzvána k odložení muslimského šátku na půdě střední školy. Soud první instance i odvolací soud žalobu zamítl. Městský soud v Praze dovodil, že nepovolení výjimky nošení muslimského šátku jako pokrývky hlavy (dané obecnými zvyklostmi v České republice a školním řádem) není přímou ani nepřímou diskriminací náboženského vyznání. Soud také poukázal na to, že nošení pokrývek hlavy ve škole je v poměrech České republiky nespolečenské. Názor soudu k tomu, zdali došlo v tomto konkrétním případě k diskriminaci je opačný než názor Veřejného ochránce práv, proto bude zajímavé sledovat, jak se k této otázce případně postaví Nejvyšší soud, bude-li ve věci podáno dovolání. (Veřejný ochránce práv došel k závěru, že v případě muslimské studentky došlo k diskriminaci z důvodu náboženského vyznání a víry. Viz zpráva Veřejného ochránce práv o zjištění diskriminace sp. zn. 173/2013/DIS, ze dne 2. 7. 2014).

Zlepšení vymahatelnosti pohledávek společenství vlastníků jednotek

Dne 1. 12. 2017 nabyde účinnosti zákon č. 291/2017 Sb., kterým se mění občanský soudní řád, zákon o veřejných dražbách a insolvenční zákon. Tato novela posiluje postavení osob odpovědných za správu domu a pozemku při vymáhání pohledávek souvisejících se správou domu a pozemku vůči vlastníkům bytů nebo nebytových prostor (dále jen „jednotka“). V tomto článku dále pojednáváme pouze o společenství vlastníků jako o subjektu, který je v převážné většině případů osobou odpovědnou za správu domu a pozemku.[1]

Až dosud nebyla společenství vlastníků při vymáhání svých pohledávek vůči neplátcím vlastníků jednotek nijak zvýhodněna, resp. oproti některým věřitelům byla dokonce znevýhodněna, a to zejména oproti bankám a jejich pohledávkám z hypotečních úvěrů, jakož i dalším věřitelům s pohledávkami zajištěnými zástavním právem k jednotce. Novela tuto situaci částečně mění ve prospěch společenství vlastníků.

Postavení společenství vlastníků se ani po novele nijak nemění v případě, kdy je společenství vlastníků jediným věřitelem neplátcího vlastníka jednotky. V takovém případě se společenství vlastníků bude zaplacení svých pohledávek i nadále domáhat standardní cestou, tedy nejprve žalobou u soudu. Na základě rozhodnutí vydaného v nalézacím řízení pak bude možné vést exekuci, v níž bude pohledávka vymáhána některým ze zákonem stanovených způsobů provedení exekuce ukládající zaplacení peněžité částky, na-

příklad příkazáním pohledávky z dlužníkovy bankovního účtu, srážkami ze mzdy, prodejem dlužníkových movitých věcí, nebo případně i prodejem předmětné jednotky nebo jiné nemovitosti.

Nezřídkda však nastává situace, kdy vlastník jednotky má věřitelů více. Často je dalším věřitelem banka, jejíž pohledávka je zajištěna zástavním právem k předmětné jednotce. V takových případech docházelo k tomu, že pohledávka společenství vlastníků nebyla reálně uspokojena, protože z výtěžku zpeněžení dlužníkovy jednotky byl přednostně uspokojen věřitel zajištěný zástavním právem, a na společenství vlastníků už se finanční prostředky nedostaly. Důsledkem pak byla situace, kdy na neplatiče v domě dopláceli ostatní vlastníci jednotek.

Novelou č. 291/2017 Sb. dochází ke zlepšení tohoto dosud velmi nevýhodného postavení společenství vlastníků při vymáhání pohledávek proti neplátcům – vlastníkům jednotek.

Změny při prodeji jednotky v exekuci

Prvním typem řízení, ve kterém dochází ke zlepšení postavení společenství vlastníků, je exekuční řízení (případně v praxi již nepříliš často využívaný soudní výkon rozhodnutí), pokud v jeho rámci dochází k prodeji jednotky, které se týká pohledávka společenství vlastníků.

Věřitelé, kteří mají pohledávku zajištěnou zástavním právem k jednotce a věřitelé mající vůči dlužníkovi vymahatelnou (tj. pravomocně přiznanou a vykonatelnou) pohledávku, mohou svoje pohledávky přihlásit do exekuce, ve které exekutor nařídil dražbu jednotky.[2]

Novela občanského soudního řádu do jisté míry zvýhodňuje pohledávky spole-

čerství vlastníků, bez ohledu na to, zda k dražbě jednotky dochází v rámci exekuce zahájené na návrh společenství vlastníků nebo jiného věřitele. Z výtěžku dražby se stejně jako doposud uspokojí nejprve pohledávky exekutora. Dále se nově uspokojí pohledávky společenství vlastníků, které souvisí se správou domu a pozemku vůči vlastníku jednotky, ovšem pouze co do jedné desetiny výtěžku z prodeje jednotky. Až následně se budou z výtěžku prodeje uspokojovat pohledávky z hypotečních úvěrů a další pohledávky.[3]

Pokud je jednotka zpeněžována v dražbě v rámci exekuce vedené na návrh jiného věřitele, bude si společenství vlastníků svou pohledávku související se správou domu a pozemku moci přihlásit do exekuce, aniž by zatím o pohledávce bylo rozhodnuto pravomocným a vykonatelným rozhodnutím soudu. Postačí, pokud společenství vlastníků takovou pohledávku před podáním přihlášky uplatní žalobou u soudu.[4] Skutečnost, že byla pohledávka uplatněna žalobou u soudu, musí společenství vlastníků prokázat listinami přiloženými k přihlášce pohledávky.[5] Jakmile bude řízení o žalobě podané společenstvím vlastníků pravomocně skončeno, má společenství vlastníků povinnost bez zbytečného odkladu předložit exekutorovi stejnopis rozhodnutí soudu, kterým bylo řízení skončeno, opatřený potvrzením o jeho vykonatelnosti.[6] Pokud by byla žaloba podaná společenstvím vlastníků jednotek soudem pravomocně zamítnuta, společenství vlastníků by samozřejmě z výtěžku zpeněžení jednotky uspokojováno nebylo.

Změny při nedobrovolné dražbě jednotky

Obdobným způsobem jako při exekuční dražbě jednotky, jejíž vlastník má vůči společenství vlastníků dluhy související se správou domu a pozemku, se zlepšilo postavení společenství vlastníků i v případě prodeje jednotky v nedobrovolné dražbě dle zákona o veřejných dražbách.

Společenství vlastníků má dle právní úpravy účinné od 1. 12. 2017 možnost jakožto tzv. dražební věřitel přihlásit u dra-

žebníka svou pohledávku, a to i v případě, že o této pohledávce dosud nebylo rozhodnuto pravomocným a vykonatelným rozhodnutím soudu. Postačí, pokud listinami doloží vznik své pohledávky a současně také skutečnost, že pohledávka byla uplatněna žalobou u soudu.[7]

Pohledávka společenství vlastníků se z výtěžku dražby nově uspokojuje v první třídě pohledávek, tedy přednostně před pohledávkami ostatních věřitelů, avšak maximálně do výše jedné desetiny výtěžku dražby.[8] Dražebník uplatní společenství vlastníků část výtěžku, která mu náleží, až po skončení řízení o žalobě podané společenstvím vlastníků.[9]

Změny v případě insolvenčního řízení

Postavení společenství vlastníků se zlepšilo také v případě, že je vůči vlastníku jednotky vedeno insolvenční řízení, pokud v tomto insolvenčním řízení dochází k prodeji předmětné jednotky.

Od účinnosti novely insolvenčního zákona se bude z výtěžku zpeněžení jednotky přednostně před ostatními přihlášenými věřiteli uspokojovat pohledávka společenství vlastníků související se správou domu a pozemku. Toto přednostní uspokojení pohledávky společenství vlastníků se však opět týká pouze části pohledávky do výše jedné desetiny výtěžku zpeněžení.[10]

Nezbytnou podmínkou je, aby společenství vlastníků svoji pohledávku do insolvenčního řízení řádně přihlásilo. Pokud by pohledávka přihlášena nebyla, neuspokojovala by se vůbec. Na rozdíl od prodeje jednotky v rámci exekuce nebo v nedobrovolné dražbě není v případě přihlašování pohledávky do insolvenčního řízení nutné před podáním přihlášky pohledávku uplatňovat nejprve žalobou u soudu. Tento požadavek by ani s ohledem na specifika insolvenčního řízení nedával příliš smysl. Po zahájení insolvenčního řízení totiž pohledávky nemohou být vůči insolvenčnímu dlužníku uplatněny žalobou, lze-li je uplatnit přihláškou v insolvenčním řízení.[11]

Závěr

Nová právní úprava přináší lepší vymahatelnost pohledávek souvisejících se správou domu a pozemku, byť omezené jednou desetinou výtěžku prodeje jednotky. V důsledku tohoto omezení nemusí vždy výtěžek prodeje jednotky postačovat k úhradě celé pohledávky společenství vlastníků. Důvodová zpráva k novele odůvodňuje toto omezení snahou snížit na přijatelnou míru možné dopady na finanční trh a zásah do práv ostatních věřitelů. Na druhou stranu je takové omezení odůvodnitelné též povinností statutárního orgánu společenství vlastníků důsledně a včas vymáhat pohledávky společenství, a neotálet tedy s jejich vymáháním tak dlouho, že by převýšily desetinu očekávaného výtěžku z prodeje předmětné jednotky. ●

Mgr. Martin Snížek, advokát

Mgr. et Mgr. Alena Vlachová, advokátka

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ

advokátní kancelář s.r.o.

VCV | VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] § 1190 občanského zákoníku.
- [2] § 336f občanského soudního řádu.
- [3] § 337c občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 12. 2017.
- [4] § 336b odst. 4 písm. f) občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 12. 2017.
- [5] § 336f odst. 3 občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 12. 2017.
- [6] § 336f občanského soudního řádu ve znění účinném od 1. 12. 2017, ve spojení s ustanovením § 69 exekučního řádu.
- [7] § 45 zákona o veřejných dražbách ve znění účinném od 1. 12. 2017.
- [8] § 60 odst. 2 písm. a) zákona o veřejných dražbách, ve znění účinném od 1. 12. 2017.
- [9] § 59 zákona o veřejných dražbách ve znění účinném od 1. 12. 2017.
- [10] § 298 insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. 12. 2017.
- [11] § 109 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona.

ČEZ ESCO

- inovativnost
- spolehlivost
- úspora
- přístup

Chytrá řešení pro vaši společnost

**ČEZ ESCO nabízí inovativní a chytrá řešení energií
pro firmy i celá města.**

Naše služby vám umožní stát se energeticky nezávislejšími a ekologicky odpovědnějšími. Provedeme detailní audit a na základě jeho výsledku navrhne optimální projekt. Postaráme se o financování, celkovou realizaci i následnou údržbu a servis.

Díky našim zkušenostem a dodávaným technologiím si můžete být jisti, že ČEZ ESCO je investice do budoucna, která přináší chytrá řešení pro vaši společnost.

www.cezesco.cz

ČEZ ESCO

ENERGY
SERVICE
COMPANY

Co by také mohlo patřit do nového trestního řádu

Právě jsme prožili díky politické předvolební kampani nápor programů jednotlivých stran. Ty obsahovaly, dá se říci povinně, i sliby, jak vylepšit náš právní řád, justici a povědomí občanů o jejich právech a povinnostech.

Mimo obecná prohlášení o zvýšení vymahatelnosti práva, zabezpečení spravedlnosti pro každého, zjednodušení a zrychlení soudních řízení a snížení počtu přijímaných zákonů a zvýšení jejich kvality, trestání zneužívání odposlechů a zvýšení práv občanů na obranu obydlí a soukromého majetku, jsem nezaregis-

troval konkrétnější a smysluplné návrhy na vylepšení právního systému a justičního světa.

Již poměrně dlouho se hovoří o potřebě nových soudních řádů, konkrétně občanského soudního a trestního. Jsou to logické požadavky následující po přijetí nových základních kodexů občanského a trestního práva.

Již pouhým srovnáním roků, kdy byly oba řády uvedeny do života, občanský v roce 1964 a trestní v roce 1962, s roky účinnosti nového občanského zákoníku 2014 a trestního zákona 2010, je patrné, že tyto normy nemohou být v úplném souladu, neboť vznikly za zcela odlišných společenských podmínek, i když se dodnes jimi řídí jednání civilních i trestních soudů v České republice.

Rekodifikace trestního řádu

Nevím přesně, v jakém stadiu a hloubce je příprava nového trestního řádu. Informace o této důležité změně řízení před trestními soudy jsou různé a nedávají ucelený

přehled o již zpracovaných změnách a ani připravovaných. Zřejmě jsou dvě centra zabývající se touto materií. Ministerstvo spravedlnosti České republiky a Právnická fakulta Univerzity Karlovy. Je škoda, že není jeden systém zastřešující tuto rekodifikaci a z něj vycházející výstupy podrobeny přehledné diskusi a informující odbornou i laickou veřejnost zejména o zásadních změnách, které jsou navrhovány a třeba již propracovány. Informace na stránkách Ministerstva spravedlnosti k této problematice jsou zřejmě již staršího data a obecného charakteru. Práce jistě postoupily ke konkrétním výstupům, které ale nejsou běžně přístupné.

Návrhy na zrychlení trestního řízení

Považuji za velmi nešťastné, že jedna ze základních zásad našeho trestního řízení zakotvená v § 2 odst. 5 trestního řádu, že skutkový stav věci má být zjištěn tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, je orgány činnými v trestním řízení vykládána velmi extenzivně. Jsou-li totiž pouze pochybnosti, státní zástupce obžalobu podá, protože nemá „důvodné pochybnosti“.

Po roce 1989 proběhla řada velkých trestních kauz zejména hospodářského charakteru, které byly zakončeny zproštějícím rozsudkem, ačkoli takovéto rozhodnutí mohlo být vyřčeno již v přípravném řízení ve formě zastavení trestního stíhání, protože se skutek nestal nebo, že skutek není trestným činem.

Bohužel v právních názorech státního zastupitelství došlo od roku 1989 k jakémusi posunu, že v případě pochybností je třeba věc odžalovat a necht jí zprostit soud.

V době minulé, aniž bych ji vzýval, byl běžný opačný přístup vyšetřujících orgánů, že v případě pochybností sami policejní vyšetřovatelé pod dohledem tehdejší prokuratury trestní řízení zastavovali. Z neznámých důvodů přestala být důsledně aplikována v těchto případech zásada „in dubio pro reo“. Považoval bych za odpovídající dnešní době, která zdůrazňuje ochranu lidských a občanských práv, zdůraznění aplikace této zá-

sady přímo v novém trestním řádu. Tím by se zamezilo zbytečnému zatěžování soudů a zároveň by nedocházelo jako nyní i k mnohaletému podrobení stíhaných osob mimořádnému psychickému náporu, někdy až k jejich občanské a ekonomické likvidaci.

Zrychlení trestního řízení by bylo možno dosáhnout i jednou jednoduchou úpravou provádění dokazování listinami. Stačilo by zakotvit do nového trestního řádu povinnost účastníků se s listinami seznámit před zasedáním soudu, potom by ani nemusely být dávány k nahlédnutí. Zůstalo by účastníkům právo požadovat jejich předložení svědkům či znalcům.

Další zrychlení by bylo možné v případě znaleckého zkoumání psychiatry a psychology. Tito znalci v podstatě vždy po skutkové stránce vycházejí ze situace, že obžalovaný trestný čin spáchal. Jejich zkoumání a závěry hodnotí subjektivní stránku jednání obžalovaného a někdy se vztahují i k objektivní stránce přechinu či zločinu.

V případě, že obžalovaný trestnou činnost popírá, považují závěry těchto znalců za předčasné a v podstatě za porušující § 2 odst. 2 tr. řádu, že nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen.

Celá tato situace je porušováním presumpce neviny. Takovéto zkoumání duševního stavu by mělo nastat až po pravomocném zjištění viny.

Návrhy na dosažení ještě větší rovnosti stran

Zejména v počátcích trestního stíhání bývá obviněný ve značně nevýhodě proti orgánům činným v trestním řízení, pokud jde o znalost podkladů (důkazů) podporujících závěr o spáchání přechinu či zločinu. Jeho obranou je stížnost podaná do tří dnů. V této situaci ale často dochází ke křížení tohoto opravného prostředku s právem nahlížet do spisu. Protože stížnost může být podána tzv. blanketní a následně doplněna ve lhůtě, kterou většinou do ní uvede obhájce, stává se v tu chvíli důležitým úkonem nahlédnutí do spisu, za účelem odůvodnění stížnosti.

Orgán činný v trestním řízení může dle § 65, odst. 2 tr. řádu ze závažných důvodů nahlédnutí odepřít. Toto rozhodnutí sice podléhá přezkumu státním zástupcem, ale většinou takovéto žádosti dle § 157a trestního řádu není vyhověno a postup vyšetřovatele je pokryt. Za účelem zachování rovnosti stran a možnosti obviněného řádně se hájit od vznesení obvinění by mělo být nově minimálně zakotveno právo obviněného na nahlédnutí dle § 157a trestního řádu, pokud podal stížnost.

U institutu stížnosti proti zahájení trestního stíhání je ještě jeden problém. Státní zástupce nemá lhůtu, dokdy musí o stížnosti rozhodnout. Obviněný má tři dny k podání stížnosti. Na jejím základě má státní zástupce posoudit úroveň důkazů, které byly podkladem pro zahájení trestního řízení. Jelikož může rozhodovat až s velkým časovým odstupem, má možnost se samozřejmě seznámit i s dalšími důkazy, které stále mohou být upřeny obviněnému. Korektnímu trestnímu řízení by odpovídala také lhůta tří dnů od obdržení stížnosti o ní rozhodnout.

Právo orgánu činného v trestním řízení neumožnit nahlížení do spisu až do oznámení možnosti prostudovat spis na konci vyšetřování také představuje neodůvodněnou výhodu vyšetřovatele. Mělo by být v novém zákoně alespoň zakotveno toto právo od okamžiku výsledku obviněného jako nezpochybnitelné a obligatorní.

Ještě několik poznámek k rekodifikaci trestního řízení

Dalším problémem oslabujícím pozici obviněného je nemožnost, aby obdržel po podání vysvětlení dle § 158 trestního řádu kopii svého výsledku. Má-li toto právo obviněný ke všem důkazům založeným ve spisu časově podle toho, jak jsou do spisu vkládány, tak není důvod tuto listinu z tohoto práva vyjímát. Vzhledem k možnému dlouhému časovému odstupu od podání vysvětlení k hlavnímu líčení a postupu soudu dle § 211 odst. 6 trestního řádu při možnosti odmítat nahlédnutí do spisu až do skončení vyšetřování, jeví se nemožnost získat kopii

výslechu dle § 158 trestního řádu jako určitý kapric pouze ztěžující pozici obviněného. Ten má zase možnost „znehodnotit“ protokol o podání vysvětlení svým nesouhlasem k postupu dle § 211 odst. 6 tr. řádu.

Poslední moje připomínka se týká neplatných důkazů. O tomto problému jsem psal již do Právního prostoru v březnu 2017.

Co s neplatným důkazem v trestním řízení

Trestní řád č. 141/1961 Sb. v § 89–118 zakotvuje, co může být důkazem v trestním řízení. Z § 89 odst. 2 tr. ř. vyplývá, že za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění, zejména výpověď obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání.

O důkazech shromážděných v tr. spisu se má za to, že byly opatřeny orgány činnými v trestním řízení zákonným způsobem a tudíž jsou způsobilé podstoupit další fázi trestního řízení. Není-li tomu tak, jedná se o důkazy nezákonné. Trestní spis je po formální stránce vytvářen dle pravidel zakotvených v nižších právních normách. Jeho struktura je uzavřena číslováním jednotlivých listů, čímž je zamezeno s nimi manipulovat či je ze spisu odebírat.

Co ale se situací, když se v průběhu trestního řízení zjistí, že některé tzv. důkazy do něj nepatří, neboť okolnosti, za nichž byly opatřeny, nesplňují požadavek zákonnosti.

Jednou ze zákonných pojištěk, jak vyloučit takovéto důkazy, je jejich zákonný přezkum buď aktuálním orgánem trestního řízení, který v danou chvíli ve věci rozhoduje nebo přezkum vyšší instancí (např. v rámci odvolání či dovolání atd.).

V současné době ale není v zákonných normách zakotvena bližší úprava postupu, jak eliminovat účinek neplatných důkazů na vědomí a rozhodování orgánů činných v trestním řízení. Trestní řád č. 141/1961 Sb. nic takového neupravuje.

Jednou ze základních zásad trestního řízení, je zásada přiměřenosti. Zaručuje, že je-li důkaz proveden přímo před orgánem trestního řízení, tak zanechává stopu v paměti osob dokazování provádějících a o věci rozhodujících, i když se jedná o důkaz neplatný. Pokud se tyto osoby opětovně dostanou k novému rozhodování předmětné tr. věci, nastává problém, jak zajistit jejich oproštění od v minulosti získaných nesprávných vědomostí. Takováto situace je o to více akutní, pokud zjištění o nezákonném důkazu učiní nadřízený orgán i proti názoru podřízeného orgánu a takovéto rozhodnutí nabyde právní moci.

Domnívám se, že v zájmu zajištění objektivit a zákonnosti při novém rozhodování by neplatné důkazy neměly být vůbec k dispozici orgánům činným v trestním řízení.

Zajištění dalšího postupu za takovéto situace v trestním řízení vidím ve dvou krocích.

Za prvé odstranit neplatné důkazy z trestního spisu. Zřejmě by muselo dojít k úpravě tr. řádu, případně nižších právních norem upravujících vedení spisu. Postižené důkazy by měly být fyzicky ze spisu vyjmuty a možná protokolárně zničeny. Může vyvstat námitka, že by se s nimi již nemohla seznámit vyšší instance trestního řízení, která by je mohla uznat opět za platné. Pokud by nastala takováto situace, musela by se prostě respektovat právní moc rozhodnutí o neplatnosti.

Za druhé, aby neplatnými důkazy nebyla zatížena mysl orgánů tr. řízení pro další rozhodování, mohla by takováto situace být dalším důvodem pro odejmutí věci doposud rozhodujícímu orgánu a přikázána jinému. Ten by neměl mysl zatíženou předchozím řízením, kde se použily neplatné důkazy. Ustanovení § 262 tr. ř. č. 141/61 Sb., takovýto postup umožňuje, neboť zakotvuje tzv. volnou úvahu, že odvolací soud může nařídit při vrácení věci její projednání a rozhodnutí v jiném složení senátu. Případně může nařídit projednání a rozhodnutí jiným soudem téhož druhu a stupně v jeho obvodu. Myslím, že takovýto postup by se dal dostatečně vyspecifikovat judikaturou.

Závěrem lze uvést, že naznačené postupy by mohly být drobným podnětem do nového připravovaného trestního řádu. ●

JUDr. Jiří Polanský, advokát

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI

advokátní kancelář, s.r.o.,

člen Unie obhájců České republiky

Exekuce na základě zahraničních rozhodčích nálezů

V nedávné době se v judikatuře Nejvyššího soudu ČR v oblasti exekučního řízení objevila zcela nová tendence. Nejvyšší soud ČR se začal stavět odmítavě k tomu, aby prostřednictvím exekučního řízení byly vykonávány cizí rozhodčí nálezy, u nichž nebylo rozhodnuto o uznání, a to i v případech, že se jedná o rozhodčí nálezy vydané v režimu Newyorské úmluvy o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů ze dne 10. 6. 1958 (dále jen „Newyorská úmluva“). Zda je tento přístup odůvodněný, se však jeví jako problematická otázka.

Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1165/2016, dospěl k závěru, že cizí rozhodčí nálezy (včetně těch vydaných podle Newyorské úmluvy) nejsou způsobilými exekučními tituly ve smyslu § 37 odst. 2 exekučního řádu, když ohledně nich nebylo vydáno rozhodnutí o uznání. Tento výklad pak Nejvyšší soud ČR zdůvodnil tím, že v případě exekučního výkonu na rozdíl od výkonu soudního absentuje odůvodnění rozhodnutí o vykonatelnosti příslušného exekučního titulu ze strany soudu.

Uvedený právní názor však dle našeho názoru odporuje právní úpravě obsažené v Newyorské úmluvě, kterou je Česká republika vázána, a která má v souladu s ustanovením čl. 10 Ústavy České republiky přednost před zákonem. Podle ustanovení čl. III Newyorské úmluvy platí: „Každý smluvní stát uzná rozhodčí nálež za závazný a povolí jeho výkon podle předpisů o řízení, jež platí na území, kde nálež je uplatňován, za podmínek stano-

vených v následujících člancích. Pro uznání a výkon rozhodčích nálezů, na něž se vztahuje Úmluva, nebudou stanoveny podstatně tíživější podmínky nebo vyšší soudní poplatky, než jsou stanoveny pro uznání a výkon rozhodčích nálezů místních (národních).“

Z citovaného ustanovení čl. III Newyorské úmluvy jednoznačně vyplývá, že pro výkon cizích rozhodčích nálezů vydaných podle Newyorské úmluvy nesmí být v České republice stanoveny tíživější podmínky nebo vyšší soudní poplatky, než jsou stanoveny pro uznání a výkon národních rozhodčích nálezů. Základní myšlenkou tohoto ustanovení a zároveň celé Newyorské úmluvy je, že cizí rozhodčí nálezy nesmí být při výkonu v jednotlivých smluvních státech znevýhodňovány oproti rozhodčím nálezům národním.

Podle českých právních předpisů lze národní rozhodčí nálezy vykonat jak cestou soudního výkonu rozhodnutí podle občanského soudního řádu, tak cestou exekuce podle exekučního řádu, přičemž pro

účely exekuce národního rozhodčího nálezu české právní předpisy nevyžadují žádné řízení o uznání či prohlášení vykonatelnosti rozhodčího nálezu. Má-li podle čl. III Newyorské úmluvy výkon cizích rozhodčích nálezů podléhat stejnému režimu jako výkon národních rozhodčích nálezů, nesmí výkon cizích rozhodčích nálezů vydaných v režimu Newyorské úmluvy podléhat jakémukoli dodatečnému uznávacímu řízení. Tím spíše by neměl podléhat samostatnému soudnímu řízení o uznání, které následně může dlužník účelově prodlužovat a které může trvat (včetně řízení o opravných prostředcích) i několik let, během nichž přitom dlužník může zcela libovolně nakládat se svým majetkem a činit úkony směřující k tomu, aby následná exekuce rozhodčího nálezu byla zmařena.

Řešením dle našeho názoru není ani to, že by se věřitel mohl vyhnout zdlouhavému řízení o uznání cizího rozhodčího nálezu,

pokud by se jeho výkonu domáhal nikoliv v exekučním řízení, ale v rámci soudního výkonu rozhodnutí. Soudní výkon rozhodnutí totiž na rozdíl od exekuce podléhá soudnímu poplatku. Pokud by při výkonu rozhodnutí bylo následně zjištěno, že povinný nemá žádný majetek, zaplacený soudní poplatek by se oprávněnému přitom nikdy nevrátil. Návrh na soudní výkon rozhodnutí navíc na rozdíl od exekučního návrhu musí obsahovat přesné označení majetku, který si oprávněný přeje postihnout. Oprávněný přitom často neví, jaký majetek povinný vlastní, ani zda má povinný nějaké bankovní účty, které by bylo možné postihnout. Všechny uvedené skutečnosti představují v praxi takovou zátěž, že věřitelé (oprávnění) k soudnímu výkonu rozhodnutí téměř nepřistupují a využívají takřka výlučně cestu exekuce podle exekučního řádu.

Na základě výše uvedeného je tedy možné shrnout, že má-li mít oprávněný možnost vykonat cizí rozhodčí nález vydaný v režimu Newyorské úmluvy v podstatě za shodných podmínek jako národní rozhodčí nález, resp. pokud nemá být oprávněný s cizím rozhodčím nálezem znevýhodněn oproti oprávněnému s národním rozhodčím nálezem, potom mu musí být umožněno využít za stejných podmínek exekuce podle exekučního řádu. Jakýkoliv výklad českých právních předpisů, který by ve vztahu k výkonu zhoršoval postavení oprávněného s cizím rozhodčím nálezem podle Newyorské úmluvy oproti postavení oprávněného s národním rozhodčím nálezem, je nepřípustný a odporuje čl. 10 Ústavy České republiky.

Nejvyšší soud ČR v komentovaném usnesení shledal, že přímé exekuci cizích rozhodčích nálezů vydaných podle Newyorské úmluvy bez řízení o uznání brání ustanovení § 37 odst. 2 exekučního řádu. S tímto závěrem se však neztotožňujeme.

Podle ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) exekučního řádu platí, že exekučním titulem je mimo jiné vykonatelný rozhodčí nález. Cizí rozhodčí nálezy vydané v režimu Newyorské úmluvy považuje za exekuční titul ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 písm. c) exekučního řádu rovněž právní doktrína, přičemž je přesvědčena, že není třeba zvláštního uznání.[1]

Nejvyšší soud ČR v rozebíraném usnesení své právní závěry opírá o vlastní judikaturu, která vydání předmětného usnesení předchází jen o několik měsíců (usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 7. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1349/2016, a usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. 20 Cdo 4663/2015). Jsme však toho názoru, že uvedená rozhodnutí nelze na daný případ aplikovat.

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 1. 7. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1349/2016, se netýkalo výkonu cizího rozhodčího nálezu vydaného v režimu Newyorské úmluvy, ale rozsudku obecného soudu na Floridě ve Spojených státech amerických. Na takový rozsudek však nedopadá ustanovení žádné mezinárodní smlouvy o uznání a výkonu, a proto tedy také pro výkon takového rozsudku nepochybně platí, že lze postupovat cestou exekučního řízení jediné za předpokladu, že o takovém rozhodnutí bylo v souladu s ustanovením § 16 zákona o mezinárodním právu soukromém vydáno zvláštní soudní rozhodnutí o uznání. Uvedený princip však neplatí ve vztahu k cizím rozhodčím nálezům vydaným v režimu Newyorské úmluvy. Sám Nejvyšší soud ČR ve své dřívější judikatuře výslovně konstatoval, že úprava uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů obsažená v zákoně o mezinárodním právu soukromém (viz § 120) se nepoužije, pokud existují mezinárodní smlouvy, které uznání a výkon rozhodčího nálezu upravují a kterými jsou oba státy vázány.[2] V dané souvislosti Nejvyšší soud ČR odkázal mimo jiné také na Newyorskou úmluvu.

Ve vztahu k Nejvyšším soudem ČR odkazovanému usnesení ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. 20 Cdo 4663/2015, je pak nutno konstatovat, že toto usnesení, zda lze cizí rozhodčí nález vydaný v režimu Newyorské úmluvy vykonat v rámci exekučního řízení bez předchozího formálního rozhodnutí o uznání takového rozhodnutí, vůbec neřeší, resp. takový postup nevylučuje. V daném usnesení se Nejvyšší soud ČR naopak ztotožnil se závěrem, že uznání a výkon cizího rozhodčího nálezu vydaného v režimu Newyorské úmluvy se posuzuje právě podle této úmluvy. V kontextu uvedeného právního názoru tedy musí nutně v souladu s čl. III Newyorské úmluvy platit, že pokud lze v České republice národní rozhodčí nálezy vykonávat v exe-

kuci podle exekučního řádu bez nutnosti vydání předchozího formálního rozhodnutí o uznání, musí být za stejných podmínek, tj. bez předchozího formálního rozhodnutí o uznání, v exekuci podle exekučního řádu vykonatelné také cizí rozhodčí nálezy vydané v režimu Newyorské úmluvy.

Ve světle výše uvedené argumentace jsme přesvědčeni, že výklad předestřený Nejvyšším soudem ČR v usnesení ze dne 3. 11. 2016, sp. zn. 20 Cdo 1165/2016, je neudržitelný. ●

JUDr. Ondřej Rathouský, advokát

Mgr. Tamara Skorkovská, advokátní koncipientka

Giese & Partner, s.r.o.

GIESE & PARTNER

Poznámky:

[1] Srov. Kasíková, Martina. § 40 [Výčet exekučních titulů a materiální vykonatelnost titulu]. In: Kasíková, Martina, Jirmanová, Miroslava, Hubáček, Jaroslav, Plášil, Vladimír, Šimka, Karel, Kučera, Zdeněk, Nekola, Václav. Exekuční řád. 4. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2017, s. 241, a Jirmanová, Miroslava. § 37 [Legitimace k podání návrhu a spojení exekucí]. In: Kasíková, Martina, Kučera, Zdeněk, Plášil, Vladimír, Šimka, Karel, Jirmanová, Miroslava, Hubáček, Jaroslav. Exekuční řád. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2013, s. 197 a 198.

[2] Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 7. 10. 2015, sp. zn. 26 Cdo 2983/2015.

Uspokojování dluhu vzniklého před účinností nového občanského zákoníku z majetku ve společném jmění manželů

Při vymáhání dluhů fyzických osob je často nutné řešit, zda se jejich uspokojení lze domáhat i z majetku tvořícího společné jmění manželů, či zda část společného jmění bude od exekuce či výkonu rozhodnutí „uchráněna“. Podmínky se liší podle doby vzniku dluhu. Významné pro posouzení podmínek, za nichž se věřitel může v exekuci domáhat uspokojení dluhu z majetku ve společném jmění manželů, je okamžik vzniku dluhu.

Režimy společného jmění manželů

Nový občanský zákoník účinný od 1. ledna 2014 (dále též jen „OZ“) upravuje tři režimy společného jmění manželů, vymezující jeho rozsah. Základním je zákonný režim, podle něhož je součástí společného jmění manželů obecně vše, co nabyl jeden z manželů nebo oba manželé společně za trvání manželství, s výjimkou toho, co slouží osobní potřebě jednoho z manželů, co jeden z manželů nabyl darem, děděním nebo odkazem, jako náhradu nemajetkové újmy na svých přirozených právech, právním jednáním vztahujícím se k jeho výlučnému vlastnictví nebo náhradou za poškození, zničení nebo ztrátu svého výhradního majetku.

Snoubenci a manželé si mohou ujednat manželský majetkový režim odlišný od zákonného režimu, a to dohodou ve formě veřejné listiny (notářského zápisu). Smluvný režim může spočívat v režimu oddělených jmění, v režimu vyhrazujeícím vznik společného jmění ke dni zání-

ku manželství, jakož i v režimu rozšíření nebo zúžení rozsahu společného jmění v zákonném režimu.

Třetí možností je režim založený rozhodnutím soudu. Jestliže je pro to závažný důvod, soud na návrh manžela společné jmění zruší nebo zúží jeho stávající rozsah, přičemž takovým závažným důvodem je vždy skutečnost, že manželův věřitel požaduje zajištění své pohledávky v rozsahu přesahujícím hodnotu toho, co náleží výhradně tomuto manželu (pokud však již takové zajištění bylo zřízeno, není tento důvod dán), že manžela lze považovat za marnotratného, jakož i to, že manžel soustavně nebo opakovaně podstupuje nepřiměřená rizika. Jako závažný důvod může být soudem shledáno také to, že manžel začal podnikat nebo že se stal neomezeně ručícím společníkem právnické osoby.

Na druhé straně ani smluvný režim ani režim založený rozhodnutím soudu se však nesmí svým obsahem nebo účelem dotknout práv třetí osoby, ledaže by s tím taková dotčená osoba souhlasila.

Seznam listin o manželském majetkovém režimu

Jak dohody manželů o smluvném majetkovém režimu, tak i rozhodnutí soudu o zrušení nebo zúžení společného jmění manželů se zapisují do Seznamu listin o manželském majetkovém režimu vedeného Notářskou komorou ČR (dále jen „Seznam listin“). Od jejich zápisu do Seznamu listin se manželé mohou obsahu těchto smluv a rozhodnutí vždy vůči třetím osobám dovolat, i když tyto třetí osoby fakticky nebyly s jejich obsahem seznámeny.

Seznam listin je veden v elektronické podobě a vyhledávání je v něm možné na internetových stránkách <https://rejstrik.nkcr.cz/>. Vyhledávání je zpoplatněno částkou 30 Kč (vč. DPH) za jedno nahlédnutí. Pokud nahlédnutí obsahuje údaje o listině evidované v Seznamu listin, je možné si vygenerovat žádost o opis listiny a listinu si vyžádat u kteréhokoli notáře (osobně či elektronicky datovou schránkou či e-mailem). Odměna notáře za vyhotovení opisu (kopie) listiny evidované v Seznamu listin činí 300 Kč (plus případná DPH, je-li notář plátcem DPH).

Ochrana třetích osob

Obecně se ze společného jmění manželů uspokojují zejména nároky vůči oběma manželům, nicméně podle § 731 OZ se může při výkonu rozhodnutí věřitel uspokojit i z toho, co je ve společném jmění, rovněž v případě, že dluh jen jednoho z manželů vznikl za trvání společného jmění. Z tohoto pravidla však stanoví výjimku ustanovení § 732 OZ. Pokud to-

tiž dluh jen jednoho z manželů vznikl proti vůli druhého manžela, který svůj nesouhlas projevil vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl, může být společné jmění postiženo jen do výše, již by představoval podíl manžela-dlužníka, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno podle zákonných pravidel vypořádání vymezených v § 742 OZ (podíly obou manželů jsou zásadně stejné a zohlední se mj. hodnoty vynaložené z výhradního majetku na SJM a opačně ze SJM na výhradní majetek některého z manželů, péče o rodinu, děti a domácnost apod.). Totéž platí i v případě povinnosti manžela plnit výživné nebo jde-li o dluh z protiprávního činu jen jednoho z manželů nebo v případě, že dluh jen jednoho z manželů vznikl ještě před uzavřením manželství.

Dále jestliže se jeden z manželů zavázal v době, od které do změny nebo vyloučení zákonného majetkového režimu, ať již dohodou manželů nebo rozhodnutím soudu, uplynulo méně než 6 měsíců, může být podle § 733 OZ pohledávka jeho věřitele uspokojena ze všeho, co by bylo součástí společného jmění, kdyby k uzavření dohody manželů nebo k rozhodnutí soudu nedošlo.

Obdobně v případě, že dohodou manželů nebo rozhodnutím soudu měnicími zákonný majetkový režim bylo dotčeno právo třetí osoby (zejména věřitele) může tato osoba své právo uplatnit u příležitosti vypořádání toho, co bylo dříve součástí společného jmění, stejně, jako by dohoda manželů nebo rozhodnutí soudu vůbec nebylo.

Exekuce ve vztahu ke společnému jmění

Postup exekutora ve vztahu k postižení majetku tvořícího společné jmění manželů upravuje mj. § 42 exekučního řádu. Před vydáním exekučního příkazu na majetek ve společném jmění manželů exekutor zjistí, zda je v Seznamu listin evidována dohoda o manželském majetkovém režimu nebo rozhodnutí soudu o zrušení společného jmění manželů, jeho obnovení nebo zúžení jeho stávajícího rozsahu (popř. též dohoda nebo rozhodnutí soudu o změně smluvného režimu nebo režimu založeného rozhodnutím soudu).

Při vydání exekučního příkazu je potom exekutor povinen zásadně vycházet z obsahu předmětné listiny, jestliže jde o vypořádaný dluh ze závazku vzniklého po jejím zápisu do Seznamu listin (popř. dluhu ze závazku vzniklého před jejím zápisem do Seznamu listin, pokud s tím oprávněný vyslovil souhlas). Pokud však z exekučního titulu nebo z relevantní listiny evidované v Seznamu listin nelze zjistit, že závazek vznikl až po zápisu listiny do Seznamu listin, má se za to, že závazek vznikl před zápisem listiny do Seznamu listin a obsah takové listiny nebude zohledňován.

V ostatních případech lze vydat též exekuční příkaz postihující majetek, který netvoří součást společného jmění manželů jen proto, že byl zákonný režim společného jmění manželů změněn.

Dluhy vzniklé před účinností nového občanského zákoníku

Výše uvedené se vztahuje na dluhy vzniklé po datu účinnosti nového občanského zákoníku, tj. po 1. lednu 2014. Podle přechodných ustanovení se novým občanským zákoníkem řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti (§ 3028 odst. 1 OZ). Podle § 3028 odst. 2 OZ se řídí jeho ustanoveními (není-li v OZ stanoveno jinak) i právní poměry týkající se práv osobních, rodinných a věcných. Jejich vznik, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé přede dnem nabytí účinnosti občanského zákoníku, se však posuzují podle dosavadních právních předpisů.

Na dluhy vzniklé před 1. lednem 2014 se tak budou vztahovat příslušná ustanovení starého občanského zákoníku (zákona č. 40/1964 Sb.). Podle jeho § 143 odst. 1 písm. b) tvoří společné jmění manželů závazky, které některému z manželů nebo oběma manželům společně vznikly za trvání manželství, s výjimkou závazků týkajících se majetku, který náleží výhradně jednomu z nich, a závazků, jejichž rozsah přesahuje míru přiměřenou majetkovým poměrům manželů, které převzal jeden z nich bez souhlasu druhého. Podle ustanovení § 144 se má za to, že majetek naby-

tý a závazky vzniklé za trvání manželství tvoří společné jmění manželů, pokud není prokázán opak.

V první fázi je tudíž třeba u těchto „dříve vzniklých“ závazků posoudit, zda podle výše uvedených kritérií předmětný dluh je, či není součástí společného jmění manželů. Avšak i pokud do společného jmění manželů nespadá, je za určitých okolností možné se domáhat jeho uspokojení též z majetku tvořícího společné jmění manželů, jak je popsáno dále.

Co se týká případné aplikace § 732 OZ, z tohoto pohledu je rozhodující, kdy dotčená pohledávka skutečně vznikla (zda před či po účinnosti nového občanského zákoníku), a nikoliv okamžik, kdy se o ní druhý z manželů dozvěděl. Nejvyšší soud ČR ve svém usnesení ve věci spis. zn. 20 Cdo 5402/2015 ze dne 26. srpna 2016 vyslovil závěr, že „aplikace ustanovení § 732 OZ, již dovolatelka v projednávané věci prosazuje s tvrzením, že se o dluhu bývalého manžela dozvěděla až v roce 2014, tj. po nabytí účinnosti nového občanského zákoníku, není na místě. V projednávané věci je totiž podstatné, že vymáhaný dluh vznikl ještě za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb. Podle přechodných ustanovení nového občanského zákoníku (§ 3028 odst. 3 OZ) se vznik dluhu včetně práv a povinností z něho vyplývajících řídí dosavadními právními předpisy, jimiž se řídí i vypořádání zaniklého SJM (§ 3028 odst. 2 OZ). Tímto předpisem je zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013. Z uvedeného je zřejmé, že prostor pro zastavení exekuce v rozsahu upraveném v § 732 OZ není dán.“ Aplikace § 732 OZ tak u dluhů vzniklých do 1. ledna 2014 nepřichází v úvahu, jelikož by šlo o projev právě retroaktivity nové hmotněprávní úpravy na danou situaci (z níž by nepřipustně těžil manžel povinného).

Procesní úprava exekučního řízení (shodně i výkonu rozhodnutí v OSŘ) až do účinnosti novely provedené zákonem č. 139/2015 Sb. kontinuálně po celou dobu její platnosti s drobnými změnami (výslovně) umožňovala provést exekuci na majetek patřící do společného jmění manželů také tehdy, šlo-li o vymáhání závazku, který vznikl za trvání manželství jen jednomu z manželů.

Podle § 42 odst. 1 exekučního řádu účinného do 31. prosince 2013 exekuci na majetek patřící do společného jmění manželů bylo možné provést také tehdy, jednalo-li se o vymáhání závazku, který vznikl za trvání manželství jen jednomu z manželů. Za majetek patřící do společného jmění povinného a jeho manžela se pro účely nařízení exekuce považoval také majetek, který netvořil součást společného jmění manželů jen proto, že byl smlouvou zůžen zákonem stanovený rozsah společného jmění manželů nebo že byl smlouvou vyhrazen vznik společného jmění ke dni zániku manželství.

Podle § 42 odst. 1 exekučního řádu účinného od 1. ledna 2014 do 30. června 2015 šlo exekuci na majetek patřící do společného jmění manželů vést také při vymáhání dluhu, který vznikl za trvání manželství nebo před uzavřením manželství jen jednomu z manželů. Za majetek patřící do společného jmění povinného a jeho manžela se potom pro účely exekuce považoval také majetek, který netvořil součást společného jmění manželů jen proto, že bylo rozhodnutím soudu zrušeno společné jmění manželů nebo zůžen jeho stávající rozsah nebo že byl smlouvou zůžen rozsah společného jmění manželů, že byl ujednán režim oddělených jmění nebo že byl smlouvou vyhrazen vznik společného jmění ke dni zániku manželství.

S účinností od 1. července 2015 sice exekuční řád i občanský soudní řád tuto výslovnou úpravu postrádají, avšak tato úprava zjevně našla již před uvedenou novelizací svůj odraz ve výše citovaném ustanovení § 731 OZ umožňujícím věřiteli uspokojit dluh jen jednoho z manželů za trvání společného jmění při výkonu rozhodnutí i z toho, co je ve společném jmění. I přes absenci výslovné procesní úpravy možnosti postihnout majetek ve společném jmění manželů pro individuální dluhy jednoho z manželů se soudy kloní k závěru, že takový postih je ve vztahu k dluhům vzniklým do 30. června 2015 možný i nadále.

Opačný výklad by totiž byl v rozporu s legitimním očekáváním na straně oprávněného na řádném uspokojení jeho dluhu, které vycházelo jak z právní úpravy v době vzniku dluhu, tak i z aktuální úpra-

vy § 731 OZ. Na druhou stranu však Nejvyšší soud ČR v rozsudku ve věci spis. zn. 20 Cdo 4368/2015 ze dne 1. dubna 2016 konstatoval, že „... I při změně právní úpravy je však třeba dbát na obecná východiska spravedlivého rozhodování tak, aby nově vytvářené závěry rozhodovací praxe nevedly ke zřejmě nespravedlivému rozhodnutí v konkrétní právě posuzované věci, které by bylo mimo jiné ve zjevném rozporu s legitimním očekáváním.... Interpretace relevantních ustanovení však musí odpovídat nejen výslovné dikci zákona, ale mimo jiné i jeho účelu, historii a systematické souvislosti.“

Obdobně je pak nezbytné posoudit i důvody možné obrany manžela povinného proti exekuci vedené na majetek ve společném jmění manželů pro individuální dluh povinného s ohledem na změnu úpravy § 267 odst. 2 OSŘ účinnou od 1. ledna 2014 a následně s nástupem § 262b OSŘ od 1. července 2015, který stanoví, že je-li výkonem rozhodnutí postižen majetek ve společném jmění manželů nebo majetek manžela povinného ve větším rozsahu, než připouští zvláštní právní předpis, nebo nelze-li ho výkonem rozhodnutí postihnout, může se manžel povinného domáhat v této části zastavení výkonu rozhodnutí.

Jak konstatoval např. Krajský soud v Praze, „bylo by nepřipustným výkladem dikce předmětné právní úpravy, že při neaplikovatelnosti § 732 OZ na dluhy vzniklé před 1. 1. 2014 by manžel povinného pozbyl ve svém důsledku jakékoliv obrany, která mu byla v době vzniku individuálního dluhu zákonnou úpravou garantována. Proto odvolací soud dospěl k závěru, že i nadále jsou aplikovatelné obecné důvody pro nepostižitelnost SJM, tak jak je vymezil § 267 odst. 2 OSŘ ve znění účinném do 31. 12. 2013.“

Podle § 267 OSŘ účinného do 31. prosince 2013 právo k majetku, které nepřipouští výkon rozhodnutí, lze uplatnit vůči oprávněnému návrhem na vyloučení majetku z výkonu rozhodnutí v řízení podle třetí části tohoto zákona (odst. 1). Dle zmíněného § 267 odst. 2 se obdobně postupuje, byl-li nařízeným výkonem rozhodnutí postižen majetek patřící do společného jmění manželů nebo který se považuje za sou-

část společného jmění manželů (§ 262a odst. 1), avšak vymáhaný závazek vznikl za trvání manželství jen jednomu z manželů při používání majetku, který:

- podle smlouvy o zúžení zákonem stanoveného rozsahu společného jmění manželů nebo podle smlouvy o vyhrazení vzniku společného jmění ke dni zániku manželství nepatřil do společného jmění manželů, a oprávněnému byl v době vzniku vymáhané pohledávky znám obsah smlouvy, nebo
- náležel výhradně povinnému proto, že jej nabyl před manželstvím, dědictvím, darem, za majetek náležející do jeho výlučného majetku nebo podle předpisů o restituci majetku, který měl ve vlastnictví před uzavřením manželství nebo který mu byl vydán jako právnímu nástupci původního vlastníka, anebo že slouží podle své povahy jen jeho osobní potřebě.

S ohledem na shora vymezené důvody jsou tak možnosti obrany manžela povinného proti postihu celého společného jmění manželů v exekuci vedené pro pohledávky vzniklé do 30. června 2015 dosti limitované. Vedle předmětného ustanovení § 267 odst. 2 OSŘ se manžel povinného může v takém případě bránit i návrhem na zastavení exekuce (výkonu rozhodnutí) dle § 268 OSŘ. Naplnění některého z tam uvedených obecných důvodů však nebude příliš časté. ●

JUDr. Luboš Nevrlka, Ph.D., advokát

Mališ Nevrlka Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

Mališ Nevrlka Legal

LAND BOUNDARIES
3,047 KM

COAL SULFUR COPPER NATURAL GAS
SILVER LEAD SALT AMBER ARABLE LAND

AREA
78,866 SQ. KM

ADMINISTRATIVE
DIVISIONS

MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
JIHOČESKÝ KRAJ VYSOČINA
OLOMOUCKÝ KRAJ ZLINSKÝ KRAJ
LIBERECKÝ KRAJ JIHOVÝŠKÝ KRAJ
KARLOVARSKÝ KRAJ KRALOVÉHRADSKÝ KRAJ
PLZEŇSKÝ KRAJ ÚSTECKÝ KRAJ PRAHA
STŘEDOCESKÝ KRAJ PARDUBICKÝ KRAJ

POPULATION
10.2 MILLION

PORTS
& TERMINALS

PRAHA
ÚSTÍ NAD
LABEM
DECIN

GEOGRAPHIC
COORDINATES
43 00 N 25 00 E

NATURAL
RESOURCES

HARD COAL GRAPHITE
SOFT COAL KAOLIN
TIMBER
CLAY

AGRICULTURE
PRODUCTS
WHEAT POULTRY
SUGAR BEETS
HOPS FRUIT PIGS
POTATOES

21

AIRPORTS

EXPORTS

MACHINERY & TRANSPORT EQUIPMENT

RAW MATERIALS

FUELS CHEMICALS

INDUSTRIES

METALLURGY MOTOR VEHICLES

MACHINERY & EQUIPMENT

GLASS ARMAMENTS

INTERNET
COUNTRY CODE

28 OCT
NATIONAL
HOLIDAY

.CZ

VÁŠ PARTNER NA PRÁVNÍM TRHU

- fúze a akvizice
- bankovníctví a finance
- projekty v energetice & infrastruktura
- nemovitosti
- sporná agenda
- pracovní právo
- ochrana osobních údajů a právní úprava IT

ALBANIA AUSTRIA BOSNIA & HERZEGOVINA BULGARIA CROATIA CZECH REPUBLIC
HUNGARY POLAND ROMANIA SERBIA SLOVAK REPUBLIC SLOVENIA UKRAINE

WOLF THEISS | Pobřežní 12, Praha 8 | praha@wolftheiss.com | www.wolftheiss.com

Praktické fungování představenstva a dozorčí rady ve společnosti s jediným akcionářem

Při pojmu „akciová společnost“ si velká část laické i odborné veřejnosti představí velkou korporaci s množstvím akcionářů a dynamickou akcionářskou strukturou. Z tohoto pohledu vychází také české právo, když upravuje akciovou společnost složitými a detailními pravidly fungování jejích orgánů navzájem i vůči akcionářům. V praxi českých akciových společností však bývá častým jevem, že mají pouze jediného akcionáře. Zákon o obchodních korporacích, který je klíčovým zákonem v oblasti práva společností, přitom této situaci věnuje pouze několik paragrafů. Orgány společnosti pak mohou stát před nelehkým úkolem, jak aplikovat složitá zákonná pravidla na zdánlivě jednoduchou strukturu s jediným akcionářem. Tento článek hodlá poukázat na možná řešení některých výkladových problémů.

Nekonání a nesvolávání valné hromady

Základním pravidlem fungování akciové společnosti s jediným akcionářem je, že valná hromada se nekoná. Toto jednoduché a logické pravidlo považuji za nezbytné zmínit především proto, že ho ani pozorný čtenář v zákoně o obchodních korporacích výslovně nenalezne. Zákon pouze velmi obecně uvádí, že působnost valné hromady vykonává jediný akcionář.

Protože se valná hromada ve společnosti s jediným akcionářem nekoná, předsta-

venstvo nemusí svolávat valnou hromadu a tudíž ani není potřeba uveřejňovat pozvánku na valnou hromadu. Jediný akcionář může přijmout rozhodnutí kdykoliv i bez součinnosti představenstva. Přesto však lze doporučit, aby představenstvo postupovalo analogicky s pravidly pro svolávání valné hromady a předložilo jedinému akcionáři seznam záležitostí, o kterých by měl jako jediný akcionář společnosti rozhodnout. Představenstvo jednající s péčí řádného hospodáře tak jediného akcionáře upozorní na nutnost projednání těchto bodů a zajistí tak, aby měl dostatek kvalitních podkladů pro jeho rozhodování. K jednotlivým záležitostem by

představenstvo mělo uvést návrh usnesení včetně jeho zdůvodnění (např. předložení návrhu na rozdělení zisku či schválení účetní závěrky), anebo alespoň vyjádření představenstva, pokud nepředkládá návrh usnesení (např. upozornění na končící funkční období členů dozorčí rady).

Představenstvo však podle mého názoru v každém případě musí návrh usnesení jedinému akcionáři předložit, pokud předložení návrhu valné hromadě požaduje zákon. Tak tomu je především u návrhů na schválení účetní závěrky a rozdělení zisku nebo úhrady ztráty.

Poskytování informací jedinému akcionáři

Jednou ze základních zásad v českém právu obchodních společností je zákaz diskriminace akcionářů. Projevem této zásady je i rovný přístup akcionářů k informacím. V situaci s jediným akcionářem pojmově nemůže dojít k diskriminaci ostatních akcionářů. Z toho důvodu se domnívám, že představenstvo i dozorčí rada mohou přímo jedinému akcionáři poskytovat informace, které si jediný akcionář vyžádá.

V tomto směru se uplatní zákonem určená pravidla pro poskytování informací na valné hromadě. Představenstvo tak může poskytnutí vysvětlení odmítnout, pokud by to mohlo společnosti nebo jí ovládaným osobám přivodit újmu, pokud jde o utajované informace, nebo pokud je požadovaná informace veřejně dostupná. Užší spolupráce společnosti a jediného akcionáře totiž nemůže vést k poškození zájmů společnosti.

Proces rozhodování jediného akcionáře

Proces přijímání rozhodnutí jediného akcionáře závisí na formě jediného akcionáře. Nejjednodušší případ představuje rozhodování jediného akcionáře – fyzické osoby, kdy sama fyzická osoba rozhoduje v působnosti valné hromady.

Složitější případy mohou nastat u rozhodování právnických osob. Rozhodnutí jediného akcionáře je právním jednáním a za jediného akcionáře ho musí přijmout osoby oprávněné jednat za jediného akcionáře v této věci, typicky členové statutárního orgánu.

V této souvislosti není bez zajímavosti zmínit, že zákon výslovně nepožaduje, aby bylo rozhodnutí jediného akcionáře písemné. Výjimku představují pouze případy, kdy je pro rozhodnutí vyžadována forma notářského zápisu. V jiných případech však může být rozhodnutí jediného akcionáře přijato i méně formálním způsobem, což může pochopitelně vést k řadě sporných situací. Z tohoto důvodu nelze než doporučit, aby stanovy vyžadovaly pro rozhodnutí jediného akcionáře písemnou formu.

Pokud je jediným akcionářem obec nebo kraj, vykonává působnost valné hromady rada obce resp. kraje. Na proces rozhodování rady se pak uplatní pravidla stanovená zákonem pro její jednání. Rozhodnutí obce nebo kraje v působnosti valné hromady by pak měl podepsat starosta resp. hejtman, protože se jedná o právní jednání samosprávného celku navenek.

Účast členů orgánů při rozhodování jediného akcionáře

Členové představenstva i členové dozorčí rady mají povinnost účastnit se valné hromady. Stejná povinnost by proto měla platit i vůči jedinému akcionáři. Termín rozhodování jediného akcionáře, jakož i okruh osob přizvaných k tomuto rozhodování, však určuje jediný akcionář a nikoliv představenstvo, jak je tomu u valné hromady. Představenstvo tak organizačně nemá v rukou proces rozhodování jediného akcionáře. Z toho důvodu se domnívám, že členové představenstva a dozorčí rady budou povinni účastnit se rozhodování jediného akcionáře, pouze pokud budou k tomuto jednání přizváni.

Doručování rozhodnutí jediného akcionáře

S ohledem na nekonání valné hromady se bude společnost o rozhodnutích jediného akcionáře dozvídat až následně, tj. po přijetí daného rozhodnutí. Po přijetí rozhodnutí jediného akcionáře musí tento akcionář seznámit společnost s obsahem tohoto rozhodnutí. I tato zdánlivě jednoduchá situace však může být spojena s určitými praktickými problémy.

Rozhodnutí jediného akcionáře vůči společnosti je účinné až v okamžiku, kdy rozhodnutí společnosti dojde. Za takový okamžik je přitom v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu třeba pokládat okamžik, kdy se rozhodnutí dostalo do sféry dispozice společnosti, resp. kdy se společnost mohla s tímto rozhodnutím seznámit. Okamžik účinnosti rozhodnutí vůči společnosti tak nastává již doručením rozhodnutí do datové schránky, anebo na podatelnu společnosti, bez ohledu na to, zda se zástupci společnosti s obsahem dokumentu seznámili.

Vůči třetím osobám je pak rozhodnutí jediného akcionáře účinné od okamžiku, kdy se o něm dozvěděly, anebo dozvědět mohly. Například v případě rozhodnutí o odvolání člena dozorčí rady je toto rozhodnutí vůči společnosti účinné až v okamžiku, kdy rozhodnutí společnosti dojde. Vůči odvolanému členovi dozorčí rady je však toto rozhodnutí účinné až v okamžiku, kdy se o něm dozvěděl či se mohl dozvědět. Pro odstranění veškerých pochybností a z důvodu minimalizace praktických rizik lze doporučit, aby společnost ihned prokazatelným způsobem informovala dotčené osoby o obsahu rozhodnutí jediného akcionáře.

Rozhodný den

Samostatně převoditelná práva spojená s akciemi či zaknihovanými akciemi může vůči společnosti uplatňovat pouze osoba, která je tato práva oprávněna vykonávat k určitému dni, který je stanoven zákonem, stanovami nebo rozhodnutím valné hromady. Tento den je tzv. rozhodným dnem k výkonu akcionářských práv. Rozhodný den se uplatní zejména ve vztahu k:

- účasti na valné hromadě, kdy stanoví den, ke kterému musí být osoba akcionářem společnosti s emitovanými zaknihovanými akciemi, aby se mohla účastnit valné hromady (podle zákonné úpravy je to sedmý den před konáním valné hromady společnosti); a
- uplatnění práva na podíl na zisku, kdy stanoví den, ke kterému musí být osoba akcionářem společnosti, aby jí vzniklo právo na dividendu (podle zákonné úpravy je to stejný den jako rozhodný den k účasti na valné hromadě).

Není jednoznačné, jakým způsobem se uplatní rozhodný den ve vztahu ke společnosti, která má jediného akcionáře. Zákon výslovně nepředpokládá vyloučení aplikace rozhodného dne u společnosti s jediným akcionářem. Ačkoliv by logickým výkladem podle mého názoru bylo možné dovodit, že v případě nekonání valné hromady se rozhodný den k účasti na valné hromadě neurčuje, je nutné stanovit najisto rozhodný den k uplatnění práva na podíl na zisku; ten však odkazuje na stanovení rozhodného dne k účasti na valné hromadě.

Zákon umožňuje, aby stanovy společnosti upravily rozhodný den odlišně od zákonných pravidel. Z důvodu odstranění výkladových problémů ohledně aplikace rozhodného dne a rovněž za účelem dosažení právní jistoty doporučuji ve stanovách společnosti podrobněji upravit pravidla týkající se rozhodného dne. Za účelem sjednocení právního a faktického stavu lze doporučit, aby rozhodný den k účasti na valné hromadě a zejména rozhodný den k uplatnění práva na podíl na zisku byl den, kdy jediný akcionář učiní příslušné rozhodnutí při výkonu působnosti valné hromady. Tato pravidla by se podle stanov uplatnila v případě, kdy má společnost jediného akcionáře. Toto řešení je praktické zejména v rámci procesu akvizice společnosti, kdy často v průběhu několika dnů dochází ke změnám akcionářské struktury a výplatě dividend. V těchto případech je pochopitelně nezbytné jednoznačně určit, které osobě dividenda náleží.

Vypracovávání výročních dokumentů

Vlastnictví všech akcií jedinou osobou přináší změny pro představenstvo a dozorčí radu také, pokud jde o vypracovávání tzv. výročních dokumentů.

Již výše jsem uvedl, že představenstvo nemusí vypracovávat pozvánku na tzv. výroční valnou hromadu, která rozhodne o schválení účetní závěrky a rozdělení zisku. To však nezbavuje představenstvo povinnosti vypracovat příslušné návrhy usnesení a předat je jedinému akcionáři.

Domnívám se, že představenstvo společnosti s jediným akcionářem dále není povinnou uveřejňovat na internetových stránkách účetní závěrku (resp. vybrané údaje z ní), jak ukládá zákon. Účel tohoto ustanovení představenstvo splní předáním účetní závěrky jedinému akcionáři. Tento závěr pochopitelně opět nijak nezasahuje do jiných publikačních povinností představenstva, tj. zejména povinnosti uveřejnit účetní závěrku či výroční zprávu ve sbírce listin obchodního rejstříku.

Také dozorčí radě se částečně uleví. Pokud má společnost jediného akcionáře,

nevyžaduje se, aby dozorčí rada přezkoumávala zprávu o vztazích, pokud je její ovládající osobou jediný akcionář. Ostatní povinnosti dozorčí rady zůstávají nedotčeny.

Komunikace s jediným akcionářem

Z praktického hlediska je pro orgány společnosti důležité vědět, jakým způsobem mají komunikovat s jediným akcionářem. V tomto směru by základní parametry komunikace měly upravit stanovy společnosti. Stanovy by tak především mohly vyplnit zákonné mezery a upravit způsob, formu a lhůty k zasílání podkladů jedinému akcionáři, jakož i způsob a formu zasílání rozhodnutí jediného akcionáře společnosti.

Podrobnější pravidla pak mohou upravovat jednací řády představenstva a dozorčí rady, není to však nezbytné.

V případě, že je jediným akcionářem společnosti územní samosprávný celek, mohou se orgány společnosti neformálně řídit i jednacím řádem rady či zastupitelstva, pokud nejsou v rozporu se stanovami nebo dokonce s právními předpisy. Tyto jednací řády totiž upravují formální požadavky na předkládání materiálů orgánům územně samosprávného celku, přičemž často upravují i pravidla pro přijímání rozhodnutí v působnosti valné hromady.

Úprava stanov

Jak je vidět z výše podaného výkladu, korporátní struktura s jediným akcionářem je zdánlivě jednoduchá, avšak je spojena s mnoha výkladovými potížemi. Za účelem jejich odstranění je proto určitě vhodné, aby stanovy obsahovaly jasná pravidla pro rozhodování jediného akcionáře. Účelem těchto pravidel není omezit jediného akcionáře (ten může ostatně stanovy kdykoliv svým rozhodnutím ve formě notářského zápisu změnit), ale předejít sporným situacím a právním nejasnostem při postupu jediného akcionáře nebo orgánů společnosti.

Závěrem

Jak vyplývá z výše uvedeného textu, vlastnictví všech akcií jediným akcioná-

řem přináší možnost nastavit jednodušší a flexibilnější pravidla pro fungování orgánů společnosti. Za tím účelem by mělo dojít ke změně stanov společnosti, které by tato pravidla zakotvily nad rámec zákonné úpravy. ●

Mgr. Michal Pálinský

ŘANDA HAVEL LEGAL

advokátní kancelář s.r.o.

ŘANDA HAVEL ■ LEGAL

NEDELKA KUBÁČ ADVOKÁTI

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž
energetika
veřejné zakázky
compliance

Praha Bratislava

www.nklegal.eu

Velká novela insolvenčního zákona 2017 – první dojmy

Velká novela insolvenčního zákona je v účinnosti již třetí měsíc. Jaké jsou první dojmy, které zanechala v advokátech, insolvenčních správcích, soudcích, dlužnících a dalších aktérech insolvenčních procesů? Dovolte mi podělit se s Vámi o naše čerstvé zkušenosti.

Předkladatelem novely insolvenčního zákona, která vstoupila v účinnost dne 1. 7. 2017 v podobě zákona č. 64/2017 Sb., kterým se mění insolvenční zákon a některé další zákony, bylo Ministerstvo spravedlnosti. Původně plánovaný termín účinnosti (1. 9. 2016) se v rámci legislativního procesu nakonec zpozdil vzhledem k nutnosti přepracovávání předlohy. Mezi hlavní

záměry předkladatele patřilo mimo jiné následující: změna systému přidělování insolvenčních věcí v oblasti oddlužení, posílení dohledu nad výkonem funkce insolvenčního správce, zvýšení transparentnosti insolvenčního řízení, omezení administrativních úkonů insolvenčních soudů a posílení doručování dokumentů do datových schránek, regulace subjektů poskytujících služby související s institutem oddlužení a intenzivnější ochrana

před šikanózními insolvenčními návrhy. Předkladatel rovněž avizoval soulad novely s Programovým prohlášením Vlády České republiky z února 2014, v němž vláda vyhlásila „nesmlouvavý boj proti zneužívání exekucí a neférovým insolvencím“[1].

Do jaké míry se tyto cíle podaří naplnit, to ukáže čas až v delším horizontu. Z pohledu praktických uživatelů insolvenční legislativy si však pojďme shrnout nejdůležitější oblasti změn, na které již nyní musíme promptně reagovat. Jedná se zejména o následující:

- posuzování platební neschopnosti dlužníka (§§ 3, 131 IZ) – zde novela přináší zcela nový institut tzv. negativní domněnky úpadku;

- místní příslušnost soudu (§ 7b IZ) – změna se hlásí k inspiraci evropským insolvenčním nařízením (mimořádně rovněž přepracovaným)[2] a jeho trendu bránit mezinárodnímu forum shopping, avšak toto řešení je poněkud klopotně přeneseno do čistě vnitrostátního prostředí jediné jurisdikce, kde je principiálně nemožné hledat forum jiného práva či právního zacházení;

- změny v přihlašování a postupování pohledávek (§ 18, 19, 177 IZ) – zavádí se povinnost některých věřitelů v určitých definovaných situacích identifikovat svého skutečného majitele; a to při zohlednění rovněž novelizované procedury tuzemského AML zákona[3];

- změny v ustanovování insolvenčního správce (§ 25, 29, 34 IZ);

- změny v úpravě hlasovacích práv věřitelů (§ 51, 52, 53, 189 IZ) – v této oblasti dochází k zásadnímu obratu o 180 stupňů, přičemž se od roku 2008 jedná již o třetí verzi normativní úpravy, vracející se doktrinálně kruhem ke svému počátku;

- posílení elektronizace insolvenčního řízení (§ 80a, 222, 302, 364 IZ) – logický vývoj vzhledem k progresi technologií;

- posílení ochrany před šikanozními insolvenčními návrhy (§ 100a, 101, 105, 108, 128a, 177, 182a IZ) – zajímavá myšlenka nezveřejňování potenciálně šikanozního insolvenčního návrhu, který v případě svého odmítnutí nebude publikován a nezpůsobí tak ani po krátký časový okamžik reputační škody na pověsti napadeného (ne)dlužníka;

- možnost uplatnění zajištění u podmíněných a budoucích pohledávek (§ 109, 166 IZ) – uzákonění stávajícího judikatorního přístupu ve prospěch zajištěných, zejména bankovních věřitelů;

- možnost zpeněžení majetku exekutorem (§ 289a IZ) – po určitou dobu tolerovaná, avšak judikatorně nakonec formálně odmítnutá možnost jinak vcelku věcně logického zapojení exekutorů do agendy zpeněžování majetku v insolvenční;

- komplexní změny v oddlužení (§ 389 a násl. IZ) – radikální řez měnící zaběhané pořádky a obracející řadu základních pilířů oddlužení naruby za účelem zjednodušení celého procesu a zejména odběhnutí insolvenčních soudů od jednoduché agendy, což jim do budoucna umožní věnovat se plně agendám kompli-

kovanějším, kterými jsou korporátní konkursy a reorganizace.

Ze všech shora uvedených oblastí bych se dnes chtěl krátce věnovat dvěma, jmenovitě posouzení platební neschopnosti dlužníka a změnám v úpravě hlasovacích práv věřitelů. V rámci posuzování platební schopnosti dlužníka přibyla novelou k tzv. pozitivní domněnce úpadku (§ 3 odst. 2 IZ) i nová tzv. negativní domněnka úpadku (§ 3 odst. 3 IZ). Novela pro ni užívá legislativní zkratku „mezera krytí“ a jedná se o institut, který byl legislativně zpracován na půdě Centra restrukturalizace a insolvence Harryho Pollaka při Vysoké škole ekonomické na základě inspirace německou právní úpravou známou jako „die Liquiditätssücke“.

Nové ustanovení zakládá vyvratitelnou domněnku neexistence úpadku v podobě platební neschopnosti v případě, že rozdíl mezi výší dlužnických splatných peněžitých závazků a výší jeho disponibilních prostředků představuje méně než desítku výše jeho splatných peněžitých závazků anebo pokud mezera krytí požadovaným způsobem výhledově klesne. Zákon tak nově přimhouří oko v případech, kdy dlužník sice prokazatelně není schopen okamžitou likviditou pokrýt všechny své splatné závazky (není tedy v absolutním slova smyslu zcela platebně schopný), ale je schopen je pokrýt nejméně v rozsahu 90 %, popř. se na tuto hladinu urychleně dostat. K prokázání požadované mezery krytí a tím k založení domněnky neexistence úpadku v podobě platební neschopnosti jsou zaváděny nové typy výkazů – výkaz stavu likvidity a výhled vývoje likvidity. Oba výkazy co do obsahu a způsobu jejich vyhotovení upravuje prováděcí předpis[4].

Osobami oprávněnými k sestavení těchto výkazů jsou auditor, znalec s oprávněním pro obor Ekonomika, odvětví Účetní evidence nebo osoba, která se zabývá ekonomickým poradenstvím v oblasti insolvenční a restrukturalizací (opět prostřednictvím auditora nebo znalce). Za zmínku stojí, že uvedené výkazy nepracují pouze s hodnocením likvidity dlužníka, ale rovněž s jeho závazky, když je dokonce možné, aby byly vyloučeny pohledávky věřitelů, vůči kterým má dlužník k zaplacení způsobilé pohledávky a aby byly

vyloučeny také pohledávky věřitelů, které jsou sporné, pokud dlužník existenci takových pohledávek věrohodně popírá. Tato možnost jistě otevře prostor pro kreativitu některých dlužníků. Na straně aktiv je zase možné počítat dokonce i s nevyčerpanými kontokorentními úvěry. Pokud budou chtít dlužníci využít tohoto nového benefitu, budou muset být schopni předložit uvedené výkazy velmi rychle, nejpozději do 14 dní od zveřejnění vyhlášky o zahájení insolvenčního řízení (§ 131 odst. 2 IZ). Takto krátká lhůta favorizuje připravené. Jelikož se jedná podle dosavadních náhledů teorie o vyvratitelnou domněnku, bude ji možné ze strany věřitelů vyvrátit za užití standardních důkazních prostředků. Nabízí se znalecký posudek, ale je zřejmé, že věřitelé budou v informační nevýhodě, protože pravděpodobně nebudou mít přístup k účetním datům dlužníka (což je informační zdroj, se kterým pracují shora uvedené výkazy, jejichž závěry je možné vyvrátit).

Co se týče změn v pravidlech hlasování věřitelů, je dlužno podotknout, že se jedná o změny skutečně radikální, které znamenají od roku 2008 již druhé otočení kormidla o 180 stupňů. Mám na mysli především hlasování ve vlastní věci a hlasování koncernových a blízkých osob, tedy dvě spojené nádoby. V první fázi svého doposud krátkého života insolvenční zákon hlasování věřitelů ve vlastní věci obecně zakazoval. Po šesti letech této praxe, ve které jsme zákon aplikovali, přišla v roce 2014 celkem dvacátá první, tzv. revizní novela insolvenčního zákona, přinášející první obrat. Obecně zákaz výkonu hlasovacích práv věřitelů ve vlastní věci zůstal, ovšem byla výslovně zakotvena možnost hlasování koncernových a blízkých osob dlužníka. To v praxi přineslo možnost koncernových členů navrhnout, podporovat a úspěšně dotáhnout do konce záchranu svého upadlého koncernového příbuzného formou reorganizace. Důkazy o tom je možno najít v insolvenčním rejstříku v konkrétních řízeních. Po třech letech účinnosti těchto nových a prosanačních pravidel přichází nyní opět zákaz (§ 53 IZ) hlasování pro koncernové a blízké osoby dlužníka jak na schůzi věřitelů, tak mimo ni, s výjimkou hlasování o věřitelském reorganizačním plánu (v praxi naprostá rarita). Novela dále přináší novou definici pojmu vlastní věc. Půjde o věc, již se věřitel

přímo účastní či již má být stranou. Novela vymezuje takové konkrétní situace. Definice však vyznívá poměrně obecně, až vágně a její výkladové obtíže jsou pravděpodobně na obzoru. Úkol identifikovat potenciální střet zájmů u věřitelů a jejich případnou koncernovou či blízkou povahu vůči dlužníkovi je kladen (logicky) na bedra insolvenčního správce (§ 189 IZ), úkol posouzení a rozhodnutí o existenci takového střetu zájmů je pak kladen (logicky) na bedra insolvenčního soudu. Propojení lze mimo jiné vysledovat z údajů o skutečném majiteli věřitele ve smyslu tuzemského AML zákona.[5] Novela dále zavádí pro některé věřitele povinnost doložení svého skutečného majitele ve smyslu zákoně AML procedury spolu s přihláškou pohledávky (§ 177 IZ), nebo při postoupení pohledávky (§ 18 a 19 IZ).

Předkladatel novely se v rámci důvodové zprávy hlásí k názoru, že se koncernovní věřitelé při svém hlasování v insolvenčním řízení nacházejí v závažném střetu zájmů, neboť neprosazují na schůzi věřitelů zájem svůj jakožto věřitele na uspokojení pohledávky v co možná nejvyšším rozsahu, ale spíše hájí zájem samotného dlužníka, který se chce vypořádat s ostatními věřiteli co možná nejlevněji. Tento pohled, kdy koncernový věřitel je automaticky nahlížen jako suspektní nepoctivý věřitel, je velmi přísný a dosti negativistický. Evropským trendem je naopak všemožná podpora sanačního řešení úpadku. Naše úprava jde nyní po novele opačným směrem. Evropský trend je přitom více nadhledový a na řešení korporátního úpadku pohlíží nikoliv pouze prizmatem výše uspokojení předinsolvenčních pohledávek (která mimochodem v evropském průměru dosahuje pouze jednotek procentních bodů u nezajištěných věřitelů a naše statistika se v tomto evropské nevymyká, když je velmi podobná např. statistice německé), ale zohledňuje i z národohospodářského hlediska důležité funkcionality jako jsou zachování zaměstnanosti, záchrana a přežití existující korporace jako ekonomické jednotky, zachování dodavatelsko odběratelských vztahů apod. Je třeba zdůraznit, že z praktické zkušenosti s věřiteli korporátních dlužníků vyplývá, že zhusta preferují minimální uspokojení svých předinsolvenčních pohledávek za cenu zachování existence dlužníka, resp. jeho běžícího

podniku; a to z důvodů zachování již existujících dodavatelsko odběratelských vztahů, zachování trhu, tj. jejich businessu. Příkladem může být třeba reorganizace Pilsen Steel, a.s., kdy věřitelé masivně podporovali úspěšnou reorganizaci, byť uspokojení jejich nezajištěných pohledávek činilo pouze 0,1 %, avšak zůstala jim možnost i nadále dodávat a obchodovat (budoucí zakázky).

Z praxe jednoznačně plyne, že jsou to velmi často právě koncernovní věřitelé, kteří podporují dlužníka v jeho sanačním řešení úpadku (reorganizace). Jejich úmysly jsou v takových případech obvykle čisté. Jedná se často o eliminaci reputačního rizika. Konkurs a následný zánik koncernového člena dopadá negativně na pověst celého koncernu. U nadnárodních firem navíc v rámci jejich compliance pravidel neznamena reorganizace obchodního partnera kategorický zákaz další spolupráce, ale konkurs toto naopak znamená. Již dosavadní právní úprava obsahovala dostatek kontrolních mechanismů k zabránění excesům a sklouznutí k prosazení nepoctivého záměru (kontrola ze strany soudu, insolvenčního správce, věřitelského výboru, či státního zastupitelství). Obrat ke striktnímu zákazu angažovanosti koncernových věřitelů v insolvenčním řízení znamená kapitulaci státu ve věci jeho vlastních kontrolních mechanismů a takový přístup je dle mého názoru zbytečně defetistický a pohříchu ke škodě věci. ●

.....
Adam Sigmund, advokát, partner
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Poznámky:

- [1] Důvodová zpráva k zákonu č. 64/2017 Sb., změna insolvenčního zákona a dalších zákonů. Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (přepřracované znění), které k 26. 6. 2017 ruší a nahrazuje Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. 5. 2000 o úpadkovém řízení.
- [2] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/848 ze dne 20. května 2015 o insolvenčním řízení (přepřracované znění), které k 26. 6. 2017 ruší a nahrazuje Nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 ze dne 29. května 2000 o úpadkovém řízení.
- [3] Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.
- [4] Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 190/2017 Sb. k provedení § 3 odst. 3 insolvenčního zákona (vyhláška o platební neschopnosti podnikatele).
- [5] Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů.

NEW SEASON OUTERWEAR.

EST 1898

T·M·LEWIN
LONDON

Hromadné žaloby v českém právu

Cílem tohoto příspěvku je stručně pojednat o některých prvcích kolektivního řízení, které již český právní řád obsahuje, a přiblížit čtenářům věcný záměr zákona o hromadných žalobách představený v září tohoto roku Ministerstvem spravedlnosti. Pojem „hromadné žaloby“ si laická veřejnost obvykle spojuje se Spojenými státy americkými a monstrózními soudními procesy vedenými proti nadnárodním korporacím, které znají z knih či filmů. Je pravda, že kolektivní řízení je typické pro anglo-americké právní prostředí, kde má již delší tradici.

Hromadné žaloby však už nejsou doménou výlučně oblasti common law, neboť postupnou společenskou změnou se tento institut začal prosazovat také v kontinentální Evropě, a to především ve spojitosti s vymáháním práv spotřebitelů. Potřeba zavedení kolektivního řízení zejména ve věcech spotřebitelských je již dlouhodobě diskutována také na úrovni Evropské unie. [1] Nevyhnutelnou reakcí je přijímání nových právních předpisů či novelizace současných za účelem zavedení kolektivního procesu v mnoha členských státech Evropské unie. Zmínit lze například Polsko, Švédsko, Belgie, Rakousko, Norsko ad.

Současná právní úprava hromadných žalob v České republice

Ačkoliv si to pravděpodobně velká část veřejnosti neuvědomuje, také v českém právu se objevují prvky kolektivního řízení. V současné době však v českém právním řádu nemáme komplexní právní úpravu hromadných žalob a ustanovení, která se kolektivním řízením zabývají, nejsou považována za dostatečná a jsou často kritizována. [2] V souvislosti s vymáháním spotřebitelských práv se konkrétně jedná o § 83 a § 159a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „občanský soudní řád“) a § 25 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“).

Uvedená ustanovení občanského soudního řádu upravují překážku věci rozhodnuté (res judicata) a překážku litispendence (lis pendens). Co se týče překážky litispendence, obecně platí pravidlo, že zahájení řízení brání tomu, aby o téže věci probíhalo u soudu jiné řízení. Zdůrazněme ale, že překážka existuje pouze pro tutéž věc, tj. stejní účastníci, stejné nároky. Odstavce druhý § 83 občanského soudního řádu však toto obecné pravidlo pro určitá řízení modifikuje, a to tak, že zahájení těchto řízení „brání též tomu, aby proti témuž žalovanému probíhalo u soudu další řízení o žalobách jiných žalobců požadujících z téhož jednání nebo stavu stejné nároky“. Jedná se například o řízení o zdržení se protiprávního jednání nebo o odstranění závadného stavu ve věcech ochrany práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním [3] a o zdržení se protiprávního jednání ve věcech ochrany práv spotřebitelů. [4]

Na výše zmíněné ustanovení o překážce litispendence se pak odkazuje § 159a občanského soudního řádu, a to co do určení řízení, kterých se předmětná modifikace obecného pravidla týká. Obecně lze říci, že výrok pravomocného rozsudku je závazný pouze pro účastníky řízení, ve kterém byl rozsudek vydán, a pro všechny orgány. V rámci řízení, která byla zmíněna výše v souvislosti s rozšířením překážky litispendence, je však výrok pravomocného rozsudku „závazný nejen pro účastníky řízení, ale i pro další osoby oprávněné proti žalovanému pro tytéž nároky z téhož jednání nebo stavu“. Důsledkem je, že po-

kud bylo o takových nárocích již rozhodnuto, nemohou být tytéž nároky dalších osob projednávány znovu.

Současná právní úprava kolektivního řízení v českém právním řádu je nedostatečná a ustanovení o res judicata a lis pendens jsou považována za problematická, jelikož neobsahují žádné prostředky k zajištění ochrany třetích osob ani žádná zvláštní procesní pravidla, která jsou typická pro kolektivní řízení jako zvláštní právní institut. [5] Uvedme například, že současná podoba občanského soudního řádu neřeší v této souvislosti práva potenciálních dalších žalobců v rámci řízení. Taktéž není řešeno uveřejňování informací o probíhajícím řízení, aby byli potenciální žalobci o zahájení řízení informováni. Někteří autoři dokonce polemizují o ústavnosti těchto ustanovení. [6]

Dalším prvkem kolektivního řízení v českém právním řádu je § 25 zákona o ochraně spotřebitele, jenž upravuje oprávnění určitých subjektů podat negatorní žalobu, tzv. reprezentativní žalobu. [7] Návrh přitom mohou podat a účastníkem řízení být sdružení nebo profesní organizace, jež mají oprávněný zájem na ochraně spotřebitele, nebo subjekt uvedený v seznamu osob oprávněných k podání žalob na zdržení se protiprávního jednání v oblasti ochrany práv spotřebitelů, který je veden Komisí Evropské unie a je zveřejňován v Úředním věstníku Evropské unie. [8] I v tomto případě se tedy jedná o řízení o návrzích na zdržení se protiprávního jednání, nikoliv o žalobách o náhradu škody.

dy. Dle vyjádření spotřebitelských organizací nebylo toto oprávnění využíváno často.[9] Mezi důvody je uvedena například délka soudního řízení, kdy žaloby naopak velmi často směřují proti krátkodobé činnosti (např. předváděcí akce) a žaloba tak ztrácí smysl.[10] Dále spotřebitelské organizace spatřují problém ve formulaci zdravotovacího petitu, kdy žalovaný v průběhu řízení svou činnost modifikuje a ta již následně petitu neodpovídá.[11] Obdobně mohou právnické osoby oprávněné hájit zájmy soutěžitelů nebo zákazníků uplatnit práva dle § 2989 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, v případě nekalé soutěže. Také v tomto případě se jedná o uplatnění práva, aby se rušitel zdržel protiprávního jednání (nekalé soutěže), nebo aby odstranil závadný stav.

Za nevýhodu výše uvedeného lze považovat také skutečnost, že tyto prvky kolektivního řízení se týkají pouze negatorních žalob, nikoliv žalob na plnění či určení.[12] Nelze je tudíž využít například pro uplatnění nároků na náhradu škody.

Věcný záměr zákona o hromadných žalobách

Diskuse na úrovni Evropské unie, nové právní úpravy evropských států a v neposlední řadě též kritika současné právní úpravy nepochybně vedla k tomu, že Ministerstvo spravedlnosti v září tohoto roku předložilo věcný záměr zákona o hromadných žalobách (dále jen „Věcný záměr“). Z Věcného záměru vyplývá, že právní úprava kolektivního řízení by měla být obsažena v samostatném právním předpise, nejednalo by se tudíž o pouhou novelizaci současných procesních kodexů.[13]

Věcný záměr pojímá hromadnou žalobu jako žalobu obecnou. Hromadnou žalobu tedy bude možné podat ve všech oblastech až na určité výjimky. Vyloučeny budou žaloby týkající se veřejných subjektivních práv a také nebude možné použít hromadnou žalobu ve věcech, které se projednávají podle zásad nesporného řízení.[14]

Možnost podání hromadné žaloby nebude omezena ani co se týče možných nároků uplatnitelných prostřednictvím žaloby. Bude možné podat žalobu na plnění, žalobu určovací a také žalobu na zdrže-

ní se protiprávního jednání či odstranění protiprávního stavu.[15]

Jednou z nejzásadnějších otázek, určujících koncepci kolektivního řízení, je, zda bude zvolen režim opt-in či opt-out. Režim opt-in spočívá v tom, že výsledek kolektivního řízení bude závazný pouze pro ty, kteří výslovně projeví vůli se do sporu přihlásit. Režim opt-out je pak založen na opačném principu, neboť pokud někdo nechce, aby byl jeho nárok projednán v kolektivním řízení, musí projeviti vůli z řízení vystoupit. Věcný záměr uvádí, že zákon o hromadných žalobách by měl být postaven na kombinaci obou režimů, avšak primárním by byl režim opt-out. Soudu by však bylo umožněno, aby v určitých případech přistoupil k režimu opt-in, nebude-li režim opt-out vhodný. Přestože režim opt-in může být považován za bližší našemu právnímu prostředí, Ministerstvo spravedlnosti odůvodňuje přiklonění se k opt-out režimu tím, že pro mnohé oblasti se nejvíce režim opt-in jako efektivní, neboť vyžaduje aktivitu potenciálních žalobců.[16] Jejich nezáměrem a pasivitou, co se týče řešení sporů týkajících se malých nároků, je však právě jedním z hlavních důvodů, proč by se mělo k zavedení hromadných žalob přistoupit.[17] Na druhou stranu vzbuzuje režim opt-out jisté kontroverze vzhledem k právu na spravedlivý proces, když se řízení týká i subjektů, které neprojevily vůli k řízení se připojit a o řízení se teoreticky nemusely ani dozvědět.[18]

Nová právní úprava by měla dle Věcného záměru zahrnovat také zvláštní fázi řízení, tzv. certifikaci, ve které bude posouzeno splnění procesních podmínek pro kolektivní řízení a zda nejde o zneužívající návrh.[19] V zákoně by měla být řešena také otázka uveřejňování informací o kolektivním řízení.

Shrnutí

Ať už s koncepcí hromadných žalob souhlasíme, či nikoliv, lze předpokládat, že dříve či později budou zakotveny také v českém právu. Prvky kolektivního řízení zná české právo již nyní, současný stav však není vyhovující a dostatečný. Lze tedy přivítat možnost doplnění současné právní úpravy či její nahrazení úpravou novou. V tuto chvíli bude zásadní nepodcenit přípravu nové právní úpravy, neboť dané nebude jen drobnou, kosmetickou

změnou, ale poměrně zásadní modifikací českého procesního práva. ●

Mgr. Helena Skalská, advokátka
BRODEC & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

- [1] Zmínit lze například: Komise EU. (2008). Zelená kniha o kolektivním odškodnění spotřebitelů, či Towards a Coherent European Approach to Collective Redress. (2011).
- [2] Winterová, A. Hromadné žaloby (procesualistický pohled). Bulletin advokacie, 2008, č. 10, s. 21 a násl., a Balarin, J. – Tichý, L. (22. 3. 2013). Kolektivní ochrana procesních práv v ČR: sen či skutečnost? (Návrh právní úpravy a jeho odůvodnění.) Dostupné z URL: <http://www.bulletin-advokacie.cz/kolektivni-ochrana-procesnich-prav-v-cr-sen-ci-skutecnost-navrh-pravni-upravy-a-jeho-oduvodneni> [přístup dne 6. 11. 2017].
- [3] Ustanovení § 83 odst. 2 písm. a) občanského soudního řádu.
- [4] Ustanovení § 83 odst. 2 písm. b) občanského soudního řádu.
- [5] Winterová, A. op. cit. (pozn. 2).
- [6] Balarin, J. – Tichý, L. op. cit. (pozn. 2).
- [7] Povinnost tzv. reprezentativní žaloby ve smyslu § 25 zákona o ochraně spotřebitele pro negatorní nároky vyplývá ze směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/22/ES ze dne 23. dubna 2009 o žalobách na zdržení se jednání v oblasti ochrany zájmů spotřebitelů.
- [8] Ustanovení § 25 odst. 2 a 3 zákona o ochraně spotřebitele.
- [9] Ministerstvo spravedlnosti. Konzultace se spotřebitelskými organizacemi – shrnutí odpovědí a návrhů na zlepšení, příloha k věcnému záměru zákona o hromadných žalobách, s. 15.
- [10] Tamtéž.
- [11] Tamtéž.
- [12] Srov. Ministerstvo spravedlnosti. Konzultace se spotřebitelskými organizacemi – shrnutí odpovědí a návrhů na zlepšení, příloha k věcnému záměru zákona o hromadných žalobách, s. 17.
- [13] Ministerstvo spravedlnosti. Věcný záměr zákona o hromadných žalobách, s. 28.
- [14] Tamtéž, s. 29.
- [15] Tamtéž.
- [16] Ministerstvo spravedlnosti. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadu regulace (RIA), Věcný záměr zákona o hromadných žalobách, s. 79. Srov. Balarin, J. – Tichý, L., op. cit. (pozn. 2).
- [17] Ministerstvo spravedlnosti. Věcný záměr zákona o hromadných žalobách, s. 4 a násl.
- [18] Balarin, J. – Tichý, L., op. cit. (pozn. 2).
- [19] Tamtéž, s. 30.

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovníctví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.

Právní služby poskytujeme
v českém, slovenském,
anglickém, německém,
francouzském a španělském jazyce.

Vybrané otázky v oblasti střetu zájmů při zadávání veřejných zakázek

Platná právní úprava oblasti veřejných zakázek obsažená v zákoně č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZZVZ“), zavádí v rámci ustanovení § 44 nový pojem, resp. institut „střet zájmů“. Obsah tohoto ustanovení zohledňuje relevantní evropskou úpravu, konkrétně se jedná o transpozici článku 24 zadávací směrnice (dále jen „zadávací směrnice“).[1] Článek 24 zadávací směrnice požaduje po národních legislativách, aby (cit.) „...veřejní zadavatelé přijali vhodná opatření k účinné prevenci, odhalování a nápravě střetu zájmů, ke kterému dochází v průběhu zadávacího řízení a zamezili tak narušení hospodářské soutěže a zajistili rovné zacházení se všemi hospodářskými subjekty“.

Úprava střetu zájmů v rámci ustanovení § 44 ZZVZ tudíž po vzoru zadávací směrnice ukládá zadavateli povinnost postupovat vždy (v průběhu celého zadávacího řízení) způsobem, aby ke střetu zájmů vůbec nedocházelo, resp. přijmout opatření k nápravě v případech, kdy ke střetu zájmů již došlo. Předmětné ustanovení dále výslovně stanoví povinnost zadavatelů vyžádat si od všech členů hodnotící (případně i jiné) komise, přizvaných odborníků a osob zastupujících zadavatele, písemné čestné prohlášení o tom, že tyto osoby nejsou ve střetu zájmů.

Na rozdíl od předchozí právní úpravy dle zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakáz-

kách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZ“), která otázky případného střetu zájmu řešila prostřednictvím institutu nepodjatosti, ZZVZ nyní upravuje oblast konfliktu zájmů přímou legální definicí pojmu střetu zájmů (viz níže) obsaženou v § 44 odst. 2 ZZVZ.

Aktuální úprava střetu zájmů obsažená v ZZVZ má současně univerzální charakter – povinnost zadavatele postupovat tak, aby nedocházelo ke střetu zájmů, se vztahuje na všechny druhy zadávacích řízení a uplatní se po celou dobu trvání zadávacího řízení. Zadavatel má přitom povinnost zajistit, aby všechny osoby podílející se na zadávacím řízení (resp. s potenciálním vlivem na zadávací řízení) byly prosty střetu zájmů, tj. nikoli pouze osoby dle § 42 a 43 ZZVZ (tj. členové komise, přizvaní odborníci a poradci či zástupci zadavatele), k nimž je třeba vyžádat si písemné čestné prohlášení o tom, že nejsou ve střetu zájmů.

K předpokladům vzniku střetu zájmů

Dle § 44 odst. 2 ZZVZ se za střet zájmů považují situace (vyskytující se v průběhu jakékoli fáze zadávacího řízení), kdy zájmy osob, jež:

- a) se podílejí na průběhu zadávacího řízení, nebo
- b) mají nebo by mohly mít vliv na výsledek zadávacího řízení,

ohrožují jejich nestrannost nebo nezávislost v souvislosti se zadávacím řízením. Přičemž zájemem shora uvedených osob se dle ustanovení § 44 odst. 3 ZZVZ rozumí zájem získat osobní výhodu nebo snížit majetkový nebo jiný prospěch zadavatele.

Okruh osob, na něž míří právní úprava střetu zájmů dle ZZVZ, je značně široký. Pod skupinu osob podílejících se na průběhu zadávacího řízení a osob, které mají nebo by mohly mít vliv na jeho výsledek, lze podřadit jakoukoli osobu, která svým jednáním zasáhne/přispěje k procesu, podobě a výsledku zadávacího řízení v jakékoli jeho etapě. Může se tedy jednat o autority kvalifikační či zadávací dokumentace, osoby podílející se na posouzení splnění kvalifikace nebo provádějící posouzení a hodnocení nabídek (ať už zadavatel ustanovil komisi, či nikoli), osoby podíle-

jící se na snížení počtu účastníků zadávacího řízení (resp. předběžných nabídek nebo navrhovaných řešení), přizvané poradce, ale například i kontaktní osoby zadavatele nebo osoby zajišťující prohlídku místa plnění, či další administrativní úkony spojené se zadávacím řízením.

Zároveň, pokud by byl ve střetu zájmů vedoucí pracovník (zaměstnanec) zadavatele, lze z dosavadní rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (byť se tato vztahovala k podjatosti určitých osob ve smyslu ZVZ) dovozovat, že střet zájmů by byl dán (popř. minimálně pochybnost o střetu zájmů) rovněž ve vztahu ke všem jeho podřízeným pracovníkům (zaměstnancům), a to s ohledem na jejich vztah nadřízenosti a podřízenosti. Žádný z těchto pracovníků (zaměstnanců) by se tak neměl v takovém případě jakkoli podílet, resp. mít vliv na průběh či výsledek zadávacího řízení, byť u něho samotného by střet zájmů nebyl dán.

Při vymezení osob, na které se vztahuje zákaz střetu zájmů v rámci zadávacího řízení, je současně zcela irrelevantní, zda tyto osoby jsou se zadavatelem v pracovněprávním vztahu nebo se jedná o pracovníky agentur práce, resp. na jiném smluvním základě spolupracující externí experty, poradce, administrativní aparáty atd.

Podmínkou naplnění zákonné definice střetu zájmů je, že osoba podílející se na zadávacím řízení bude při provádění úkonů souvisejících se zadávacím řízením ovlivněna finančním nebo jiným osobním zájemem – tj. zájemem snížit majetkový/jiný prospěch zadavatele či získat osobní výhodu. Takový zájem musí být způsobilý ohrozit nestrannost nebo nezávislost dotčené osoby ve vztahu ke konkrétnímu zadávacímu řízení. V této souvislosti je nutno zdůraznit, že již pouhé podezření na ohrožení nestrannosti nebo nezávislosti dané osoby naplní podmínku takového zájmu osoby, jenž bude chápán jako zájem v rozporu s objektivními potřebami zadavatele. Podezření na ohrožení nestrannosti/nezávislosti relevantních osob lze ve smyslu výše uvedeného ztotožnit například s případy, kdy mezi osobami na straně zadavatele a osobami na straně dodavatele (nebo samotným dodavatelem) existuje osobní propojení (např. ve formě příbuzenství,

přátelství, obchodní spolupráce) nebo též finanční propojení (např. v podobě vlastnictví obchodního podílu ve společnosti dodavatele nebo uzavření smlouvy o tiché společnosti ve vztahu k podnikání dodavatele), případně ekonomický zájem (např. osoba podílející se na zadávacím řízení či společnost jí ovládaná má „slíbeno“ stát se subdodavatelem jednoho z účastníků zadávacího řízení, pokud se stane jeho vítězem).

Prevence vzniku střetu zájmů, řešení situací střetu zájmů

Zákon ukládá zadavatelům generální preventivní povinnost v podobě požadavku zajistit takový průběh zadávacího řízení, v němž nebude docházet ke střetu zájmů. Tuto povinnost zadavatelé realizují mj. prostřednictvím písemných čestných prohlášení požadovaných od všech externích spolupracovníků a dalších osob účastnících se na zadávacím řízení ve smyslu ustanovení § 42 a 43 ZZVZ – zákon nicméně výslovně ukládá vyžádat si čestné prohlášení „pouze“ od členů komise a dále přizvaných odborníků, resp. osob podílejících se na zadávacím procesu formou smluvního zastoupení zadavatele.

Ve vztahu k zaměstnancům zadavatele (nejsou-li zároveň členy komise), popř. dalším osobám, které nespádají pod ustanovení § 42 a 43 ZZVZ, ZZVZ výslovně neupravuje, že by zadavatel měl povinnost požadovat předložení čestného prohlášení. S ohledem na univerzálnost povinnosti zadavatele zamezit střetu zájmů lze však rozhodně doporučit, aby čestné prohlášení zadavateli podepsaly také všichni zaměstnanci a další osoby, podílející se na zadávacím řízení, jakož i osoby, které mají/mohou mít vliv na jeho výsledek.

Pokud jde o obsah čestného prohlášení, lze jednoznačně doporučit, aby v něm byly obsaženy konkrétní povinnosti podepisující osoby týkající se neexistence střetu zájmů a důsledků nepravdivosti prohlášení, včetně informační povinnosti vůči zadavateli pro případ, že se daná osoba dostane do střetu zájmů později.

Dále je vhodné poznamenat, že ZZVZ (na rozdíl od předchozí právní úpravy) neobsahuje ustanovení stanovující výslov-

ně povinnosti v oblasti nepodjatosti, resp. neexistence střetu zájmů, členům hodnotící komise/jiným osobám zúčastněným na zadávacím řízení ani povinnost těchto osob učinit vůči zadavateli prohlášení o jejich nepodjatosti (byť bez takového prohlášení by jim zadavatel nemohl umožnit výkon činnosti v komisi); stejně tak stávající úprava neřeší výslovně situaci, kdy důvod k podjatosti, popř. pochybnost o nepodjatosti některého člena hodnotící komise vznikne až v průběhu jeho činnosti pro zadavatele (srov. dříve platné ust. § 74 odst. 7 a 8 ZVZ). Odpovědnost za zajištění neexistence střetu zájmů tak leží v prvé řadě na zadavateli. Osoby podílející se na zadávacím řízení ovšem mají prevenční povinnost počínat si při svém konání tak, aby nedocházelo ke škodě na vlastnictví jiného (viz § 2900 občanského zákoníku), pod tuto obecnou prevenční povinnost bude, dle našeho názoru, možné zpravidla podřadit i povinnost vyvarovat se střetu zájmů v zadávacím řízení a povinnost upozornit zadavatele na střet zájmů, neboť je zřejmé, že z takového jednání či opomenutí může hrozit zadavateli škoda.

Praktickým příkladem střetu zájmů může být situace, kdy člen hodnotící komise/osoba podílející se na tvorbě zadávací dokumentace, má být v budoucnosti poddodavatelem účastníka zadávacího řízení (stane-li se vybraným dodavatelem). Taková osoba má nepochybně (hospodářský) zájem na výsledku zadávacího řízení, který může ovlivnit její nestrannost nebo nezávislost – tj. má zájem na tom, aby se vítězem zadávacího řízení stal právě dodavatel, jemuž má v budoucnu poskytovat subdodávky.

Jak již bylo uvedeno výše, pokud se relevantní osoba dostane do střetu zájmů, je zadavatel povinen tento stav napravit přijetím opatření k nápravě. Podle ustanovení § 49 ZZVZ přitom platí, že opatřením k nápravě se rozumí úkony, jimiž zadavatel zhojí svůj předchozí postup odporující zákonu. Může se tak jednat o jakýkoli úkon zadavatele, který povede k odstranění následků nezákonného postupu spočívajícího ve střetu zájmů, nicméně limitací možností postupu zadavatele bude vždy zásada přiměřenosti (dle § 6 ZZVZ) zvoleného úkonu. Jinými slovy se musí jednat o druh opatření k nápravě, které bude v dané situaci adekvátní a bude sle-

dovat požadavky zákona na řádný průběh zadávacího řízení.

Dostane-li se tedy osoba v případě modelové situace nastíněné výše do střetu zájmů ještě v průběhu zadávacího řízení (před uzavřením smlouvy na plnění veřejné zakázky), přiměřeným opatřením k nápravě by mělo být její odvolání z funkce v hodnotící (či jiné) komisi, resp. jiné zne-možnění další účasti této osoby na přípravě zadávací dokumentace nebo při dalším průběhu zadávacího řízení. Zároveň, pokud se daná osoba dostala do střetu zájmů dříve, než to zadavatel zjistil, a tedy, pokud se taková osoba podílela na některých úkonech zadavatele v zadávacím řízení při současné existenci střetu zájmů této osoby, měl by zadavatel zvážit, zda by vzhledem k okolnostem nebylo namístě zrušit rovněž ty úkony učiněné v zadávacím řízení, na nichž se podílela osoba ve střetu zájmů, a to s cílem rozptýlit veškeré pochybnosti v tomto směru (byť by osoba ve střetu zájmů byla jen jednou z několika osob podílejících se na daném úkonu; těžko totiž posuzovat míru vlivu osoby ve střetu zájmů na závěry /jednání/ dalších osob podílejících se na daném úkonu). Pro úplnost uvádíme, že s ohledem na zásadu transparentnosti postupu zadavatele dle ustanovení § 6 ZZVZ, by měl zadavatel přistoupit k uplatnění opatření k nápravě vždy bez zbytečného odkladu poté, co se dozví o vzniku střetu zájmů.

Důsledky stavu, kdy by zadavatel nepřijal opatření k nápravě a osoba se střetem zájmů by se nadále podílela na zadávacím řízení, pro takovou osobu budou záležet především na tom, v jakém vztahu (právněprávním, smluvním) je daná osoba vůči zadavateli. V úvahu připadají následky jako je povinnost nahradit škodu (v případě zaměstnance dle pravidel stanovených zákoníkem práce,[2] v případě jiného smluvního vztahu dle uzavřené smlouvy a občanského zákoníku),[3] případně povinnost uhradit smluvní pokutu, byla-li mezi zadavatelem a dotčenou osobou ve smlouvě ujednána. Pokud neexistuje žádný smluvní vztah mezi takovou osobou a zadavatelem, bude přicházet v úvahu zejména odpovědnost takové osoby za porušení prevenční povinnosti (viz výše). Taková škoda by mohla spočívat mj. i v sankci uhrazené zadavatelem poskytovateli dotace, resp. v krácení dotace, pokud by to

bylo v přímé příčinné souvislosti se zjištěním střetu zájmů osoby podílející se na zadávacím řízení, resp. se zjištěním porušení povinnosti zadavatele v oblasti střetu zájmů, nebo v pokutě uhrazené zadavatelem na základě rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže o spáchání správního deliktu zadavatele. Pro tento případ lze každopádně doporučit, aby v čestných prohlášeních i ve smlouvách, na jejichž základě členové komise (a další osoby podílející se na zadávacím řízení) vykonávají tuto činnost, byly vždy uvedeny konkrétní povinnosti, za jejichž porušení by následně dotčená osoba nesla důsledek spočívající v povinnosti nahradit škodu, popř. uhradit smluvní pokutu.

Jiná bude ovšem situace v případě, kdy okolnosti, které by v průběhu zadávacího řízení nasvědčovaly střetu zájmů, nastanou až po jeho skončení, tj. po uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky. Pokud by totiž až po uzavření smlouvy na plnění veřejné zakázky člen hodnotící komise či jiná osoba podílející se na zadávacím řízení navázala kontakt s vybraným dodavatelem a stala se následně na základě dohody jeho poddodavatelem, tato situace by, dle našeho názoru, nemusela sama o sobě svědčit o existenci střetu zájmů již v době zadávacího řízení (a tudíž ani k odpovědnosti za porušení povinnosti týkající se neexistence střetu zájmů). V takovém případě by bylo třeba (ve vztahu k možnosti uplatnění nároku na náhradu škody vůči dotčené osobě ze strany zadavatele) zkoumat, zda může zadavatel prokázat, že mezi dotčenou osobou a vybraným dodavatelem existovaly nějaké vazby již v době trvání zadávacího řízení (např. ve formě smlouvy o smlouvě budoucí či jiné „předběžné“ dohody, nabídky spolupráce, vzájemných jednání, osobního přátelství, popř. by se z určitých důvodů uzavření pozdější subdodavatelské smlouvy mezi členem komise a jedním z dodavatelů – budoucím vítězem – z pohledu člena komise jevílo pravděpodobnějším než ve vztahu k ostatním dodavatelům atd.), resp. zda mohly existovat alespoň pochybnosti o nepodjatosti dotčené osoby podílející se na zadávacím řízení; prokázání takových vazeb (v souvislosti s uplatněním nároku na náhradu škody či jiných nároků vůči dotčené osobě) může být přitom pro zadavatele v praxi obtížné. Relevantní rozhodovací praxe

k této problematice není dostupná, tudíž nelze předjímat, jak by se k otázce střetu zájmů v situaci, kdy by spolupráce mezi členem komise a vybraným dodavatelem byla navázána až po skončení zadávacího řízení, postavil dle okolností konkrétního případu Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, popř. poskytovatel dotace.

Kromě úpravy § 44 ZZVZ zákon o zadávání veřejných zakázek řeší střet zájmů také v ustanovení § 48 odst. 5 písm. b), které za jeden z důvodů nezpůsobilosti účastníka zadávacího řízení označuje právě situaci, kdy u některého z účastníků zadávacího řízení je identifikován střet zájmů. V takových situacích dává zákon zadavateli možnost (nikoli povinnost) vyloučit účastníka ze zadávacího řízení, nicméně za předpokladu, že jiné opatření k nápravě kromě zrušení zadávacího řízení není možné. Nicméně, pro úplnost je vhodné poukázat v této souvislosti na možnost obnovení způsobilosti účastníka zadávacího řízení (tzv. „self cleaning“), a to rovněž v tomto směru, tj. pokud jde o střet zájmů (srov. § 76 ZZVZ). Účastník může prokázat, že obnovil svou způsobilost k účasti v zadávacím řízení (tj. není již ve střetu zájmů), pokud zadavateli doloží, že přijal dostatečná opatření k nápravě střetu zájmů (tj. např. rozvázal, popř. jiným způsobem znemožnil, resp. vyloučil svou spolupráci s osobami, u nichž byl identifikován střet zájmů či potenciální střet zájmů).

Dále v případě, že zadavatel zjistí střet zájmů u vybraného dodavatele, může po prokázání této skutečnosti vyloučit vybraného dodavatele z účasti v zadávacím řízení bez dalšího (§ 48 odst. 8 ZZVZ). Speciální úprava se pak týká případů, kdy zadavatel zjistí z předložených dokladů (§ 122 odst. 3 písm. c) ZZVZ), že vybraný dodavatel byl ve střetu zájmů podle § 44 odst. 2, 3 ZZVZ – zde má zadavatel přímo ze zákona povinnost vybraného dodavatele vyloučit, a to bez posuzování přiměřenosti takového opatření k nápravě (viz § 124 odst. 3 ZZVZ).

Posledním a svou podstatou ultimativním opatřením k nápravě, ke kterému může zadavatel přistoupit v případech zjištění střetu zájmů, je zrušení zadávacího řízení. Toto opatření k nápravě představuje nejzazší alternativu postupu zadavatele v situacích, kdy se jiná (méně závažná)

opatření jeví (s ohledem na okolnosti daného případu) jako nedostatečná a zhojit nezákonný stav lze pouze tímto způsobem. Platná právní úprava neobsahuje speciální důvod zrušení zadávacího řízení pro případy výskytu střetu zájmů v rámci zadávacího řízení. Zrušení zadávacího řízení coby opatření k nápravě střetu zájmů bude tudíž pravděpodobně možné podřadit pod ustanovení § 127 odst. 2 písm. d) ZZVZ s odůvodněním, že se jedná o důvod hodný zvláštního zřetele, pro který nelze po zadavateli požadovat, aby v zadávacím řízení pokračoval (nehledě na to, zda tento důvod způsobil, či nikoliv). Zadavatel sektorové veřejné zakázky pak samozřejmě bude moci zrušit zadávací řízení také s poukazem na to, že si tuto možnost vyhradil v zadávací dokumentaci (pokud tuto výhradu zadávací dokumentace obsahuje).

S ohledem na výše uvedené lze shrnout, že jednotný postup pro předcházení a zejména pro řešení situací střetu zájmů neexistuje a z podstaty věci (unikátnost každého zadávacího řízení a zájmů osob, které se na něm podílejí) ani existovat nemůže. Zadavatel by měl tudíž postupovat v celém zadávacím řízení obezřetně (fakticky již od okamžiku samotné přípravy zadávacích podmínek) a přijímat vhodná preventivní opatření, jimiž eliminuje riziko vzniku střetu zájmů a následných komplikací spojených s prokazováním zjištěného střetu zájmů. V případech, kdy zadavatel v zadávacím řízení střet zájmů již identifikoval, musí zkoumat individuální podmínky (intenzitu a míru vlivu na zadávací řízení) tohoto nezákonného stavu, dále zohlednit, ve které fázi zadávacího procesu ke střetu zájmů došlo (resp., kdy tuto skutečnost zjistil) a následně zhojit nezákonný stav přijetím odpovídajícího opatření k nápravě, jež nebude odporovat obecným zásadám uplatňovaným při zadávání veřejných zakázek (§ 6 ZZVZ). ●

Mgr. Lenka Zdvihalová, advokátka

Mgr. Barbora Fabriciová, advokátka

Advokátní kancelář

Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Poznámky

- [1] Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/24/EU ze dne 26. února 2014 o zadávání veřejných zakázek a o zrušení směrnice 2004/18/ES.
- [2] Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce ve znění pozdějších předpisů.
- [3] Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

TACTICS PRECISION VICTORY.

act legal offices

Bratislava ■ Brussels ■ Frankfurt ■ Paris ■ Prague ■ Vienna ■ Warsaw

www.randalegal.com ■ www.actlegal.com

ČERMÁK a spol.

advokátní a patentová kancelář
law and patent office

Jsme advokátní a patentová kancelář se zaměřením na právo duševního vlastnictví, zejména průmyslová práva a ochranné známky, a dále na obchodní a občanské právo. Po právní stránce jsme veřejnou obchodní společností advokátů a poskytujeme právní služby podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění. Disponujeme týmem více než čtyřiceti odborníků na právo a průmyslověprávní problematiku, včetně patnácti advokátů a pěti patentových zástupců. Na trhu jsme od června 1990. Čermák a spol. je nositelem řady domácích i zahraničních ocenění. K našim klientům dlouhodobě patří přední české i zahraniční společnosti.

V oblasti průmyslových práv provádíme rešerše, zajišťujeme podávání přihlášek patentů, užitných a průmyslových vzorů, ochranných známek, označení původu a zeměpisných označení, topografií polovodičových výrobků, a to včetně přípravy nezbytných podkladů. Přímou zastupujeme před Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, Úřadem priemyselného vlastníctva SR, Evropským patentovým úřadem v Mnichově a Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (ochranné známky a vzory) v Alicante, jakož i před Světovou organizací duševního vlastnictví v Ženevě. V ostatních zemích a teritoriích spolupracujeme s rozsáhlou sítí osvědčených podobně zaměřených kancelářů. Zajišťujeme průmyslověprávní ochranu po celém světě, vypracováváme vhodné strategie při postupu získávání průmyslověprávní ochrany včetně příslušných rozpočtů. Zajišťujeme správu a údržbu portfolií průmyslových práv. Zastupujeme ve sporných řízeních týkajících se průmyslových práv, zejména v určovacím řízení, v řízení o neplatnost patentu, zrušení užitého vzoru, v řízeních o prohlášení neplatnosti a o zrušení ochranných známek. Zastupujeme rovněž před soudy v ČR a SR ve věcech porušování práv k duševnímu vlastnictví, ve věcech nekalé soutěže a občanskoprávních a obchodních sporech. Zastupujeme též ve sporných řízeních před Evropským patentovým úřadem a Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (ochranné známky a vzory).

Advokátní a patentová kancelář Čermák a spol.

Elišky Peškové 15 | 150 00 Praha 5

tel.: +420 296 167 111 | fax: +420 224 946 724 | e-mail: info@apk.cz, intelprop@apk.cz

www.cermakaspol.cz

Poškozený a jeho právo účasti při podání vysvětlení

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudím (trestní řád) (dále jen „TrŘ“), poškozeného definuje v § 43 odst. 1 a 2.

Poškozeným je ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, ten, komu byla trestným činem způsobena majetková či nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil.

Poškozený je stranou v trestním řízení (§ 12 odst. 6 TrŘ) a jsou mu přiznána určitá práva pro ochranu jeho oprávněných zájmů. Poškozený je totiž ten, komu bylo trestným činem ublíženo, a jehož újma má být primárně reparována. Je tedy důležitým subjektem trestního řízení. Výkon jeho práv proto musí v trestním řízení efektivně směřovat k ochraně jeho zájmů. Ostatně vývoj legislativy v posledních letech tenduje k posílení a prohloubení práv poškozeného. Zákonodárce zásadu umožnění plného uplatnění práv poškozeného dokonce zakotvil do výčtu základních zásad trestního řízení (§ 2 odst. 15 TrŘ) jako zákonný imperativ („jsou povinny“), a to takto „Orgány činné v trestním řízení jsou povinny v každém období řízení umožnit poškozenému plné uplatnění jeho práv, o kterých je třeba ho podle zákona vhodným způsobem a srozumitelně poučit, aby mohl dosáhnout uspokojení svých nároků; řízení musí vést s potřebnou ohleduplností k poškozenému a při šetření jeho osobnosti.“

Poškozený má právo nechat se v trestním řízení zastupovat zmocněncem (§ 50 odst. 1 TrŘ). Zmocněnec zajišťuje ochranu zájmů a zejména realizaci práv poškozeného.

Z praxe zastupování poškozených, jako zmocněnci poškozených víme, že nejlepší výsledky z hlediska uplatňování práv poškozeného přináší jejich realizace již od počátečního stádia trestního řízení,

a sice přípravného řízení. Ostatně mnohdy je to právě poškozený, který podává oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že mohl být spáchán trestný čin, kterým mu mohla být způsobena škoda, či kterým bylo zasaženo do jeho sféry, čímž de facto sám iniciuje trestní řízení či přináší prvotní informaci o možném spáchání trestného činu.

Jedním ze základních práv poškozeného, které může uplatnit již v přípravném řízení, je právo být přítomen při vyšetřovacích úkonech. Toto právo se výslovně přiznává zmocněnci poškozeného, kdy podle § 51 odst. 2 první věta TrŘ platí, že „Zmocněnec poškozeného je již od zahájení trestního stíhání oprávněn být přítomen při vyšetřovacích úkonech, jimiž se mají objasnit skutečnosti důležité pro uplatnění práv osob, které zastupuje, a jejichž výsledek může být použit jako důkaz v řízení před soudem...“. Možnost účasti zmocněnce poškozeného při vyšetřovacích úkonech je připuštěna od zahájení trestního stíhání (první podmínka). Dále pouze při takových vyšetřovacích úkonech, které slouží k objasnění skutečností důležitých pro uplatnění práva poškozeného (druhá podmínka), a jejichž výsledek může být v řízení před soudem použit jako důkaz (třetí podmínka).

První podmínka nepřináší výkladové ani praktické problémy, byť by bylo vhodné, s ohledem na povahu postavení poškozeného umožnit realizaci tohoto práva i v rámci prověřování. Úkon podání vysvětlení osoby je policejními orgány

v současné praxi realizován i ve stádiu vyšetřování, tj. po zahájení trestního stíhání.

Pod druhou podmínku, vzhledem k zákonnému vymezení, lze podřadit zejména úkony související s objasněním skutku, v rámci kterého došlo ke způsobení škody či nemajetkové újmy, a dále vyšetřovací úkony, které mají význam pro objasnění důvodu a rozsahu způsobené škody, nemajetkové újmy nebo získaného bezdůvodného obohacení. Úkon podání vysvětlení osoby takovým úkonem je.

Třetí podmínkou je vlastně procesní povaha vyšetřovacího úkonu, když musí jít o vyšetřovací úkon, jehož výsledek může být použit jako důkaz. Podle § 211 odst. 6 TrŘ platí, že „Se souhlasem státního zástupce a obžalovaného lze v hlavním líčení číst i úřední záznamy o vysvětlení osob a o provedení dalších úkonů (§ 158 odst. 3 a 5)“ (obdobně i § 314d odst. 2 poslední věta TrŘ). Tedy TrŘ výslovně stanoví, že záznam o podání vysvětlení osoby může být v trestním řízení použit jako důkaz. Ostatně TrŘ v samotném § 211 odst. 6 TrŘ výslovně odkazuje na úřední záznamy o vysvětlení osob. Souhlas, či nesouhlas státního zástupce a obžalovaného jako podmínka použitelnosti záznamu o podání vysvětlení osob k důkazu je v okamžiku přípravného řízení irelevantní, protože v tomto řekněme brzkém stádiu trestního řízení se tento souhlas vůbec neřeší a tedy se neví, zda bude či nebude udělen. Proto tento souhlas nemůže být důvodem, aby toto ustanovení nebylo v přípravném řízení aplikováno. Postačí tedy možnost, že záznam o podání vysvětlení osoby může být použit jako důkaz, ostatně jak odpovídá přímo textaci § 51 odst. 2 první věta TrŘ.

I z hlediska uplatňování práv poškozeného nelze odhlédnout od toho, že v praxi jsou všechny úřední záznamy, a tedy i úřední záznamy o vysvětlení osob, součástí spisového materiálu, který je násled-

ně předkládán státnímu zástupci s návrhem na podání obžaloby a jím následně společně s obžalobou soudu k rozhodnutí o vině a trestu. Tedy informace v nich obsažené má každý orgán činný v trestním řízení, a zejména soud, při svém rozhodování i o právech poškozeného k dispozici. I za předpokladu, že by státní zástupce i obžalovaný se čtením úředního záznamu o podaném vysvětlení nesouhlasil, má soud možnost se s obsahem úředního záznamu seznámit. Tedy je vidí a je jimi zákonitě ovlivněn (byť na nich v případě nesouhlasu stran nemůže postavit důvody rozhodnutí). Informace vyplývající z podání vysvětlení osob ve spise jsou, což znamená, že přímo ovlivňují rozhodnutí orgánů činných v trestním řízení, a tedy i při úkonu podání vysvětlení osoby musí mít poškozený plnou možnost uplatnit své právo.

Podle našeho názoru z uvedeného vyplývá, že zmocněnec poškozeného má od zahájení trestního stíhání právo být přítomen u úkonu podání vysvětlení osoby podle § 158 TrŘ.

Oproti tomu, v komentáři k trestnímu řádu Šámal, P. a kol.: Trestní řád. Komentář. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, 4700 s. se k § 51 odst. 2 TrŘ uvádí, že „Povahu vyšetřovacích úkonů podle tohoto ustanovení nemají ani postupy spojené se sepisováním úředních záznamů zejména o podaných vysvětleních, byť by i byly sepisovány po zahájení trestního stíhání. V praxi je někdy toto oprávnění dovozováno z § 165 odst. 2 věty první ve spojení s § 211 odst. 6. Takové argumenty však nejsou správné, a proto zákon neposkytuje zmocněnci poškozeného nebo zúčastněné osoby oprávnění být přítomen při sepisování úředního záznamu o podaném vysvětlení ani jiného úředního záznamu ve vyšetřování. Úřední záznam o podaném vysvětlení slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení v předchozím řízení podala, byla v trestním řízení vyslechnuta jako svědek, a soudy k úvaze, zda takový důkaz provede. Na tom nic nezměnila ani novelizovaná úprava § 211 odst. 6, která připustila přečtení úředních záznamů v hlavním líčení se souhlasem státního zástupce a obžalovaného (srov. § 158 odst. 6 věta druhá a třetí). Tyto neformální postupy (úkony) policej-

ního orgánu, jejichž výsledkem je jen sepsání úředního záznamu, nelze považovat za vyšetřovací úkony, byť jejich výsledky mohou být za splnění zákonných podmínek použity v dalším řízení jako důkaz (jde o obdobnou situaci jako u shora uvedených operativně pátracích prostředků apod.).“

Nicméně tento komentář podle našeho mínění postrádá relevantní argument podporující uvedený názor. TrŘ nikde nedefiniuje záznam o podaném vysvětlení osoby jako neformální výstup, který je pro interní potřebu policejního orgánu a státního zástupce. Pak bychom museli připustit, že trestní spravedlnost je odvislá od neformálních úkonů, které si bez přítomnosti kohokoli učiní orgány státu. Z pohledu povahy práva a spravedlivého procesu se nezdá být úplně v pořádku, že v trestním řízení, ve kterém bývají udělovány nejpřísnější sankce, probíhají neformální úkony, které jsou realizovány za účasti jen de facto jedné strany trestního řízení (obžaloby). Za takové situace tedy např. nelze vyloučit, že se obsah úředního záznamu nebude shodovat s obsahem výpovědi vyslychané osoby, tedy nelze vyloučit, že dojde k manipulaci se sděleními. Navíc běžnou praxí bývá, že úřední záznam osoba podávající vysvětlení ani nedostane. Tyto úřední záznamy z neformálních úkonů jsou však zakládány do vyšetřovacího spisu, který je podkladem pro rozhodování o vině a trestu. Oproti tomu TrŘ stanoví zásadu maximálního uplatnění práv poškozeného a přímo upravuje právo zmocněnce poškozeného, tj. poškozeného, být přítomen u vyšetřovacích úkonů. Konečně, pokud by záznam o vysvětlení osoby byl pouze neformální výstup sloužící k interní potřebě strany obžaloby, tak by takový záznam netvořil součást trestního spisu, ale byl by v pomocném spisu. A v neposlední řadě, postavení poškozeného v trestním řízení je jiné, než obviněného a o poškozeného by snad mělo jít především.

V praxi pak policejní orgán neodůvodňuje je odepření umožnění zmocněnci poškozeného akceptovatelnou a TrŘ upravenou argumentací, že přítomností zmocněnce poškozeného při vyšetřovacím úkonu by mohl být zmařen účel trestního řízení. Ve shodě s dozorujícím státním zástupcem v trestním řízení po zahájení trestní-

ho stíhání k žádosti zmocněnce poškozeného podle § 51 odst. 3 TrŘ o umožnění účasti při všech vyšetřovacích úkonech, a i při podání vysvětlení osob policejní orgán kopíruje výše uvedený komentář, že jde jen o neformální akt. Dosavadní praxe také ukazuje, že orgány činnými v trestním řízení nejsou úřední záznamy, dle našeho názoru zcela účelově, posuzovány jako důkazní prostředek.

Z naší praxe vyplývá, že orgány činné v trestním řízení neumožňují zmocněnci poškozeného po zahájení trestního stíhání být přítomen u úkonu podání vysvětlení osoby podle § 158 TrŘ.

Podle našeho názoru, v zájmu ochrany poškozeného, jako osoby, které bylo trestným činem ublíženo, pro zajištění umožnění úplného uplatnění práv poškozeného, jak stanoví základní zásada trestního řízení a další ustanovení TrŘ, je třeba umožnit zmocněnci poškozeného být přítomen podání vysvětlení osoby po zahájení trestního stíhání, pokud záznam o tomto úkonu bude součástí spisu a může sloužit k důkazu. Jiný postup se nám jeví jako rozpor se zákonem i s jeho účelem.

Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem se domníváme, že by orgány činné v trestním řízení při sepisování úředního záznamu o podání vysvětlení osoby podle § 158 odst. 6 TrŘ měly postupovat stejným způsobem, jako při výslechu svědka či obviněného, tedy mělo by být umožněno všem oprávněným subjektům (zde zmocněnci poškozeného) se tohoto úkonu účastnit a klást při něm otázky. Jinak takové úřední záznamy nemohou být součástí spisového materiálu. Konečně právní úprava tak stanoví a praxe by jí měla respektovat. ●

JUDr. Filip Seifert, MBA, advokát

Mgr. Zdenka Svobodová, advokátní koncipient

SEIFERT A PARTNEŘI advokátní kancelář,

s.r.o.

▣ ▣ ▣ HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fúzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právníková firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodní právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

AllyLaw

PEVNÉ ZÁKLADY / VYSOKÉ CÍLE

**BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY**

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Smlouva o zřízení práva stavby – vybraná ustanovení

Ačkoli zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění (dále jen „OZ“), v ustanovení § 1243 odst. 1 výslovně uvádí, že právo stavby se nabývá (mimo jiné) smlouvou, smlouva jako taková není v OZ výslovně upravena jako smluvní typ, a proto je na ni z hlediska úpravy relativních majetkových práv třeba pohlížet jako na smlouvu inomínatní (§ 1746 odst. 2 OZ). Jedná se tedy o smlouvu, jejíž obsah si mohou strany sjednat s ohledem na vlastní potřeby, ovšem s vědomím, že se jedná o smlouvu upravující věcné právo, a proto je nezbytné vzít v úvahu i obsah ustanovení § 978 OZ, podle kterého je možné se odchýlit od ustanovení části třetí OZ[1] pouze v případě, že to zákon připouští.

Při přípravě a uzavírání smlouvy zřizující právo stavby je třeba aplikovat v první řadě ustanovení § 11 OZ, podle něhož se i na vznik, změnu a zánik jiných soukromých práv a povinností přiměřeně použijí obecná ustanovení o vzniku, změně a zániku práv a povinností ze závazků v části čtvrté OZ.[2] Současně nelze zapomínat na aplikaci obecných právních zásad, např.: soulad s Listinou základních práv a svobod (§ 2 odst. 1), výklad znění zákona neodporující smyslu, interpretace a aplikace zákona bez rozporu s dobrými mravy, krutosti a útoků na běžné lidské citění (§ 2 odst. 2 a 3), ochrana důstojnosti a svobody člověka (§ 3 odst. 1), dodržování smluv (§ 3 odst. 2 písm. d), aj. V neposlední řadě pak budou na smlouvu aplikována ustanovení OZ výslovně upravující vznik, zánik a právní poměry z práva stavby (§ 1240 až § 1256 OZ).

Lze důvodně předpokládat, že právě smlouva bude nejčastějším právním jednáním vedoucím ke zřízení práva stavby, vydržení a rozhodnutí orgánu veřejné moci (§ 1246 odst. 1 OZ) budou nepochybně jednáním vyskytujícími se výrazně méně často. Jednání bude převážně

dvoustranné, představované tzv. vkladovou listinou, přičemž bude právní skutečností, s níž zákon spojuje vznik, změnu nebo zánik práva stavby. Cílem jednání na straně vlastníka pozemku bude úmysl nemovitost na dočasnou dobu zatížit věcným právem stavby, nejčastěji za úplatu, zatímco na straně stavebníka nabytí dočasného věcného oprávnění k požívání pozemku pro účely vybudování stavby (nejedná-li se o zřízení k již existující stavbě), a to za sjednanou úplatu. Stavebník se osobou oprávněnou z práva stavby stane, tj. získá k předmětnému pozemku příslušný věcněprávní vztah,[3] až vkladem práva stavby do katastru nemovitostí (§ 1243 odst. 2 OZ). S ohledem na tuto skutečnost je třeba věnovat pozornost formální stránce smlouvy – jako tzv. vkladová listina, na jejímž základě má být zapsáno právo do katastru nemovitostí[4] musí splňovat náležitosti, které pro ni stanoví právní předpis.[5] Smlouva o zřízení práva stavby je synallagmatickým jednáním stavebníka a vlastníka pozemku, ukládá tedy oběma stranám vzájemné povinnosti (zavazuje obě smluvní strany) a současně oběma stranám poskytuje určitá oprávnění, musí být vyhotovena v písemné formě,[6] pod-

pisy (slovy zákona „projevy osob“) musejí být obsaženy na téže listině[7] a musejí být úředně ověřeny.

Jednou ze zásadních náležitostí smlouvy je řádná identifikace nemovitostí (má vazbu na přezkumnou činnost katastrálního úřadu při posuzování podmínek pro povolení vkladu).[8] Katastrální zákon v § 17 odst. 1 stanoví, co je katastrální úřad povinen zkoumat v případě, že vkladová listina je listinou soukromou:[9] to platí i pro smlouvu o zřízení práva stavby.[10] Nebudou-li nemovitosti, k nimž se vklad vztahuje, ve vkladové listině označeny způsobem stanoveným zákonem, bude to mít za následek neprovedení vkladu práva stavby do katastru nemovitostí,[11] oprávnění stavebníka tedy vůbec nevznikne.

Nelze samozřejmě podcenit ani obsahovou stránku smlouvy, neboť dodatečná změna smlouvy, kterou bylo právo stavby zřízeno a podle které byl již proveden vklad do katastru nemovitostí, by byla velmi pravděpodobně zcela nemožná.[12] Obsahové náležitosti smlouvy

o zřízení práva stavby lze rozdělit nejméně do tří skupin: pojmovými náležitostmi[13] jsou právo stavebníka mít na pozemku (na jeho povrchu či pod jeho povrchem) stavbu již zřízenou, nebo dosud nezřízenou (§ 1240 OZ), stanovení doby, na kterou je právo zřizováno vč. určení posledního dne doby s cílem zveřejnit ho ve veřejném seznamu (§ 1244 odst. 1 OZ) a vyloučení rozvazovací podmínky (§ 1246 OZ). Obligatorními náležitostmi[14] jsou kromě uvedených pojmových náležitostí i projev vůle vlastníka zatížit vlastní pozemek právem stavby a projev vůle stavebníka přijmout práva a povinnosti plynoucí z práva stavby, určení, zda se právo stavby sjednává jako úplatné či bezúplatné (§ 1247 OZ), povinnost stavebníka udržovat stavbu v dobrém stavu (povinnost zákonná, nebude-li sjednána smluvně; § 1251 odst. 2 OZ), ujednání o předkupních právech (§ 1254 OZ a contrario) a o náhradě, kterou vlastník pozemku poskytne stavebníkovi při zániku práva stavby uplynutím doby, na kterou bylo zřízeno a její výši (§ 1255 OZ). Mezi fakultativní náležitosti[15] lze zařadit stanovení doby, do kdy je stavebník povinen realizovat stavbu (§ 1251 odst. 1 OZ), urče-

ní povinnosti stavebníka pojištit stavbu vybudovanou na základě zřízeného práva stavby (§ 1251 odst. 2 OZ in fine), sjednání výhrady souhlasu vlastníka pozemku s určitým jednáním stavebníka (§ 1251 odst. 3 OZ) a sjednání výhrady souhlasu vlastníka k zatížení práva stavby (§ 1252 odst. 2 OZ).

Zřízení práva stavby smlouvou je svojí podstatou ujednáním o tom, jaká práva a jaké povinnosti na sebe smluvní strany dobrovolně přejímají. Tato povaha je typická pro všechny soukromoprávní vztahy, což dokládá nejen skutečnost, že právo stavby je bezesporu institutem soukromého práva, ale i to, že může vzniknout, aniž by byla nezbytná existence jakéhokoli veřejnoprávního povolení. Jelikož je smlouva o zřízení práva stavby v českém právu výsostně soukromoprávní povahy, lze doporučit věnovat o to více pozornosti její přípravě a zejména: (i) její srozumitelnosti, jasnosti a dostatečné určitosti co do vymezení práv a povinností vlastníka pozemku a stavebníka, (ii) náležité určitosti (budoucí) stavby s tím, že je-li právo zřizováno k dosud nezřízené stavbě, nic nebrání definici či popisu stavby s odkazem

na její soulad s veřejným právem (umístění dle územního plánu a rozhodnutí či provedení dle stavebního povolení) nebo odkazem na projektovou dokumentaci;[16] stavbu zřízenou pak lze definovat například dle obecných veřejnoprávních identifikačních údajů (č.p./č.e./údaj z RÚIAN) nebo dle parametrů, technického provedení, účelu využití[17] nebo umístění stavby na pozemku[18] a konečně (iii) rozsahu a způsobu výkonu jednotlivých práv a povinností oběma smluvními stranami. ●

Mgr. Alena Srbová, Ph.D., advokátka
Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Rödl & Partner

Poznámky:

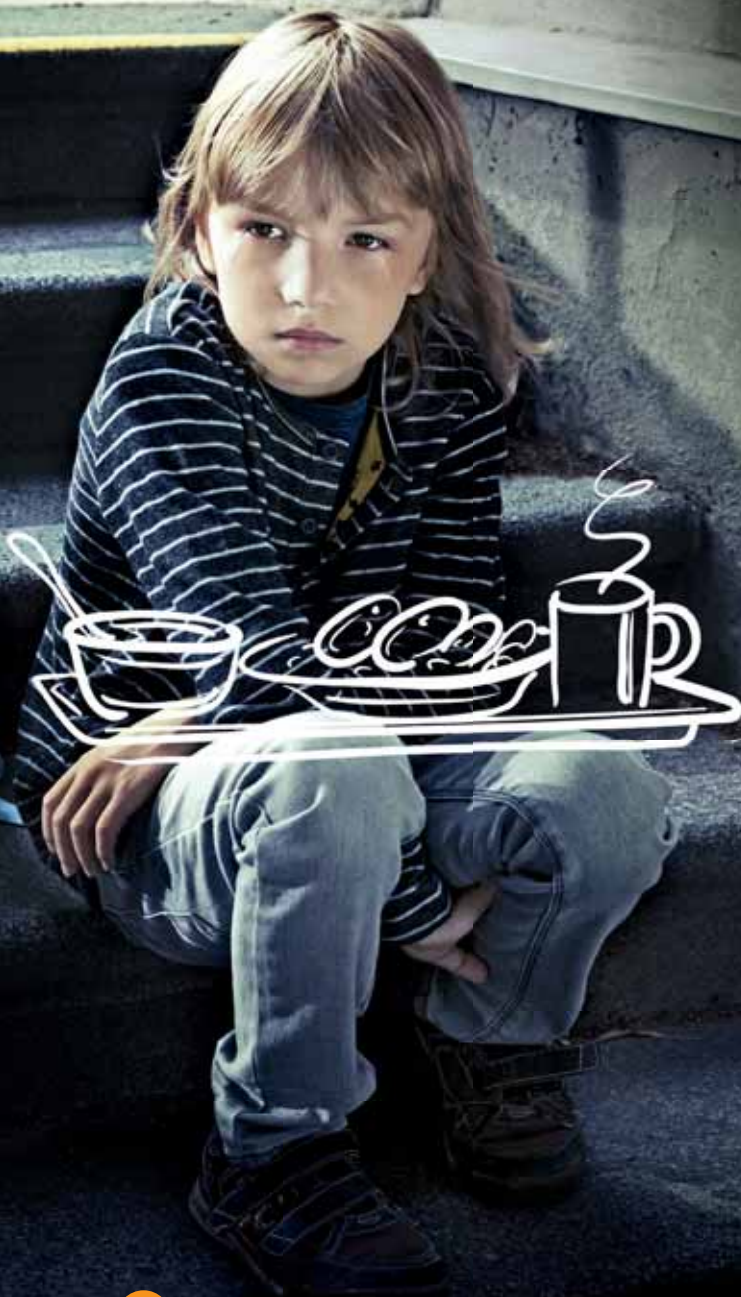
- [1] Tj. § 976 až § 1720 – Absolutní majetková práva.
- [2] Relativní majetková práva.
- [3] S právními účinky ke dni podání návrhu na zápis vkladu práva stavby u věcně a místně příslušného katastrálního úřadu.
- [4] Viz ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 256/2013 Sb., katastrální zákon, ve znění pozdějších předpisů.
- [5] V daném případě zejména OZ a zákon č. 256/2013 Sb., katastrální zákon, v platném znění (dále jen „Katastrální zákon“).
- [6] Viz ustanovení § 560 OZ.
- [7] Viz ustanovení § 561 odst. 2 OZ.
- [8] Vrcha P., K označování nemovitostí ve vkladových listinách, 25. 12. 2014, 17:22, dostupné z: <http://vrcha.webnode.cz/news/k-oznacovani-nemovitosti-ve-vkladovych-listinach/> (z rozhodovací praxe senátu č. 30 Nejvyššího soudu ČR, jehož je autor členem).
- [9] Např. zda splňuje náležitosti listiny pro zápis do Katastru nemovitostí ČR – písm. a)

- [10] Poněkud odlišně a v menším rozsahu je zkoumání zákonem stanoveno pro případ listin veřejných, např. vyhotovených notářem (§ 17 odst. 2 Katastrálního zákona).
- [11] Vrcha P., opus cit. sub 8.
- [12] Lze důvodně předpokládat, že soudy by věc posoudily dle ustálené judikatury, tj. analogicky se situací, kdy již došlo ke vkladu vlastnického práva dle kupní smlouvy [případ řešil Nejvyšší soud ČR a z rozsudku vyplývá, že jak odvolací soud, tak Nejvyšší soud jako soud dovolací shodně zastávají názor, že smlouvu o převodu nemovitosti nelze poté, co bylo na jejím základě vloženo vlastnické právo do katastru nemovitostí, měnit (tzv. kumulativní novace), platnost takové smlouvy nutno posuzovat ke dni jejího uzavření a později nastalé okolnosti nemají na její platnost vliv].
- [13] Určují, že se smlouvou zřizuje právo stavby (bez nich by smlouva nebyla smlouvou o zřízení práva stavby).
- [14] Smlouva je musí obsahovat, aby bylo zřejmé, za jakých podmínek se oprávnění

zřizuje; platí o nich, že pro případ, že je smlouva nebude obsahovat, zákon stanoví, jaká situace nastane (zahrnují i pojmové náležitosti).

- [15] Smluvní strany si je mohou ve smlouvě sjednat, přičemž smlouva bude smlouvou o zřízení práva stavby i v případě, že tak neučiní (pak bude platit, co v dané věci stanoví zákon).
- [16] Ačkoli to předpokládá vynaložení jistých finančních prostředků již před uzavřením samotné smlouvy.
- [17] Délka, šířka a výška stavby, počet podlaží, typ a druh konstrukce, použitá technologie či materiál, typ a materiál střechy, bytové, komerční či výrobní účely apod.
- [18] Např. vzdálenost od hranice pozemku, plotu, chodníku či jiného nezamýšleného objektu apod.; lze užít i definici uvedením GPS souřadnic stavby – Dvořák Jan, Srbová Alena, in: Švestka Jiří, Dvořák Jan, Fiala Josef a kol., Občanský zákoník, Komentář, Svazek III., Wolters Kluwer, a.s., Praha, 2014, ISBN 978-80-7478-546-7, str. 710.

POMOZTE NÁM NAKRMIT DĚTI JÍDLEM A LÁSKOU

VĚDĚLI JSTE, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SI

KAŽDÁ 10. RODINA

NEMŮŽE DOVOLIT PLATIT SVÝM DĚTEM ŠKOLNÍ OBĚDY?

TYTO DĚTI PŘÍCHÁZEJÍ O DŮLEŽITOU SOUČÁST PRAVIDELNÉ STRAVY A NAVÍC ZAŽÍVAJÍ POCIT VYČLENĚNÍ Z DĚTSKÉHO KOLEKTIVU, COŽ MŮŽE MÍT VELMI NEGATIVNÍ DOPAD NA JEJICH PSYCHICKÝ ROZVOJ.

SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BY V ČR NEMĚLO ŽÁDNÉ DÍTĚ TRPĚT HLADEM?

POKUD ANO, POMOZTE TĚMTO DĚTEM LIBOVOLNOU ČÁSTKOU.

VŠECHNY PŘÍSPĚVKY DO KORUNY POUŽIJEME NA ZAPLACENÍ OBĚDŮ KONKRÉTNÍM DĚTEM!

ČÍSLO TRANSPARENTNÍHO ÚČTU:

888 555 999 / 5500

WWW.OBEDYPRODETI.CZ

**OBĚDY
PRO DĚTI**

SE ZÁŠTITOU

S PODPOROU

HLAVNÍ PARTNER

OBĚDY PRO DĚTI S FINANČNÍ PODPOROU MŠMT NA ROK 2016 A 2017

Ochranné prvky a nové povinnosti některých osob zacházejících s léčivý

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/62/EU ze dne 8. června 2011, kterou se mění směrnice 2001/83/ES o kodexu Společenství týkajícím se humánních léčivých přípravků, pokud jde o zabránění vstupu padělaných léčivých přípravků do legálního dodavatelského řetězce (dále jen „padělková směrnice“), představila v návaznosti na „znepokojující“ nárůst výskytu padělaných léčivých přípravků, představující „hrozbu pro lidské zdraví“ a též i riziko „snížení důvěry pacientů v legální dodavatelský řetězec“, koncept ochranných prvků, jimiž musí výrobce povinně opatřit obal stanovených humánních léčivých přípravků, a to za účelem identifikace jednotlivých balení těchto léčivých přípravků, ověření jejich pravosti a zamezení neoprávněné manipulace s obalem léčivých přípravků.

Dne 9. února 2019 ovšem nabývá účinnosti Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/161 ze dne 2. října 2015, kterým se doplňuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/83/ES stanovením podrobných pravidel pro ochranné prvky uvedené na obalu humánních léčivých přípravků (dále jen „padělkové nařízení“), a to s přímou účinností ve všech členských státech Evropské unie, včetně České republiky.

Od února 2019 se tímto na vyjmenované osoby zacházející s léčivý, zejména výrobce, distributory a lékárny, též ovšem držitele rozhodnutí o registraci, souběžně

dovozce a souběžné distributory uplatní dodatečné povinnosti, které budou nastíněny v tomto příspěvku.

Padělková směrnice a novela zákona o léčivech

Do českého právního řádu byla padělková směrnice transponována již v roce 2013 novelou[1] zákona č. 378/2007 Sb., o léčivech (dále jen „zákon o léčivech“). Kromě zakotvení definice padělaného léčivého přípravku[2] jejím prostřednictvím došlo zejména ke vzniku povinnosti výrobce zajistit, aby obal humánních léčivých přípravků vydávaných pouze na lékařský předpis nebo na lékařský předpis s omezením, s výjimkou radiofarmak,

byl opatřen ochrannými prvky, které distributorům a osobám oprávněným vydávat léčivé přípravky umožní (i) ověřit pravost léčivého přípravku, (ii) identifikovat jednotlivá balení, a (iii) ověřit, zda nebylo s vnějším obalem (případně vnitřním, je-li ochranný prvek umístěn na vnitřním obalu, protože vnější obal není) manipulováno.

Tyto povinnosti se nicméně uplatní s doloženou účinností, a to právě v návaznosti na padělkové nařízení, které stanovuje podobu a technické zpracování ochranných prvků, jakož i seznam léčivých přípravků vydávaných pouze na lékařský předpis (nebo na lékařský předpis s omezením), které i přesto nemají být opatřeny

ochrannými prvky (tzv. white list), a naopak seznam léčivých přípravků, které lze vydávat i bez lékařského předpisu, ovšem mají být i tak opatřeny ochrannými prvky (tzv. black list).

Padělkové nařízení

Seznamy léčivých přípravků

Padělkové nařízení ve své příloze I stanoví seznam léčivých přípravků či kategorií přípravků podléhajících omezení výdeje na lékařský předpis, které nesmí být opatřeny ochrannými prvky (tzv. white list). Patří sem zejména homeopatické léčivé přípravky, léčivé přípravky pro moderní terapii obsahující tkáň nebo buňky nebo které jsou jimi tvořeny, či například medicínální plyny, některé testy pro alergická onemocnění či extrakty některých alergenů, ale též i některé roztoky, aditiva, rozpouštědla a ředidla nebo kontrastní látky.

V příloze II jsou naopak vyjmenovány léčivé přípravky či kategorie přípravků nepodléhající omezení výdeje na lékařský předpis, které musí být i přesto opatřeny ochrannými prvky (tzv. black list). Mezi ně patří pouze léčivé přípravky obsahující Omeprazol v lékové formě enterosolventní tvrdé tobolky v lékové síle 20 mg a 40 mg.

Je důležité uvést, že léčivé přípravky, které byly v daném členském státu propuštěny k prodeji nebo distribuci bez ochranných prvků před 9. únorem 2019 a které poté nebyly přebaleny nebo znovu označeny, mohou být v daném členském státě uvedeny na trh, distribuovány a vydávány veřejnosti až do doby uplynutí jejich data expirace.

Specifikace ochranných prvků

Dle padělkového nařízení jsou ochrannými prvky: (i) jedinečný identifikátor (unique identifier, zkráceně též UI), který slouží pro účely ověření pravosti léčivého přípravku a identifikaci jednotlivého balení léčivého přípravku, a (ii) prostředek k ověření manipulace s obalem (anti-tampering device, zkráceně též ATD), který slouží pro účely ověření, zda bylo s vnějším obalem léčivého přípravku manipulováno.

Jedinečným identifikátorem se přitom rozumí série numerických nebo alfanumerických znaků, jedinečná pro dané balení léčivého přípravku, a skládající se z datových prvků umožňujících identifikovat kód přípravku, sériové číslo, číslo šarže, datum použitelnosti, a některé další informace vypočtené v padělkovém nařízení, přičemž pravděpodobnost, že by se dalo sériové číslo uhodnout, musí být zanedbatelná a v každém případě menší než jedna ku deseti tisícům. Padělkové nařízení stanovuje některé další povinnosti pro součásti jedinečného identifikátoru.

Nosičem takového jedinečného identifikátoru je dvojrozměrný čárový kód. Na obalu léčivého přípravku, na nějž je umístěn takovýto čárový kód nesoucí jedinečný identifikátor, zároveň nesmí být pro účely jeho identifikace a ověření pravosti uveden žádný jiný viditelný dvourozměrný čárový kód.

Výrobce má povinnost na obal léčivých přípravků umístit jedinečný identifikátor, obsahující stanovené datové prvky, jež musí být zakódovány do dvojrozměrného čárového kódu, na nějž jsou stanoveny další požadavky, a to včetně kvality tisku.

Dále je dle padělkového nařízení výrobce povinen na obal léčivého přípravku vytisknout ve formátu čitelném okem kód přípravku, sériové číslo a případně i vnitrostátní úhradové číslo či jiné vnitrostátní číslo identifikující léčivý přípravek, je-li vyžadováno členským státem, v němž má být přípravek uveden na trh, a pokud není vytištěn jinde na obalu. Tato povinnost se neuplatní na balení léčivého přípravku, jehož součet dvou největších rozměrů obalu se rovná nebo je menší než deset centimetrů.

Výrobce je v takovémto případě povinen též ověřit, že dvojrozměrný čárový kód nesoucí jedinečný identifikátor splňuje požadavky na nosič dvojrozměrného kódu a kvalitu jeho tisku na obal, jak je stanoveno výše, a vést záznamy o každém úkonu, který s jedinečným identifikátorem provede na balení léčivého přípravku nebo na tomto identifikátoru, a to po dobu alespoň jednoho roku od uplynutí data použitelnosti daného balení, nebo po dobu pěti let od doby, kdy bylo balení propuštěno

k prodeji nebo distribuci, podle toho, které z těchto období je delší.

Ověření ochranných prvků a vyřazení jedinečného identifikátoru

V souladu s článkem 10 padělkového nařízení mají při ověření ochranných prvků výrobci, distributoři a osoby oprávněné nebo zmocněné vydávat léčivé přípravky veřejnosti (dále jen společně „povinné osoby“) ve vypočtených případech povinnost ověřit pravost jedinečného identifikátoru a neporušenost prostředku k ověření manipulace s obalem. Padělkové nařízení neobsahuje definici či bližší upřesnění, jaké osoby jsou považovány za „osoby oprávněné či zmocněné vydávat léčivé přípravky“. Pro účely dodavatelského řetězce v českém právním prostředí budou osobami oprávněnými nebo zmocněnými vydávat léčivé přípravky veřejnosti zejména lékárny, nelze ovšem vyloučit, že připravovaný návrh zákona adaptující padělkové nařízení nestanoví, že tato povinnost se uplatní i na jiné osoby oprávněné k výdeji léčivých přípravků ve smyslu § 82 odst. 2 zákona o léčivech, například i lékaře.

Povinné osoby při ověření pravosti jedinečného identifikátoru porovnají jedinečný identifikátor s jedinečnými identifikátory uloženými v systému úložišť, přičemž jedinečný identifikátor se považuje za pravý, pokud systém úložišť obsahuje aktivní jedinečný identifikátor s kódem přípravku a sériovým číslem, které se shodují s kódem a číslem ověřovaného jedinečného identifikátoru.

Má-li povinná osoba důvod se domnívat, že s obalem léčivého přípravku bylo manipulováno či pokud ověření ochranných prvků naznačuje, že léčivý přípravek možná není pravý, musí obecně povinná osoba vyloučit takovýto léčivý přípravek z dodavatelského řetězce a okamžitě uvědomit příslušné orgány.

Léčivý přípravek s jedinečným identifikátorem, který byl vyřazen, se nesmí dále distribuovat nebo vydávat veřejnosti, s výjimkou případů uvedených v článku 12 padělkového nařízení, například byl-li léčivý přípravek vyřazen ještě předtím, než byl vydán veřejnosti v případech,

kdy to padělkové nařízení povoluje, či je-li takovýto léčivý přípravek distribuován za účelem jeho vývozu mimo EU, nebo za účelem poskytnutí osobě odpovědné za jeho likvidaci či státním orgánům.

Vyřazením jedinečného identifikátoru se rozumí úkon měnící aktivní status jedinečného identifikátoru uloženého v systému úložišť na status bránící jakémukoliv dalšímu úspěšnému ověření pravosti daného jedinečného identifikátoru. Povinné osoby jsou přitom oprávněny změnit status vyřazeného jedinečného identifikátoru na aktivní jen v omezených případech dle článku 13 padělkového nařízení.

Systém úložišť

Systémem úložišť se ve smyslu padělkového nařízení rozumí systém zřízený a spravovaný neziskovým právním subjektem založeným výrobcí a držeteli rozhodnutí o registraci léčivých přípravků opatřených ochrannými prvky, přičemž zapojit se do takového právního subjektu mají dobrovolně a bezplatně právo distributoři a osoby oprávněné nebo zmocněné vydávat léčivé přípravky veřejnosti. Jedná se o evropské úložiště a vnitrostátní úložiště, společně nazývané také jako Evropský systém ověřování léčiv (EMVS).

Na úrovni EU se jedná o úložiště zřízené Evropskou organizací pro ověřování léčiv (European Medicines Verification Organisation – EMVO), neziskovou organizací založenou evropskými zájmovými sdruženími za účelem ochrany legálního dodavatelského řetězce před padělanými léčivými přípravky. Cílem organizace je správa evropského úložiště, které bude napojeno na vnitrostátní či regionální datová úložiště, a bude sloužit jako ověřovací platforma umožňující ověřit pravost léčiv kdekoli v dodavatelském řetězci v Evropském hospodářském prostoru.

V České republice se jedná o Národní organizaci pro ověřování pravosti léčiv (NOOL), spolek, jehož zakládajícími členy je Asociace evropských distributorů léčiv (AEDL), Asociace inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP), Asociace velkodistributorů léčiv (AVEL), Česká asociace farmaceutických firem (ČAFF) a Česká lékárnická komora (ČLK). NOOL založila

stránky <http://czmvo.cz/>, kde jsou pravidelně publikovány aktuality k vývoji projektu. Náklady na systém úložišť dle padělkového nařízení nesou výrobci léčivých přípravků opatřených ochrannými prvky.

Nahrání informací do systému úložišť a jejich správa

Držitel rozhodnutí o registraci, případně osoba odpovědná za uvádění na trh souběžně dovážených či souběžně distribuovaných léčivých přípravků s rovnocenným identifikátorem, má primárně povinnost nahrát určité stanovené informace do systému úložišť před tím, než bude léčivý přípravek výrobcem propuštěn k prodeji nebo distribuci, a udržovat tyto informace aktualizované. Ani držitel rozhodnutí o registraci, ani takováto odpovědná osoba nesmí nahrát jedinečné identifikátory do systému úložišť dříve, než z něho odstraní případné starší jedinečné identifikátory obsahující stejný kód přípravku a sériové číslo jako jedinečné identifikátory, které se mají nahrát.

Výše uvedené osoby jsou dále například povinny zajistit vyřazení jedinečného identifikátoru léčivého přípravku v každém vnitrostátním nebo nadnárodním úložišti, v případě léčivého přípravku, který má být stažen či který byl odcizen, a v těchto úložištích danou skutečnost vyznačit.

Národní legislativa a adaptace padělkového nařízení

Podle článku 1 bodu 12 padělkové směrnice mohou jednotlivé členské státy národně stanovit, že jedinečným identifikátorem budou opatřeny jakékoliv léčivé přípravky, jejichž výdej je vázán na lékařský předpis, nebo hrazené léčivé přípravky, a dále rozšířit oblast působnosti prostředku k ověření manipulace s obalem na jakékoliv léčivé přípravky. Dále je členským státům v padělkovém nařízení například umožněno, aby prostřednictvím oznámení učiněným vůči Komisi navrhly léčivé přípravky nepodléhající omezení výdeje na lékařský předpis, o kterých se má za to, že u nich existuje riziko padělání.

V neposlední řadě padělkové nařízení též zmocňuje členské státy k tomu, aby s přihlédnutím ke zvláštní charakteristice dodavatelského řetězce na svém území a za splnění stanovených podmínek osvobodily určité osoby oprávněné nebo zmocněné vydávat léčivé přípravky veřejnosti působící v rámci zdravotnického zařízení od povinnosti ověřovat a vyřazovat jedinečný identifikátor, a dále též i vypočtené osoby či instituce, například zubní lékaře, optiky, pracovníky zdravotnické záchranné služby, ozbrojené síly, školy, hospice či pečovatelská zařízení, uplatní-li se tato povinnost na ně, přičemž za tyto osoby či instituce ověření pravosti a vyřazení provede distributor.

V současné době Ministerstvo zdravotnictví připravuje návrh zákona adaptujícího padělkové nařízení. Zákon je nyní prozatím ve fázi přípravy a připomínkování a jeho návrh ještě tedy není veřejně dostupný. Na podrobnosti v kontextu dodavatelského řetězce na území České republiky si tedy ještě budeme muset počkat. ●

Linda Dařílková, advokátní koncipientka
Baker & McKenzie s.r.o., advokátní kancelář

**Baker
McKenzie.**

Poznámky:

[1] Zákon č. 70/2013 Sb. ze dne 19. února 2013, kterým se mění zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech a o změnách některých souvisejících zákonů (zákon o léčivech), ve znění pozdějších předpisů.

[2] Ustanovení § 5 odst. 14 zákona o léčivech.

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství ve všech oblastech specializací
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování – veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- GDPR a právo ochrany osobních údajů
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

Tým právníků **MT Legal** vydal v dubnu 2017 v nakladatelství C.H. Beck nejrozsáhlejší komentář k novému zákonu 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších právních předpisů.

■ BRNO

- Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
- +420 542 210 351

■ PRAHA

- Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2
- +420 222 866 555

■ OSTRAVA

- Bukovanského 1345/30, 710 00 Ostrava
- +420 596 629 503

- info@mt-legal.com
- www.mt-legal.com

SingleCase mi měří reálné výnosy.

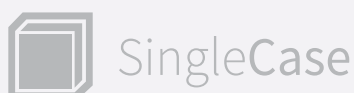
V reálném čase vidíte, jak si vaše kancelář vede, který klient vám vydělává nejvíce peněz a jak efektivní jsou vaši zaměstnanci.

- Propojte se s Datovkou
- Hodiny sbírejte v reálném čase a zachraňte hodiny fakturovatelné práce každý měsíc
- Vystavujte faktury jedním tlačítkem a ušetřete až den práce měsíčně
- Importujte celé složky dokumentů
- Synchronizujte e-maily z Outlooku, lhůty a úkoly přímo do kalendáře
- Přistupujte ke spisu odkudkoli včetně mobilního telefonu

Vyzkoušejte SingleCase zdarma na 30 dní

A zjistíte, jak SingleCase může pomoci i vaší kanceláři.

www.singlecase.cz
+420 739 475 360

Právní úprava lobbingu zkvalitní českou legislativu

Přestože pojmy lobbying či lobbista vzbuzují u českého veřejného mínění téměř intuitivně negativní reakce, pravděpodobně se oba dva brzy stanou předmětem nové legislativní úpravy. Činnost spočívající v prosazování skupinových zájmů v rámci legislativního procesu je v moderních demokraciích zcela běžná a pro přijetí kvalitního právního předpisu jen stěží odmyslitelná. Vyžaduje však značnou pozornost legislativní moci, která by měla stanovit nejen etické, ale i trestněprávní hranice lobbistické činnosti.

Jak již samotný význam anglického slova „lobby“ napovídá, lobbying představuje určité působení kdesi v postranních, zákulisních „uličkách“ legislativního procesu, jehož cílem by vždy mělo být předání relevantní informace aktérům legislativního procesu. Relevantní informace se přitom rozumí taková informace, která je ověřitelná, zakládá se na pravdě a v konečném důsledku je způsobilá ovlivnit výslednou podobu přijímaného právního předpisu. Zejména absence právní úpravy pak způsobuje nejednotnost názorů odborné i laické veřejnosti na jakékoli ovlivňování politického rozhodování, jakož i pokusy o něj, neboť přístupem ke klíčovému rozhodovacímu procesu v takové situaci může disponovat například pouze úzká skupina subjektů, zvýhodněná osobní vazbou na samotné aktéry legislativního procesu či jejich okolí.

Transparentnost informací

Důležitost lobbingu pro kvalitu legislativy je přitom za kvalitního (tj. řádně vytvořeného) legislativního rámce nesporná. Příkladem může být i sama Evropská unie, v níž od roku 2011 funguje tzv. rejstřík transparentnosti. Ten je ve své podstatě fungující obdobou registru lobbistů a rychle se stává nutnou podmínkou pro realizaci kontaktu se členy Parlamentu, úředníky nebo dalšími zaměstnanci orgánů Evropské unie. Bytí zápis v registru transparentnosti EU není povinnou náležitostí, jeho absence je zpravidla (minimálně) zásadním handicapem pro účast na oficiálních jednáních s bruselskými úředníky.

Po podobném posílení transparentnosti v rámci národních právních řádů volá i Rada Evropy, když na začátku roku 2017 vydala stanovisko[1] doporučující členským státům zavedení efektivních mechanismů zaručujících transparentní přístup k informacím o lobbistické činnosti. Reaguje tak především na situaci, kdy značné množství právních řádů reguluje oblast lobbingu pouze prostřednictvím etických kodexů, směrnic či metodik, v některých případech pak chybí i podobné právně nezávazné dokumenty.

I když se v minulosti již objevilo několik iniciativ, český právní řád žádnými právními normami upravujícími lobbying či transparentnost legislativního procesu obecně nedisponuje. Velmi ambiciózním podnětem pro odstranění těchto nedostatků je návrh věcného záměru zákona o lobbingu,[2] předložený vládě 30. srpna 2017 ministrem pro lidská práva a legislativu Janem Chvojkou.

Zákon o lobbingu

Zákon o lobbingu se dle předloženého věcného záměru bude opírat především o tři pilíře. Základem nové úpravy tak má být elektronický registr všech lobbistů, který bude na rozdíl od bruselského rejstříku transparentnosti zcela neopomenutelnou podmínkou pro provozování lobbingu. Kromě úplné identifikace má registr lobbistů obsahovat i průběžné čtvrtletní zprávy o činnosti uvedených subjektů. Druhým pilířem má být tzv. legislativní stopa, spočívající v seznamu osob, které se podílely na přípravě, změnách či do-

plnění návrhu právního předpisu. Povinnost uvádět legislativní stopu v důvodové zprávě zákona budou mít všichni současní aktéři legislativního procesu – poslanci a senátoři, ale i jednotlivé výbory obou parlamentních komor. Poslední pilíř pak má zajistit zejména transparentnost veřejné kontroly, a to prostřednictvím registru darů, který bude obsahovat informace o darech přijatých veřejnými funkcionáři.

Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí pak bude s největší pravděpodobností orgánem oprávněným k dohledu nad dodržováním zákona o lobbingu, jakož i k udělování sankcí za porušení zákonem uložených povinností s horní hranicí 200 000 korun.

Zákon o lobbingu bezesporu představuje jeden z klíčových právních předpisů posilujících transparentnost demokratického právního státu, kontrolu veřejné moci, ale i zkvalitnění legislativního procesu a české legislativy obecně. Přestože lze předpokládat, že se jeho výsledná podoba bude od předloženého věcného záměru značně lišit, hlavní účel – zavedení jednotných pravidel pro ovlivňování legislativního procesu a otevření transparentní cesty k orgánům s rozhodovací pravomocí všem subjektům – zcela jistě splní. ●

Mgr. Filip Drnec, generální sekretář
CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.,
advokátní kancelář

Poznámky:

[1] Doporučení Rady Evropy k právní regulaci lobbingu v kontextu veřejného rozhodování adresovaného členským státům ze dne 22. března 2017.

[2] Dostupný na <https://apps.odok.cz/attachment/-/down/ALBSARVFHFVR>.

BRANDS 77

STORE

- PME LEGEND American Classic**
 Čistě pánská značka PME LEGEND je připomínkou a holdem světa pilotů nákladních letadel na americkém středozápadě. Jejich stroje se staly se legendou oblohy, spojovala se v nich spolehlivost, krása a vytrvalost. Symboly letectví se dodnes prolínají celou kolekcí a umožňují řadě zákazníků identifikovat se se značkou a spojit s ní svůj životní styl.
- Desigual**
 Španělská značka, která je skutečně „in“. Od vzniku značky v roce 1984 se designerům Desigual podařilo vyvolat bouři ve stojatých vodách módních značek. Desigual je zkrátka jiný než všichni ostatní – odvážný, pestrý, zajímavý, extravagantní, inovativní, pozitivní, tolerantní.
- Timezone**
 Značka Timezone byla založena v roce 1993, prodává se v 17 zemích světa. Specialista na kalhoty – džíny, plátáky, kratasy. Timezone je synonymem pro kvalitní džíny a kalhoty za rozumnou cenu. Timezone Vás chce oblékat a ne převlékat za někoho jiného. Timezone podtrhne Vaši jedinečnost a styl a každý si najde něco pro sebe – ať má jakoukoliv postavu a preferuje jakýkoliv střih.

PME LEGEND
AMERICAN CLASSIC

Desigual®

TIMEZONE

Legislativa a Průmysl 4.0. Budou si rozumět?

Průmysl 4.0 už dávno není téma, kterému věnuje pozornost pouze hrstka technických nadšenců. Jako mávnutím kouzelného proutku se skloňuje všude a přitahuje pečlivou pozornost kapitánů i tradičních odvětví průmyslu. Důvodem jednoznačně je oprávněný pocit, že zaspát nástup této revoluce znamená nechat si ujet vlak.

Jde o hlavní téma celé řady seminářů, konferencí nebo veletrhů, kde jej všichni neodmyslitelně spojují nejen s budoucností fungování firem, ale také s budoucností každodenního života nás všech. Podle „věrozhvěstů“ čtvrté průmyslové revoluce čeká celá odvětví i společnost zásadní proměna. Jsme na ni ale připraveni? Myslíme při přípravách na průmyslovou revoluci skutečně na všechno?

Již zmiňované konference a semináře řeší vše od automatizace, přes autonomii až po neodvratnou proměnu pracovního trhu. Co v těchto diskusích často zásadně chybí, je větší pozornost, která by byla věnována právnímu rámci. Je nepochybně zajímavé, že více a více autonomní boti zřejmě nevyhnutelně nahradí člověka nejen u pracovní linky, ale i za volantem či

jinde. Bez nezbytné a propracované legislativy to bude spíše než s efektivitou spojeno s komplikacemi, nejasnostmi a problémy, které budou uvádění pokročilých řešení do praxe podvazovat. Není samozřejmě možné, aby se základní premisy produkce statků kolem nás měnily, ale právní prostředí přitom zůstávalo beze změn. Jasná pravidla jsou jedním z hlavních pilířů, bez kterých se v tomto směru neobejdeme.

Potřebujeme legislativní změny?

Důležitý moment nepochybně je, že není nezbytně nutné hned přijímat komplexy nových předpisů. Dlužno podotknout, že náš právní řád je již dnes značně složitý, a lze v zahradnické metafoře konstatovat, že nám každým rokem dále rozkvétá.

I vztahy v průmyslu 4.0 budou samozřejmě nadále fungovat na základních principech kontraktu, mimosmluvní odpovědnosti, veřejnoprávní odpovědnosti atd.

V řadě případů ovšem k legislativní změně bude nutné přistoupit. Musíme ale konkrétně vědět, které dnešní předpisy mohou být překážkou, budou nás brzdit v rozvoji a nevládnou reagovat na nové situace.

Změny spojené se čtvrtou průmyslovou revolucí budou mít dopad na řadu oblastí, více i méně očekávaných. Pozitivní zprávou je, že si toto podle všeho uvědomuje i státní správa a její orgány. Pod jejich taktovkou vznikly a vznikají strategické dokumenty, které reflektují výzvy Průmyslu 4.0 a připravují půdu pro změny, které nás čekají. Jak úspěšně, to je zatím otázkou.

V každém případě je žádoucí, aby případná tvorba a úprava legislativy byla v souladu se strategickými dokumenty jednotlivých ministerstev. Tam to ale rozhodně nekončí, vycházet je rovněž nutné z legislativy a strategických dokumentů Evropské unie. Lze uvést např. Strategii pro jednotný digitální trh v Evropě z roku 2015, která přináší celou řadu legislativních návrhů a úprav, které se budou muset promítnout do našeho zákonodárství.

Iniciativa Průmysl 4.0

Jednomu by se mohla zamotat hlava z představy dalšího rozšiřování české legislativy o prvky z českých i evropských strategií, když pouhá základní orientace v této oblasti může být značně komplikovaná. V tomto ohledu přišlo Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky s iniciativou v oblasti čtvrté průmyslové revoluce. Jeho úředníci dle vyspělých vzorů vypracovali dokument s názvem Iniciativa Průmysl 4.0, ve kterém je celá kapitola věnována právním a regulatorním aspektům. Vládou ČR byl tento dokument schválen v srpnu 2016.

Iniciativa přináší přehled relevantní legislativy a strategických materiálů ČR a EU dotýkajících se oblasti rozvoje digitalizace průmyslu a společnosti, jimž by měla být věnována zvýšená pozornost. Mimo to se snaží identifikovat předpisy, které by implementaci Průmyslu 4.0 mohly brzdit. A zároveň demonstrovuje celou řadu oblastí, na které bude mít Průmysl 4.0 dopad a jejichž současnou podobu regulace může do budoucna ovlivnit.

Vzhledem k tomu, že dokument ve vládou schválené podobě už v srpnu oslavil své první narozeniny, některé zmiňované předpisy již prošly novelizací a koncepce aktualizací (viz text níže). Podívejme se na vybraná témata blíže.

Vývoj čtvrté průmyslové revoluce se neobejde bez podpory výzkumu a vývoje – motoru inovací. Podporu zajišťuje na jedné straně Smlouva o fungování Evropské unie, na druhé straně česká legislativa v podobě novely zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků. Novinkou v této oblasti by mohl být nově připravovaný zákon o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, který by měl mj. zavést změny v dotacích, nový orgán v podobě Vědecké rady ČR nebo Ministerstvo pro výzkum a vývoj. Strategickým materiálem v tomto ohledu je Národní politika výzkumu, vývoje a inovací ČR 2016–2020; tento pak podmínil nově vznik Plánu na implementaci NRIS3 2017–2018.

Není pochyb o tom, že změny spojené s Průmyslem 4.0 zásadně promění i pracovní trh, který bude vyžadovat nové zna-

losti a schopnosti. Pracovní pozice, které mohly být včera z oblasti vědecko-fantastické, budou zítra tím, bez čeho se neobejdeme. Odpovědí má být Strategie digitální gramotnosti 2015–2020 a s ní související akční plán pro její implementaci, jejichž opatření mají rozvíjet digitální dovednosti zaměstnanců. Obecně nastavení pravidel rámuje zákon o zaměstnanosti nebo zákoník práce. Přičemž ani jeden z těchto zákonů Průmyslu 4.0 sám o sobě překážky neklade.

Uvedené jde ruku v ruce s klíčovou podmínkou implementace a udržitelnosti řešení v rámci Průmyslu 4.0 – vzděláním. Náš vzdělávací systém se bude nevyhnutelně potýkat s novými výzvami a požadavky na znalosti a celkově ponese hlavní tíhu postupné změny struktury pracovní síly. Velkou roli může hrát v tomto ohledu zapojení nových technologií do výuky, což by měla usnadnit implementace Strategie digitálního vzdělávání 2020. Školský zákon ani zákon o vysokých školách nepředstavují pro aktuální průmyslovou revoluci brzdu, přesto je jasné, že je potřeba přijmout řadu podzákonných či nelegislativních opatření, která budou v souladu s potřebami pracovního trhu.

Průmysl 4.0 zasahuje přirozeně i do takových oblastí jako je ochrana osobních údajů, kybernetická bezpečnost nebo autorské právo, kde bude přijetí nové legislativy esenciální. V tomto ohledu je tématem, které na sebe aktuálně strhává nejvíce pozornosti a vyvolává řadu otázek, evropské nařízení GDPR. Zákon o kybernetické bezpečnosti prošel letos novelou, která zřídila Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost. Změnou tento rok prošel také autorský zákon.

Ošemetným a pro mnohé citlivým tématem je rozvoj vysokorychlostních sítí. Dalo by se říci, že o nich všichni mluví, ale nikdo je zatím neviděl. Dost ale nadsázky. Rozvoj a výstavba vysokorychlostní sítě jsou pro rozvoj Průmyslu 4.0 klíčové (konektivita). V letošním roce byl přijat nový zákon o opatřeních ke snížení nákladů na zavádění vysokorychlostních sítí elektronických komunikací, který obsahuje opatření ke zjednodušení a zrychlení budování sítí. Zákon rovněž asi rok po lhůtě transponuje směrnici 2014/61/EU.

Lepší teď než později

To byl výčet pouze hrstky oblastí, na jejichž regulaci má, může mít a bude mít Průmysl 4.0 dopad. Rozhodně jich není málo. Přesto však ucelenější texty a širší debaty věnované této problematice chybí. Je tu přitom několik problematických oblastí, které je lepší řešit dříve než později. Jednou z nich je, jak potvrzuje Iniciativa Průmysl 4.0, složitý a nepřehledný právní řád.

Problémem potom není pouze nepřehlednost, ale také fakt, že zákonodárci ne vždy berou potřeby aktuální průmyslové revoluce v potaz. V tomto ohledu se jako přírodná osvědčila funkce koordinátora digitální agendy na Úřadu vlády, který si vytyčil i cíle v legislativě. Rozšířil Legislativní radu vlády o odborníky na digitální agendu. A letos přišel s nezávaznými Zásadami pro tvorbu digitálně přívětivé legislativy, které mají přimět resorty dodržovat uvedené zásady a vytvářet takové právní předpisy, jež reagují na potřeby 21. století. Doufejme, že tato praxe bude zachována i po nástupu vlády nové.

Pozitivní zprávou může být, že současný právní rámec aktuálně nepředstavuje rozhodující brzdu pro nástup čtvrté průmyslové revoluce. Zasloučení pozorovatelé jsou si vědomi toho, že např. již nyní celé výrobní závody velmi úspěšně (pokud promyšleně) implementují soubory opatření posunující jejich výrobu k Průmyslu 4.0. To ale neznamená, že se komplikace nemusí objevit v blízké budoucnosti (právní aspekty autonomní mobility?). Kvůli naší nepozornosti a špatným legislativním postupům se pak mohou naše představy o nástupu Průmyslu 4.0 sesypat jako domeček z karet. Což se v ekonomice sousedící s tou německou, kde jsou výzvy nové průmyslové revoluce brány velmi vážně, nemusí vyplatit.

Tento vlak by nám tedy neměl ujet, neb na koni se cestuje pomaleji a hůře. Ale to už je zase jiný příběh... ●

JUDr. Martin Bohuslav, partner
Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o.,
advokátní kancelář

Deloitte
Legal

EST 1898

T·M·LEWIN

LONDON

**THE
PERFECT
WHITE
SHIRT.**

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA
PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST
VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ
ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH
S KLIENTY
A POROZUMĚNÍ
JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

www.vcv.cz

Beztrestnost kreativního účetnictví aneb i Nejvyšší soud se někdy utne

Nešťastným způsobem se o interpretaci účetních předpisů pokusil Nejvyšší soud v rozhodnutí ve věci sp. zn. 5 Tdo 407/2016 (publikováno ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu jako R 16/2017).

Skutkový stav, jak jej měl soud za prokázaný, byl tento:

- 1) Obviněný evidoval v majetku společnosti pohledávky v nominální hodnotě přes sto milionů korun.
- 2) Pohledávky byly nedobytné, což však z finančních výkazů nebylo nijak patrné.
- 3) Obviněný prodal 100 % akcií této společnosti jiné osobě, která nevěděla o nedobytnosti pohledávek.
- 4) Obviněný si byl podle soudu vědom nedobytnosti pohledávek a měl uvést kupujícího v omyl a způsobit mu tak škodu.

V popsáném jednání soudy spatřovaly trestný čin podvodu. Obviněný však v dovolání namítal, že i kdyby byl skutkový stav správně zjištěn, mělo jít místo toho o trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění.

Základní skutková podstata trestného činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění je v § 254 odst. 1 trestního zákoníku popsána takto:

Kdo nevede účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole, ač je k tomu podle zákona povinen,

kdo v takových účetních knihách, zápisech nebo jiných dokladech uvede nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje, nebo kdo takové účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady změní, zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnými nebo zatají,

a ohrozí tak majetková práva jiného nebo včasné a řádné vyměření daně, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti.

Nejvyšší soud odmítl právní kvalifikaci jako trestného činu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění s tímto odůvodněním:

„V tomto případě však nedošlo k naplnění objektivní stránky skutkové podstaty uvedeného trestného činu v žádné jeho alternativě. Účetnictví obchodní společnosti Bohemia Print, a. s., bylo vedeno řádně, o čemž svědčí i závěry z auditorských zpráv. Podstata jednání obviněného totiž spočívala v tom, že pohledávky obchodní společnosti Bohemia Print, a. s., postoupil na subjekty, o jejichž špatném hospodářském stavu věděl, a navíc prodloužil splatnost těchto pohledávek tak, aby se jevíly kupující obchodní společnosti Česká Unigrafie, a. s., jako pohledávky dobyté. Jestliže v účetnictví obchodní společnosti Bohemia Print, a. s., nebylo konkrétně uvedeno, že většina z postoupených pohledávek byla fakticky nedobytná, s nulovou tržní hodnotou a několik let po splatnosti, přičemž prodloužení splatnosti těchto pohledávek obviněným nemělo vliv na nemožnost jejich uspokojení, nelze v tom spatřovat znaky trestného činu podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku. Jak je navíc z rozhodných skutkových zjištění zřejmé, obviněný právě zmíněnou skutečnost úmyslně zamlčel obchodní společnosti

Česká Unigrafie, a. s., a ostatně i obchodní společnosti provádějící audit. Tím se snažil uměle zvýšit hodnotu majetku obchodní společnosti Bohemia Print, a. s., a tedy i jejích akcií, které prodával. Již na první pohled je proto evidentní, že nejde o trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění, neboť obviněný neovlivňoval informační hodnotu účetní evidence a příslušných dokladů, ale cenu akcií, jejichž prostřednictvím chtěl sebe a jiného obohatit ke škodě obchodní společnosti Česká Unigrafie, a. s. Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění ve smyslu § 254 odst. 1 tr. zákoníku pak nelze dovodit ani z toho, že obviněný se měl zaručit „za správnost, průkaznost a úplnost účetních výkazů odražejících skutečné majetkové poměry“ obchodní společnosti Bohemia Print, a. s., neboť mu nebylo kladeno za vinu, že by snad způsobil nesprávnost, neprůkaznost či neúplnost takových účetních dokladů.“

Obáváme se, že veškeré právní úvahy Nejvyššího soudu jsou naprosto nesprávné, protože vycházejí z nepochopení základů účetnictví.

Účetní jednotka je povinna vést účetnictví tak, aby na jeho základě sestavená účetní závěrka byla srozumitelná a podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace tak, aby uživatel účetních informací mohl činit ekonomická rozhodnutí. Je zde kladen zřetel na podstatu účetních informací, a nikoliv jejich formu. Na tento princip navazují další předpoklady jako princip trvání podniku a akruální princip, jakož i účetní zásady. Mezi nejvýznamnější se řadí zásada opatrnosti. Ta říká, že aktiva nemají být nadhodnocena a závazky podhodnoceny. K tomu se používají opravné položky, rezervy a odpisy majetku.

Odrazem těchto předpokladů, principů a zásad je skutečnost, že účetní jednotka v okamžiku sestavení účetní závěrky musí brát v úvahu reálnou dobytost svých pohledávek. Tento požadavek ukládá zákon o účetnictví v § 29, kdy účetní jednotka v rámci inventarizace nezjišťuje pouze skutečný stav majetku a závazků, ale také prověřuje jejich ocenění. Účetní jednotka při oceňování bere v úvahu všechna předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku včetně pohledávek a jsou jim známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty (§ 25 odst. 3 zákona o účetnictví).

Pokud si účetní jednotka není jistá, že dojde k řádnému splacení pohledávky, tak by v souladu se zásadou opatrnosti měla vytvořit opravnou položku k pohledávkám. Projevem zaúčtování opravné položky je snížení netto hodnoty pohledávek v účetní závěrce a zvýšení nákladu na tvorbu opravné položky k pohledávkám.

Nezapomeňme na to, že provedení výše zmíněných operací není povinností jen dle českých účetních standardů, ale i dle mezinárodních principů účetního výkaznictví (IFRS) – dle IAS 39 a IFRS 9, které nabývají účinnosti 1. 1. 2018.

Z toho plyne, že není možné v rámci jednoho rozhodnutí říkat „nedobytné pohledávky nebyly odepsány“ a současně „ale účetnictví bylo vedeno řádně“. Pokud nebyly nedobytné pohledávky odepsány, pak došlo k nadhodnocení aktiv, a proto už z principu nemohlo být účetnictví vedeno řádně.

Tím pádem jsou samozřejmě chybné i veškeré navazující úvahy Nejvyššího soudu o tom, že údajně nedošlo k narušení informační hodnoty účetnictví. Těžko srozumitelné jsou i úvahy z judikátu o tom, že obviněný měl uměle zvýšit hodnotu evidovaného majetku, ale současně nepůsobil zkreslení účetní evidence majetku (!).

Všechny tyto vývody patrně vyvolal mylný předpoklad Nejvyššího soudu, že aktiva se dle českých účetních předpisů zpětně nepřeceňují a pohledávky z obchodních vztahů jsou v účetnictví vedeny až do okamžiku úhrady beze změny a nejsou u nich zohledňovány veškerá možná ri-

zika a ztráty z titulu snížení hodnoty. Při věrném a poctivém vedení účetnictví jsou opravné položky k pohledávkám zobrazeny v rozvaze ve sloupci korekce v části C.II. a ve výkazu zisku a ztráty na řádku E.3. Úpravy hodnot pohledávek. Zaúčtovaný přímý odpis pohledávek se projeví ve výkazu zisku a ztráty souhrnně s ostatními provozními náklady na řádku F.5. Jiné provozní náklady. Zároveň princip a metoda stanovení opravných položek k pohledávkám by dle zákona o účetnictví měly být blíže popsány v příloze v účetní závěrce, která právě blíže výše zmíněné položky rozvahy a výkazu zisku a ztráty doplňuje a vysvětluje.

O jisté úspěchanosti judikátu svědčí i to, že je vnitřně rozporný. Nejvyšší soud nejprve argumentuje „Účetnictví obchodní společnosti Bohemia Print, a. s., bylo vedeno řádně, o čemž svědčí i závěry z auditorských zpráv.“ a vzápětí uvede „Jak je navíc z rozhodných skutkových zjištění zřejmé, obviněný právě zmíněnou skutečnost úmyslně zamlčel [...] společnosti provádějící audit.“

Tedy na jednu stranu je závěr auditora vydáván za potvrzení (mylných) úvah Nejvyššího soudu, na druhou stranu Nejvyšší soud uzná, že daný závěr auditora byl vyvolán uvedením auditora v omyl!!!

Správná právní kvalifikace při typově shodných skutcích by tedy měla znít trestný čin podvodu v souběhu s trestným činem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění, přičemž nelze zcela vyloučit faktickou konzumpci druhého trestného činu.

Za jiných okolností bychom netepali jeden méně podařený judikát tak přísně. Problém rozhodnutí v této věci však je ten, že jednak na pohled legalizuje účetní podvody v té nejvulgárnější formě, jednak se i přes zjevnou nesprávnost dostal až do Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek Nejvyššího soudu. Než se podaří toto zvrátit a judikatura se otočí správným směrem, uběhnou celé roky.

Takže každý poctivý podnikatel a investor teď budou bití, když se budou spoléhat na správnost účetnictví. Pokud se kreativní účetnictví odhalí, není pro nepoctivce nic jednoduššího než říci „ale

R 16/2017 říká, že nerealistické ocenění majetku není trestné a nesnižuje informační hodnotu účetnictví“. Trestní odpovědnost by pak nastala jen tehdy, pokud by se podařilo prokázat spáchání jiného trestného činu (například podvodu), ale o normálně očekávatelný a zákonodárcem zamýšlený trestný čin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 trestního zákoníku by nešlo. Zde bohužel chybné chápání vedení účetnictví Nejvyšším soudem do značné míry negovalo úmysl zákonodávce chránit důvěru ve finanční výkazy.

Pro poctivé podnikatele a poctivé investory máme jednoduchou radu: svoje obchody si musí pohlídat hlavně každý sám a nemůže pokaždé jen slepě důvěřovat tvrzením druhé strany. Před každou významnou transakcí by mělo proběhnout standardní finanční due diligence, kde odborníci projdou a hlavně kriticky posoudí dostupné informace. V případě pohledávek se jedná o detailní analýzu věkové struktury a bonity obchodních partnerů. Současně je existence významných pohledávek ověřována pomocí konfirmačních dopisů. Dobře provedené due diligence by tedy mělo minimalizovat riziko překvapení tak dramatických jako v popísaných kauzách. ●

Jan Vučka, advokát Dvořák Hager & Partners
Jiří Liberda, auditor a partner Moore Stephens
Dvořák Hager & Partners,
advokátní kancelář, s.r.o.

dvořák | hager & partners
advokátní kancelář

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ KŘÍŽ A PARTNEŘI

Advokátní kancelář byla založena již v roce 1991 a má tedy bohaté zkušenosti s poskytováním právních služeb a v současné době patří mezi přední advokátní kanceláře v České republice v mnoha oblastech, a to zejména v níže uvedených odvětvích.

Právní služby poskytujeme české i zahraniční klientele jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak při zastupování před soudy obecnými, rozhodčími, jakožto i před soudem Ústavním. Podle okolností případu advokátní kancelář zastupuje klienta při jednáních s příslušnými státními orgány a institucemi, popřípadě dalšími subjekty, které mají pro konkrétní věc zásadní význam. Úzká je rovněž spolupráce s auditorskými firmami, daňovými poradci či patentovými zástupci.

Svým klientům nabízíme komplexní řešení: využíváme týmových odborných znalostí specialistů z různých oborů a zohledňujeme tak všechny aspekty zadání klienta. Spolu s individuálním přístupem ke každému klientovi zajišťujeme optimální cestu k řešení problému.

OBORY PRÁVNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH AKKP

Mezinárodní transakce | Duševní vlastnictví a jiná práva k nehmotným statkům | Právo ICT (včetně specializovaných služeb k GDPR) | Mediální právo | Fúze, akvizice a transformace | Litigace (soudní a rozhodčí řízení) | Energetika | Pracovní právo a kolektivní vyjednávání | Veřejné zakázky | Hospodářská soutěž | Obchodní právo závazkové a společenstevní | Nemovitosti | Insolvence | Rodinné právo | Správní právo | Daňové a finanční právo (včetně bankovníctví) | Trestní právo

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. | Rybná 9, 110 00 Praha 1 |

Tel.: 224 819 325 | Fax: 224 819 343 |

info@ak-kp.cz | www.ak-kp.cz

Member of International Practice Group |

Právnická firma roku 2013, 2015, 2016 v kategorii duševní vlastnictví

právník roku

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D. – Právník roku 2016

prof. JUDr. Jan Kříž, CSc. – Právník roku 2007

Změna odpovědnosti provozovatele potravinářského podniku?

V souvislosti s rozsáhlou novelizací zákona o přestupcích, která dopadá i na stěžejní zákon o potravinách, si dovoluujeme zmínit její možný dopad na fungování potravinářského průmyslu.

Dle definice uvedené v čl. 3 Nařízení (ES) č. 178/2002 se provozovatelem potravinářského podniku (dále jen „PPP“) rozumí fyzická nebo právnická osoba odpovědná za plnění požadavků potravinového práva v potravinářském podniku, který řídí. Nařízení dále definuje potravinářský podnik jako veřejný nebo soukromý podnik, ziskový nebo neziskový, který vykonává činnost související s jakoukoliv fází výroby, zpracování a distribuce potravin.

Dosavadní právní úprava v zákoně č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích (dále jen „zákon o potravinách“) vymezovala v § 17i odpovědnost právnické osoby, která provozuje potravinářský podnik jako odpovědnost objektivní. Tento druh odpovědnosti ve správním trestání fakticky znamená, že provozovatel je odpovědný za protiprávní stav, bez ohledu na své zavinění. Ke dni 1. 7. 2017 došlo k nabytí účinnosti zákona č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona

o odpovědnosti za přestupky. Přijetím tohoto zákona došlo ke zrušení ustanovení § 17i zákona o potravinách.

Nabízí se proto otázka, zda touto změnou zanikl výrazný nepoměr mezi pachatelem přestupku a dozorujícím orgánem?

Řízení o přestupcích se od doby nabytí účinnosti novelizace ve sporech s dozorovým orgánem bude řídit novým zákonem o přestupcích, tedy zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnostech za přestupky a řízení o nich. Z výkladu ustanovení § 20 a 21 plyne, že právnická osoba se může dopustit přestupku opět bez ohledu na zavinění.

Nejvyšší správní soud ve své judikatuře (viz. např. 4 As 49/2004) konstantně dovo-

zuje, že z dikce zákona je zřejmé, že odpovědnost PPP je vybudována na objektivním principu. V tomto případě se tedy prolamuje jinak obecná zásada, že fyzická či právnická osoba odpovídá za trestná jednání na základě zavinění, což znamená, že subjektivní stránka se u deliktů dle zákona o potravinách vůbec nezkoumá.

Vzhledem k vývoji ustálené praxe soudů a možné interpretace nového přestupkového zákona, tedy zákona č. 250/2016 Sb., o přestupcích, se kloníme k závěru, že se o zásadní změnu koncepce potravinářského práva jednat nebude. Subjekty pohybující se v tomto odvětví tedy v případném řízení o přestupku, či případném soudním sporu nadále zůstávají v nerovném postavení založeném právě objektivní odpovědností.

Vzhledem k výše uvedené definici se PPP rozumí výrobce, prodejce, skladovatel nebo i přepravce potravin. Konstrukce objektivní odpovědnosti je problematická především proto, že za určitých okolností jakýkoliv článek distribuce potravin odpovídá za porušení předpisů, které nastalo před tím, než se potravina dostala do sféry jeho vlivu, např. u jiných subjektů zapojených v daném řetězci.

Typickým negativním jevem je postihování konečného prodejce. Dojde-li kontrolní orgán Státní zemědělské a potravinářské inspekce (dále jen „SZPI“) k závěru, že je v prostorách prodejce spotřebitelům nabízen výrobek, který je v jakémkoliv rozporu s předpisy potravinářské legislativy, postihne právě prodejce. Tento prodejce má, mimo jiné, povinnost vyřadit nevyhovující potraviny z prodeje. V případě, že dojde ke zjištění protiprávního stavu, je z pohledu dozorujícího orgánu irrelevantní, zda zavinění způsobil postihovaný prodejce, či je za něj (například v obchodněprávní rovině dodáním vadného plnění) odpovědný výrobce, či kterýkoliv z předchozích článků výrobně-obchodního řetězce.

Kontrola stavu a kvality potravin v souladu s často velice přísnou a striktně formalistickou právní úpravou je časově a finančně náročný proces. U některých typů potravin a souvisejících nároků na ně postačuje vizuální či senzorická kontrola. Pro mnoho výrobků je však nezbytné odborné zkoumání v akreditované laborato-

ři, zejména k prověření souvisejících povinných parametrů. Dle ustanovení § 17i zákona o potravinách existovala jediná možnost prolomení objektivní odpovědnosti pouze v tom případě, že PPP potravin vhodným způsobem zkontroloval a výsledek testů vyhověl nárokům ukládaným zákonem. Pouze v tomto případě měl PPP možnost liberovat se z případného zjištění dozorového orgánu, a nebýt tak odpovědný za porušení povinností svého dodavatele. Předpokládáme, že dle nového zákona o přestupcích půjde o obdobnou možnost liberace.

Za vhodné považujeme upozornit na skutečnost, že PPP je dle výše uvedené definice i drobný živnostník, provozující smíšené zboží, či prodávající občerstvení k přímé spotřebě. Dále jím může být i podnikající fyzická osoba, distribuující drobné cukrovinky jako firemní reklamní předměty. V praxi si lze jen těžko představit, aby si tyto subjekty pro každou přijatou šarži surovin či potravin zajišťovaly mikrobiologické vyšetření. Jsou dokonce zaznamenány případy, kdy byl provozovatel večerky postihnut za nabízení vína, u kterého nebyly dodrženy nároky na označování výrobku s ohledem na geografickou polohu použitých surovin.

Při následné snaze o ochranu před výše uvedeným často zaznívá argumentace, že za protiprávní stav (např. nedodržení povinnosti nosit čistý pracovní oděv) odpovídá konkrétní zaměstnanec, který neplnil řádně své povinnosti jinak řádně a precizně formulovaného systému HACCP (obligatorně vyhotovovaný systém kontroly kritických bodů v potravinářské provozovně). S ohledem na výše uvedené bývá tato obrana zpravidla nepřipustná, resp. neúčinná. V judikatuře krajských soudů bylo dovozeno, že selhání jednotlivce musí odhalit kontrolní systém provozovatele. Zaměstnavatel má však právo hojit se na pochybení zaměstnance až do výše limitace náhrady škody dle zákoníku práce.

V případě ekonomicky silného subjektu se nabízí argumentace nemožností kontroly z důvodů uvedených v zákoně č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití. Častým jevem je odkázání na ustanovení § 4

tohoto zákona s tvrzením, že prováděním kontrol v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů se jedná o zneužití významné tržní síly. Ani tento argument však objektivní odpovědnost neprolomil. Krajský soud v Plzni ve svém rozhodnutí (viz. 30 A 224/2015) dovodil, že kontrolu v provozovně dodavatele nelze vyložit jako zneužití významné tržní síly.

Vysoká sankce hrozí PPP i v případě, že nabízené potraviny sice jsou v nesouladu s právními předpisy, ale žádné ohrožení zdraví spotřebitelů však nehrozí. Tímto může být například klamavé označení krajiny původu potravin. Ustálená soudní praxe dovozuje, že potenciální spotřebitelé byli ohroženi (postačuje ohrožení) na svých právech i tak, že vydali své finanční prostředky, za něž mají právo získat potravinu nejen zdravotně bezpečnou, ale i odpovídající všem deklarovaným parametřům.

V posledních letech dochází k výraznému navyšování ukládaných pokut. Dozorový orgán při udělování výše sankce zohledňuje, zda se jednalo o vadu zjevnou či nezjevnou. Vada zjevná je odhalitelná již pouhým smyslovým vnímáním. Takto lze spolehlivě rozpoznat zápach, změnu barvy, či plesnivění potravin. Vadou nezjevnou může být například výskyt aflatoxinů či překročení povoleného obsahu těžkých kovů. Nezjevné vady jsou často odhalitelné pouze v laboratoři se specializovaným vybavením. Za porušení zákona hrozí dle § 17f zákona o potravinách pokuta až do výše 50 000 000 Kč.

Závěrem shrnujeme, že novelizace zákona o přestupcích a s tím související změna zákona o potravinách zřejmě nepřinese zásadní změnu v přísně pojaté koncepci trestání PPP ze strany dozorových orgánů. ●

JUDr. Lenka Příkazská, advokátka

Michal Mohelský, právní praktikant

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

HSP & PARTNERS

Otázka dobré víry osoby, na kterou byl majetek převeden v rozporu s ust. § 29 zákona o půdě v kontextu aktuální judikatury Nejvyššího soudu ČR

Podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen „ZMV“), může oprávněná osoba podat soudu žalobu na určení vlastnického práva státu z důvodu, že věc z původního majetku registrovaných církví a náboženských společností byla přede dnem účinnosti tohoto zákona převedena nebo přešla z majetku státu do vlastnictví jiných osob, mimo jiné, v rozporu s ustanovením § 29 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“).

Podle zmiňovaného ustanovení § 29 zákona o půdě, ve znění účinném do 31. 12. 2012, nelze majetek, jehož původním vlastníkem byly církev, náboženské řády a kongregace, převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku.

Judikatura vyšších soudů již v minulosti opakovaně zdůraznila, že smysl § 29 zákona o půdě, ve znění účinném do 31. 12. 2012, spočíval především v ochraně původního majetku církví před dispozicemi ohrožujícími dlouhodobě zamýšlené odčinění majetkových křivd způsobených

církvím a náboženským společenstvem nedemokratickým režimem, a to do doby přijetí zvláštního zákona, jímž měla být náprava těchto příkoří provedena.[1] Naplnění tohoto účelu vyžadovalo, aby právní úkony, kterými byl dotčený majetek v případech jdoucích proti smyslu majetkového vyrovnání převáděn na další osoby, byly stíženy absolutní neplatností a nemohly tak bezprostředně zapříčinit změnu v osobě vlastníka.[2]

V souladu s ustálenou judikaturou jsou převodní smlouvy, na základě kterých došlo k převodu vlastnického práva státu k historickému majetku církví v rozporu s § 29 zákona o půdě na třetí osoby, jako akty contra legem, stíženy absolutní neplatností.

V naprosté většině případů spočívá procesní obrana nabyvatelů tohoto restitučního majetku ve sporech, vedených k žalobám církevních právnických osob o určení vlastnického práva státu dle § 18 odst. 1 ZMV, v námitce, že nabyvatel převodní smlouvy uzavíral v dobré víře, že majetek není dotčen žádnými právy třetích osob. O této skutečnosti byl nabyvatel zpravidla přímo v převodních smlouvách výslovně utvrzen Pozemkovým fondem České republiky, tedy státem. Nabyvatelé restitučního majetku tak usilují o ochranu svého vlastnického práva z titulu dobrověrného a poctivého držitele s cílem toto své vlastnictví upřednostnit před reparací vlastnického práva církeve.

Ačkoliv se v rozhodovací praxi Ústavního soudu ČR sice vyskytl ojedinělý případ, v jehož rámci bylo připuštěno výjimečné prolomení omezení dispozic založeného § 29 zákona o půdě,[3] v intencích nedávných rozsudků Nejvyššího soudu České republiky jsou restituční nároky i nadále pokládány za nároky primární, jejichž prosazení ospravedlňuje i zásah do již provedených majetkoprávních přesunů, jelikož opačný výklad by jednotlivá blokační ustanovení chránící restituenty činil bezcennými.

Nejvyšší soud ČR v rozsudku ze dne 1. 8. 2016, sp. zn. 28 Cdo 4546/2015, konkrétně uzavřel, že „aprobace teze, že zapojení Pozemkového fondu do protiprávního převodu pozemků opodstatňuje prolomení blo-

kace dispozic s historickým majetkem církví, by vzhledem k tomu, že na počátku nezákonného nakládání s věcmi spadajícími do rozsahu § 29 zákona o půdě bylo nutně povětšinou právě jejich zcizení státem, případně jiným subjektem veřejnoprávní povahy, jehož jednání by zásadně mělo vyvolávat oprávněnou důvěru ostatních kontrahentů, vedla k naprostému vyprázdnění blokačních účinků daného ustanovení a popření jeho smyslu.“

V rozsudku ze dne 1. 8. 2016, sp. zn. 28 Cdo 4546/2015, dále Nejvyšší soud ČR zcela konkrétně uvádí, že má-li být nakládání s věcmi podléhajícími § 29 zákona o půdě posouzeno jako platné, musí tento závěr odůvodňovat okolnosti vskutku mimořádné povahy, které obzvláště intenzivně působí ve prospěch poskytnutí ochrany osobám, na něž byly objekty náležející původně církvím v rozporu se zákonem převedeny. Za tyto „mimořádné okolnosti“ pak dle názoru Nejvyššího soudu ČR nelze považovat fakt, že převodní smlouvy byly sjednány s Pozemkovým fondem ČR coby subjektem veřejnoprávní povahy, ani fakt, že katastrální úřad zapsal do katastru nemovitostí vlastnické právo nabyvatele po předložení převodních smluv, nerespektujících předmětné ustanovení zákona o půdě.

Nejvyšší soud ČR se již také zabýval aspektem, kdy historický majetek církví zamýšlel Pozemkový fond České republiky převést jako náhradní plnění poskytované oprávněné osobě dle zákona o půdě, přičemž shledal jako přílehavou úvahu soudů nižších instancí, že při střetu zájmu církevní právnické osoby na obnovení vlastnického práva k nemovitostem tvořícím její historický majetek a právního postavení restituenta, jemuž byly tyto objekty poskytnuty coby náhradní je na místě v principu upřednostnit postavení původního vlastníka, tedy církevní právnické osoby. [4]

Lze tedy uzavřít, že převodní smlouvy, na základě kterých došlo k převodu vlastnického práva státu k historickému majetku církví v rozporu s § 29 zákona o půdě na třetí osoby, jsou jako akty contra legem stíženy absolutní neplatností. Jako platné mohou být posouzeny jen ve zcela výjimečných a ojedinělých případech, kde

jsou dány okolnosti vskutku mimořádné povahy, které obzvláště intenzivně působí ve prospěch poskytnutí ochrany osobám, na něž byly objekty náležející původně církvím v rozporu se zákonem převedeny. Mezi takové okolnosti vskutku mimořádné povahy však nepatří důvěra nabyvatele v souladnost jednání státu se zákonem. ●

Mgr. Zuzana Trnková,

advokátka

Advokátní kancelář Kríž a partneři s.r.o.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
KRÍŽ A PARTNEŘI

Poznámky:

- [1] Nálezy Ústavního soudu ze dne 2. 2. 2005, sp. zn. II. ÚS 528/02, ze dne 24. 6. 2009, sp. zn. I. ÚS 663/06, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2012, sp. zn. 28 Cdo 777/2012, a zejména náleží pléna Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 9/07.
- [2] Nález pléna Ústavního soudu ze dne 1. 7. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 9/07, náleží pléna Ústavního soudu ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. Pl. ÚS 10/13, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 3. 2013, sp. zn. 28 Cdo 257/2013 nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. 6. 2014, sp. zn. 28 Cdo 703/2014.
- [3] Nález Ústavního soudu ze dne 22. 2. 2011, sp. zn. I. ÚS 2166/10
- [4] Usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 28 Cdo 4041/2015..

Spravedlivá kompenzace při zániku obchodního zastoupení

Expandovat svůj business je jednou ze základních ambicí podnikatelů. Zvýšit obrát a posílit jméno značky na širším prostoru je otázkou obchodní strategie a talentu každého podnikatele. Při rozšiřování obchodního zastoupení budou partnery podnikatelů ve smluvních vztazích jednotliví obchodní agenti (fyzická osoba, obchodní společnost). Výhoda spolupráce v rámci obchodního zastoupení je vzájemná, jednak proto, že poskytuje všem spravedlivý benefit a má dlouhodobější charakter. Pro komfort bezpečí smluvních stran jsou vzájemná práva a povinnosti upravena písemnou smlouvou o obchodním zastoupení nebo obdobnou vertikální distribuční dohodou.[1]

Titul smlouvy si smluvní strany, kterými jsou (i) zastoupený a (ii) agent, zvolí libovolně. Důležitější je, jaký si nastaví mechanismus ve smlouvě a jaké otázky vzájemně upraví tedy, jak vysoká bude míra jejich vzájemné důvěry a spolupráce. Nejčastěji se v naší kanceláři setkávám s titulem distribution agreement a strany běžně upravují podmínky poskytnutí značky a obchodního jména, minimální roční objem prodeje a další opatření související s KPI ukazateli, teritoriální exkluzivitu a zákaz konkurence, vznik a zánik smlouvy nebo podmínky odstoupení a prodloužení. Distribuční smlouvy upravují konečně i otázku náhrady-kompenzace po skončení smlouvy. Podstatou je nárok agenta na spravedlivou kompenzaci za budoucí pe-

něžité benefity zastoupeného, za jejíž dosažení má oprávněnou zásluhu agent. Případná aktivace nároku na kompenzaci a kalkulace její výše v době, kdy smluvní strany řeší podnikatelské nesrovnalosti, bývá často používáno jako „páka“ na protistranu při vyjednávání spojené s prodloužením nebo ukončením obchodní spolupráce. Na advokáta se v otázce kompenzace může obrátit jak agent tak i zastoupený.

Prvně posuzujeme oprávněnost samotného nároku a kalkulujeme rozmezí částky kompenzace pro účely vyjednávání a pro účely rozhodčího nebo soudního řízení. Výše nárokané částky dále ovlivňuje výši soudního poplatku a výši náhrad nákladu řízení.

Otázka kompenzace při skončení obchodního zastoupení je v českém právu upravena normami vycházejícími ze směrnice 86/653/EHS, o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců, kde jsou v článku 17. zakotveny základní podmínky vzniku a výpočet výše kompenzace.[2]

Ustanovení článku 17 jsou kogentní a byly transponovány do obchodního zákoníku ust. § 669 jako titul práva na odškodnění. Strany tak v úpravě kompenzace nemají neomezenou autonomii vůle a jsou limitovány právě kogentními normami. Klausule upravující v distributivním agreement kompenzaci odlišně tak mohou být rozporu s kogentními normami zákona a stíženy absolutní neplatností. Kogentní normy garantují agentovi dosáhnout na spravedlivou kompenzaci v minimální výši rok po skončení smlouvy.[3] Nárok na kompenzaci po skončení smlouvy o obchodním zastoupení bude mít agent vždy.

V novém občanském zákoníku je úprava kompenzace obsažena v ust. § 2514 jako titul zvláštní odměny:

(1) Zanikne-li obchodní zastoupení, má obchodní zástupce právo na zvláštní odměnu, pokud

a) zastoupenému získal nové zákazníky nebo významně rozvinul obchod s dosavadními zákazníky a zastoupený má dosud z těchto obchodů podstatné výhody a

b) placení zvláštní odměny je s ohledem na všechny okolnosti případu spravedlivé, jsou-li vzaty v úvahu všechny okolnosti, zejména provize, kterou obchodní zástupce ztrácí a která vyplývá z obchodů uskutečněných s těmito zákazníky; tyto okolnosti zahrnují i případné ujednání nebo neujednání konkurenční doložky.

Předpokladem na vznik kompenzace (zvláštní odměny) je, aby agent přivedl nové zákazníky nebo podstatně zvýšil objem obchodu se stávajícími zákazníky a zastoupený měl i nadále podstatné výhody z obchodu s těmito zákazníky. K tomu mohou ještě přistoupit další odměny, které lze spravedlivě požadovat a započítat do nároku kompenzace.

Výpočet výše kompenzace upravuje ust. § 2515 občanského zákoníku:

Výše zvláštní odměny nesmí překročit roční odměnu vypočtenou z ročního průměru odměn získaných obchodním zástupcem během posledních pěti let. Trvalo-li obchodní zastoupení méně než pět let, vypočte se výše zvláštní odměny z průměru odměn za celou dobu jeho trvání; pokud trvalo méně než rok, nesmí překročit úhrn provizí za celou dobu jeho trvání.

Výpočet je kombinací účetních dat (účetní závěrky, faktury) a subjektivního přístupu smluvních stran v otázce přičitatelnosti obchodních zásluh agenta za odměny-benefity (představované ziskem, marží, provizí...atp.). Základ kompenzace v ideálním případě tvoří průměrný benefit za posledních 5 let obchodního zastoupení a reflektuje budoucí peněžitou ztrátu agenta v důsledku konce smlouvy o obchodním zastoupení.

Zkušený podnikatel, agent nebo zastoupený, dokáže výši spravedlivé kompenzace intuicí spočítat a je pak na advokátovi, aby jeho nárok prosadil za podpory zákona. ●

Mgr. Libor Pavlíček
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Poznámky:

- [1] Bejček, J., Šilhán J. a kolektiv. Obchodní smlouvy. Závazky v podnikání. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 345 a násl.
- [2] Směrnice používá české slovo „odškodnění“ a anglické slovo „indemnity“.
- [3] Ust. § 2516: Právo na zvláštní odměnu zaniká, není-li uplatněno do jednoho roku od ukončení obchodního zastoupení.

Odvolání daru

Darování je dvoustranný právní vztah, kterým jedna smluvní strana převádí na druhou smluvní stranu vlastnické právo k určité věci, a to bezúplatně. Jedná se tedy o vztah ekonomicky velmi nerovný, neboť dárce zásadně neobdrží za své plnění žádné protiplnění. Z tohoto důvodu je darování institut typický pro rodinné vztahy a vztahy obdobně blízké osobní povahy; darování nelze vyloučit ani v rámci obchodních vztahů, v těchto případech však zpravidla nestojí samo o sobě a přistupuje souhrnu dalších vzájemných právních vztahů. Možnost odvolání daru do jisté míry vyrovnává tuto ekonomickou nerovnost, když dává dárce možnost účinky darování ex post „zrušit“. Práva odvolat dar, a to ať už pro nouzi či pro nevděk, se při darování mezi živými nelze vzdát.

Nový občanský zákoník oproti starému občanskému zákoníku rozšiřuje možnost odvolání daru (dříve vrácení daru) na odvolání pro nouzi a pro nevděk, přičemž obou těchto možností mohou využít (jsou-li pro to splněny zákonné podmínky) pouze fyzické osoby, právnické osoby mohou odvolat dar pouze pro nevděk (stav nouze ve smyslu ust. § 2068 občanského zákoníku totiž nelze zaměňovat s hrozbou úpadku právnické osoby). V obou případech však pro odvolání daru musí být relevantní a ospravedlnitelný důvod, neboť pro darovací smlouvy platí, stejně jako pro všechny ostatní smlouvy, jedna ze základních právních zásad – pacta sunt servanda.

Odvolání daru pro nouzi

Institut odvolání daru pro nouzi je oproti právnímu stavu dle občanského zákoníku z roku 1964 novinkou, neboť institut vrá-

cení daru dle ust. § 630 občanského zákoníku z roku 1964 nesl znaky spíše dnešního odvolání daru pro nevděk.

Základní podmínkou pro odvolání daru pro nouzi je nouze dárce, a to taková, která nastala až po darování, kdy obdarovaný věc již nabyl do svého vlastnictví. Pro případ, že dar ještě obdarovanému nebyl odevzdán, obsahuje nový občanský zákoník speciální ustanovení (§ 2059), které je pro dárce poněkud mírnější, než odvolání daru po jeho odevzdání a převedení vlastnictví na obdarovaného; v tomto případě totiž může dárce od darovací smlouvy odstoupit a odevzdání daru odepřít, došlo-li k takové změně okolností, že by odevzdání daru vážně ohrozilo dárce výživu či plnění jeho vyživovací povinnosti. Ke splnění podmínek tohoto ustanovení tedy postačí, jsou-li dány okolnosti, které by mohly dárce výživu či plnění vyživovací povinnosti pouze ohrozit, není nezbytné, aby stav, kdy dárce již není schopen vyživovat sebe nebo osoby, k nimž je výživou povinen, již nastal.

Nouzí se rozumí stav, kdy dárce nemá prostředky na nutnou výživu vlastní či nutnou výživu osob, které je ze zákona povinen vyživovat. Zákon výslovně stanoví, že se jedná pouze o výživu nutnou, tj. zajištění základních potravin, ale i bydlení či ošacení, nikoliv pak jakýchkoliv těchto položek v nadstandardní (avšak ani standardní) kvalitě či kvantitě[1].

Aspektem, který však nepochybně velmi významně ovlivní možnost využití institutu odvolání daru pro nouzi v praxi, je skutečnost, že tento institut je nutno považovat až za poslední možný. Ociten-li se tedy dárce ve stavu nouze, je třeba tento stav řešit primárně jinými právními instituty a nástroji. V první řadě se nabízí nejrůznější podpory či státem vyplácené dávky, nelze však zapomenout na vyživovací povinnost rodičů a dětí, případně pak dalších příbuzných. Právě tato podmínka je dle názoru autorky tohoto článku důvodem, z jakého zřejmě institut odvolání daru pro nouzi pravděpodobně nebude nijak hojně využíván, byť se nepochybně jedná o institut, který se jinak jeví jako účelný a v mnoha případech také spravedlivý. Obdobně je pak třeba také posuzovat, zda si dárce stav nouze nepřivodil úmyslně či z hrubé nedbalosti. Zde je třeba přihlížet například k tomu, jak dárce naložil se svým (dalším) majetkem, zda si nepočínal marnotratně, zda se bezdůvodně nevzdal možnosti dalších příjmů, a to i příjmů ze zaměstnání. S ohledem na výše uvedené lze předpokládat, že možnost odvolání daru pro nouzi se bude týkat zejména starších bezdětných osob, případně osob s dětmi, avšak pocházejících ze slabších sociálních poměrů, případně osob, jimž ve výkonu výdělečné činnosti brání vážná objektivní překážka (zdravotní postižení apod.).

Dalším „omezením“ odvolání daru je rozsah toho, co je obdarovaný povinen dárce při odvolání daru poskytnout. Obdarovaný je povinen vydat dar nebo zaplatit

dárce jeho cenu obvyklou v době darování (bez ohledu na to, zda se cena obvyklá v době odvolání daru snížila či zvýšila), obdarovaný je však v každém případě povinen poskytnout pouze tolik, kolik dárce potřebuje k zajištění nutné výživy své či osob, které je povinen vyživovat. Obdarovaný má rovněž možnost nutnou výživu dárce poskytnout, čímž se zbaví povinnosti předmět daru vrátit, neboť de facto odpadnou důvody pro odvolání daru pro nouzi.

S předpokladem toho, že k darování zpravidla dochází mezi osobami blízkými, mezi nimiž jsou pevnější a trvalejší citové vazby, lze předpokládat, že v mnoha případech nebude výslovné využití tohoto institutu nutné, neboť povinné osoby příslušné plnění samy potřebnému poskytnou, aniž by k tomu měly právem stanovenou povinnost.

Odvolání daru pro nevděk

Odvolání daru pro nevděk podle nového občanského zákoníku se nejvíce blíží institutu vrácení daru podle občanského zákoníku z roku 1964, stejně však i v tomto případě dochází k určitému posunu.

Dárce může odvolat dar (odstoupit od darovací smlouvy) v případě, že obdarovaný dárce úmyslně či z hrubé nedbalosti ublížil tak, že zjevně porušil dobré mravy. Porušení dobrých mravů vůči třetím osobám, a to osobám obdarovanému blízkým, se za nevděk považuje jen v případě, že to odůvodňují okolnosti.

Právě v „povinnostech“ vůči třetím osobám spočívá největší rozdíl současné právní úpravy oproti právní úpravě předchozí. Podle občanského zákoníku z roku 1964 platilo, že dárce se může odvolání daru domáhat, jestliže se obdarovaný choval k němu nebo ke členům jeho rodiny tak, že tím hrubě porušuje dobré mravy. Nově tedy nevděk vůči členům rodiny dárce nebude mít na možnost odvolání daru jakýkoliv vliv (ledaže by se toto jednání zároveň dotýkalo osoby dárce tak, že by bylo považováno za nevděk vůči dárce samotnému), avšak za určitých okolností může být odvolán dar v případě, že obdarovaný zjevně poruší dobré mravy vůči osobě sobě blízké. Může se tak stát na-

příklad v případě, že dárce poskytne dar s vědomím určitých morálních kvalit obdarovaného, avšak obdarovaný se následně zachová takovým způsobem, že tyto své (údajné) morální kvality zcela popře.

V otázce, co lze považovat za hrubé porušení dobrých mravů, které může vyústit v odvolání daru pro nevděk, se můžeme alespoň do jisté míry inspirovat judikaturou vztahující se k občanskému zákoníku z roku 1964, ale také k obecnému zákoníku občanskému z roku 1811 (ABGB), zde je však otázkou, nakolik jsou závěry, jež ve velké míře ovlivňují morální zásady, po téměř jednom století stále použitelné. I v takto staré judikatuře však lze nalézt pravidla a principy, které můžeme aplikovat i nyní. Jako příklad lze uvést rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 30. června 1930, sp. zn. Rv I 1734/29, a dále rozhodnutí Nejvyššího soudu Československé republiky ze dne 14. března 1923, sp. zn. Rv II 373/22. V rozhodnutí sp. zn. Rv I 1734/29 soud mimo jiné rozhodl, že cizoložství obdarované manželky jest hrubým nevděkem podle § 948 obecného zákoníku občanského. V rozhodnutí sp. zn. Rv II 373/22 pak soud uvedl, že v cizoložství obdarovaného manžela nelze spatřovati hrubý nevděk, opravňující k odvolání daru, dopustili-li se i dárce cizoložství. Z výše uvedeného lze vyvodit závěr, že dárce se nemůže dovolávat zjevného porušení dobrých mravů obdarovaným, porušil-li dobré mravy stejným způsobem i dárce. V případě odvolání daru pro nevděk však více než kdekoli jinde platí, že každý případ je třeba posuzovat individuálně.

Velký rozdíl oproti odvolání daru pro nouzi pak spočívá v tom, co a v jakém rozsahu je obdarovaný povinen vydat. V případě odvolání daru pro nouzi závisí rozsah toho, co je obdarovaný povinen vydat především na potřebě dárce. V případě odvolání daru pro nevděk je obdarovaný povinen vydat předmět daru a není-li to možné, pak je povinen uhradit cenu obvyklou v době darování. V případě, že obdarovaný již nemá ani dar ani jeho plnou hodnotu, je povinen vydat to, co z obohacení ještě zbývá.

Dalším významným rozdílem, ke kterému došlo oproti stavu před 1. 1. 2014, je stanovení lhůty pro odvolání daru pro nevděk.

Podle občanského zákoníku z roku 1964 se právo odvolat dar promlčovalo v obecné třileté promlčovací lhůtě. Nyní lze odvolat dar do jednoho roku ode dne, kdy obdarovaný dárce ublížil, případně do jednoho roku ode dne, kdy se dárce o důvodu odvolání daru dozvěděl. Dědic pak může odvolat dar do jednoho roku od smrti dárce. Na první pohled sice došlo ke zkrácení lhůty, kdy je možné dar odvolat, nicméně nyní není stanovena žádná nejzazší časová hranice, nemělo by se proto stát, že lhůta k odvolání daru uplyne dříve, než se dárce o důvodu odvolání daru vůbec dozví. Tato změna se proto jeví jako spravedlivá.

Závěrem

Nová úprava odvolání daru je oproti úpravě účinné před 1. 1. 2014 širší, propracovanější a mnohem více reflektuje aspekt spravedlnosti na straně dárce. Byť zde platí smluvní volnost a strany si proto mohou (stejně jako mohly i dříve) sjednat také další důvody odvolání daru, je nepochybné, že v mnoha případech se tak nedělo, neboť strany při darování neočekávaly, že nastane situace, kdy bude na místě dar odvolat. Nyní, byť se možnosti odvolání daru rozšířily, nemusí jich být samozřejmě využito, přičemž rozhodnutí, zda jich využito bude či nikoliv, je na dárce. Změna právní úpravy týkající se odvolání daru je proto nepochybně pozitivní změnou. ●

Mgr. Sylvie Menšíková,
advokátka
KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Poznámka:

- [1] Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014), 1. vydání, 2014, s. 17 – 18.

Cena podle smlouvy o dílo

Podle § 634 odst. 1 obč. zák. ve znění účinném do 31. 12. 2013 není-li výše ceny sjednána smlouvou nebo stanovena zvláštními předpisy, je třeba poskytnout cenu přiměřenou.

Obvyklou cenou je cena, která je v době uzavření smlouvy obvyklá v daném místě za dílo srovnatelných vlastností vzhledem k náročnosti provedení díla, délce doby, po kterou bylo zhotovováno apod. Dojde-li ke sporu, přísluší soudu, aby po posouzení nákladů potřebných na zhotovení díla (hodnoty materiálu, energie, vynaložené práce apod.) a obvyklého zisku stanovil, jaká cena je přiměřená, popř. zda zhotoviteli přísluší maximální cena podle cenového předpisu, nebo cena nižší. Výše ceny díla není od 1. 1. 1992 podstatnou náležitostí smlouvy o dílo.

Započtení pohledávky a insolvence

Vzhledem k odlišnostem v právní úpravě institutu započtení v insolvenčním zá-

koně (oproti úpravě obsažené v zákoně o konkursu a vyrovnání) je nezbytné judikатурní výstupy, k nimž dospěla soudní praxe při posuzování odporovatelnosti a neúčinnosti započtení v konkursním právu, pro poměry té které věci vždy poměřovat úpravou, která v insolvenčním zákonu započtení (za určitých podmínek a nikoli v každé fázi insolvenčního řízení) připouští. Na „neúčinnost“ započtení lze zásadně usuzovat jen na základě posouzení právního úkonu, z nějž vzešla pohledávka, kterou věřitel dlužníka, ohledně kterého je vedeno insolvenční řízení, použil k započtení, jako neúčinného.

Dokazování

Podstatné vady řízení, pro které je třeba hlavní líčení provést znovu (§ 219 odst. 3 věta první tr. ř.), je nutno z hlediska použitelnosti výpovědí obviněných, svědků a znalců podaných v předchozím hlavním líčení zatíženém takovou vadou posuzovat individuálně, zejména s přihlédnutím k tomu, zda přečtením těchto výpovědí z protokolu o hlavním líčení a jejich důkaz-

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

ním použitím nedochází k porušení práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jestliže je třeba hlavní líčení provést znovu jen z toho důvodu, že je konal samosoudce, ačkoli je měl podle § 314a odst. 2 tr. ř. konat senát z důvodu nutnosti ukládání souhrnného trestu ve vztahu k trestu uloženému v řízení před senátem, lze dřívější výpovědi z protokolu o hlavním líčení konaném před samosoudcem za splnění podmínek § 207 odst. 2, § 211 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3, 4 nebo 5 tr. ř. přecházet a vycházet z nich při rozhodování věci.

Místní příslušnost

Bydliště je místo, které fyzická osoba považuje za svůj skutečný, pevný a stálý do-

mov, do kterého se hodlá vracet a kde se nachází i centrum jejich zájmů. Změna pobytu dočasného charakteru (např. pobyt v nemocnici, výkon trestu odnětí svobody, studium, sezonní práce aj.) nemění nic na tom, kde má daná osoba své bydliště. To však neplatí, kdyby byla taková změna doprovázena okolnostmi, z nichž lze usuzovat, že se osoba na novém místě pobytu již zdržuje s úmyslem zde trvale bydlet. Přestože bydliště je mnohdy totožné s místem, kde má osoba trvalý pobyt, nelze pojem „bydliště“ ztotožňovat s pojmem „trvalý pobyt“, který je termínem správního práva, má ryze evidenční a tudíž administrativní charakter. Při určení bydliště je tedy vždy třeba zabývat se všemi okolnostmi, které skutečné bydliště fyzické osoby určují.

Insolvence a soudní poplatky

Jestliže úmyslem zákonodárce bylo postavit na roveň insolvenčního správce a dlužníka s dispozičním oprávněním, který usiluje o sanační způsob řešení svého úpadku, tj. oběma přiznat osvobození od soudních poplatků ke stejnému okamžiku, potom – se zřetelem k tomu, že insolvenční správce je do funkce instalován zásadně až v souvislosti se zjištěným úpadkem – není rozumného důvodu přiznat dlužníku s dispozičním oprávněním postavení subjektu osvobozenému od soudních poplatků dříve než insolvenčnímu správci. Rozhodujícím okamžikem je tedy okamžik, kdy je zjištěn úpadek (hrozící úpadek) dlužníka. Nemůže být proto správný závěr, že podle § 11 odst. 2 písm. g) zákona o soudních poplatcích je dlužník osobně osvobozen od soudního poplatku [coby osoba s s dispozičními oprávněními ve smyslu § 229 odst. 3 písm. a) insolvenčního zákona] též v době od zahájení insolvenčního řízení na jeho majetek do rozhodnutí o úpadku.

Jistota na náklady řízení

Z povahy věci nelze vyžadovat, aby skutečnosti, na nichž je založeno usnesení procesní povahy, byly zjišťovány způsobem vyžadovaným pro rozhodnutí ve věci samé, tj. zásadně dokazováním. Pro účely takového rozhodnutí postačí, pokud soud vychází ze skutečností vyplývajících z obsahu spisu, tedy vyšších najevo v průbě-

hu řízení z podání a přednesů účastníků, z listin, jimiž nebyl proveden důkaz, i známých soudů z jeho úřední činnosti. Je zde nutno též ponechat široký prostor k volné úvaze soudu při hodnocení uvedených skutečností a nedopustit, aby řešení dílčích procesních otázek zcela potlačilo hlavní cíl a smysl řízení, tj. vyřešení sporu mezi účastníky v přiměřené době. Princip vzájemnosti (reciprocity) spočívá v zaujetí stejného postoje jednoho subjektu vůči jinému subjektu, jaký tento jiný subjekt zaujímá vůči subjektu prvému. Jestliže český právní řád podmiňuje určitý postup vůči cizinci materiální vzájemností, stává se tento postup závislým na očekávání stejného jednání ze strany orgánu státu, jehož je cizinec občanem, vůči občanům České republiky. Má-li orgán aplikovat právní normu, jejíž použití je závislé na vzájemnosti, neaplikuje v důsledku ní cizí právo a nestaví se ani do pozice cizího orgánu, ale posuzuje toliko otázku, zda existují dostatečné záruky, že by cizí orgány postupovaly určitým způsobem. Závěry ohledně vzájemnosti učiněné jsou více, či méně pravděpodobnostní (neboť tuzemský orgán, při respektu k suverenitě jiných států, nemůže uzavřít, že by cizí orgán nutně jednal [by byl povinen jednat] v souladu s názorem orgánu tuzemského). Posledně uvedené ovšem neznamená, že by soud mohl ohledně vzájemnosti činit závěry hypotetické, podložené domněnkami. Pro takové rozhodování je zásadní zejména zjištění ohledně obsahu cizích právních norem, zachovávané praxe, případně též sdělení Ministerstva spravedlnosti, přičemž nelze a priori soudům nařídít, kterou ze skutečností mají hodnotit jako / považovat za významnější. Současně nelze ani uzavřít, že by soudy při zjišťování vzájemnosti musely nutně zjistit obsah cizích právních norem, neboť obsah cizího práva je pro posouzení vzájemnosti (pouze) jednou z právně významných skutečností.

Odpovědnost státu za škodu

Skutečnost, že poškozený újmu utrpěl při vyhýbání se výkonu trestu uloženému nezákonným rozhodnutím, lze při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění zohlednit pouze při posouzení příčinné souvislosti. V řízení o náhradu újmy způsobené při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem ne-

připadá v úvahu přistoupit ke snížení zadostiučinění s cílem penalizovat poškozeného za jeho nelegální jednání, jímž zasáhl do skutkového děje.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Restituce a privatizace

Je-li pro posouzení platnosti majetkoprávního úkonu a práv a povinností z něj plynoucích rozhodující stav v době, kdy byl tento úkon učiněn, pak ani pozdější omezení státu v dispozicích s určitým majetkem nemohlo zamezit vzniku vlastnického práva akciové společnosti k nemovitostem, jež představovaly splacený hmotný nepeněžitý vklad do společnosti, byť vlastnické právo k nim nemohla akciová společnost nabýt dříve, než vznikla zápisem do podnikového rejstříku (§ 27 zákona č. 104/1990 Sb., o akciových společnostech) a kdy se stala právnickou osobou způsobilou mít práva a povinnosti. Ani ustanovení § 3 odst. 1 zákona 92/1991 Sb. (ve znění účinném do 31. 12. 2012) nepůsobí zpětně na právní úkony, jimiž bylo nakládáno s majetkem v něm uvedeným v době před účinností tohoto právního předpisu (před 1. 4. 1991) a nemohlo proto zamezit nabytí vlastnického práva akciovou společností (založenou podle zákona č. 104/1990 Sb.) k nemovitostem, které do ní vložil stát coby zakladatel jako nepeněžitý vklad před účinností zákona č. 92/1991 Sb., postupem podle § 32 odst. 3 zákona č. 111/1990 Sb.

Umoření listin

Soud je povinen zabývat se před vydáním usnesení o umoření nejen včasnými přihláškami a námitkami, nýbrž musí vzít v úvahu i přihlášky a námítky podané sice až po uplynutí lhůt uvedených v § 185m odst. 2 a 3 o. s. ř., došlé však soudu dříve, než o návrhu na umoření rozhodl. Jestliže na jejich základě budou soudem zjištěny skutečnosti odůvodňující závěr, že uměřovaná listina nebyla ve skutečnosti ztracena nebo zničena, není žádného (zákonného, natož rozumného) důvodu, pro který

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

by měla být taková listina i přesto prohlášena za umořenou (i pro rozhodnutí o návrhu na umoření (ať již bude soudem podle § 185q o. s. ř. návrh na umoření zamítnut nebo podle § 185r odst. 1 o. s. ř. listina prohlášena za umořenou) je vždy určující skutkový stav v době vydání takového rozhodnutí (viz § 154 odst. 1 a § 167 odst. 2 o. s. ř.)).

Vlastnictví pozemku a právo těžby

Osoba, které byl stanoven dobývací prostor (§ 27 odst. 1 horního zákona), nemůže těžit nerosty na cizím pozemku, jestliže jí nesvědčí i soukromoprávní titul, umožňující užívání tohoto pozemku k hornické činnosti.

Vylučovací žaloba

Změny, které přináší nové procesní právo, mohou působit výlučně ode dne nabytí účinností nového zákona, a to i pro řízení, jež byla zahájena před jeho účinností. Účinky procesních úkonů účastníků i soudu, které s nimi spojovala či nespojovala dřívější procesní úprava, však zůstávají zachovány. Účinky usnesení o nařízení exekuce vydaného a doručeného povinnému před 1. 11. 2009, spočívající v zákazu uloženém povinnému nakládat se svým majetkem, jehož porušení má za následek absolutní neplatnost takového právního úkonu, zůstávají zachovány i po účinnosti zákona č. 286/2011 Sb.; právní úkon, jímž povinný po 31. 10. 2009 převedl na třetí osobu nemovité věci, přičemž povinnost zdržet se nakládání s nimi pod sankcí absolutní neplatnosti mu vznikla před účinností zákona č. 286/2011 Sb., je proto absolutně neplatný.

Exekuce

Povinnost rozdělit (tj. i vyplatit) rozvrhovanou podstatu připadá na soudního exekutora, který rozvrh provádí, a to ať už s rozdělovanou podstatou fakticky dis-

ponuje, či nikoliv (skutečnost, že soudní exekutor nedisponuje s částí rozdělované podstaty, neospravedlňuje jeho případné prodlení se splněním povinnosti rozvrhnout a vyplatit rozdělovanou podstatu). Jestliže v době rozvrhu fakticky nemá k dispozici celou rozdělovanou podstatu z důvodu, že je určitá část v rozporu s § 15 odst. 5 ex. řádu zadržována bývalým soudním exekutorem, má právo uplatnit tuto skutečnost nezávisle na exekučním řízení v jiném – nalézacím – řízení žalobou. Nevypřádané vztahy mezi stávajícím soudním exekutorem a soudním exekutorem, jehož výkon exekutorského úřadu zanikl, nelze přičítat k tíži účastníkům rozvrhu.

Řízení o odvolání

Samotný fakt, že lhůtu k odůvodnění odvolání stanoví zákon, který také připouští odmítnutí nezdůvodněného odvolání, nelze interpretovat u státního zástupce tak, že jen u něj, jakožto jedné z osob „kvalifikovaných“, tzn. znalých práva, jde o lhůtu propadnou, a že proto se na něj nevztahuje pravidlo plynoucí z judikatury, podle kterého „má-li odvolací soud v době rozhodování o podaném odvolání již k dispozici podání, jímž odvolatel k výzvě předsedy senátu soudu prvního stupně odstranil vady obsahových náležitostí odvolání, i když se tak stalo po uplynutí podle § 251 odst. 1 tr. ř. stanovené lhůty pěti dnů, nemůže takové odvolání odmítnout podle § 253 odst. 3 tr. ř.“.

Odpovědnost státu za škodu

Přestože jsou postup soudu při vyhlášení výběrového řízení na justiční čkatele a podmínky jejich výběru upraveny právním předpisem, nejedná se při realizaci výběrového řízení na justiční čkatele o uplatnění státní moci a aplikaci vrchnostenského postavení vůči uchazečům o tuto pracovní pozici. Stát zde vystupuje jako budoucí zaměstnavatel, který podle předem stanovených kritérií vybírá své budoucí zaměstnance – justiční čkatele. Postavení státu vůči uchazečům o pracovní pozici je tak rovné a odpovědnost může tak plynout ze vztahů pracovněprávních či obecných předpisů.

Poškození věřitele

Jednání dvou nebo více pachatelů trestného činu poškození věřitele podle § 256 tr. zák., které vykazuje všechny znaky podle § 9 odst. 2 tr. zák., je třeba posoudit jako spolupachatelství, ačkoliv se jednání jednoho z nich právně kvalifikuje podle § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák. a jednání druhého podle § 256 odst. 2 písm. a) tr. zák. Obě tyto skutkové podstaty jsou podřazeny pod stejný trestný čin poškození věřitele podle § 256 tr. zák., přičemž rozdíl je pouze v tom, že v odstavci 1 se jedná o poškození vlastního věřitele, kde popsaného mařícího jednání se dopouští sám dlužník, zatímco v odstavci 2 jde o poškození cizího věřitele osobou odlišnou od dlužníka. Objektivní stránka trestného činu poškození věřitele podle § 256 odst. 1 písm. a) tr. zák. a podle § 256 odst. 2 písm. a) tr. zák. je v případě „poškození majetku dlužníka“ zcela shodná. Pokud proto společné jednání obviněných vykazuje všechny znaky spolupachatelství podle § 9 odst. 2 tr. zák., tj. spáchání trestného činu společným jednáním a úmysl obviněných k tomu směřující, není důvod, proč by jej nebylo možné posoudit jako spolupachatelství.

Pracovní poměr

Pracovní poměr, který se zakládá jmenováním, může vzniknout jedině na základě vůle zaměstnavatele jmenovat a vůle zaměstnance se jmenováním souhlasit. Totéž lze vztáhnout i na situaci, kdy ke jmenování na vedoucí pracovní místo dojde po vzniku pracovního poměru; v takovém případě se však jmenování na vedoucí pracovní místo – jak vyplývá z ustanovení § 40 odst. 1 zák. práce – považuje za změnu pracovního poměru (srov. § 40 odst. 1 zák. práce). Změna pracovního poměru při jmenování zaměstnance na vedoucí pracovní místo po vzniku pracovního poměru se přitom může týkat nejen druhu vykonávané práce, popřípadě místa jejího výkonu, ale také doby trvání pracovního poměru, která může být jmenováním zaměstnance na vedoucí pracovní místo změněna – jak vyplývá z ustanovení § 73a odst. 3 zák. práce – z doby neurčité na dobu určitou.

PPS
advokáti

Důvěra a podpora našich klientů, stejně jako pracovní nasazení a výsledky celého našeho týmu jsou hlavními faktory dosavadního úspěšného fungování završeného ziskem ocenění » **Právnícká firma roku pro regionální kancelář** « v soutěži pořádané společností EPRAVO.CZ

Na trhu právních služeb od roku 2002

Hradec Králové

Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové
Tel: +420 495 512 831-2

Praha

Římská 14
120 00 Praha 2
tel. +420 224 237 905

Vysoké Mýto

Jiráskova 154
566 01 Vysoké Mýto
tel. +420 465 423 200

Rychnov nad Kněžnou

Poláčkovo náměstí 85
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.+420 494 321 351

Kolín

Chelčického 1380
280 02 Kolín
tel. +420 777 783 098

www.ppsadvokati.cz

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Dědické právo

K přirůstání (akrescenci) dědických podílů dochází pouze tehdy, když zůstavitel v závěti porídí o celé své pozůstalosti, avšak některý z povolaných dědiců nedědí (zemře dříve než zůstavitel, dědictví se zřekne, odmítne jej, stane se dědicky nezpůsobilým). Pokud zůstavitel neporídí o celé pozůstalosti, řeší se situace podle § 1499 o.z., příp. podle § 1500 odst. 2 o.z. tak, že zbylá část pozůstalosti připadne zákonným dědicům. Uvolněný podíl závětního dědice, který nedědí a kterému zůstavitel neustanovil náhradníka (podle § 1507 a násl. o.z.) nebo svěřenského nástupce (podle § 1512 a násl. o.z.), přiroste poměrně k podílům ostatních závětních dědiců jen tehdy, jestliže jsou povoláni k dědictví rovným dílem nebo všeobecným výrazem znamenajícím rovné podělení. Ze zákonné dikce § 1500 odst. 1 a § 1504 o.z. lze dovodit, že dědice povolané k dědictví rovným dílem nebo všeobecným výrazem znamenajícím rovné podělení je třeba považovat za dědice povolané bez určení podílů. Je přitom zapotřebí rozlišovat, zda zůstavitel povolá dědice např. slovy „stejným dílem“ nebo „každého k jedné čtvrtině pozůstalosti“. V prvním případě půjde o dědice povolané k dědictví všeobecným výrazem znamenajícím rovné podělení, resp. bez určení podílu, zatímco ve druhém případě bude podíl každého závětního dědice roven 1/4 pozůstalosti (ani více ani méně) a akrescence tak bude vyloučena (na rozdíl od prvního případu), neboť se vychází z toho, že takto povolaným dědicům chtěl zůstavitel zanechat jen to, co jim přiznal, a nic víc. Určitým dědickým podílem závětního dědice je přitom podíl vyměřený nejen zlomkem, ale i procentem z celé pozůstalosti, příp. určitou věcí z majetku zůstavitele. Uvolní-li se za takové situace podíl závětního dědice, nepřiroste ostatním závětním dědicům, nýbrž případně dědicům ze zákona. Jsou-li pak k dědictví po zůstaviteli povoláni jak závětní dědicové s určeným podílem (cum partibus),

tak závětní dědicové bez určeného podílu (sine partibus) [např. tak, že jednomu dědici případně z pozůstalosti 1/4 a o zbývajících pozůstalost se ostatní dědici podělí stejným dílem], přiroste uvolněný podíl jen těm povolaným bez určení podílu. Právní následky akrescence spočívají v tom, že uvolněný podíl – není-li zřejmá jiná vůle zůstavitele – přibývá dědicům povolaným bez určení podílů ipso iure, tedy tak, že jejich původní podíly se zvětší, přičemž však zůstane zachován jejich původní poměr (k sobě navzájem). Společně s uvolněným podílem přecházejí na nabyvatele také omezení s podílem spojená (odkazy, podmínky, doložení času a příkazy, která zůstavitel může v závěti či dovětku uložit dědici nebo odkazovníkovi).

Odpovědnost státu za škodu

Účelnost nákladů za v řízení předložený znalecký posudek podle § 31 odst. 1 zákona č. 358/1992 Sb lze nalézt i u poškozeného pouze v rozsahu částky, kterou by zřetelně neodlíšně, být v pozici zadavatele znaleckého posudku, uhradil stát na základě procesního právního předpisu.

Osvobození od placení zbytku dluhů

Vyjde-li po pravomocném skončení insolvenčního řízení (poté, co soud vzal na vědomí splnění oddlužení dlužníkem) najevo, že v důsledku pochybení insolvenčního soudu nebylo s dlužníkovým věřitelem jednáno jako se „známým věřitelem“ dlužníka dle § 430 insolvenčního zákona, nejde o okolnost, jež by insolvenčnímu soudu bránila ve vydání usnesení, jímž dlužníka, který splnil řádně a včas všechny povinnosti podle schváleného způsobu oddlužení, osvobodí od placení zbytku dluhů (včetně dluhu, jenž odpovídá neuspokojené pohledávce takového „známého věřitele“).

Podjatost

Poměr insolvenčního správce, jímž je veřejná obchodní společnost, k zástupci dlužníkovy věřitele, jímž je společník této veřejné obchodní společnosti, je v situaci, kdy takový věřitel má (spolu s dalším věřitelem, s nímž tvoří koncern) výrazný

vliv na chod insolvenčního řízení, důvodem pro vyloučení insolvenčního správce z insolvenčního řízení (§ 24 odst. 1 insolvenčního zákona) a tedy pro jeho odvolání z funkce postupem dle § 31 insolvenčního zákona.

Věcná příslušnost soudu

Odpůrcí nárok podle insolvenčního zákona, jenž se uplatňuje odpůrcí žalobou, k níž je legitimován výlučně insolvenční správce, neztrácí tuto svou povahu jen proto, že k jeho projednání a rozhodnutí byl rozhodnutím nadřízeného soudu závazně určen jiný (než zákonem předepsaný) soud prvního stupně. I takový nárok nepochybně má (musí) být v meritoriálním rozhodnutí poměřován úpravou obsaženou v ustanoveních § 235 a násl. insolvenčního zákona. Rozhodnutí nadřízeného soudu (jenž projednání a rozhodnutí věci v prvním stupni určí závazně, leč nesprávně, okresní soud) se promítá v procesní rovině věci potud, že okresní soud (jenž nemá žádný vliv na chod insolvenčního řízení a na zveřejňování soudních rozhodnutí a jiných písemností v insolvenční rejstříku) z povahy věci nemůže postupovat způsobem předepsaným pro incidenční spory vedené u insolvenčního soudu především ustanoveními § 160 až 162 insolvenčního zákona (jako primární procesní předpis v takovém případě užívá občanský soudní řád). V žádném případě tím však není předepsáno, jak má být uplatněný nárok posuzován v hmotněprávní rovině (není vyloučeno, že „okresní“ soud žalobě vyhověl s poukazem na to, že byla naplněna některá ze skutkových podstat neúčinnosti plynoucí z insolvenčního zákona).

Překážka věci rozsouzené a náhrada škody

Jestliže soud v trestním (adhezním) řízení uplatněný nárok na náhradu škody zcela nepřizná z jakéhokoliv důvodu a se zbytkem nároku odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, nejde v tomto rozsahu o věc pravomocně rozsouzenou a lze ji v občanskoprávním řízení znovu projednat, aniž by soud v občanskoprávním řízení byl vázán závěrem trestního soudu o spoluzavinění poškozeného. Ani povaha nároků na odškodnění podle § 444 odst. 3 obč. zák. nevylučuje výše zmíněný procesní postup, neboť pro-

cesní úpravy trestního i civilního práva přímo předpokládají, že soud rozhodující v občanskoprávním řízení o nároku na náhradu škody, s nímž byl poškozený odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních, projedná (zcela či zčásti) totožný nárok, jaký již byl poškozeným neúspěšně (ne zcela úspěšně) uplatněn v trestním řízení. Teprve pravomocným rozhodnutím soudu v občanskoprávním řízení je takto uplatněný nárok poškozeného v plném rozsahu vypořádán, pokud poškozený takovou žalobu podá.

Přestavek

Institut přestavku podle § 1087 o. z. systematicky spadá do úpravy režimu staveb zřízených na cizím pozemku bez existence oprávnění na cizím pozemku stavět (§ 1084 a násl. o. z.). Právní úprava staveb zřízených na cizím pozemku přitom s ohledem na různé skutečnosti, zejména s ohledem na dobrou víru stavebníka, stanoví různé právní následky takové činnosti. Základním předpokladem pro aplikaci ustanovení o přestavku je skutečnost, že je stavba zřizována na cizím pozemku v dobré víře, že stavebník stavbu zřizuje na svém vlastním pozemku, ačkoliv tomu tak ve skutečnosti není. Tento předpoklad není naplněn tehdy, jestliže je stavba zřizována na cizím pozemku, ačkoliv stavebník v dobré víře není, a ani tehdy, má-li stavebník ke zřízení stavby na cizím pozemku platný právní titul; o dobré víře ve vztahu k tomu, že stavebník staví na vlastním pozemku, nelze v tomto případě uvažovat právě pro existenci takového právního titulu. Z uvedeného lze dovodit, že byla-li stavba zřízena zčásti na cizím pozemku na základě platného existujícího oprávnění (např. nájmu, věcného břemene apod.), nelze uvedená ustanovení (§ 3059 ve spojení s § 1087 o. z.) aplikovat, byť by později oprávnění k umístění stavby zaniklo, neboť v době zřízení stavby se nejednalo o stavbu zřizovanou na cizím pozemku v dobré víře, že stavebník zřizuje stavbu na svém vlastním pozemku. To platí i pro situace, kdy stavba byla zcela zřízena na pozemku stavebníka, přičemž později se stavba z nejrůznějších důvodů stala zčásti stavbou na cizím pozemku; ani v těchto případech totiž není stavba zřizována na cizím pozemku. Uvedené závěry pak plně platí i pro stavbu zřízenou před 1. 1. 2014.

Restituce, vyvlastnění a věcná břemena

Rozhodujícím hlediskem pro posouzení otázky, ve kterých případech je ve smyslu ustanovení § 8 odst. 1 písm. f) zákona č. 428/2012 Sb. pro uskutečnění veřejně prospěšné stavby dopravní infrastruktury, vymezené ve schválené územně plánovací dokumentaci, nutné právo k části pozemku vyvlastnit (formou odnětí vlastnického práva), a kdy naopak postačí zřízení věcného břemene, je okolnost, zda restituent by mohl k této části pozemku dotčené takovou stavbou po jejím vydání realizovat své vlastnické právo, či nikoliv.

Odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu

Nejsou-li splněny formální podmínky, za nichž lze (s úspěchem) podat návrh na zrušení rozhodčího nálezu, není odklad vykonatelnosti rozhodčího nálezu účelný. Splnění podmínek pro podání návrhu na zrušení rozhodčího nálezu je třeba zkoumat v každém případě, tj. i tehdy, hrozí-li navrhovateli závažná újma, či lze-li usuzovat, že jeho návrh na zrušení rozhodčího nálezu je důvodný.

Zastavení exekuce

Jestliže exekuční soud neuvedl v pověření soudního exekutora všechny exekuční tituly i přes řádné a správné označení těchto exekučních titulů jak v exekučním návrhu, tak v žádosti soudního exekutora o pověření a nařízení exekuce, jedná se o pochybení soudu, které lze dodatečně opravit. Takovéto pochybení nemůže být důvodem pro zastavení exekuce pro nedostatek splnění podmínek pro vedení exekuce.

Odúmrť, pojištění a dědění

Plnění z pojistné smlouvy o pojištění osob náleží přímo oprávněnému z pojistné smlouvy, nepatří do dědictví po pojištěném a nenáleží státu, kterému připadlo dědictví po pojištěném podle ustanovení § 462 obč. zák.

Příslušnost soudu

Ve smyslu nařízení Brusel I má mít vnitrostátní soud možnost posuzovat svou

mezinárodní příslušnost ve světle všech informací, které má k dispozici. Vnitrostátní pravidla soudu musí umožnit, aby posoudil otázku mezinárodní příslušnosti ve smyslu nařízení Brusel I s ohledem na všechny informace, které k tomuto účelu potřebuje, a to případně i na základě výsledku účastníků řízení, resp. dokazování obecně. Pokud nicméně má soud relevantní informace k dispozici, nelze po něm požadovat, aby již ve fázi posuzování mezinárodní příslušnosti provedl podrobné dokazování.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Uzavření smlouvy

Jakkoliv mlčení nebo nečinnost samy o sobě neznamenají přijetí návrhu (§ 44 odst. 1 věta druhá obč. zák.), podepsání návrhu smlouvy oblatem je komisivním jednáním, tedy činností (nikoliv nečinností); dohodnou-li se na tom smluvní strany, může být přijetí písemného návrhu smlouvy účinné i mezi nepřítomnými k okamžiku, kdy oblat návrh na uzavření smlouvy, jemu doručený, podepíše.

Odpovědnost státu za škodu

V případě škody způsobené v rámci trestního řízení jedná jménem státu Ministerstvo spravedlnosti. Trestním řízením je třeba rozumět nejen fázi řízení před soudem, ale i jednotlivé fáze trestního řízení. Ministerstvo spravedlnosti proto jedná za stát i ve věcech odpovědnosti státu za škodu vzniklou z činnosti všech orgánů činných v trestním řízení, tedy včetně postupů Policie ČR.

Generální prevence

V rámci prevenční povinnosti lze, od osoby mající ve své péči nezletilé děti, které přivádí do kontaktu s osobou trpící duševní chorobou projevující se nepředvídatelnými výbuchy emocí spojenými někdy s destruktivním chováním vůči věcem a nejméně jednou i s fyzickým násilím

vůči lidem, požadovat, aby tato osoba provedla taková opatření, která by byla způsobilá nebezpečí vzniku konfliktu mezi osobami, majícími ve své péči a osobou, trpící duševní poruchou, alespoň minimalizovat, ne-li zcela odvrátit.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Konkurs a náhrada škody

Správce konkursní podstaty úpadce neporuší povinnost postupovat při výkonu funkce s odbornou péčí tím, že si před zahájením sporu s osobou, o níž má důvod se domnívat, že je úpadcovým dlužníkem, nevyžádá (vzhledem k majetkové nedostatečnosti konkursní podstaty) od konkursních věřitelů zálohu na krytí náhrady nákladů řízení, jež by mohly být přiznány na účet konkursní podstaty úpadcovu dlužníku, kdyby správce konkursní podstaty spor prohrál; ustanovení § 27 odst. 4 poslední věty zákona č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání k tomuto účelu neslouží.

Místní příslušnost soudu

Podmínku místní příslušnosti soud zkoumá buď z vlastní iniciativy, nebo z iniciativy účastníka řízení. Námitka nedostatku místní příslušnosti není obsahově ničím jiným než podnětem, jímž účastník soud vyzývá k tomu, aby zkoumal svou místní příslušnost. Tento podnět nemusí být nijak zdůvodněn, pro námitku nedostatku místní příslušnosti nemusí mít účastník řízení sám o místní příslušnosti soudu jasno, k tomu, aby námitku vznesl, postačí, má-li o místní příslušnosti soudu, u něhož byla žaloba podána, pochybnost. Účastníku objektivně vzato nic nebrání v tom, aby již ve svém prvním podání, jímž se na soud obrací, upozornil na případné nedostatky žaloby, aby zároveň vyjádřil pochybnosti o místní příslušnosti soudu a právě vzhledem k těmto pochybnostem namítl nedostatek místní příslušnosti soudu. Soud, má-li na základě takové námítky svou místní příslušnost zkoumat, se pak neobejde bez toho, že žalobce k doplnění potřeb-

ných údajů vyzve. Z uvedeného plyne, že ani výzva podle § 43 o. s. ř. k úpravě žalobního petitu, v němž není dostatečně přesně specifikována nemovitost, jejíž vyklizení je předmětem řízení, nemůže prolomit pravidlo vyjádřené v § 105 odst. 1 o. s. ř., tj. že zkoumat místní příslušnost soudu lze pouze na samém počátku řízení.

Odměna insolvenčního správce

Při aplikaci ustanovení § 1 vyhlášky o odměně ve znění účinném do 31. prosince 2012 je třeba vycházet z výkladu, podle něhož je při zpeněžení zajištěného i nezajištěného majetku v konkursu zahrnuta do základu pro výpočet odměny i částka připadající na odměnu insolvenčního správce.

Přikázání pohledávky

Exekutor musí současně vážit, zda újma na budoucím majetkovém prospěchu povinného je odůvodnitelná podmínkami exekuce, tedy že vymáhané nároky nelze vymoci jiným způsobem, že exekuce probíhá již dlouho bezúspěšně, že oprávněný je prodlevou ve vymáhání výrazně poškozen. Jediným kritériem účelnosti není samotný rozdíl mezi výší pohledávky povinného v případě řádného ukončení smluvního vztahu a výší plnění vyplaceného při předčasném ukončení smlouvy. Lze totiž předpokládat, že výtěžek okamžitého ukončení smlouvy bude výrazně nižší, a to nejen s ohledem na prostý běh času, ale též na smluvní ujednání upravující finanční postihy při předčasném ukončení smlouvy; sama tato skutečnost neznačí neúčelnost nahrazení projevu vůle v exekutním řízení.

Insolvence

Uplatní-li věřitel pohledávku vůči dlužníku u obecného soudu žalobou v rozporu s ustanovením § 109 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona, soudní řízení o takové pohledávce se přeruší okamžikem zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku (§ 140a odst. 1 věta první insolvenčního zákona). Za předpokladu, že stále trvají účinky rozhodnutí o úpadku, je po právní moci rozhodnutí o úpadku obecný soud povinen řízení o žalobě neprodleně zastavit podle

§ 141a insolvenčního zákona, bez zřetele k tomu, zda úpadek dlužníka je následně řešen konkursem, reorganizací nebo oddlužením. Uplatní-li věřitel vůči dlužníku u obecného soudu žalobou pohledávku, která má být v insolvenčním řízení uplatněna přihláškou (aniž by šlo o incidenční spor), nebo pohledávku, na kterou se v insolvenčním řízení pohlíží jako na přihlášenou (aniž by šlo o incidenční spor), anebo pohledávku, která se v insolvenčním řízení neuspokojuje (§ 170 insolvenčního zákona), teprve v době, kdy již trvají účinky rozhodnutí o úpadku (po okamžiku zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku), jde o porušení zákazu formulovaného v § 140c insolvenčního zákona. Logicky však v takovém případě nenastanou účinky přerušení řízení dle § 140a insolvenčního zákona; není totiž splněna podmínka, aby řízení o žalobě u obecného soudu probíhalo k okamžiku zveřejnění rozhodnutí o úpadku dlužníka v insolvenčním rejstříku. Za předpokladu, že stále trvají účinky rozhodnutí o úpadku, je po právní moci rozhodnutí o úpadku obecný soud povinen řízení o žalobě neprodleně zastavit podle § 141a insolvenčního zákona, bez zřetele k tomu, zda úpadek dlužníka je následně řešen konkursem, reorganizací nebo oddlužením. Přitom není vyloučeno, že obecný soud bude aplikovat (musí aplikovat) ustanovení § 141a insolvenčního zákona (coby důsledek porušení zákazu plynoucího z § 140c insolvenčního zákona) v situaci, kdy žaloba o pohledávce bude nepřipustně podána dokonce až po právní moci rozhodnutí o úpadku (kdykoli později, dokud trvají účinky rozhodnutí o úpadku).

Zástavní právo

Je-li zástavní právo podle § 72 zákona o správě daní a poplatků zřízeno k zajištění konkrétní daňové pohledávky, vztahuje se na její příslušenství i tehdy, jestliže právo na toto příslušenství správci daně v době zřízení zástavního práva ještě neexistovalo.

Místní příslušnost soudu

Ve věcech, v nichž se místní příslušnost soudu odvozuje (ve smyslu § 85 odst. 3 o. s. ř.) od obecného soudu, v jehož obvodu má sídlo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku, vychází soud (pro úče-

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

STALI JSME SE NEJVĚTŠÍ ČESKOU PRÁVNÍ FIRMOU NA RUSKÉM TRHU

PRÁVNÍ SLUŽBY V 90 ZEMÍCH SVĚTA

Na českém trhu působíme od roku 2000 a mezi naše klienty patří téměř 200 světových lídrů v nejrůznějších oborech lidské činnosti. Prostřednictvím našich vlastních poboček poskytujeme právní služby v 9 zemích střední a východní Evropy a máme též bohaté zkušenosti s případy a s transakcemi v řadě dalších států.

Každý měsíc evidujeme až 100 nových případů, na kterých spolupracujeme se zahraničními právními firmami. Jsme proto v pravidelném kontaktu s téměř 2000 právních firem po celém světě a máme tak rozsáhlé znalosti o situaci na trhu právních služeb v desítkách zemí.

Naším klientům nebo partnerským českým advokátním kancelářím pomáháme vybrat nejvhodnější právní firmy pro jejich zahraniční aktivity v 90 státech světa a vyjednat s nimi co nejvýhodnější finanční podmínky. Zohledňujeme při tom potřebnou specializaci, naše zkušenosti se službami poskytnutými jednotlivými právními firmami v minulosti a samozřejmě i klientův rozpočet.

V České republice již takto úspěšně spolupracujeme s mnoha advokátními kancelářemi. V rámci spolupráce naši právníci v dohodnutém rozsahu koordinují práci zahraničních právních firem, podílejí se na identifikaci klíčových aspektů zahraničního práva, definují potřebná zadání a komunikují mezi všemi zúčastněnými stranami. Samozřejmě při tom vždy plně respektujeme existující vztahy mezi advokáty a jejich klienty.

V případě zájmu o spolupráci nás můžete kontaktovat na e-mailu pcfz@peterkapartners.com, rádi vám poskytneme podrobnější informace.

česká firma na
mezinárodních trzích

www.peterkapartners.com

ÚSTAV LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY

nabízí osvědčenou metodu:

VITAL INJEKTOR

Toužíte po viditelném omlazení a hydrataci pokožky? Přicházíme s novou a především účinnou službou právě pro vás!

Vital Injector připomíná „pistoli“, kterou vyškolený lékař přikládá na ošetřovanou plochu kůže. Ta vytvoří podtlak, přisaje se na kůži a z hlavice pistole vyletí pět jehliček, jež do dermis vpichují kyselinu hyaluronovou. Vzhledem k možnosti naprosto přesného zvolení hloubky i dávky materiálu, který se uvolní při jednom výstřelu u všech vpichů, dosahujeme dokonalé rovnoměrné hydratace celé ošetřované plochy.

Docílíme tak úžasného a okamžitého výsledku! A vy se můžete těšit z mladistvého vzhledu a hydratované pokožky!

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

Více informací o službách Ústavu lékařství a kosmetiky naleznete na:

www.ulk.cz

Ústav lékařství a kosmetiky

Vyšehradská 49 – Emauzy

128 00 Praha 2

e-mail: prijem@ulk.cz

prim. MUDr. Mirka Pelechová

ly posouzení místní příslušnosti) z těch údajů, jež jsou pro rozhodný okamžik započítány o sídle takové právnické osoby v obchodním rejstříku.

Pojištění

Existence skutečností, které opravňují pojistitele odmítnout plnění z pojistné smlouvy podle § 24 odst. 1 písm. b) zákona o pojistné smlouvě, případně které umožňují závěr, že jde o pojistnou událost, z níž podle § 14 odst. 3 zákona o pojistné smlouvě nevzniká právo na pojistné plnění, musí být prokázána, což se projeví v jednoznačně formulovaném skutkovém závěru obsaženém v rozhodnutí soudu; toliko pravděpodobnostní skutkový závěr není pro aplikaci žádného z těchto ustanovení postačující.

Insolvence a odporovatelnost

Skutková podstata neúčinných zvýhodňujících právních úkonů dlužníka dle ustanovení § 241 insolvenčního zákona je koncipována jinak než skutková podstata odporovatelnosti dle ustanovení § 42a obč. zák., když k naplnění skutkové podstaty ustanovení § 241 insolvenčního zákona se nevyžaduje dlužníkům úmysl zvýhodnit věřitele, ale pouze zjištění, že dlužník byl v době uskutečnění zpochybněného právního úkonu v úpadku (nebo že tento právní úkon vedl k dlužníkovu úpadku). Podstatou neúčinnosti právních úkonů podle insolvenčního zákona je především zajištění ochrany věřitelů před právními úkony dlužníka, které v konečném důsledku kráčí věřitele. Je rozhodující, zda dlužník dluh uhradil způsobem (v rozsahu), v jehož důsledku se věřiteli dostalo na úkor ostatních věřitelů vyššího uspokojení, než jaké by mu jinak náleželo v konkursu (dle § 241 odst. 1 insolvenčního zákona), čímž věřitele zvýhodnil oproti jiným věřitelům. Dále je podstatné, zda je splněna podmínka stanovená v § 241 odst. 2 insolvenčního zákona (že jde o úkon učiněný v době, kdy byl dlužník v úpadku, nebo o úkon, který vedl k dlužníkovu úpadku).

Zastavení exekuce, náklady řízení

Podle § 155 odst. 1 věty druhé části za středníkem o. s. ř., jež se přiměřeně uží- je též na usnesení (§ 167 odst. 2 o. s. ř.),

rozhoduje-li soud ve věci samé, může rozhodnout pouze o základu náhrady nákladů řízení a její konkrétní výši určit následně v samostatném usnesení. Takto může soud postupovat v případech, kdy v době konečného rozhodnutí nelze přesně určit výši nákladů řízení – soud v usnesení, jímž se řízení končí, vysloví, zda a v jakém poměru je účastník povinen nahradit druhému účastníkovi náklady řízení a konkrétní určení výše těchto nákladů vyhradí dodatečným rozhodnutím. Při určení výše nákladů řízení ve smyslu § 155 odst. 1 o. s. ř. samostatným usnesením již nelze o základu nároku opětovně rozhodovat a vydané rozhodnutí o něm, tedy rozhodnutí o tom, kdo, případně v jaké části je povinen nahradit náklady řízení, měnit. Rozhodnutí o konkrétní výši nákladů je přímo závislé na rozhodnutí o uložení povinnosti hradit náklady řízení; bylo-li by zrušeno rozhodnutí, jímž bylo rozhodnuto o povinnosti hradit náklady, pak by současně bylo zrušeno i rozhodnutí o výši těchto nákladů.

Náhrady při ublížení na zdraví a při usmrcení

Uplatnil-li poškozený za svého života u soudu nároky na náhradu nemajetkové újmy na zdraví vyjmenované v § 2958 o. z., tvoří tyto nároky podle zákona č. 89/2012 Sb. v případě jeho smrti pozůstalost a mohou přejít na dědice. Na dědice poškozeného, který utrpěl újmu na zdraví v době do 31. 12. 2013, přechází dědění nároky na náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění podle § 444 odst. 1 obč. zák., jestliže poškozený zemřel po uvedeném datu, avšak tyto nároky za svého života uplatnil u soudu. Tehdy totiž právo poškozeného na náhradu za bolest a ztížení společenského uplatnění smrti poškozeného nezaniká a v plné výši se stává předmětem dědického řízení za podmínek uvedených v § 1475 odst. 2 o. z.

Pracovněprávní vztahy a směnka

Pohledávku zaměstnavatele vůči zaměstnanci z pracovněprávního vztahu (pohledávku zaměstnavatele vůči zaměstnanci z důvodu náhrady škody) nelze zajistit směnkou. Nemožnost zajistit tuto pohledávku z pracovněprávního vztahu směn-

kou nečiní směnku neplatnou, zakládá však námitku nepřipustného důvodu směnky z důvodu neplatnosti směnečné smlouvy, ve které je dohodnuto zajištění pohledávky zaměstnavatele vůči zaměstnanci z pracovněprávního vztahu směnkou.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Náklady řízení

Odměna za zastupování nepatří k nákladům řízení vždy, ale pouze v případech, které občanský soudní řád výslovně stanoví. Mezi tyto případy nepatří zastoupení podle § 26 o. s. ř., ani zastoupení obecným zmocněncem podle § 27 o. s. ř., nelze tedy mezi tyto případy zařadit ani zastoupení zástupcem vykonávajícím jinak profesí daňového poradce.

Incidenční spor

Pro posouzení, zda dlužník „učinil“ zvýhodňující právní úkon ve lhůtě vymezené ustanovením § 241 odst. 4 insolvenčního zákona (3 roky před zahájením insolvenčního řízení, šlo-li o zvýhodňující právní úkon ve prospěch osoby dlužníku blízké nebo osoby, která tvoří s dlužníkem koncern, anebo jeden rok před zahájením insolvenčního řízení, šlo-li o zvýhodňující právní úkon ve prospěch jiné osoby), je rozhodující okamžik, kdy právní úkon nabyl právní účinnosti (kdy nastaly jeho právní účinky), tedy okamžik, kdy projev vůle dlužníka skutečně vyvolal právní následky, které vedou ke zvýhodnění některého z jeho věřitelů.

Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku

Pokud se jedná o rozlišení značného rozsahu a velkého rozsahu, k naplnění „značného rozsahu“, zpravidla postačí velké množství získaných údajů k platebním prostředkům a v návaznosti na to desítky padělaných či pozměněných plateb-

ních prostředků a desítky neoprávněných transakcí, zatímco pro „velký rozsah“ je nutné, aby šlo o stovky případů s přihlédnutím i k dalším kritériím, zejména k časovému trvání a případnému přeshraničnímu charakteru páčání této trestné činnosti.

Právo na informace

Ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 221/2006 Sb., o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví a o změně zákonů na ochranu průmyslového vlastnictví je nutno vykládat tak, že se použije i na situaci, kdy se v samostatném řízení žalobce domáhá informací o původu a distribučních sítích zboží či služeb, kterými je porušováno právo duševního vlastnictví, poté, kdy bylo pravomocně ukončeno řízení, v němž bylo vysloveno, že bylo porušeno toto právo duševního vlastnictví.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Náhrada škody

Pro vznik nároku na náhradu škody podle § 99 insolvenčního zákona musí být splněny jiné předpoklady, než pro vznik nároku z titulu zákonného ručení podle § 135 odst. 2 a § 194 odst. 6 obch. zák. Domáhá-li se věřitel společnosti vůči členovi statutárního orgánu společnosti zaplacení určité částky, jež svojí výší odpovídá výši pohledávky věřitele za společností, musí být z jeho skutkových tvrzení patrné, zda se této částky domáhá proto, že člen statutárního orgánu nepodal včas insolvenční návrh a věřiteli se dostalo nižšího uspokojení v insolvenčním řízení, než kolik by získal, kdyby byl insolvenční návrh podán včas, anebo proto, že žalovaný člen statutárního orgánu způsobil společnosti škodu (porušením svých povinností při výkonu funkce člena statutárního orgánu), věřitel nemůže dosáhnout uspokojení své pohledávky za společností z důvodů vymezených v § 194 odst. 6 obch. zák., a proto se domáhá jejího uspokojení vůči člena statutárního orgánu (a to do výše ško-

dy, již člen statutárního orgánu způsobil společnosti). Pro vznik zákonného ručení podle ustanovení § 194 odst. 6 obch. zák. není nezbytné, aby věřitel svoji pohledávku uplatnil vůči společnosti žalobou či ji přihlásil do insolvenčního řízení; v řízení proti člena statutárního orgánu musí pouze prokázat, že nemohl dosáhnout uspokojení své pohledávky z majetku společnosti z důvodů vypočtených v § 194 odst. 6 obch. zák., což bude zpravidla splněno již tehdy, je-li zjištěn úpadek společnosti.

Vlastnictví bytů

K přeměně spoluvlastnictví na bytové spoluvlastnictví může dojít pouze při faktické existenci alespoň dvou bytů.

Stavba na cizím pozemku

Právní vztahy mezi vlastníkem stavby, zřízené celé na cizím pozemku před 1. 1. 2014 na základě časově neomezeného práva mít na cizím pozemku stavbu, které později zaniklo (zejména v důsledku změny právní úpravy), nelze posuzovat analogicky podle § 135c obč. zák. ani podle § 1084 až 1086 o. z.; to platí i pro stavbu zřízenou v té době na vlastním pozemku, jestliže vlastnické právo vlastníka stavby k pozemku později zaniklo. Zřídil-li na pozemku stavbu stavebník, který byl vlastníkem pozemku v době výstavby, a šlo tak o stavbu oprávněnou, nepřichází do úvahy odstranění stavby ani tehdy, jestliže po vybudování stavby dojde k oddělení vlastnického režimu pozemku a stavby. Vlastník pozemku se proto nemůže domáhat odstranění stavby; přesto je nutno vzájemný vztah mezi vlastníkem stavby a vlastníkem pozemku vypořádat, protože stavba objektivně stojí na cizím pozemku a vlastník stavby užívá pozemek bez právního důvodu. Tento vztah mezi nimi se vypořádá podle ustanovení o bezdůvodném obohacení.

Odpovědnost státu za škodu

Pokud bylo usnesení o nařízení exekuce a pověření exekutora jejím provedením zrušeno nebo změněno pro nezákonnost v odvolacím řízení, je titulem pro odpovědnost za újmu podle § 8 odst. 2 zákona č. 82/1998 Sb.

SJM a obchodní podíl

Je-li každý z manželů společníkem stejné obchodní společnosti, nelze při vypořádání zaniklého společného jmění manželů přikázat obchodní podíly náležející oběma manželům pouze jednomu z těchto manželů. Obchodní podíl může být v rámci řízení o vypořádání společného jmění účastníků řízení přikázán pouze tomu z manželů, který je společníkem společnosti s ručením omezeným, a to pouze v rozsahu jeho obchodního podílu. Shora uvedené platí rovněž za předpokladu, že druhý z manželů je taktéž společníkem téže společnosti, neboť i tomuto druhému manželovi může být přikázán obchodní podíl v rozsahu, v jakém je společníkem této společnosti. Na základě § 148 a násl. zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31. 12. 2013, jsou stanoveny možné způsoby zániku účasti společníka ve společnosti s ručením omezeným, přičemž k zániku účasti společníka nemůže dojít na základě rozhodnutí soudu v rámci řízení o vypořádání společného jmění manželů.

Volba práva

Podle čl. 23 odst. 1 věty první a druhé nařízení Brusel I platí, že dohodnou-li se strany, z nichž alespoň jedna má bydliště na území členského státu, že v již vzniklém nebo budoucím sporu z určitého právního vztahu má příslušnost soud nebo soudy tohoto členského státu, je příslušný soud nebo soudy tohoto státu. Pokud se strany nedohodnou jinak, je tato příslušnost výlučná. Výklad doložky o mezinárodní příslušnosti za účelem určení sporů, které spadají do její působnosti, přísluší vnitrostátnímu soudu, před kterým je tato doložka uplatněna. Doložka o mezinárodní příslušnosti se může týkat pouze sporů, které již vznikly nebo které v budoucnosti vzniknou v souvislosti s určitým právním vztahem, což omezuje rozsah dohody o příslušnosti pouze na spory vzniklé z právního vztahu, v souvislosti se kterým byla příslušnost soudu dohodnuta. Cílem tohoto požadavku je zabránit tomu, aby byla jedna strana překvapena tím, že určitému soudu budou přiděleny všechny spory, které vyvstanou ve vztazích, jež má se svým smluvním partnerem, a které mají původ

v jiných vztazích než ve vztahu, v souvislosti se kterým byla příslušnost soudu rozhodnuta.

Výkon rozhodnutí

Jednou ze základních náležitostí materiální vykonatelnosti rozhodnutí je, aby v něm byl vymezen rozsah a obsah povinností, k jejichž splnění byl výkon rozhodnutí nařízen. Je tomu tak proto, aby vykonávací orgán věděl, co vlastně má být vynuceno, a aby nemusel teprve v průběhu vykonávacího řízení zjišťovat, co je obsahem uložené povinnosti. Exekučnímu soudu přísluší posoudit, zda rozhodnutí k výkonu navržené ukládá povinnému povinnosti, jež lze vskutku vykonat, tedy např. zda uložená povinnost odpovídá možným způsobům exekuce, zda tato povinnost je konkretizována dostatečně určitě apod., a ačkoli musel mít nalézací soud na zřeteli totéž, nelze vyloučit, že soud exekuční dospěje k jinému závěru a pro nedostatek (materiální) vykonatelnosti předloženého titulu návrh na nařízení výkonu rozhodnutí zamítne. Při zkoumání materiální vykonatelnosti rozhodnutí vychází soud z obsahu rozhodnutí, především z jeho výroku, případně i z odůvodnění, avšak pouze za účelem výkladu výroku, tedy k odstranění případných pochybností o obsahu a rozsahu výrokem uložené povinnosti; výrok titulu nelze jakkoli doplňovat či opravovat.

Výkon rozhodnutí cizozemského soudu

Chce-li oprávněný vést exekuci ve více členských státech Evropské unie, musí v každém z nich samostatně požádat o prohlášení vykonatelnosti exekučního titulu. Následně vedená exekuce může být provedena pouze v rámci státu, v němž byla nařízena. Jestliže byla v cizím státě nařízena exekuce podle cizozemského rozhodnutí, nelze daný výrok o nařízení exekuce prohlásit vykonatelným na území České republiky. Chce-li oprávněný dosáhnout exekučního postižení peněžních prostředků povinného na účtech v České republice, může tak učinit pouze český soud v exekuci nařízené jím na podkladě cizozemského exekučního titulu, jenž byl v České republice prohlášen vykonatelným.

Vyloučení soudce

Předseda senátu je oprávněn posuzovat důvodnost omluvy nepřítomnosti obhájce u hlavního líčení nebo veřejného zasedání, a za tím účelem též provést potřebná šetření. Zvláště to platí v situaci, kdy omluva byla předložena např. pouhý den před konáním soudního jednání, a kdy už zpravidla ani nelze vyrozumět všechny předvolané či vyrozuměné osoby o případném zrušení nařízeného jednání. V takovém postupu předsedy senátu nelze sledovat jeho negativní poměr k obhájci, a tedy ani důvody pro jeho vyloučení z vykonávání úkonů trestního řízení ve smyslu § 30 odst. 1 tr. ř.

Uspokojení pohledávky zajištěného věřitele při oddlužení

Pro uspokojení pohledávky zajištěného věřitele při oddlužení platí konkursní režim, když zajištění věřitelé mají právo požadovat uspokojení z plného výtěžku zpeněžení zajištění a při zpeněžování se postupuje podle konkursních pravidel, na druhé straně ale nemají při oddlužení plněním splátkového kalendáře právo na jiné uspokojení zajištěné pohledávky než jen ze zajištění (§ 398 odst. 3 poslední věta insolvenčního zákona), takže po vyčerpání hodnoty zajištění již při oddlužení nedostávají ničeho dalšího. Jsou také (práve proto, že se uspokojují jinak) vyloučeni z hlasování o způsobu oddlužení (§ 402 odst. 1 insolvenčního zákona). Insolvenční zákon tím pouze bere na vědomí fakt, že zajištění věřitelé nemají důvod ovlivňovat způsob (formu) oddlužení proto, že práva ze zajištění jsou jim garantována ve stejném rozsahu bez zřetele k tomu, jak budou hlasovat. Právě okolnost, že postavení zajištěných věřitelů je při oddlužení (co do realizace zajištění) v zásadě stejné jako při konkursu, pak opodstatňuje závěr, že stejný „konkursní“ režim se prosazuje i pro účinky popření pohledávky zajištěného věřitele dlužníkem (a ten nemá popěrné právo, jež by za trvání konkursu zabránilo zjištění jím popřené pohledávky).

Zastoupení

Ustanovení zástupce nezávisí na úvaze soudu; jsou-li splněny předpoklady uvede-

né v § 30 odst. 1 o. s. ř., je soud povinen žádost účastníka o ustanovení zástupce vyhovět. Tím, že ustanoví účastníku na jeho žádost zástupce, soud plní povinnost zajistit účastníkům stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Současně jde o naplnění čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, uveřejněné pod č. 2/1993 Sb. V případě, že soud zamítne žádost o ustanovení zástupce, aniž by náležitě shledal předpoklady pro toto rozhodnutí, resp. aniž by je příslušně odůvodnil, poruší tím právo na právní pomoc zakotvené v čl. 37 odst. 2 Listiny. V již zahájeném řízení má ustanovený zástupce s ohledem na ustanovení § 31 odst. 1 o. s. ř. stejné postavení jako zástupce, kterému byla udělena procesní plná moc, je tedy ustanovován pro celé řízení, nikoliv pro jednotlivý úkon.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Peněžitý trest

Peněžitý trest má být uložen jen v takové celkové výměře, v jaké je dobytý. Pokud by peněžitý trest ve výměře, v jaké umožňují jeho uložení osobní a majetkové poměry pachatele, byl nepřiměřený ostatním hlediskům stanoveným pro ukládání trestu (§ 39 tr. zákoníku), zejména povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, uváží soud, zda není namísto uložení jiného druhu trestu, a to popřípadě i vedle peněžitého trestu. Pro neuložení peněžitého trestu by však nestačila jen určitá pravděpodobnost jeho nezaplacení nebo dokonce neochota pachatele tak učinit. Nedobytnost peněžitého trestu (§ 68 odst. 6 tr. zákoníku) je dovolacím důvodem podle § 265b odst. 1 písm. h) tr. ř., a to v té jeho variantě, že byl uložen takový druh trestu, který zákon nepřipouští. Uvažuje-li soud o uložení peněžitého trestu, je povinen si opatřit potřebné podklady pro stanovení výše peněžitého trestu a, jestliže se mu je nepodaří obstarat v dostatečném rozsahu, je oprávněn sám odhadnout majetkovou situaci pachatele a s přihlédnutím k tomuto svému odhadu stanovit výši peněžitého trestu (jde o subsidiární postup

soudu pro případ, že se dostupnými důkazy nepodaří blíže zjistit majetkové poměry pachatele). Odhad soudu ovšem nemůže vykazovat libovůli, soud také musí důsledně vycházet z přednosti zákonné vyživovací povinnosti a povinnosti k náhradě škody nebo nemajetkové újmy před trestem spojeným s majetkovým postižením obviněného. Neúplné či nesprávné zjištění majetkových poměrů pachatele včetně jeho závazků brání náležitému posouzení existence či neexistence podmínek uvedené v § 68 odst. 6 tr. zákoníku.

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Sousedská práva

Úpravu obsaženou v § 1017 odst. 1 o. z. je možné ve vztahu k požadavku na odstranění stromů aplikovat až na stromy vysázené po 1. 1. 2014. Vzniklý stav založený výsadbou stromů na vlastním pozemku v době, kdy úprava sousedských práv v obč. zák. neumožňovala domáhat se jejich odstranění (tj. do 1. 1. 2014), založil princip ochrany důvěry, jenž ob stojí v konfrontaci s důsledky nepravé zpětné retroaktivity tím spíše, že úprava obsažená v o. z. neznamena v žádném směru nižší standard ochrany pro vlastníka domáhajícího se ochrany oproti prostředkům ochrany v obč. zák.

Věcná příslušnost soudu

Bez ohledu na to, že občanský soudní řád již výslovně mezi spory uvedené v § 9 odst. 2 o. s. ř. nevypočítává spory mezi spolčníky (členy) navzájem, jde-li o vztahy ze smluv, jimiž se převádí podíl v obchodní korporaci, patří tyto spory i po novele provedené zákonem č. 293/2013 Sb. do věcné příslušnosti krajských soudů.

Zánik zjištěné pohledávky

Zjištění pohledávky přihlášené do insolvenčního řízení vedeného na majetek (insolvenčního) dlužníka nebrání tomu, aby taková (zjištěná) pohledávka zanik-

la, jestliže později nastane právní skutečnost, se kterou zákon zánik pohledávky spojuje.

Insolvence, žaloba pro zmatečnost a soudní poplatek

Usnesení, jímž odvolací soud rozhodl o odvolání proti rozhodnutí soudu prvního stupně o žalobě pro zmatečnost podané proti rozhodnutí vydanému v insolvenčním řízení, je také rozhodnutím „insolvenčního soudu“ vydaným „v insolvenčním řízení“; dovolání (insolvenčního) dlužníka podané proti takovému usnesení nepodléhá poplatkové povinnosti, neboť dlužník je v insolvenčním řízení osvobozen od soudních poplatků podle § 11 odst. 2 písm. o/ zákona o soudních poplatcích a toto osvobození se vztahuje i na řízení o žalobě pro zmatečnost, na řízení před odvolacím soudem a na řízení před dovolacím soudem (§ 11 odst. 3 písm. b), d) a e) zákona o soudních poplatcích).

Mzda a insolvence

Podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 118/2000 Sb. mzdové nároky může zaměstnanec uplatnit nejvýše v rozsahu odpovídajícím splatným mzdovým nárokům za 3 kalendářní měsíce rozhodného období. Mzdové nároky může zaměstnanec uplatnit u krajské pobočky Úřadu práce nebo kontaktního pracoviště této pobočky nejvýše v rozsahu odpovídajícím splatným mzdovým nárokům nevyplaceným zaměstnavatelem za 3 kalendářní měsíce rozhodného období, kterým je – jak plyne z ustanovení § 3 písm. a) zákona č. 118/2000 Sb. – kalendářní měsíc, ve kterém bylo vyhlášeno moratorium před zahájením insolvenčního řízení nebo ve kterém byl podán insolvenční návrh, jakož i 3 kalendářní měsíce předcházející tomuto měsíci a 3 kalendářní měsíce následující po tomto měsíci. Zaměstnanec nemusí vyčkávat na splatnost všech mzdových nároků, které chce u krajské pobočky Úřadu práce nebo kontaktního pracoviště této pobočky uplatnit, ale může je uplatňovat postupně, jakmile se jednotlivě stanou splatnými; sám přitom rozhoduje o tom, za které tři měsíce rozhodného období bude mzdové ná-

roky uplatňovat. Byly-li mzdové nároky uplatněné zaměstnancem Úřadem práce České republiky prostřednictvím jeho krajské pobočky alespoň zčásti uspokojeny, může zaměstnanec uplatnit další mzdové nároky vůči těmto zaměstnavatelům až po uplynutí 12 měsíců ode dne vydání příkazu k úhradě mzdových nároků.

Oddlužení

Okolnost, že dlužnice nesplnila podstatnou část splátkového kalendáře jen proto, že se spolehla na zjevně nesprávné „poučení“ insolvenčního soudu o výši částky, kterou zbývá doplatit, aby nezajištěným věřitelům uhradila předepsanou (nejnižší) kvótu splátek, není důvodem k tomu, aby insolvenční soud nepřijal rozhodnutí dle § 418 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona.

Odpovědnost státu za škodu

Smyslem ustanovení § 8 odst. 2 zákona č. 358/1992 Sb. je založení odpovědnosti státu i v případech rozhodnutí, která jsou vykonatelná bez ohledu na právní moc, tedy takových rozhodnutí, jejichž výkon je způsobilý přivodit vznik škody ještě předtím, než rozhodnutí nabylo právní moci. Jde-li o rozhodnutí ve formě usnesení, vychází zákon z toho, že jeho vykonatelnost není zásadně vázána na právní moc, nýbrž zpravidla postačí jeho doručení (§ 171 odst. 1 a 2 o. s. ř.). V civilním řízení přitom platí, že vykonatelnými jsou i ta rozhodnutí, v nichž není uložena povinnost k plnění (srov. § 161 odst. 2 a § 171 odst. 2 o. s. ř.); k jejich výkonu však nemůže dojít cestou výkonu rozhodnutí podle části šesté občanského soudního řádu ani exekucí podle exekučního řádu. Podstatné je, že i taková rozhodnutí sama o sobě nebo na základě zákona vyvolávají právní následky, jež jsou způsobilé přivodit poškozenému újmu. Není proto vyloučeno, aby v případě, že budou v řízení o řádném opravném prostředku pro nezákonnost změněna nebo zrušena, zakládala titul pro odpovědnost státu za škodu.

Směnka

Ač v obecné rovině platí, že blankosměnka se stává skutečnou směnkou až jejím

Miluji náš dům teď patří mé exmanželce.

Život je plný zvrátů a každý
z nich si žádá rozhodnutí.

Swiss Life pomáhá svým klientům
rozhodovat se správně v oblasti
správy privátních financí
a majetku již od roku 1857.

844 111 444

www.swisslifeselect.cz

premium@swisslifeselect.cz

DOPORUČUJEME

Zákoník práce Zákon o kolektivním vyjednávání Praktický komentář

Jan Pichrt a kolektiv

Praktický komentář poskytuje komplexní výklad s ohledem na stav textu zákoníku práce platný k 1. 10. 2017, přičemž však zohledňuje fakt, že mnohé změny zákoníku práce, které se staly platnou součástí právního řádu do tohoto data, budou nabývat účinnosti až v průběhu roku 2018 (v textu jsou tak zohledněny veškeré novely až po ty, provedené změnovým zákonem č. 310/2017 Sb., účinné od 1. 6. 2018).

Praktičnost prezentovaných výkladů je podpořena pestrou skladbou působišť jednotlivých spoluautorů, kteří působí jako soudci, advokáti, univerzitní učitelé, legislativci, ministerští úředníci, rozhodci, podnikoví právníci.

Komentář bude k dispozici také v ASPI

Objednávejte na www.wolterskluwer.cz/obchod

Wolters Kluwer

Když si musíte být jistí

vyplněním (a odtud teprve vznikají – byť se zpětnými účinky – skutečná práva směnečná), v situaci, kdy majitel listiny nevyužije právo doplnit do blankosměnky pouze údaj, ohledně něhož se může uplatnit některá ze zákonem upravených „náhrad“ (srov. pro směnku vlastní úpravu obsaženou v ustanovení čl. I. § 76 směnečného zákona) a takovou listinu majitel uplatní u soudu, dává tím zřetelně najevo, že i ohledně tohoto údaje považuje blankosměnku (prostřednictvím zákonem stanovené fikce) již za „vyplněnou“. Za tohoto stavu pak nelze dovozovat, že předložená listina není (dosud) směnkou, neboť neobsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti, a žalobce tudíž jen proto nemá (do doby, než chybějící údaje budou v souladu s dohodou o vyplnění blankosměnky do listiny doplněny) právo na zaplacení směnky vůči dlužníkům. Jestliže v takovém případě výsledná podoba listiny nebude odpovídat uzavřené dohodě o vyplnění blankosměnky (údaje, ohledně nichž se uplatní zákonná fikce upravená – jde-li o směnku vlastní – v ustanovení čl. I. § 76 směnečného zákona, se budou lišit od údajů, jež měly být podle ujednání účastníků směnečného vztahu do blankosměnky doplněny), může se dlužník proti výkonu práv z uplatněné směnky bránit pouze námitkou podle čl. I. § 10 směnečného zákona. To, zda (namítané) porušení vyplňovacího práva bude mít v poměrech dané věci za následek, že směnečný dlužník se povinnosti plnit ze směnky ubrání, pak bude záviset na posouzení konkrétních okolností případu, přičemž určující bude v tomto směru zejména zjištění, zda porušením podmínek, za nichž měla být blankosměnka o chybějící údaje doplněna, došlo ke zhoršení postavení směnečného dlužníka.

Zástavní právo a účastníci řízení

Vyjde-li v řízení o soudním prodeji zástavy najevo, že navrhovatel v návrhu na zahájení řízení o soudním prodeji zástavy označil jako zástavního dlužníka fyzickou osobu, která zemřela před zahájením řízení, a která proto nemá způsobilost být účastníkem řízení, není to důvodem k zastavení řízení podle ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř. (jako je tomu ve sporných řízeních, v nichž se vymezení účastníků řízení zakládá čistě procesním způsobem),

ani k postupu podle ustanovení § 7 z. ř. s., které soudu ukládá, aby usnesením ukončil účast v řízení toho, kdo se řízení účastní a o jehož právech nebo povinnostech se v řízení nejedná, a aby přibral do řízení jako účastníka toho, o jehož právech nebo povinnostech má být v řízení jednáno, neúčastní-li se řízení od jeho zahájení (jako je tomu ve věcech, ve kterých je účastenství založeno podle ustanovení § 6 odst. 1 z. ř. s.); vzhledem k tomu, že zástavní věřitel a zástavní dlužník, které zákon označuje za účastníky řízení o soudním prodeji zástavy, jsou účastníky tohoto řízení již od okamžiku zahájení řízení (a to bez ohledu na to, koho navrhovatel v návrhu na zahájení řízení jako zástavního dlužníka označil), je třeba, aby soud zjistil, kdo se namísto fyzické osoby označené v návrhu na zahájení řízení stal zástavním dlužníkem, a aby s tímto (novým) zástavním dlužníkem jako s účastníkem řízení bez dalšího začal jednat, aniž by o tom vydával zvláštní rozhodnutí.

Náhradní pozemek

V případě výluky uvedené v § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 503/2012 Sb. jde o to, aby bylo zamezeno převodům zemědělských pozemků, u nichž to vyžaduje veřejný zájem na vybudování staveb dopravní a technické infrastruktury či jiných veřejně prospěšných staveb a k nimž by jinak bylo nezbytné získat právo umožňující realizaci veřejně prospěšné stavby. Toto ustanovení míří na veřejným zájmem dotčené „zemědělské pozemky“ (ve smyslu § 1 odst. 1 písm. a) zákona o půdě), tj. na půdu tvořící zemědělský půdní fond nebo do něj náležející, tedy především na pozemky (jejich části) dosud zemědělsky obhospodařované (viz § 1 odst. 2 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů), a to za jediné podmínky, že jde o pozemky (nebo jejich části) určené územním plánem nebo regulačním plánem anebo rozhodnutím o umístění stavby k zastavení veřejně prospěšnými stavbami nebo stavbami dopravní infrastruktury nebo těmito stavbami již zastavěné (s výjimkou zemědělských pozemků převáděných podle § 3 odst. 4, § 7 nebo § 10 odst. 1, zemědělských pozemků již využitých ke zřízení technické infrastruktury).

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Společnost s ručením omezeným a doručování

Návrh rozhodnutí, přijímaného postupem podle § 130 obch. zák., zaslaný jednatelem společnosti s ručením omezeným společníkům na jejich adresu uvedenou v seznamu společníků, je společníkům doručen, dostal-li se do sféry jejich dispozice. Od tohoto okamžiku společníkům běží lhůta k vyjádření se k danému návrhu.

Zdravotní pojištění

Stanoví-li zákon o veřejném zdravotním pojištění zcela jednoznačné podmínky, za nichž zdravotní pojišťovna může, resp. je povinna poskytnout informace obsažené v osobním účtu pojištěnce, a vymezuje-li konkrétní osoby, jimž může údaje z tohoto účtu poskytnout, nelze z jiného právního předpisu dovozovat oprávnění žádat výpis z účtu pro další osoby.

Exekuce

Rozhodnutí nalézacího soudu o odkladu vykonatelnosti rozhodčího nálezu nemá samo o sobě přímý účinek na zahájené exekuční řízení.

Zastavení exekuce

Vznikne-li potřeba převést dokument z digitální do listinné podoby, je nezbytné dokument konvertovat a vytvořit výstup podle § 22 a násl. zákona č. 300/2008 Sb., tzn. ověřit shodu obsahu dokumentů včetně připojení ověřovací doložky jako součásti tohoto výstupu, obsahující zákonem stanovené údaje (tj. název subjektu, který konverzi provedl; pořadové číslo, pod nímž je konverze vedena v evidenci provedených konverzí; údaj o ověření toho, že obsah výstupu odpovídá obsahu vstupu; údaj o tom, z kolika listů se skládá výstup; datum vyhotovení ověřovací doložky; údaj o tom, zda byl vstup podepsán platným uznávaným elektronickým podpisem nebo označen platnou uznávanou

elektronickou značkou, číslo kvalifikovaného certifikátu, na němž je uznávaný elektronický podpis založen, nebo číslo kvalifikovaného systémového certifikátu, na němž je uznávaná elektronická značka založena, a obchodní firmu akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který certifikát vydal; datum a čas uvedené v kvalifikovaném časovém razítku, číslo kvalifikovaného časového razítka a obchodní firmu akreditovaného poskytovatele certifikačních služeb, který kvalifikované časové razítko vydal, byl-li jím vstup opatřen; otisk úředního razítka, jméno, popřípadě jména, příjmení a podpis osoby, která konverzi provedla).

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Dobrá pověst a zadostiučinění

Šikanózní insolvenční návrh (insolvenční návrh obsahující nepravdivé údaje) je způsobilý bez dalšího výrazně zasáhnout do dobré pověsti právnické osoby – podnikatele, proti které směřuje, a způsobit jí tak imateriální újmu, a to i v případě, kdy informace o zahájení insolvenčního řízení není uveřejněna v tisku či na zpravodajských internetových portálech, popř. prostřednictvím jiných médií.

Neplatnost právního úkonu

Notářský zápis podle § 274 písm. e) o. s. ř. je titulem pro soudní výkon rozhodnutí, jestliže splňuje formální náležitosti stanovené pro sepisování notářských zápisů o právních úkonech uvedené zejména v § 62 a násl. zákona č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů, jestliže obsahuje dohodu osoby oprávněné ze závazkového právního vztahu s osobou ze závazkového právního vztahu povinnou, v níž jsou přesně individualizovány oprávněná a povinná osoba a vyznačeny právní důvod plnění, předmět plnění (přesný obsah a rozsah plnění) a doba plnění (přesně a určitě určena

doba, do které se povinná osoba zavazuje předmět plnění poskytnout oprávněné osobě), a jestliže osoba povinná v něm svolila k vykonatelnosti. V notářském zápisu se svolením k vykonatelnosti se neuvádí (protože nepatří k jeho obsahovým náležitostem) hmotněprávní úkon, ať jednostranný, dvoustranný nebo vícestranný, bez ohledu na to, zda se týká vzniku právního vztahu nebo jeho změny, popřípadě uznání dluhu, o jehož splnění jde. Uvedené neznamena, že by notářský zápis o takovém hmotněprávním úkonu nemohl být obsažen ve stejné listině s notářským zápisem se svolením k vykonatelnosti; oba tyto zápisy je ovšem třeba důsledně rozlišovat a navzájem nezaměňovat. Kategorii „neplatnosti“ k notářskému zápisu (pojmově) vztáhnout nelze, je ale možno se zabývat otázkou platnosti hmotněprávních úkonů pojatých do notářského zápisu. Nařídí-li soud podle notářského zápisu se svolením k vykonatelnosti (§ 274 písm. e) o. s. ř.) výkon rozhodnutí, ačkoliv oprávněný nemá na vymáhané plnění podle hmotného práva nárok, je to důvodem k zastavení výkonu rozhodnutí podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

Pojištění

Tím, kdo je smluvní stranou pojistné smlouvy o pojištění cizího rizika, je pojistník. Uzavření smlouvy o pojištění cizího rizika chrání svůj zájem. Pojistník je proto zpravidla zároveň oprávněným, tj. osobou, která má, nastane-li pojistná událost, právo na výplatu pojistného plnění. Pojištěný je subjektem pojistného vztahu, nikoli však stranou pojistné smlouvy. Musí být o tom, že jeho pojistné riziko bylo pojištěno, informován a musí dát souhlas k tomu, aby pojistník mohl čerpat pojistné plnění v případě pojistné události. Nárok na výplatu pojistného plnění by měl pojištěný teprve tehdy, pokud by pojistník zemřel nebo zanikl bez právního nástupce, nebylo-li by však v pojistné smlouvě dohodnuto něco jiného. Vyplyvá-li právo ze smlouvy, může je vymáhat pouze ten, komu je smlouva přiznává, případně komu přiznává oprávnění takové právo vymáhat pro jiného (např. smlouva ve prospěch třetího, podle současné právní úpravy srov. § 1767 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku).

Směnky a směnečný platební rozkaz

V právní teorii ani v soudní praxi není pochyb o tom, že byla-li směnka převedena na nabyvatele rubopisem (indosamentem), pak nový majitel (s výjimkou případů, kdy k převodu směnky dojde až po protestu pro neplacení nebo po uplynutí lhůty k protestu, viz čl. I. § 20 odst. 1 směnečného zákona) nabývá práva ze směnky originárně, tj. neodvozeně od právního postavení převodce (nevstupuje do práv a povinností předchozího majitele listiny, není jeho právním nástupcem). Ve smyslu čl. I. § 17 směnečného zákona, uvedené převodní účinky rubopisu (indosamentu) se projeví především v okruhu námitek, jež bude moci dlužník vůči novému majiteli směnky (na svou obranu proti povinnosti směnku zaplatit) použít. Námitky vycházející z jeho vlastních vztahů k předchozímu majiteli směnky zůstanou dlužníku po převodu směnky zachovány jen tehdy, jednal-li nový majitel při nabývání směnky vědomě na škodu dlužníka. Byla-li k vytvoření směnky zneužita (kýmkoli) listina, kterou žalovaný podepsal s odlišným záměrem (jestliže žalovaný neměl podpisem dotčené listiny v úmyslu založit jakýkoliv svůj směnečný závazek a současně osoba, která na listinu doplnila směnečné prohlášení, neměla jakékoli oprávnění tak učinit), nelze pochybovat o tom, že žalovaný nebude z takové směnky zavázán. Podpisatel listiny nemůže být přičítán k tíži text, který nepodepsal a nemůže ani odpovídat za závazek, který zjevně nepřevzal. Obdobným způsobem směnečný zákon řeší rovněž situace, kdy je zasahováno do textu již vyhotovené směnky (úprava obsažená v ustanovení čl. I. § 69 směnečného zákona). Také v těchto případech není osoba, která podepsala směnku před provedením změn jejího textu, vázána novým (změněným) obsahem směnky a nijak není omezena ani možnost namítat změny textu směnky případnému dalšímu majiteli. Lze-li i vůči poctivému nabyvateli směnky s úspěchem namítat, že žalovaný není vázán změněným textem směnky (např. co do jiné výše směnečné sumy), tím spíše musí mít žalovaný (ve stejné situaci) k dispozici námitku, že celý text směnečného prohlášení byl na listinu dopsán (bez jeho vědomí) až poté, co listinu podepsal.

Veřejná dražba a společenství účastníků řízení, náklady řízení

Určení nepřipustnosti prodeje zástavy se může domáhat každý, kdo tvrdí, že takový prodej není přípustný, jde-li o veřejnou dražbu prováděnou na návrh zástavního věřitele. Pro zpeněžení zástavy ve veřejné dražbě se nevyžaduje, aby právo bylo zástavnímu věřiteli přiznáno rozhodnutím soudu nebo jiným titulem pro výkon rozhodnutí (exekuci), žaloba podle ustanovení § 166 odst.1 obč. zák. je (jediným) právním prostředkem sloužícím k zamezení zpeněžení zástavy, nemá-li zástavní věřitel ve skutečnosti právo na uspokojení ze zástavy; z tohoto důvodu je také ve věci pasivně legitimován (vedle dražebníka) zástavní věřitel. Předmětem řízení zahájeného žalobou o určení nepřipustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě není zástava (zastavená nemovitost), nýbrž určení, že nejsou splněny podmínky pro realizaci zástavního práva prodejem zástavy ve veřejné dražbě. Takový předmět řízení ovšem sám o sobě nelze ocenit penězi.

O procesní společenství účastníků (tzv. subjektivní kumulaci) jde tehdy, vystupuje-li na straně žalobce nebo žalovaného anebo na obou stranách sporu více osob. Nerozlučné společenství více účastníků (§ 91 odst. 2 o. s. ř.) směřuje v občanském soudním řízení k tomu, aby bylo zajištěno, že se rozhodnutí soudu bude vztahovat na všechny účastníky, kteří vystupují na jedné straně, vyžaduje-li to nedílná hmotněprávní povaha předmětu řízení; v řízení o určení nepřipustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě nerozlučnost společenství žalovaných (zástavního věřitele a dražebníka) vyplývá z právní povahy veřejné nedobrovolné dražby a z důsledků, které z vyslovení nepřipustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě vyplývají pro právní vztahy těchto osob, jakož i z toho, že účinek rozhodnutí o žalobě se musí vztahovat na všechny, jejichž práv a povinností se dražba týká, závěr o nepřipustnosti prodeje zástavy ve veřejné dražbě musí pro všechny, jejichž práv a povinností se týká, vyznít stejně.

Zástavní právo a účastníci řízení

Vyjde-li v řízení o soudním prodeji zástavy najevo, že navrhovatel v návrhu na zahájení řízení o soudním prodeji zástavy označil jako zástavního dlužníka fyzickou osobu, která zemřela před zahájením řízení, a která proto nemá způsobilost být účastníkem řízení, není to důvodem k zastavení řízení podle ustanovení § 104 odst. 1 o. s. ř. (jako je tomu ve sporných řízeních, v nichž se vymezení účastníků řízení zakládá čistě procesním způsobem), ani k postupu podle ustanovení § 7 z. ř. s., které soudu ukládá, aby usnesením ukončil účast v řízení toho, kdo se řízení účastní a o jehož právech nebo povinnostech se v řízení nejedná, a aby přibral do řízení jako účastníka toho, o jehož právech nebo povinnostech má být v řízení jednáno, neúčastní-li se řízení od jeho zahájení (jako je tomu ve věcech, ve kterých je účastenství založeno podle ustanovení § 6 odst. 1 z. ř. s.); vzhledem k tomu, že zástavní věřitel a zástavní dlužník, které zákon označuje za účastníky řízení o soudním prodeji zástavy, jsou účastníky tohoto řízení již od okamžiku zahájení řízení (a to bez ohledu na to, koho navrhovatel v návrhu na zahájení řízení jako zástavního dlužníka označil), je třeba, aby soud zjistil, kdo se namísto fyzické osoby označené v návrhu na zahájení řízení stal zástavním dlužníkem, a aby s tímto (novým) zástavním dlužníkem jako s účastníkem řízení bez dalšího začal jednat, aniž by o tom vydával zvláštní rozhodnutí.

Daňové řízení a náhrada škody

Daň nepředstavuje soukromoprávní zisk, který by mohl státu podle § 442 odst. 1 obč. zák. ujít, nárok státu na zaplacení daně není nárokem na náhradu škody, a dojde-li k jejímu zkrácení společným jednáním více osob, nezakládá to jejich solidární odpovědnost ve smyslu § 438 odst. 1 obč. zák. Z toho také vyplývá, že je-li v takovém případě v daňovém řízení uložena povinnost úhrady neodvedené daně (včetně jejího případného příslušenství) jen jednomu z nich, nemá povinný subjekt vůči ostatním právo následného postihu podle § 439 obč. zák.

Bezdůvodné obohacení

Nemůže být plněním za jiného ve smyslu § 454 obč. zák. takové plnění, jež bylo poskytnuto na základě pravomocného rozhodnutí soudu, což platí tím spíše tam, kde nebylo takové rozhodnutí následně zrušeno. ●

**Plné texty naleznete
na www.epravo.cz v sekci
„Soudní rozhodnutí“**

Mercedes třída

X

pracovitý dělník i stylový partner

Nový Mercedes-Benz třídy X je sériovým ztvárněním progresivního designu velmi obdivované studie, která byla představena na podzim loňského roku. Díky své konstrukci je navíc schopen zastat více rolí, a proto skvěle poslouží jako robustní terénní pick-up i městský lifestyleový či rodinný automobil.

Třída X silné stránky středně velkého pick-upu doplňuje o typické vlastnosti vozů Mercedes-Benz, ať se jedná o jízdní dynamiku, komfort, design, bezpečnost, síťové propojení nebo rozsáhlou individualizaci. Mercedes-Benz tím reaguje na měnící se potřeby i zájmy zákazníků a otevírá segment pro nové skupiny klientů.

Práce všeho druhu – nová třída X

Odolný pick-up pro náročnou práci zároveň nabízí jízdní vlastnosti a ovladatelnost, která odpovídá mimořádným nárokům – jak z hlediska jízdní dynamiky, tak i jízdního komfortu. Tohoto cíle bylo dosaženo komfortním podvozkem s nastavením, které je pro Mercedes typické. Konstrukci podvozku tvoří žebřinový rám, tuhá zadní náprava s víceprvkovým za-

věšením, nezávislé zavěšení předních kol a vinuté pružiny na obou nápravách.

Vedle čistě pracovní verze PURE s funkčním interiérem jsou připraveny i další dvě stylová provedení: PROGRESSIVE pro vyšší nároky na kvalitní výbavu a komfort a POWER jako luxusní varianta pro městský životní styl. Díky světlé výšce 202 mm se ale třída X nezaletne ani terénu, na přání je navíc k dispozici podvozek ještě o 20 milimetrů vyšší. Nechybí ani

připojitelný pohon všech kol s uzávěrkou diferenciálu a redukční převodovkou.

Pod kapotou rovněž vozy nabízí několik možností. Základním motorem je turbodiesel X 220 d (objem 2,3l) s výkonem 120 kW, výkonnější biturbo varianta X 250 d pak poskytne 140 kW. Během roku 2018 budou k dispozici mimo jiné i modely s šestiválcovým třílitrovým dieselovým motorem X 350 d o výkonu 190 kW.

Na výběr jsou tři varianty výbavy, motory se čtyřmi a šesti válci, pohon zadních kol a připojitelný nebo trvalý pohon všech kol, šestistupňová mechanická nebo sedmistupňová samočinná převodovka. Třída X si tak může každý zákazník přizpůsobit

zcela podle vlastních potřeb a představ, a to jak z hlediska vzhledu, tak i funkčnosti, přičemž nabízený rozsah úprav je mezi pick-upy bezkonkurenční.

Robustní charakter s dynamickým šarmem

Mercedes-Benz třídy X navazuje svým progresivním designem spojení mezi robustností a elegancí. Pick-up ztělesňuje zdokonalený designérský styl značky Mercedes-Benz, vyjadřující smyslnou čistotu. Puristický design, kladoucí důraz na plochy s minimalizovanými a mimořádně precizními grafickými prvky, dává emocionálně najevo základní přednost pick-upu v podobě téměř neomezené funkčnosti.

Stylový pick-up je výrazný i svými rozměry – s délkou 5,34 m, šířkou 1,92 m a výškou bezmála 1,82 m se na silnici ani v terénu rozhodně neztratí. Díky dlouhému rozvoru 3150 milimetrů, krátkému, nenápadnému převisu vpředu, dozadu posunuté kabině a velmi dlouhému převisu vzadu má třída X protažené těleso karoserie, z něhož vyzařuje dynamika. Třída X poskytuje užitečnou hmotnost až 1,1 tuny. To postačuje například pro přepravu 17 plných padesátilitrových pivních sudů na ložné ploše. S nejvyšší přípustnou hmotností přívěsu až 3,5 tuny lze za vozidlo připojit přívěs se třemi koňmi, nebo osmimetrovou jachtou.

Třída X díky svému výkonu a přizpůsobivosti oslovuje velmi rozmanité skupiny zákazníků: od farmářů a vlastníků pozemků, přes majitele firem, jako jsou podnikatelé ve stavebnictví, individualisty i rodiny zaměřené na prémiový segment, jakož i dobrodruhy s vášní pro sportovní aktivity. ●

ENERGETIKA prochází největší revolucí za 50 let. Letí chytrá řešení a úspory

Spisovatelé a režiséři sci-fi žánrů občas ve svých dílech doslova předpoví budoucnost. V seriálu Star Trek ze 70. let například spolu vesmírné posádky komunikovaly prostřednictvím videohovorů na zařízeních podobných dnešním tabletům. Film Total Recall z roku 1990 ukázal samoříditelná auta, o pět let později thriller Síť nastínil rizika krádeže identity v on-line prostředí a Minority Report (2002) pracuje s bezdotykovým ovládáním. Dnešní filmové vize budoucích měst a domovů, kde vše je digitálně propojeno a vychází vstříc požadavkům jednotlivců, tedy nemusí být hudbou vzdálené budoucnosti. S prvky Smart měst, Smart domovů či Smart domácností se totiž setkáváme již dnes.

Decentralizace v kostce: nač ta změna?

Podobně jako další obory (telekomunikace, IT), také energetika prochází revoluční změnou. Příčinou je nejen čím dál rychlejší vývoj nových technologií, ale i přání samotných koncových uživatelů. Dnes se nám zdá téměř nemožné, že před 100 lety si lidé chodili zavolat na poštu a hovor šel nejprve do ústředny, kde jej spojovatelka ručně přepojila. Automatizace, digitalizace a miniaturizace přispěly k tomu, že telefonování je dnes zcela individuální záležitostí. K podobnému modelu směřuje i energetika.

Co si pod tím představit? Velmi zjednodušeně to bude tak, že místo některých velkých elektráren se o produkci energií v budoucnu budou čím dál tím víc starat stovky až tisíce menších lokálních zdrojů a dodavatelů (třeba i běžní občané s vaší sestavou střešních solárních panelů).

Decentralizace umožní lepší adaptaci zdrojů na místní podmínky, čímž zvyšuje

je efektivitu celého systému. Pevná páteř klasické energetiky v nejbližších desítkách let určitě nezmizí, jen kolem ní vyrostle decentralizovaná energetická síť menších zdrojů, která nabídne další možnosti. Omezí se tak například zbytečné ztráty v distribuční síti, což povede k úspoře nákladů. Síť budou inteligentní a přímo komunikovat s malými výrobními zdroji a reagovat třeba na to, jak se výroba v solárních nebo větrných elektrárnách mění podle počasí.

ČEZ ESCO splní vaše energetické sny

„Energetika prochází největší revolucí za posledních padesát let. Pro energetické firmy je to výzva, ale zároveň také velká příležitost. Zákazníci už nechtějí jen dodávku komodity, ale kompletní řešení jejich energetiky,“ říká Kamil Čermák, generální ředitel společnosti ČEZ ESCO, která se na tyto věci specializuje. Firma nabízí v tomto relativně novém oboru energetické služby na klíč. Mnoho zákazníků je

překvapeno, když spatří nabídku ČEZ ESCO a vidí, co všechno jde s energiemi dělat. Výrobní podnik tak může dodat fotovoltaickou elektrárnu na střechu, kogenerační jednotku pro výrobu tepla nebo inteligentní osvětlení, které automaticky reaguje na světelné podmínky, pohyb pracovníků v areálu apod. Jedním z vlajkových produktů jsou projekty energetických úspor, které zákazníkům dokáží ušetřit předem garantovanou minimální částku a trvale snížit jejich provozní náklady.

Nač dalšího z oblasti energetiky se můžeme těšit v brzké budoucnosti?

- Chytrá města opatřená senzory, které sledují a optimalizují celou řadu oblastí – od dopravy, přes odpadní služby, až po inteligentní pouliční osvětlení.
- Větší počet dobíjecích stanic pro elektromobily, jejichž podíl postupně narůstá. Flotily elektromobilů a dalších ekologických dopravních prostředků na elektřinu budou hojně využívány také samotnými městy (dnes se flotilou elektrobuses chlubí např. město Třinec).
- Možnost vyrábět si elektřinu a prodávat ji zpět do sítě. Úsporné a efektivní. ●

Překonáváme
s vámi překážky
již více než 20 let

JELÍNEK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

velmi doporučovaná
kancelář

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Působíme v Pardubicích a Hradci Králové

www.advokatijelinek.cz

velmi doporučovaná
kancelář

VYTRVALOST | TRADICE | SÍLA

ADRENALINOVÁ INSPIRACE – BMW M CENTRUM V BRNĚ aneb NásledujMě.cz

Brněnské BMW M Centrum společnosti Renocar rozšířilo salon pro prezentaci modelů řady BMW M. Na celkové ploše o velikosti 645 m² najdou fanoušci sportovní jízdy více než 15 vozů řady M v nejrůznějších konfiguracích a s mnoha individuálními úpravami.

Originál na míru

Individuální přístup je přesně to, co můžete od Renocar u očekávat. Pro své BMW M si vyberete jedinečnou barevnou kombinaci, nabídneme vám úpravu motoru od firmy AC Schnitzer nebo podvozek na míru, v nabídce nechybí ani výfuky Akrapovič s unikátním zvukem. Úpravami a naladěním

vozu podle vašeho přání získáte skutečný originál se sportovními geny.

Nový salon Renocar u je jediným místem v České republice, které splňuje nejnáročnější standardy prezentace řady M dané značkou BMW. K testovací jízdě jsou připraveny vozy BMW M2, BMW M3 i BMW M4. Každý měsíc si přijde pro nové eMko pět až

osm vyznavačů adrenalinové jízdy. Šlo přitom nejen o zákazníky z Čech a Moravy, ale svou cestu do BMW M Centra si našli i zákazníci z Bratislavy, Košic či Norimberka.

Vždy v obraze

V únoru 2017 byl spuštěn pro fanoušky adrenalinové jízdy nový web www.nasledujMe.cz, kde najdou všichni milovníci sportovní jízdy informace o vozech řady M, možnostech individuálních úprav a chystaných akcích.

Sledujeme dění okolo nové M5, kterou již lze nyní rezervovat ve výrobě. Dozvíte se

také zajímavé detaily o speciálních edicích BMW řady M, např. M4 DTM nebo M3 „30jahre“, která je oslavou třicátých narozenin ikonické BMW M3.

S BMW M na evropský okruh či k polárnímu kruhu

Pokud již vůz BMW M vlastníte nebo o jeho koupi uvažujete, bude pro vás vzrušujícím zážitkem některá z akcí, které Renocar pro své fanoušky pořádá.

Pokud vás web inspiruje a dostanete chuť se v BMW M svézt, stačí si domluvit schůzku přes online formulář. Uložte si adresu své nové inspirace: www.nasledujMe.cz. ●

Pražský trh luxusního bydlení obohatí komorní projekt **U Pernikářky 7**

Developerská společnost JRD zahájila výstavbu exkluzivního projektu U Pernikářky 7. Architektonicky výrazný viladům s 10 energeticky pasivními byty vyrosté v atraktivní vilové čtvrti Na Hřebenkách v Praze 5 do konce roku 2018.

„Energeticky úsporný viladům U Pernikářky 7 naplňuje svou moderní architekturou a použitými technologiemi představu o luxusním bydlení 21. století. Prvorepubliková vilová zástavba, do níž je zasazen, však dýchá atmosférou starých časů. Tato elegantní stavba vyrůstá v ulici lemované alejí vzrostlých stromů a z jejích prostorných teras a lodžii se otevírají působivé výhledy do údolí Motolského potoka nebo na panorama Cibulky a Košíř,“ uvádí Jan Řežáb, majitel JRD.

Zdravé a úsporné byty v exkluzivním moderním provedení

Luxusní viladům U Pernikářky 7 je rozdělený na 6 obytných a jedno podzemní pod-

laží, v němž je skryto 20 garážových stání přístupných autovýtahem. Jeho součástí je rovněž stylová lobby s nápaditým designem. Všechny 10 slunných bytů v dispozicích 3+kk až 5+kk a plochách interiérů

88 m² až 199 m² disponuje terasou, zahradou nebo velkou lodží. Poslední dvě patra zabírají penthousy se střešními terasami řešené jako mezonety. „Zdravé vnitřní prostředí v interiéru zajišťuje nadstandardní zateplení obvodových stěn, masivní dřevěná okna s izolačními trojskly i vyspělé technologie. Pro všechny byty je charakteristické kvalitní interiérové vybavení od renomovaných výrobců – např. dřevěné podlahy značky Kährs, obklady a dlažba od německého výrobce Porcelaingres či sanitární vybavení značek Kaldewei nebo Huppe,“ doplňuje Jan Řezáb.

Elegantní architektura s výraznými prvky

Autorem původního konceptu projektu je architektonický ateliér KAAMA, jeho upravená verze pochází ze studia Podlipný Sladký architekti. „Hmotové řešení viladomu je navrženo ve formě na sebe položených plochých kvádrů. Jejich natočení a vzájemné vysunutí dodává projektu eleganci a lehkost a podporuje komorní měřítko celé stavby. Poslední ustupující podlaží doplňují prostorné pobytové terasy s krásnými výhledy do okolí. Jižní fasáda směřující do zahrady je bohatě prosklená se zapuštěnými obytnými lodžemi. Fasády orientované do ulice a k sousedním pozemkům jsou charakteristické tmavými pásy obkladu a francouzských oken a elegantní světlou broušenou omítkou. S ní barevně kontrastují velkoplošné deskové obklady barvy oxidované mědi v nejnižším a nejvyšším ustupujícím podlaží a na vstupní části domu,“ popisuje projekt architekt Luděk Podlipný.

Klidná lokalita obklopená zelení

U Pernikářky 7 se nachází ve vyhledávané vilové čtvrti Na Hřebenkách, která poskytuje klidné bydlení v zeleni a vysokou míru soukromí. Lokalita leží blízko několika parků, oblíbené Ladrónky i rozhledny na Petříně. Výhodou je také výborná dopravní dostupnost do centra Prahy včetně obchodní, zábavní a business zóny Anděl, která je významným přestupním uzlem MHD. Nejbližší zastávky autobusů a tramvají jsou pár minut chůze od projektu. ●

Zavádění metody BIM v České republice

pohledem experta ze současné praxe

„Zvýšení efektivity ve stavebnictví díky metodě BIM o pouhých deset procentních bodů znamená roční úsporu 45 miliard Kč v investicích,“ říká **Petr Matyáš, partner ve společnosti di5 architekti inženýři**, která je jedním z průkopníků využívání této progresivní metody v České republice.

V současné době probíhá po celém světě proces digitalizace ve stavebnictví, tzv. Stavebnictví 4.0. Tento trend byl nastartován i v České republice, a to novelou zákona o zadávání veřejných zakázek č. 134/2016 Sb. a také usnesením vlády z 25. září 2017, kdy byla schválena „Koncepte zavádění metody BIM v České republice“. BIM je základním stavebním kamenem pro úspěch digitalizace ve stavebnictví. Stává se globálním jazykem – univerzálním formátem

pro vzájemné sdílení dat a spolupráci. Je jedním z hlavních nástrojů, jak dosáhnout zefektivnění celého odvětví a zároveň vyšší konkurenceschopnosti českých společností na mezinárodním trhu. „Zaváděním metody BIM se významně rozšiřuje možnost využívání moderních informačních technologií ve stavebnictví. Stavební firmy dosáhnou díky digitalizaci stavební výroby vyšší produktivity, budou inovativnější a zvýší svou konkurenceschopnost v tomto náročném odvětví,“ uvedl v září ministr průmyslu a obchodu Jiří Havlíček.

Schválením koncepce dala vláda jasný signál, že podporuje aktivní využívání BIM technologie v českém stavebnictví. Materiál mj. obsahuje plán postupného zavádění BIMu v letech 2018 - 2027 včetně doporučených opatření. Klíčovým termínem je rok 2022, odkdy je plánováno uložení povinnosti použití BIM pro nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce financované z veřejných rozpočtů.

Hnacím motorem pro zavedení metody BIM v ČR budou veřejné zakázky

„Stát zadává zhruba 40 % ročního objemu investic, který se v ČR pohybuje kolem 450 miliard Kč. Z toho vyplývá, že pokud má někdo stanovovat standardy a zlepšovat konkurenceschopnost celého odvětví, je to právě stát,“ komentuje Petr Matyáš, partner ve společnosti di5 architekti inženýři, a dodává: „Neefektivita ve stavebnictví se pohybuje kolem 57 %. Způsobují ji zejména chyby při stavbě, ať už se jedná o nevhodné plánování lidských a materiálních zdrojů či velké

Petr Matyáš, partner ve společnosti di5 architekti inženýři

množství předělávek kvůli špatné koordinaci jednotlivých stavebních kroků. Jestliže se díky BIMu podaří zvýšit efektivitu o pouhých 10 % – ne 20 či 30 %, což je potenciál, o kterém se v jeho souvislosti hovoří – potom se jedná o 45 miliard Kč ročně v investicích. A zvýšení efektivity o deset procentních bodů není nic nedosažitelného.“

Pilotní projekty – cenný zdroj zkušeností

Pilotní projekty jsou první klíčovou aktivitou při zavádění metody BIM do praxe. Stá-

Rezidenční projekt Terasy Strašnice
Developer: Skanska, autor BIM modelu:
di5 architekti inženýři

le více evropských zemí a organizací veřejného sektoru zavádí programy na podporu širšího využívání BIM na národní i regionální úrovni. Mezi evropské státy, které metodu aktivně využívají, patří Norsko, Finsko, Dánsko, Nizozemsko, Velká Británie, Francie, Španělsko či sousední Německo. Česká republika se díky tomu může inspirovat okolními státy, nicméně nezbytná pro další práci s BIMem je i lokální zkušenost. „Stěžejní bude, kolik se do roku 2021 stihne realizovat a vyhodnotit pilotních projektů. Cenné zkušenosti s používáním BIMu lze přitom čerpat již nyní, a to například z výstavby nového sídla Nejvyššího kontrolního úřadu v Holešovicích, dvou moderních výzkumných center Univerzity Karlovy na Albertově, rekonstrukce Státní opery v Praze či šesti až sedmi projektů Státního fondu dopravní infrastruktury. Podobných staveb bude ale určitě více,“ říká Petr Matyáš.

Pozadu nezůstává ani soukromý sektor. Společnost Skanska, se kterou di5 architekti inženýři spolupracovali na rezidenčním projektu Terasy Strašnice, patří díky své mateřské společnosti ve Skandinávii k průkopníkům využívání technologie BIM u nás. „Příklad Skansky jasně potvrzuje, že množství kolizí a předělávek na stavbě je díky práci s BIMem výrazně nižší. O nižším počtu různých předělávek, omylů, chyb či špatně zkoordinovaných částí projektu hovoří také čísla ze zahraničí. Třeba ve Velké Británii se pohybujeme kolem 40 %. A z pohledu úspor v čase jde až o 20 %,“ komentuje Petr Matyáš a dodává: „V podstatě všichni velcí investoři, kteří za námi jako architekty nyní přicházejí, chtějí, abychom jejich projekty odevzdali v BIMu. Ať už se jedná o společnosti jako

Penta Investments, Skanska či Metrostav Development.“

BIM přispěje k zefektivnění povolovacích procesů

Optimalizace povolovacích procesů je jedním ze zásadních přínosů BIMu. Pokud chceme zlepšit produktivitu a konkurenceschopnost českého stavebnictví, není podle Petra Matyáše možné, aby 80 % času trvalo povolování stavby a pouze 20 % samotná výstavba. Technologie BIM vnese do standardního pojetí projektování staveb třetí prostorový rozměr. Díky tomu bude dokumentace transparentnější pro veřejnost a usnadní se tím komunikace a prezentace záměrů při veřejných projednáních. „Jsem přesvědčen, že bychom v budoucnosti mohli z pohledu veřejnoprávního projednání končit povolením stavby v podobě územního rozhodnutí. A pokud u některých staveb budeme přece jen potřebovat nějakou další formu povolení nebo ověření dodržení všech podmínek územního rozhodnutí, bude se jednat o odborné ověření - ať už stavebním inspektorem, nebo v rámci veřejnoprávní smlouvy s úřadem,“ komentuje Petr Matyáš.

Zkušenost ze světa ukazuje, že státy, které využívají dokumentaci v BIMu, mají procesy značně zautomatizované. „Buď celé stavební řízení řeší tak, že projektant odevzdává přímo BIM model, který je nejprve kontrolován automatem/robotem z pohledu dodržení zákonných norem a až poté případně člověkem. Anebo předtím, než odevzdá dokumentaci do standardního procesu, tak je nějakým automatem zkontrolována a odevzdává se již s proto-

kolem o automatické kontrole - tudíž jsou dodrženy všechny předpisy a zákonné normy. S úřadem se případně řeší až části, které byly z pohledu automatu vykázané jako problematické či chybné. Ovšem zde existuje možnost vše vysvětlit. Ne všechna řešení musí být univerzální, aby se norma nedala splnit nějakým jiným způsobem, než který předpokládá automat,“ vysvětluje Petr Matyáš.

První krok směrem k digitalizaci celého odvětví

„Důležité je uvědomit si, že BIM a digitalizace spočívá v komplexní změně struktury oboru. Neustále budou potřebovat lidé, kteří si rozumějí s digitálními technologiemi, protože tento obor se bude postupně měnit. Podobně jako odvětví průmyslu. Před časem jsme si také nedokázali představit, že v rámci autodopravy vzniknou nové aplikace, jako například Uber, s nimiž si dnes legislativně nevíme rady. Nebo ubytovací možnosti Airbnb, které začínou významně konkurovat tradičním hotelům. Ani jsme netušili, že banky se změní natolik, že do nich již nebudeme muset chodit a vše budeme řešit elektronicky. To vše přinesla digitalizace - a stavebnictví čeká úplně totéž. Zásadní je tento trend nezaspat. A vládní koncepce pro zavádění BIM v České republice udělala jasný krok správným směrem,“ doplňuje na závěr Petr Matyáš.

Bim.Point je cloudový on-line nástroj pro práci s BIM modelem staveb vyvinutý společností di5.Tech (dceřiná společnost di5 architekti inženýři s.r.o.). Funguje nejen jako prohlížeč 3D modelu, ale také efektivně pracuje se všemi informacemi o projektu. Umožňuje data intuitivně číst, vyhledávat, třídit, exportovat a nabízí možnost vést evidenci informací a dokumentů připojených k jednotlivým stavebním prvkům. Tento nástroj pracuje s mezinárodně podporovaným datovým formátem IFC pro výměnu dat ve stavebnictví. Byl vyvinut pomocí open source technologií a je zcela nezávislý na softwaru, ve kterém byla data projektu vytvořena. ●

Postavit chybějící školky a školy rychle, flexibilně, esteticky a ještě s finanční úsporou? Řešením může být modulová technologie

Od září 2017 platí novela školského zákona, která zavádí povinné předškolní vzdělávání pro všechny děti, které k 31. srpnu dosáhly pěti let. Kapacity školek jsou ve většině českých regionů dlouhodobě nedostačující a další příliv předškoláků tento stav ještě zhorší. Řada měst a obcí proto řeší, jak se s tímto problémem vypořádat rychle a finančně úsporně. Jak ukazují příklady z praxe, efektivním řešením může být výstavba modulovou technologií. Takové školky – od celé novostavby až po přístavbu stávajících budov – lze postavit v horizontu dvou měsíců, například v době letních prázdnin. Modulové školky mají přitom veškerý komfort trvalých staveb, vyhovují všem stavebně-technickým normám a přísným hygienickým předpisům

Přestože si Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jako jeden ze svých hlavních cílů vytкло podporovat rozvoj kapacit v regionálním školství, zahrnující také novou výstavbu, rekonstrukci a modernizaci stávajících zařízení, nedostatek míst ve státních školách stále přetrvává. Navíc se vlivem baby boomu z let 2008 – 2010 postupně přesouvá do základních škol. Tam se někdy učí v prostorách nevhodných pro výuku, jako např. ve školních jídelnách apod. „Města a obce jako zřizovatelé mateřských a základních škol přitom mají pouze omezené finanční prostředky. To je dalším důvodem, proč se rozhodnout právě pro výstavbu z modulů, jejíž náklady jsou až o třetinu nižší než na klasickou zděnou stavbu. Vedle rychlosti a ekonomické úspornosti je velkou výhodou modulových staveb flexibilita, což je ideální právě pro objekty veřejného zájmu. Díky stavebnicovému charakteru modulů lze totiž u školek a škol podle požadavku

zadavatele měnit jejich dispozice, velikost a umístění. Nejčastěji jde o rozšiřování přístavbou nebo nástavbou do patra. Možné je samozřejmě i zmenšování objektu nebo jeho přesun na jiný pozemek. Schopnost majitele objektu pružně reagovat v čase na měnící se kapacitní potřeby a tím řídit i náklady na provoz zařízení je hlavním důvodem, proč se právě modulová technologie ve velkém využívá pro výstavbu škol a školek například v Německu,“ uvádí Jan Petr, marketingový a exportní ředitel společnosti Touax, která patří mezi evropské lídry na trhu modulových staveb a ve svém hlavním závodě v Supíkovcích v ČR vyrábí moduly nejen pro Evropu, ale i pro mimoevropské země.

I přes výše uvedené výhody je v ČR povědomí státní správy o možnostech výstavby modulovou technologií stále poměrně nízké (od roku 2009 bylo touto technologií postaveno pouze cca 70 mateřských a základních škol, z toho třetina od Touaxu).

Nová budova MŠ Pastviny v Brně-Komíně postavená modulovou technologií

Důkazem, že v sousedním Německu je výstavba školských objektů modulovou technologií naprosto běžná a vyhledávaná, může být například město Brémy. To si letos přes prázdniny pořídilo více než 20 mateřských školek najednou.

První školka z modulů na jižní Moravě

Dnešní moderní modulové stavby již nelze vnímat jako na sebe naskládané stavební buňky nebo kontejnery. Speciálně u školských zařízení nároky na estetiku stále rostou a tomu odpovídají i realizace společnosti Touax z poslední doby. Moduly jsou skryty pod líbivým exteriérem: hezkou, často vícebarevnou fasádou, která vyvolává dojem klasické zděné stavby. Typickým příkladem je jednotřídní mateřská škola pro 25 dětí o celkové podlahové ploše 162 m², kterou Touax koncem září předal do užívání městské části Brno-Komín. Re-

alizace proběhla ve velmi krátkém čase: hrubá stavba trvala 8 hodin a samotná jednopodlažní budova vznikla za 5 týdnů. S veškerými úpravami a souvisejícími realizačními pracemi včetně terénních pak celková výstavba zabrala pouhé tři měsíce. „Kapacita našich stávajících třech školek se pro letošní školní rok ukázala jako nepostačující, a proto jsme chtěli tento problém co nejrychleji řešit. Vzhledem k tomu, že nejvhodnější místo pro výstavbu školky se nacházelo v již zrevitalizovaném areálu základní školy, potřebovali jsme najít nejen rychlé, ale i čisté řešení stavby. Klasickým způsobem postavená zděná stavba nám však toto neumožňovala. Když jsme navštívili jiné modulové školky, abychom se přesvědčili o vhodnosti technologie, bylo rozhodnuto,“ vysvětluje Milada Blatná, starostka městské části Brno-Komín. Modulová stavba zdejší školky vyšla městskou částí na 7,5 mil. korun.

Mateřská a základní škola v Třebotově se díky modulům rychle rozšířila o kuchyni a jídelnu

Modulová technologie umožňuje řešit nedostatek kapacit i jen na přechodnou dobu. Příkladem za všechny je mateřská a základní škola ve středočeském Třebotově. „Máme rozestavěnou novou budovu mateřské a základní školy včetně kuchyně a školní jídelny, v důsledku čehož bychom tento školní rok nebyli schopni poskytovat stravovací služby v rozsahu jako dříve. Proto jsme řešili, jak tento výpadek nahradit. Zvažovali jsme různé varianty včetně možnosti obědy dovážet. Nakonec jsme jako ekonomicky i provozně nejlepší variantu zvolili pronájem modulové budovy s veškerým

zázemím potřebným pro kuchyň a jídelnu, jako jsou sklady, šatny či toalety. Vše máme od Touaxu pronajato na 14 měsíců, než postavíme novou budovu,“ říká starostka obce Třebotov Jitka Šůrová a oceňuje, že výstavba byla velmi rychlá: hrubá stavba trvala dva dny, kompletní budovu Touax postavil za pouhých 14 dní. Již první školní den tak v nájemní budově o celkové ploše více než 200 m² postupně usedlo k obědu více než 200 trebotovských školáků a předškoláků.

Nájemní školská zařízení jako běžná praxe v Německu

„Modulová školská zařízení je možné realizovat i jako nájemní. Někdy totiž není dlouhodobé vlastnictví ideálním řešením - a výhodou modulové stavby je, že se dá rychle rozmontovat a odvézt. V Německu je to běžná a velmi efektivní praxe. Naši sousedé si modulové školky pronajímají nejčastěji na 5 let. V takovém případě zůstává objekt majetkem pronajímatele; město nebo obec platí nájemné a případně další služby související s užíváním prostor, například používání nábytku, úklid nebo zabezpečení,“ vysvětluje Jan Petr. Inspirativním příkladem je město Brémy, jehož vedení vypsal na začátku tohoto roku veřejné zakázky na vybudování více než 20 školek najednou po celém městě, a to ve formě

pronájmu na 2 – 5 let. V březnu vybralo vítěze jednotlivých zakázek – a v srpnu před zahájením školního roku byly již všechny školky dokončené. Většina z nich je postavena na pozemku sousedícím s již existující budovou. Některé objekty budou sloužit k navýšení kapacity, některé jen jako dočasné řešení po dobu, než se původní školský objekt stavebně upraví, aby sloužil současným potřebám a požadavkům. „Budovy se realizují podle jednotného architektonického návrhu, vypracovaného architekty pověřenými městem. Jde o objekty tzv. KiTa, v nichž se kombinuje školka s denním centrem podle věkových kategorií dětí. Ty se liší vybavením a zařizovacími předměty, odpovídajícími věku předškoláků. Touax letos v Brémách v červnu realizoval jeden objekt pro děti do 3 let a jeden pro starší předškoláky nad 3 roky. Každý objekt jsme na místě postavili za pouhý týden, celková doba výstavby s veškerými úpravami a souvisejícími realizačními pracemi trvala tři měsíce,“ doplňuje Jan Petr.

Modulové školky v Česku

Zastupitelé měst a obcí z celé ČR jezdí již sedm let pro zkušenosti s výstavbou a provozem modulové školky do středočeských Poříčan. Zde Touax postavil jedno z prvních zařízení tohoto typu s využitím modulové technologie. Mezi další realizace se řadí mj.

Interiér modulové školky
od Touaxu v Brémách

Interiér modulové mateřské školy
v Poříčanech ve Středočeském kraji

**Modulová mateřská škola
Čtyřlístek v Liberci**

v rámci celého projektu, realizovaného obvykle po etapách. Proto pro ně rychlost výstavby školek není tak důležitá jako u municipalit, které musí často čelit nárazovému přílivu předškoláků. To je důvodem, proč v nově vznikajících developerských projektech jde z hlediska technologie výstavby nejčastěji o klasické zděné stavby. I zde ale může být výstavba z modulů zajímavou alternativou. ●

**Modulová mateřská škola
Pod Hájem v Králově Dvoře**

mateřské školy v Liberci, Hradci Králové, Lesnici na Šumpersku či v Králově Dvoře. První tuzemský školský objekt do nájmu - základní školu v Tuklatech na Kolínsku - postavil Touax před třemi lety.

Na baby boom reagují i developéři rezidenčních projektů

Aktuální potřebu zajistit dětem předškolní vzdělávání musí zohlednit také developéři velkých rezidenčních projektů - zvláště, když většina z nich cílí právě na mladé rodiny s dětmi. K výstavbě mateřských škol je obvykle tlačí i příslušná municipalita, v níž

bytové domy staví. Školky tak vznikají jako součást projektů, které spolu s bydlením vytvářejí větší urbanistické celky. Například developerská společnost AFI euROPE Czech Republic nedávno dokončila školku pro 60 dětí v rezidenčním areálu Tulipa Třebešín v Praze 3, která bude sloužit i předškolákům z blízkého okolí, a chystá se ji předat městské části. Mateřskou školkou plánuje v rámci vznikající nové rezidenční čtvrti Suomi Hloubětín v Praze 9 také YIT; vzhledem k finské provenienci developera bude jejím autorem známý finský architekt Jyrki Tasa.

Developéři velkých urbanistických celků plánují mateřské školky dlouho dopředu

**MŠ jako součást projektu Tulipa
Třebešín (AFI Europe)**

**Skica budoucí MŠ v projektu Suomi
Hloubětín (YIT)**

Rödl & Partner

Právnická firma
roku 2012–2017

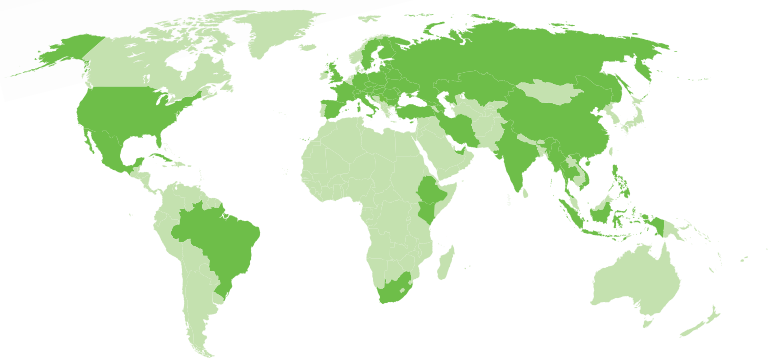

Štěstí? Náhoda?

Nikoliv.

Úsilí, kvalita

... a Vaše důvěra.

Již pošesté v řadě jsme získali ocenění

Právnická firma roku v oboru
daňového práva.

Děkujeme.

Úspěch nezná hranic

> 108 poboček > 50 zemí > jedna společnost

Praha | Brno

www.roedl.com/cz

PRESTIŽNÍ SOUTĚŽ „BEST OF REALTY – NEJLEPŠÍ Z REALIT“ zná letošní vítěze

Při slavnostním galavečeru v Kongresovém centru České národní banky v Praze byly za účasti více než 300 významných osobností českého realitního trhu včetně právníků působících v tomto oboru vyhlášeny výsledky a předána ocenění nejlepším projektům již 19. ročníku soutěže „Nejlepší z realit – Best of Realty“. O vítězích rozhodla osmičlenná odborná porota, jejímiž členy byli zástupci Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí (ARTN) a dalších profesních sdružení, agentur pro výzkum trhu, bankéřů, koncových uživatelů nemovitostí, realitních makléřů a poradenských společností.

Nominace letos získaly celkem 43 projekty v pěti základních kategoriích (Rezidenční projekty, Nová administrativní centra, Obchodní centra, Hotely a Skladové a průmyslové areály). Dále byla udělena také Zvláštní cena poroty, Cena ARTN „Award for Excellence“ a Cena čtenářů. Rozhodujícími kritérii při posuzování kvality přihlášených projektů byly lokalita, urbanistické a architektonické řešení včetně vnitřních dispozic, kvalita realizace a v neposlední řadě také úspěšnost na realitním trhu. Soutěž jako každoročně probíhala pod odbornou záštitou Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí.

Soutěž je každoročně ukazatelem aktuálního stavu tuzemského developerského trhu a odráží dynamiku jeho vývoje. Vedle průmyslových nemovitostí zůstává tahounem celého trhu nemovitostí v ČR i nadále trh s bydlením; projekty se stále více diverzifikují jak cenově, tak i rozsahem. Proto se i letos odborná porota rozhodla rezidenční projekty hodnotit ve dvou segmentech, lišících se velikostí co do počtu bytových jednotek. Oproti loňsku mohla být letos otevřena kategorie Obchodní centra. Předseda odborné jury Pavel Kühn k 19. ročníku uvedl: „V letošní edici soutěže se odráží další významný pozitivní posun a oživení na tuzemském trhu nemovitostí. Byla překonána loňská absence projektů v segmentu obchodních center, která vycházela z relativní přesycenosti trhu. Kromě rezidenčních nemovitostí se v České republice rozvíjejí především logistické a průmyslové areály; nebývalý zájem o nové plochy skladů a výrobních areálů je výsledkem stále silnější tuzemské ekonomiky a zvýšené spotřebitelské poptávky v oblasti e-shopů.“

V tradičně nejsilněji zastoupené kategorii rezidenčních projektů získalo letos nominaci celkem 18 uchazečů: z toho šest v kategorii menších bytových projektů a dvanáct v kategorii větších projektů. V první z nich porotci postavili nejvýše projekt **Villa Atrium Bubeneč** v Praze 6.

Ocenili velmi kvalitní a moderní architekturu, která oživila lokalitu a vhodně doplnila okolní zástavbu. Velkorysé dispoziční a designové řešení jednotlivých bytů splňuje požadavky nejnáročnější klientely. V kategorii rezidenčních projektů většího rozsahu si vítězství odnesl **DOCK River Watch 2** v Praze 8. Jury vyzdvihla nejen samotný projekt, ale také dlouhodobou a nyní již zjevně velmi zdařilou snahu developera o přerod zanedbané lokality v novou, živou městskou čtvrť. Velmi kvalitní architektura i použité materiály jen potvrzují, jak velkou a pozitivní proměnou celá oblast prochází.

Mezi novými administrativními centry zvítězila **Mechanica** v Praze 5, a to za komplexní přístup k rozvoji lokality, komerční úspěch i atraktivní architektonické pojetí, které citlivě navazuje na industriální charakter areálu pražské Waltrovky.

V kategorii obchodních center triumfovalo **rozšíření Centra Chodov**, a to za výjimečně velkorysou investici, která dala původnímu nákupnímu centru další rozměr, odpovídající nejnovějším trendům. Počtem obchodů se OC Chodov stalo největším obchodním centrem v ČR, navíc centrem vysoké kvality, v němž jsou jedinečným způsobem zkombinovány různé typy nákupních zón a zábavy.

V kategorii hotelů získal titul olomoucký **Theresian Hotel & Spa** za velmi zdařilou a citlivou rekonstrukci historického domu „s příběhem“ v centru města. Porota neocenila jen skvělou architekturu a vhodná interiérová řešení, ale také přístup vedení a personálu k prvním hostům hotelu. Hodnocení klientů řadí tento hotel mezi nejkvalitnější a nejžádanější v České republice.

Kategorii skladových a průmyslových areálů ovládl projekt **CTPark Planá nad Lužnicí**, a to díky kombinaci několika faktorů: za jedinečnou výstavbu výrobního závodu vybudovaného na míru klientů i za mimořádně velké investice do parkové úpravy a zeleně v bezprostředním okolí. V neposlední řadě porota vzala v úvahu skutečnost, že investice směřovaly do jednoho z regionů, kde je v důsledku chybějícího přímého napojení na dálniční síť nejslabší trh v oblasti developmentu skladových prostor, avšak dostatečné zdroje pracovních sil.

Zvláštní cenu poroty letos získal **kostel svatého Václava v Sazovicích u Zlína**. Obyvatelé obce si ze svých prostředků, darů od sponzorů (většinou rodáků) a s pomocí architekta Marka Jana Štěpána postavili výjimečné dílo, které vyniká svou nádherou, jednoduchostí a nadčasovostí. Tím si splnili svůj sen a touhu předků.

Cena „Award for Excellence“, kterou uděluje Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí, patří **Městu Litomyšl**. To získalo ocenění za dlouhodobou významnou podporu soudobé architektury a architektů, kdy je ochotno a schopno ve spolupráci se špičkovými českými architekty investovat do obnovy a rozvoje.

Cena čtenářů mediálních partnerů patří první etapě projektu **Rezidence Waltrovka**, který soutěžil v kategorii větších rezidenčních projektů.

S oznámením výsledků soutěže byl zároveň vyhlášen další, v pořadí 20. ročník. V průběhu roku 2018 se do něj mohou hlásit projekty, které byly dokončeny mezi 1. lednem 2017 a podzimem roku 2018.

**DOCK River Watch 2 –
vítěz kategorie Rezidenční projekty
většího rozsahu**

Kompletní přehled projektů oceněných v 19. ročníku soutěže „Best of Realty“

Rezidenční projekty menšího rozsahu

1. místo Villa Atrium Bubeneč, Praha 6; developer: CODECO
2. místo top rezidence Šárecké údolí – 1. etapa, Praha 6; KKCG Real Estate
3. místo Bytový dům Veleslavínova, Plzeň; MDZZ-Veleslavínova

Rezidenční projekty většího rozsahu

1. místo DOCK River Watch 2, Praha 8; developer: Crestyl real estate
2. místo Viladomy Na Vackově, Praha 3; Metrostav Development/Metrostav Vackov
3. místo Rezidence Waltrovka – 1. etapa, Praha 5; Penta Investments

Nová administrativní centra

1. místo Mechanica, Praha 5; developer: Penta Investments
2. místo Five, Praha 5; Skanska Property Czech Republic
3. místo DOCK IN TWO, Praha 8; Crestyl real estate

Obchodní centra

1. místo Centrum Chodov - rozšíření, Praha 11; developer: Unibail-Rodamco
2. místo Aupark Shopping Center, Hradec Králové; HB Reavis
3. místo Central Jablonec, Jablonec nad Nisou; Crestyl real estate

Hotely

1. místo Theresian Hotel & Spa, Olomouc; developer: KYSA rerum
2. místo Theatre Hotel, Olomouc; ENDL+K
3. místo Hotel Royal Prague, Praha 8; Tolleson

Skladové a průmyslové areály

1. místo CTPark Planá nad Lužnicí; developer: CTP Invest
2. místo SEGRO Logistics Park Prague, Hostovice; SEGRO Czech Republic

3. místo Prologis Park Prague-Rudná – budova DC18 (distribuční centrum pro Sportisimo), Rudná; Prologis Czech Republic

Zvláštní cena poroty

Kostel sv. Václava, Sazovice u Zlína

Cena Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí (ARTN) – Award for Excellence

Město Litomyšl

Cena čtenářů mediálních partnerů

Rezidence Waltrovka – 1. etapa, Praha 5 (projekt soutěžil v kategorii Rezidenční projekty většího rozsahu)
Developer: Penta Investments

WELLNESS & SPA HOTEL
VILLA REGENHART

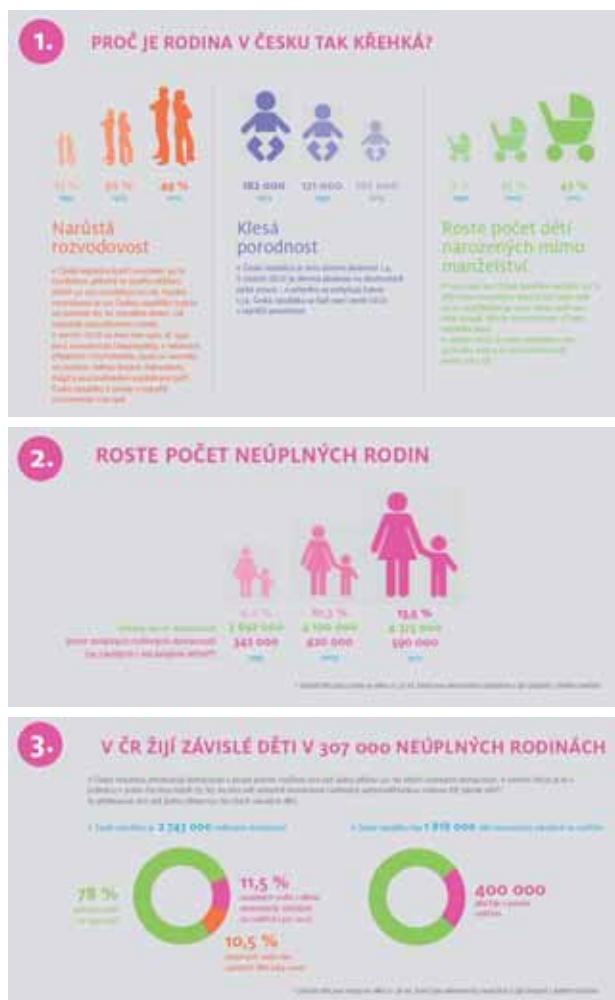
- * Výhodné pobytové balíčky
- * Stylová restaurace
- * Wellness & Spa
- * Firemní a rodinná setkání
- * Dárkové poukazy

Matka samoživitelka – to není sprosté slovo, ale neustálý boj o klid a stabilitu

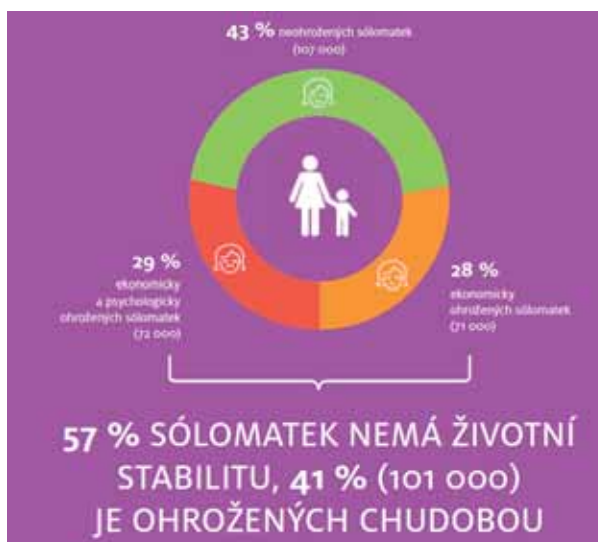
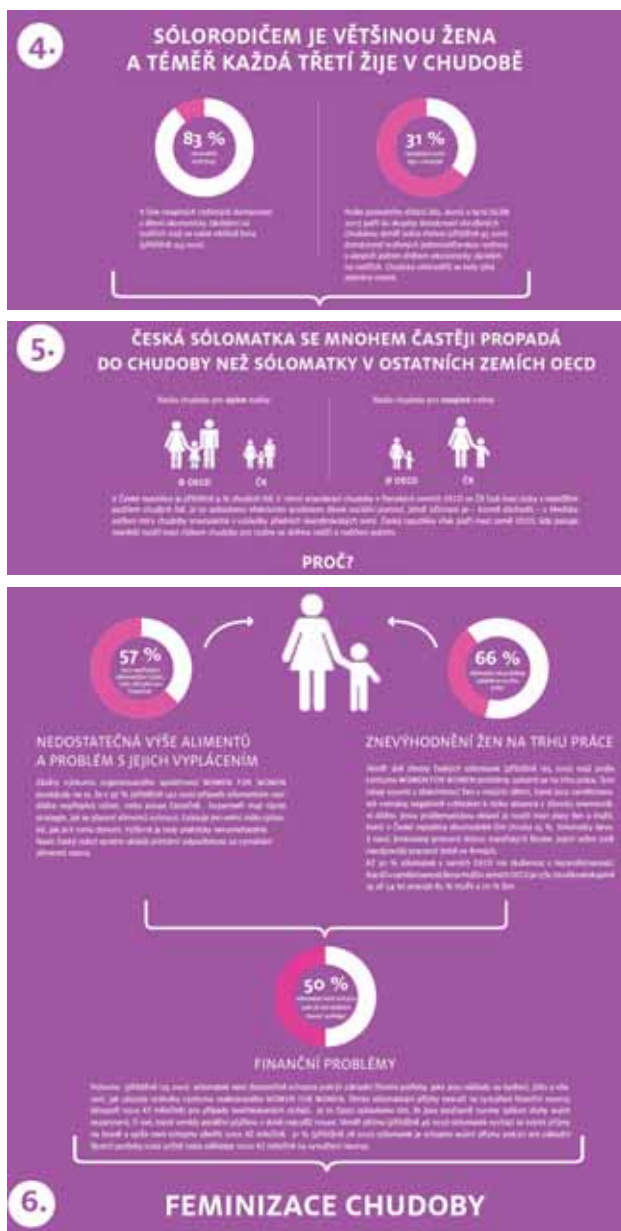
Kolik rohlíků dnes mohu koupit dětem? Kde mám vzít peníze na prací prášek, abych mohla vyprat? Jak se plnohodnotně postarat o děti, když jsem sama a musím chodit do práce, abych je uživila? A hlavně: Jak přežít měsíc s jedenácti tisíci korunami? To je totiž častý měsíční rozpočet matky samoživitelky v České republice a právě toto jsou jedny z častých otázek, které si ženy samoživitelky na počátku a mnohdy i v průběhu procesu samoživitelství kladou.

Problematikou samoživitelství se už několik let detailně zabývá obecně prospěšná společnost Women for Women (W4W), spojená se jmény svých zakladatelek – Ivanou a Pavlem Tykačovými. W4W nejen upozorňuje na témata týkající se samoživitelů i úplných rodin, ale rovnou hledá řešení, která by jim umožnila zlepšení jejich situace. „Svou činnost spatřujeme nejen v konkrétní práci s jednotlivci, ale i v celospolečenském působení a osvětě především v oblasti samoživitelství. Jsme členy organizace Coface Families Europe, jako jediné z České republiky. Coface funguje jako záštita či jako hlas pro potřeby rodin v EU a i za jejími hranicemi,“ popisuje Ivana Tykač, ředitelka organizace. Podle jejích slov jsou klíčovými tématy vzdělávání, zaměstnávání, dobré pracovní uplatnění samoživitelek, propracovaný a férový systém pomoci a v neposlední řadě společenská výchova, zodpovědnost jednotlivce a tolerance.

V České republice žije 307 000 neúplných rodin, respektive jednorodičovských rodin s ekonomicky závislými dětmi na rodičích. V čele neúplných rodinných domácností s dětmi ekonomicky závislými na rodičích stojí ve valné většině žena (přibližně ve 255 000 případech). Proto se hovoří o fenoménu feminizace chudoby. Přes třicet procent jednorodičovských rodin pak žije v chudobě, konkrétně se jedná o 95 000 rodin. A s tím bohužel také souvisí dětská chudoba. Vyplyvá to z průzkumu s názvem Problematika sálomatek v České republice, který W4W provedla před dvěma lety ve spolupráci se společností Idealisti, s.r.o.

A co matky samoživitelky trápí nejvíce? Zjednodušeně řečeno je to nízké sebevědomí a nízké příjmy, tedy kombinace, která komplikuje život ženám i jejich dětem. Chudoba a dluhové pastí číhají za každým rohem a proto je jakákoli pomoc vítána. Především ta koncepční a dlouhodobá. V případě W4W je to několik úspěšných praktických projektů jako je Podporované bydlení a psychosociální pomoc, Obědy pro děti a také vzdělávací programy The Bridge, The Bridge Career a Vědomé rodičovství. Nedílnou součástí je sociální poradenství, mediace a ve spolupráci s advokáty zprostředkování právního poradenství či právního zastupování.

Jak naznačuje titulky, samoživitelství je proces neustálého hledání strategií a nástrojů, jak se s nejistotou a nerovnováhou situace samoživitele vyrovnat a jak do svého života vnést klid a stabilitu. ●

Nastal čas evropského obchodního práva.

Učte se ho!

Česká republika je v srdci Evropy. Ekonomice se daří. Obchody tak směle překračují hranice všemi směry. A jako v každém jiném odvětví lidské činnosti vznikají chyby, problémy, spory. Odborníků na tuto oblast však mnoho není. Nejen o tomto tématu jsme si povídali s odborným asistentem katedry soukromého práva VŠ CEVRO Institut JUDr. Miroslavem Sedláčkem, Ph.D., LL.M.

Odborný asistent katedry soukromého práva VŠ CEVRO Institut JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M.

Co nebo kdo Vás inspiroval v rozhodnutí stát se vysokoškolským pedagogem?

K rozhodnutí stát se vysokoškolským pedagogem mě inspirovalo studium na Právnické fakultě Univerzity v Turku. V porovnání se studiem na mateřské Právnické fakultě UK byla zahraniční studijní zkušenost jiná. Rozdíl byl především ve způsobu vedení výuky, který je ve Finsku založen na tradičním problem-based learning. Přednášky a semináře jsou připraveny tak, aby studenti dané téma nejen pochopili, ale také podrobně procvičili a snažili se najít řešení

k předloženému zadání. Důraz se klade na schopnost formulovat vlastní názory, resp. kritické postoje k určité problematice. Bezprostředně se tak ukáže připravenost studenta věc prakticky řešit. To mě vedlo k myšlence aplikovat tento model při výuce na VŠ. Paní docentce Mackové pak vděčím za to, že si mého nadšení v pravý čas všimla. Bez ní bych se pedagogem nestal.

Jste úspěšným a oblíbeným pedagogem. Působíte na vysoké škole CEVRO Institut i na PF UK. Máte pocit, že Vaše vyučovací metody jsou rozdílné od těch „zaběhnutých“?

Vlastně mohu navázat na svou předchozí odpověď. Upřímně neznám „zaběhnuté“ metody ostatních kolegů, rozdílů proto hledám těžko.

Nicméně moje vyučovací metody jsou ovlivněny především absolvováním zahraničních studií a stáží na univerzitách ve finském Turku a Budapešti (University of Turku a Eötvös Loránd University). Tradiční návyky z mé alma mater se tak propojují s trendy výuky na mezinárodní úrovni. Věřím, že právě tím se zvyšuje efektivita vyučovacích metod. Snad je patrná i studentům.

JUDr. Miroslav Sedláček, Ph.D., LL.M. právník, akademický a vědecký pracovník, advokát, studoval a přednáší na univerzitách v Praze, Turku a Budapešti, jeho specializací je civilní právo procesní, zejména otázky sporného řízení, insolvenční a alternativních řešení sporů (ADR), dále pak dědické právo a relativní majetková práva

Co se Vám nejvíce ve vztahu učitel-student osvědčilo?

Bezpochyby vzájemná komunikace. A to nejen v rámci výuky, ale i mimo ni. Domnívám se, že by vyučující měl být pro studenty k dispozici, vést s nimi dialog. Vyučující, který před svými studenty prchá, zavírá se na katedře, nemůže podle mého názoru obstát. Dále se snažím navázat kolegiální vztah. Studenta nelze vnímat v podřízené roli ani jako konzumenta sdělovaných informací. Vyučující by měl studenta inspirovat, vést k samostatné práci, a také by mu měl přát úspěch, radovat se spolu s ním. Hledám u studentů jejich silné stránky, podporuji to, v čem jsou výjimeční. To se mi osvědčilo.

Jsou osobnosti, na které se v rámci výuky nezapomíná. Setkání s takovými vyučujícími většinou ovlivní další životní cestu. Máte někoho takového?

Samozřejmě, je jich dokonce více. Předně již zmíněná docentka Alena Macková, moje doktorská školitelka, která mě k učení přivedla. Dále je to bezpochyby paní profesorka Alena Winterová, která mi několikrát v dobrém dokázala, jak může být obor občanského práva procesního náročný, ale zároveň krásný sám o sobě. Vzorem se mi stal rovněž profesor Vojtěch Cepl, jehož přednášky jsem se zaujetím navštěvoval, a kterého jsem po večerech také poslouchal v rozhlasovém pořadu Člověk a demokracie. Rád bych

také zmínil zástupce jiného oboru, profesora ekonomie a rektora Josefa Šímu, který dokáže svým projevem strhnout. Nutí vás nad svými slovy přemýšlet.

Jste mladý pedagog, myslíte si, že může být nízký věk příčinou nedostatků respektu ze strany studentů nebo ze strany ostatních vyučujících?

Pokud vyučující vystupuje profesionálně, dostatečně odborně a zároveň sebevědomě i pokorně, nemůže hrát věk klíčovou roli. A to jak ve vztahu ke studentům, tak k ostatním kolegům. S nedostatkem respektu jsem se nikdy nesetkal. Věřím, že studenti vnímají mou snahu o to, aby odborně rostli a byli profesně úspěšní.

Nedávno jste absolvoval postgraduální studium na Právnické fakultě v Budapešti, kde jste získal LL.M. titul (summa cum laude). Proč jste se pro něj rozhodl?

Určující byl pro mě nabízený obor (Evropské a mezinárodní obchodní právo). Musíme si uvědomit, že evropský, resp. mezinárodní rozměr obchodního práva má svůj nezanedbatelný význam, který navíc stále roste. Subjekty realizující svoji obchodní činnost na evropské úrovni si musejí zvyknout, že detailní znalost právního řádu jejich státu chybí. Stejně tak je možné, že podnikatel, spotřebitel atd. bude v případě sporu před vnitrostátním soudem nebo jiným obdobným orgánem vysvětlovat správnost aplikace evropského práva. Tyto evropské a mezinárodní návyky se pak volně prosazují i v čistě vnitrostátních řízeních. Evropská, resp. mezinárodní úroveň obchodního práva ovlivňuje tu národní a naopak.

Jaké projekty připravujete do budoucna, jaké máte cíle?

Domnívám se, že v oblasti evropského obchodního práva existuje u nás velká mezera na trhu. Momentálně proto připravuji vzdělávací program na půdě VŠ CEVRO Institut. Bude zaměřen právě na mezinárodní a evropský rozměr obchodního práva. Výuku v tomto postgraduálním programu zamýšlíme realizovat

výhradně v anglickém jazyce. Vyučovat jej budou přední odborníci na obchodní právo, právo procesní a další související obory. Žádná česká vysoká škola takto profilovaný program nenabízí. Zařadí se tak po bok jiných unikátních programů na této škole, k nimž patří třeba studium oxfordského typu pod zkratkou PPE (Philosophy, Politics, Economics). Jsem si vědom, že se pouštím do nelehkého úkolu. V obchodních vztazích kolem nás však nastává čas evropského obchodního práva. A na to musíme být připraveni. Dlouhodobě je mým cílem na sobě odborně pracovat a rozvíjet se. Chci lépe vnímat potřeby studentů, chci jim být kolegou, rádcem i mentorem. ●

CEVRO Institut je soukromou vysokou školou práva, politologie, mezinárodních vztahů, ekonomie a bezpečnostních studií. Na českém vysokoškolském trhu působí více než deset let. Nabízí prestižní vzdělání, individuální přístup a špičkové vyučující. Vybrat si lze z bakalářských, magisterských i postgraduálních programů. Přednáší zde elitní profesori i experti přicházející z praxe justice, veřejné správy a byznysu.

www.cevroinstitut.cz

www.facebook.com/CEVROInstitut.cz/

www.instagram.com/cevro_institut/

Dosáhněte lehce svého cíle.
S námi.

ERHARTOVÁ
VÍTEK & PARTNERS
advokátní kancelář

www.akev.cz

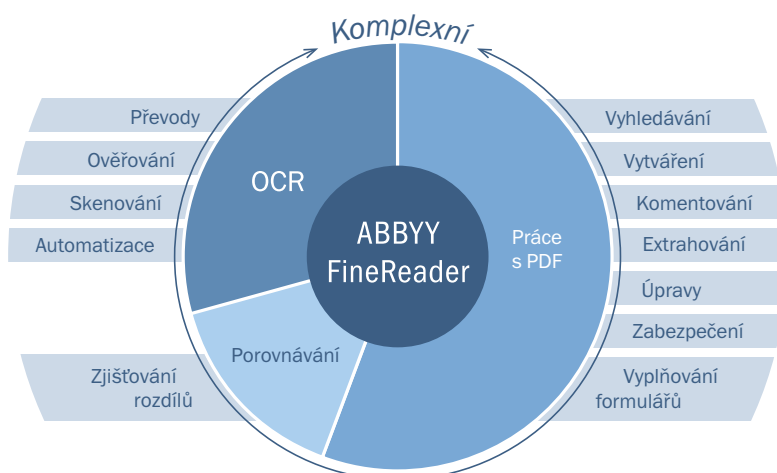
ABBYY FineReader pro profesionály v právní oblasti

Právnícké kanceláře i právní oddělení ve společnostech se rutinně věnují práci s tisíci dokumenty denně – od příprav obhajob přes smlouvy, záznamy klientů až po patentové dokumentace a archivy jednotlivých případů. Efektivita a produktivita profesionálů v oblasti práva do značné míry závisí na jejich schopnosti rychle vyhledat a získat zásadní informace a pohodlně pracovat s takovými dokumenty.

Co je aplikace ABBYY FineReader?

Aplikace **ABBYY FineReader** představuje ideální komplexní řešení pro advokáty, právní kanceláře a jejich zaměstnance při jejich každodenní práci, protože její součástí jsou:

- nejlepší technologie OCR, nepostradatelný nástroj pro objevování i každodenní právní praxi;
- kompletní sada nástrojů pro zpracovávání a úpravy PDF, díky níž je práce s právními dokumenty hračka;
- exkluzivní funkce porovnávání dokumentů v různých formátech, které přesně zjistí a prezentují změny v libovolném dokumentu.

Komplexní, ale přesto snadno použitelné: jediné kompletní řešení pro práci s tištěnými dokumenty a dokumenty PDF pokrývající veškeré potřeby profesionálů v oblasti práva.

CLIFFORD CHANCE

www.cliffordchance.com

„Vždy hledáme lepší a efektivnější způsoby zlepšování našich obchodních postupů a procesů.

ABBYY FineReader nám pomáhá efektivně pracovat s množstvím dokumentů, jimiž se zabýváme, např. se smlouvami, dopisy a spisy klientů.”

*Manažer pro práci s dokumenty,
Clifford Chance*

C'M'S/ Hasche Sigle

www.cms.law

„Díky produktům společnosti ABBYY dokážeme nyní při práci se soubory PDF ušetřit významné množství času a dokážeme také kdykoli získat dokumenty z prostředí Microsoft SharePoint rychle a pohodlně.”

*Stefan Ziemer,
CMS Hasche Sigle*

EVERSHEDS

www.eversheds.com

„Aplikace ABBYY FineReader umožnila našemu oddělení dosahovat vyšší efektivitu během každodenní práce a pomáhá nám lépe podporovat naše interní klienty i jejich dodavatele. Nadchla nás přesnost a spolehlivost tohoto inovativního produktu.”

*Manažer IT,
Eversheds*

Pánská oděvní značka Blažek se již řadu let specializuje na službu Made to Measure, zakázkové šití obleků a košil na míru.

Nejčastěji ji využívají ti, kdo se chtějí nějakým způsobem odlišit a být spoluautory svého nového oděvu – vybírají si materiál, střih a další detaily tak, aby společně s krejčím vytvořili originální kousek. Tato filozofie oblékání je blízká i českému hráči NBA, Tomáši Satoranskému, který se stal novým ambasadorem Blažek Made to Measure.

Basketbalista NBA nosí obleky na míru od Blažka

Blažek boduje ve světě

„Tomáše Satoranského jsme si pro spolupráci vybrali, protože je to osobnost v pravém slova smyslu. Hledali jsme individualitu, člověka, který je úspěšný nejen v Čechách, ale i ve světě a jednoznačně vybočuje z davu. Kampaní chceme ukázat, že oblečení Blažek Made to Measure není jen pro úspěšné manažery, ale také pro mladé cílevědomé lidi, kteří mají módu rádi, přemýšlí nad ní a není jim lhostejné, jak vypadají. Tomáš takový je, nosí obleky, i když jde na trénink, takže dokazuje, že Made to Measure neznamená výhradně jen večerní nebo byznys suit,“ říká Ladislav Blažek, zakladatel značky Blažek.

„Oblečení od Blažka mám moc rád a skvěle mi sedí. Líbí se mi, že se jedná o českou značku, kterou můžu prezentovat v Americe a jsem pyšný na to, že český design je natolik propracovaný a má světovou úroveň. Díky mé postavě je obtížné najít v klasické konfekci dobře padnoucí oděv, proto využívám služby Made to Measure. Oděv mi vždy sedne jako ulitý a baví mě, že se mohu podílet i na jeho designu,“ říká Tomáš Satoranský. V běžném životě Tomáš Satoranský rád nosí klasické neformální i společenské oděvy. Rád kombinuje styly podle nálady, nebojí se barev a zakládá si na tom, aby vždy vypadal reprezentativně. Módu jednoduše považuje za součást svého životního stylu.

U Blažka si oblíbil zejména kolekci Lanificio Cerruti. Jedná se o kolekci materiálů z velmi ušlechtilé vlny ovčí pocházejících z Queenslandu v Austrálii. V kombinaci se zkušenostmi a vysokou technickou a řemeslnou praxí vytváří velmi noblesní záležitost v podobě žakárů a vzorů tón v tónu, které jsou patrné až při bližším zkoumání. Kolekce interpretují něco speciálního v životě muže. Výjimečná setkání, nezapomenutelné chvíle a speciální události.

Když oblek, tak na míru

Dnes je již zvykem, že většina sportovců využívá služeb krejčího. „Mí spoluhráči si běžně nechávají šít oděvy na míru, důvodem je nekonfekční velikost i nedostatek času. Krejčí za nimi jezdí dokonce až na hotel“ vysvětluje Satoranský.

Blažek Made to Measure používá standardní konfekční velikosti a podle nich pak upravuje střih každému zákazníkovi na míru. Tato metoda je v dnešní uspěchané době velmi populární. Důvod je jednoduchý. Zákazník přijde na zkoušku, nechá se přeměřit, vybere si materiál, a následně mu přijde již hotový produkt.

The Moving Suit, oblek, který vám dá pocit svobody

Spolu s novým ambasadorem představuje Blažek současně i nový typ obleku, The Moving Suit. Ten se objeví v kolekci Blažek a zároveň také ve vyšší řadě Made to Measure. The Moving Suit je městský oblek, který odpovídá tempu a očekávání dnešního světa a vychází ze skutečných potřeb dnešního muže. Zpracování přízí přináší přirozenou odolnost látky proti mačkání a zaručuje perfektní vlastnosti během celodenního nošení. Materiál je komfortní, ale současně hydrofobní a funkční, koncipovaný tak, aby zvládl i nečekané události a nejrůznější překvapení. Pokud se jeho nositel chystá po práci za zábavou, nemusí se již převlékat do jiného oděvu. The Moving Suit jednoduše nepotřebuje žádnou alternativu. ●

Pojištění transakčních rizik při akvizici nemovitostí nebo obchodní korporace

Transakční pojištění

Právnická veřejnost si u nemovitostních transakcí již vcelku zvykla na možnost řešení vad právních titulů k nemovitostem odhaleným při právní prověrce před dokončením transakce tzv. title insurance, tedy pojištěním titulu vlastnictví k nemovitosti.

Právní poradce kupujícího při prověřování právního stavu nemovitosti může odhalit potenciální nebo existující nárok třetí strany k převáděné nemovitosti, který může oslabit nebo zneplatnit vlastnické právo prodávajícího a následně kupujícího k převáděné nemovitosti. Může se např. jednat o existenci neevdovaných práv třetích osob, neplatnou smlouvu, již nabyl vlastnické právo k nemovitosti právní předchůdce prodávajícího, neuplynutí lhůty pro třetí osoby domáhat se výmazu zápisu do veřejného seznamu provedeného bez právního důvodu v souladu s § 986 odst. 1 o. z. apod.

Přestože je po zavedení principu materiální publicity veřejných seznamů novým občanským zákoníkem mnoho z dříve velmi vážných rizik pro kupujícího velmi omezeno, hraje pojištění titulu vlastnictví k nemovitosti nadále svoji roli. Mimo jiné i z důvodu, že pokrývá dokonce i některá rizika, která nebyla nebo ani nemohla být při právní prověrce odhalena.

Pojištění je poskytováno zahraničními pojišťiteli, většinou anglickými, podle zahraničních právních úprav, ale ani tento fakt neubírá tomuto produktu na atraktivitě.

K tomuto druhu pojištění si v poslední době kupující nebo prodávající při akvizicích nemovitostí i obchodních korpo-

rací často sjednávají další pojištění, a to pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk. Proávající standardně při prodeji těchto aktiv dávají kupujícímu ujištění o právním a faktickém stavu prodáváných aktiv. Kupující pak jsou oprávněni v případě, že shledají, že aktiva byla v méně dobrém stavu, než prodávající zaručil, vymáhat po prodávajícím náhradu újm, která jim v důsledku nepravdivého ujištění vznikla.

Vymahatelnost takového závazku je však nerozlučně a fundamentálně spojena s ekonomickou situací prodávajícího, a to nikoli jen při realizaci transakce, ale hlavně v budoucnosti. Riziko plynoucí z možnosti, že prodávající svým závazkům ze svých ujištění nedostojí, se dá z velké části pokrýt pojištěním závazků plynoucích z prohlášení a záruk.

V níže uvedené části článku jsou uvedeny hlavní výhody uvedeného pojistného produktu a další podrobnosti o jeho využití.

V posledních pěti letech došlo k nárůstu pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk, neboť investoři se stávají méně shovívavými vůči rizikům souvisejícím s akvizicemi. Toto pojištění přirozeně doplňuje pojištění vlastnického titulu (Title Insurance), které se v České republice používá již dlouhou dobu.

Pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk pokrývá transakční rizika vzniklá v případech, kdy:

- kupující požaduje po prodávajícím širší rozsah prohlášení a záruk týkajících se

vlastnického práva k majetku, finančních, ekologických nebo daňových otázek,

- existují pochybnosti o schopnosti prodávajícího skutečně dostát svým závazkům a uhradit případné škody.

Toto platí pro jednotlivé nemovitosti, portfolio aktiv i fúze a akvizice.

Zde je 10 hlavních důvodů, proč sjednat pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk:

10. Zvyšuje finanční sílu: Prohlášení a záruky jsou bez ohledu na to, jak pečlivě jsou sjednány a formulovány, pouze tak dobré, jak finančně silná je strana povinná platit odškodnění v případě jejich porušení. Pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk sjednané u pojistitele s vysokým ratingem zajišťuje záruky a prohlášení prodávajícího a tím zvyšuje jeho kredibilitu v případech, kdy by sám prodávající nemusel být ochoten či schopen takové zajištění poskytnout.

9. Je-li prodávající účelově založená společnost (SPV) nebo fond: Pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk se využívá, je-li prodávající účelově založenou projektovou společností, která má za cíl nebo od které se vyžaduje, aby vyplatila výnosy z prodeje, nebo fond s omezenou životností. Při sjednání tohoto pojištění není za účelem zajištění odškodnění ze strany prodávajícího potřeba regresní nárok vůči investorům ani úschovná smlouva.

8. Není třeba zatěžovat účetní závěrku: S pojištěním závazků plynoucích z prohlášení a záruk nemusí veřejně obchodovatelné společnosti vykazovat podmíněné závazky a poskytovat doplňující vysvětlení, která by mohla vést k otázkám ze strany investorů či analytiků.

7. Nahrazuje bankovní záruky: Sjednáte-li si pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk, nepotřebujete bankovní záruky, které jsou drahé a snižují dluhovou kapacitu prodávajícího.

6. Nahradí prohlášení a záruky: V případě prodeje v rámci insolvenčního řízení nebo likvidace společnosti může insolvenční správce nebo likvidátor odmítnout nebo

mu může být zakázáno poskytovat jakékoli prohlášení a záruky.

5. Ochrání prodávajícího před případným soudním sporem: Prodávající si může přát sjednat pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk jako ochranu před případnými soudními spory plynoucími z jeho prohlášení a záruk, a ochránit tím akcionáře, investory a statutární orgány před riziky. Prodávající může postoupit svou pojistku kupujícímu, a tak snížit jeho riziko a usnadnit realizaci transakce..

4. Pokrývá transakční rizika na straně kupujícího: I kupující si může sjednat pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk, aby omezil transakční rizika. V případě soutěže může toto pojištění vylepšit nabídku kupujícího, neboť prodávajícímu se tak sníží náklady a jeho zátěž plynoucí z prohlášení a záruk.

3. Při obchodování s neznámým prodávajícím nebo v rámci neznámé jurisdikce: Odborné znalosti pojistitele, u kterého kupující sjednává pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk, jsou pro něj přidanou hodnotou v rámci obchodování s neznámým prodávajícím nebo při pořízení majetku v méně známé jurisdikci.

2. Delší lhůty a vyšší částky: Prohlášení a záruky jsou omezeny co do doby trvání a výše plnění. S pojištěním závazků plynoucích z prohlášení a záruk však může kupující získat vyšší limit a delší lhůtu, než byla původně sjednána v prohlášení a zárukách.

1. Pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk lze kombinovat za účelem širšího krytí: Pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk nepokrývá známá a budoucí rizika plynoucí z právních vad u nabytých nemovitostí, ale, je-li sjednáno spolu s title insurance, může kupujícího chránit před nároky třetí strany souvisejícími s vlastnickými právy k majetku. Na jeho základě může kupující získat odškodnění v případě ztráty vlastnického titulu po dobu trvání jeho vlastnického práva. Takové pojištění vlastnického titulu se může vztahovat i na prohlášení ve věcech územního plánování, územních rozhodnutí a stavebních povolení.

Závěr

Schopnost pojistitele rychle likvidovat škody a poskytnout náhradu škod může hrát zásadní roli v rámci realizace transakce. Vzhledem k daným výhodám může skutečnost, že kupující uzavřel pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk přispět k tomu, že kupující vyhraje výběrové řízení nebo snáze s prodávajícím vyjedná prohlášení a záruky, nebo k úspěšnému dokončení prodeje jednotlivých aktiv či k nákladově efektivní realizaci složitých transakcí za účasti institucionálních investorů.

Ondřej Dušek, partner
PETERKA & PARTNERS
advokátní kancelář s.r.o.
Lídr regionální pracovní skupiny
Nemovitosti
autor úvodní části článku

Jean-Bernard Wurm,
spoluzakladatel & výkonný ředitel
Secure Legal Title
JB.Wurm@SecureLegalTitle.com
autor druhé části článku

Secure Legal Title se sídlem v Londýně, která je evropským poskytovatelem pojištění práv vlastníka a pojištění závazků plynoucích z prohlášení a záruk sjednávaných spolu s pojistkami Lloyd's of London.

●

Konference Šetrné budovy 2017: ekologie, technologie, ekonomie – ale především člověk!

Nezbytnost dlouhodobého strategického plánování výstavby, uvažování o životním cyklu budov primárně s ohledem na člověka a jeho měnící se potřeby, nutnost ochlazování měst, potřeba revitalizací staveb a využívání brownfieldů v rámci smart cities – nejen k těmto závěrům dospěl v pořadí již 6. ročník mezinárodní konference Šetrné budovy 2017 pod taktovkou České rady pro šetrné budovy. Více než dvacítky významných zahraničních a domácích řečníků se za účasti téměř tří stovek hostů zaměřila na vize a trendy budoucího vývoje ve vztahu k architektuře, udržitelnosti a automatizaci budov, hospodaření s vodou, cirkulární ekonomice, využívání brownfieldů, problematice chytrých měst či tvorbě zdravého a komfortního vnitřního prostředí.

Hlavní řečník konference Ondřej Doule inspiroval účastníky svými poznatky z vesmírné architektury

„Jsme rádi, že se konferenci podařilo vyvolat obsáhlou diskusi o množství důležitých témat zásadních pro budoucí vývoj a směřování naší společnosti. Budovy jsou zde v první řadě pro člověka a tomu by měl odpovídat i způsob, jakým

jsou koncipovány. Životní cyklus budov a udržitelnost jsou tak klíčovými aspekty, na které se stavebnictví a přidružené obory musí zaměřit, abychom vytvořili co nejkvalitnější prostředí pro náš život a život budoucích generací,“ uvedla Simona

Kalvoda, výkonná ředitelka České rady pro šetrné budovy. Vedle hledání udržitelných způsobů výstavby a nakládání se zdroji je podle odborníků nutné věnovat zvýšenou pozornost i revitalizaci stávajících budov a využívání brownfieldů, tedy oblastí ležících ladem přímo v centrech měst. Právě jejich oživení může podle Davida Labardina ze společnosti VCES pomoci minimalizovat dopad na oblasti tzv. greenfieldů. Zelených ploch v České republice totiž podle Libora Musila z firmy LIKO-S v důsledku rozpínající se betonové zástavby na periferiích měst ubývá, a to rychlostí až 10 hektarů orné půdy denně, což je plocha 2,5 krát větší než je pražské Václavské náměstí. Zajímavé závěry přinesla konference také o stavu vnitřního prostředí ve školách, které se na jaře zapojily do pilotního projektu

Rady. Po instalaci řady opatření podzemní kontrolní měření ukázala, že se prostředí výrazně zlepšilo ve všech parametrech (výměna vzduchu, akustika a osvětlení) a žáci se tak učí v příjemnějším a především zdravějším prostředí. Inspirací bylo i představení architektonického a technického řešení historicky první tuzemské nemocnice v pasivním energetickém standardu, kterou v Olomouci realizuje podle návrhu architekta Adama Rujbra společnost Peikko Group.

Člověk na prvním místě

Konference ukázala, že inovace z kosmického výzkumu a přípravy vesmírných obydlí mohou být velkou inspirací při výstavbě šetrných budov na Zemi. Své vize a zkušenosti představil hlavní řečník, vesmírný architekt Ondřej Doule. „Udržitelnost je při projektování vesmírných obydlí číslem dvě hned po bezpečnosti. Proto je inspirace pozemské architektury tou vesmírnou nasnadě. U šetrných budov na Zemi se často bavíme o technologiích. I ty jsou mnohdy inspirovány vesmírnou technologií: například fotovoltaické panely se uplatnily v prvních vesmírných sateletech a trvalo několik desítek let, než se prosadily do šetrné architektury na Zemi. Totéž lze říci o senzorech či tepelných izolacích. Vedle technologií je ale neméně důležité, jakým způsobem člověk budovu užívá, jak prostor vnímá a jak na něj reaguje. Chytré budovy musí být v interakci s člověkem a musí se přizpůsobit jeho potřebám. Budoucí pozemská architektura a výstavba by tak neměly být jen otázkou ekonomie, ekologie a pokročilých technologií, ale měly by se soustředit hlavně na člověka a na jeho kognitivní a sociální pohodu v budovách, které obývá,“ objasnil provázanost obou sfér spolupracovník NASA Doule.

Životní cyklus budov – klíčová úloha plánování a návrhu

Inspiraci vesmírnými řešeními ocenil Martin Hardenfels ze společnosti WAGO: „Vesmírná obydlí jsou pro ta pozemská inspirativní zejména v tom, že je potřeba vždy vše velmi důkladně promyslet

a připravit již při jejich projektování. Každá chyba by se totiž při jejich pozdějším využití vymstila. To platí i v případě šetrných budov, kde všechna řešení včetně automatizace, která dnes zahrnuje řadu aspektů od řízení osvětlení až po tepelný komfort, musí být natolik chytrá, aby se jejich přínos a hodnota promítly nejen do stavebních nákladů, ale do celého životního cyklu budov.“ Při navrhování, výstavbě i následné správě objektů budou stále více pomáhat digitální technologie. Jak poukázal Josef Žák ze společnosti Skanska, generálního partnera konference, stavebnictví patří k nejméně digitalizovaným odvětvím. „Proto dnes dochází k prudkému rozvoji v této oblasti. Stále více firem využívá či se plánuje v brzké době zaměřit na automatizaci, robotizaci, analýzu metadat či používání informačního modelu budovy, tzv. BIM. Tento digitální 3D model stavby, který obsahuje také komplexní otevřenou databázi informací o objektu, usnadňuje výměnu informací mezi jednotlivými profesemi, efektivnější a rychlejší procesy a navíc správu dat o budově během celého jejího životního cyklu.“ O nutnosti dlouhodobých a komplexních řešení hovořil i Henrik Davidsson, Senior Vice President Operational Efficiency společnosti Skanska, a představil svou vizi pro polovinu tohoto století: „Udržitelnost je pro budoucí vývoj zcela zásadní. Postupnými kroky bychom se rádi přiblížili k tomu, aby byl klimaticky neutrální celý hodnotový řetězec stavebnictví – od výroby materiálů přes samostatnou výstavbu a provoz budov až po jejich případnou demolici.“

Šetřeme se zdroji a hledáme alternativy

Z hlediska budoucí udržitelnosti je nutné se zaměřit na využívání obnovitelných zdrojů energie a hledání alternativních způsobů nakládání s nimi. „Země EU v současné době produkuje 800 milionů tun stavebního a demoličního odpadu ročně, přičemž pouze 50 % z něj se následně recykluje. Do budoucna proto musíme opustit tzv. lineární ekonomiku, která nepočítá s opětovným využitím těchto materiálů, a zaměřit se na cirkulární ekonomiku. Tím ušetříme potřebné zdroje a energii,“

6. ročníku mezinárodní konference Šetrné budovy 2017 se zúčastnilo na 300 hostů.

zdůraznil na konferenci Jean-Pierre Pigeolet z firmy Knauf Insulation. V oblasti hospodaření s vodou lze například efektivně zadržovat a dále využívat dešťovou vodu pomocí zelených střech a fasád. Ty navíc pomohou obnovit přirozené absorpční plochy potřebné k ochlazení prostředí – teplotu fasády dokážou snížit až o 30 °C. Směrem úspor a hledání alternativ pro zajištění co největší udržitelnosti budov se postupně vydává společnost IKEA. „Důležité je pro nás vést a inspirovat k šetrným řešením nejen naše zákazníky, ale celý obor stavebnictví. Zaměřujeme se proto na postupnou transformaci našich budov a prodejen po celém světě. Snažíme se využívat různých obnovitelných zdrojů energie a technologií, od instalace fotovoltaických panelů na střeších přes recyklaci odpadů až po nakládání s šedou a dešťovou vodou. Počáteční investice jsou sice vyšší, ale z dlouhodobého hlediska zaručují návratnost v podobě přidané hodnoty pro člověka a jeho okolí,“ vysvětlila Nicole Erdmann ze společnosti IKEA. „Konference ukázala, že tzv. Vize Nula o energetické soběstačnosti budov, kterou Rada považuje pro šetrné stavebnictví v Česku za zásadní, již není vzdálenou utopií, ale proměňuje se v realitu. Navíc se šetrná výstavba a udržitelnost postupně stávají životním stylem. Do budoucna bychom se měli řídit heslem, že čím lepší budou budovy, tím lepší bude i naše společnost jako celek,“ uzavřel konferenci Tomáš Andrejsek, předseda představenstva České rady pro šetrné budovy. ●

PFB Concierge

Nevíte si se svým šatníkem rady nebo na nákupy nemáte čas či náladu? Věnujte se své práci, rodině a přátelům, jak budete potřebovat, a netrapte se s nakupováním věcí, které vám často možná vinou nekonceptčních postupů zůstanou jen ležet ve skříni. Vaše více či méně jasné představy o dokonalém outfitu do reality přenesou nová Concierge služba Premium Fashion Brands.

Představy splněny do 48 hodin

Ať už potřebujete vypilovat svůj business look, čeká vás speciální příležitost nebo chcete poradit s každodenním oblékáním, VIP service manager s vámi individuálně prodiskutuje všechny požadavky, a to v pohodlí vašeho domova nebo kanceláře. Outfit vám následně doručí do 48 hodin od vytvoření objednávky, a to kam si jen vyberete. Služby můžete využívat 7 dní v týdnu, 24 hodin denně, v Česku i na Slovensku. Nebojte se ani komplikovaných přání, speciální požadavky jsou pro Concierge PFB výzvou a klidně se na VIP service managera obraťte i v případě, že toužíte vyměnit celý šatník.

Obnovte svůj šatník

Michaela Dúcká, VIP service manager Premium Fashion Brands, je připravena vytvořit stylové outfity přesně na míru s ohledem na klientovy požadavky a fi-

nální představu, jejíž naplnění je klíčové. „Zásadní jsou pro mě zvyky v odívání a velkou pozornost věnuji osobnosti zákazníka. Jedině tak lze dosáhnout maximální spokojenosti," popisuje Michaela svou strategii při volbě oblečení, přičemž jí pomáhají vlastní zkušenosti z oblasti módní tvorby. „Perfektně zpracované střihy a kvalitní materiály jsou samozřejmým základem, zvolené kousky v případě potřeby nechám upravit tak, aby dokonale padly dané postavě," dodává.

Pro členy zdarma

Jste-li členy věrnostního programu PFB a během roku utratíte více než 30 000 Kč, užijete si Concierge službu zcela zdarma! Nejste-li zaregistrovaní, získáte Concierge výhody poté, co jednorázově nakoupíte za více než 25 000 Kč. Chcete-li se svěřit do rukou zkušených stylistů i bez členských bonusů, za tvorbu pěti outfitů zaplatíte 1990 Kč (+ vratnou zálohu ve stejné výši). Platba proběhne při objednání Concierge služby, kdy rovněž budete informováni o po-

drobných podmínkách. Registrovat do věrnostního programu PFB se můžete na jakékoli prodejně nebo i online na www.pfb.cz.

TIP: Dárek pro blízké

Lámete si hlavu s tím, čím obdarovat své nejbližší? Premium Fashion Brands služba Concierge se postará i o taková přání. VIP service manager obstará dárek podle vašich představ, ať už pro dámy či pány, který navíc stylově zabalí i s věnováním. Pokud byste rádi nechali výběr na osobě samotné, neváhejte využít jedinečných dárkových poukazů, které jsou vytvořeny exkluzivně pro tuto službu. Možné je také přidání květin nebo kosmetiky, aby radost z dárku byla o to větší. Dárek pak bude doručen na vámi zadanou adresu a dle vašich požadavků. Nově si můžete objednat dárkovou službu také pro své firemní zaměstnance, klienty nebo partnery a dát jim tak najevo jejich váženost ve vašich očích.

**Kontakt: concierge@pfb.cz
+420 734 799 014 (8 až 21:00 hodin)**

A. D.

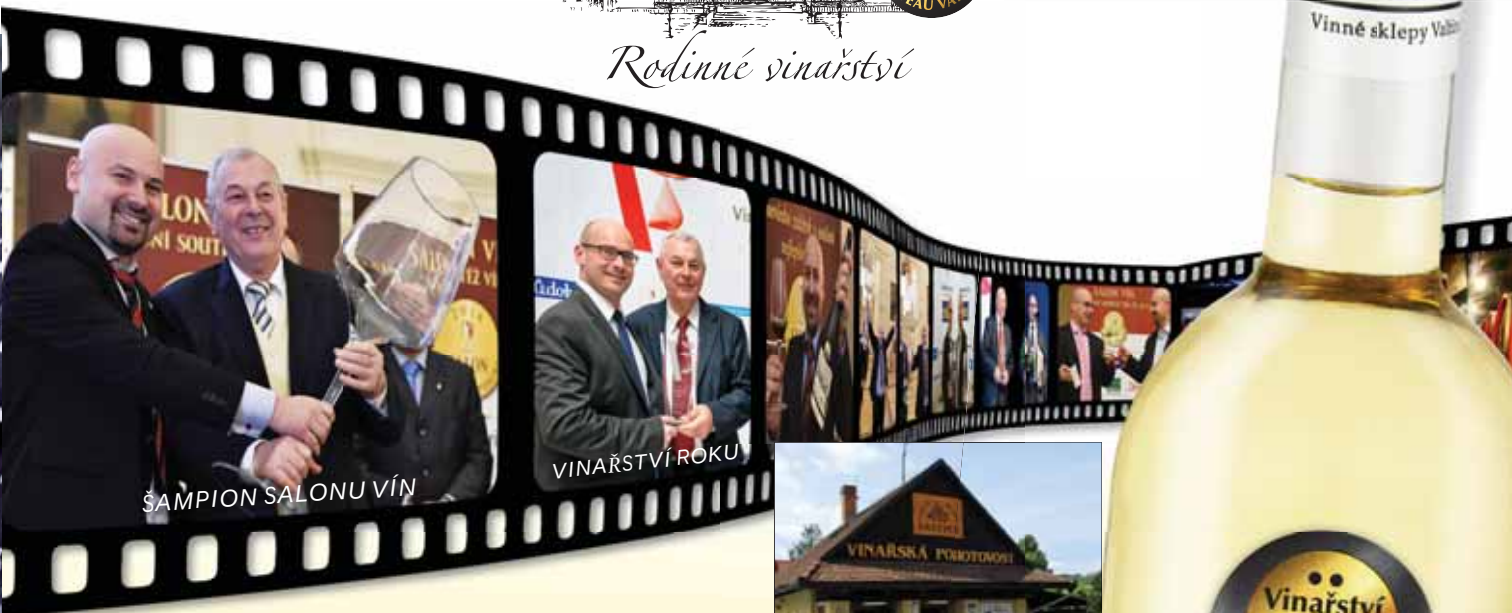
1430

CHÂTEAU VALTICE

Vinné sklepy Valtice, a.s.

Rodinné vinařství

ZA ÚSPĚCHY STOJÍ LIDÉ

Vinařská pohotovost

- prodej vybraných vín
24 hodin denně

Vinařská stodola

- vinotéka
- Pá, So - prohlídka s degustací
(Křížový sklep A. D. 1640 a chrám
vína pod stodolou)
- Pá, So - večerní posezení ve sklepě,
v sezóně soboty i s cimbálem

Vinařská 407, Valtice

Zámecký sklep

- tři degustační programy
a prohlídka historického sklepa

levé křídlo Zámku Valtice

Více informací najdete na:

www.vsvaltice.cz

tel.: +420 606 309 959

e-mail: sekretariat@vsvaltice.cz

Roter Hahn:

Pět lyžařských rezortů v Jižním Tyrolsku, kde si zimní dovolenou skutečně užijete

Sdružení farem Roter Hahn v Jižním Tyrolsku nabízí nepřeberné množství aktivit a zážitků. A to nejen v létě, ale v každém ročním období.

Chcete letošní zimní dovolenou strávit netradičně? Sdružení farem Roter Hahn nabízí možnost zažít nevšední dovolenou v domácí a pohodové atmosféře, daleko od ruchu velkoměsta. Kromě lyžování a běžkování si na farmách můžete vyzkoušet běžný život na statku, ochutnat domácí produkty, jako jogurty, mléko, sýry a samozřejmě si užít krásu jihotyrolské přírody. Následujících pět farem je ideálním spojením odpočinku v krásné přírodě s aktivní dovolenou na svahu.

Bio-Hof Unterschweig

Jeden z nejvýše položených statků Unterschweig nabízí nádherný výhled na horské vrcholy. Toto místo je ideální nejen pro všechny příznivce horské turistiky. Bio statek zaměřený na chov zvířat nabízí bylinkovou zahradu, produkty z domácí zahrádky, sýrárnu, možnost zapůjčení saní či příjemně strávený večer se selskou pizzou. Tato velmi tradiční farma se nachází dva kilometry od středně velkého lyžařského areálu s názvem Schwemalm.

Mair am Bach

Tato farma leží v obci Reischach uprostřed Dolomit. Díky tomu si návštěvníci mohou užívat jak odpočinku, tak sportovních aktivit v každém ročním období. Statek, stojící na prosluněném místě, je ideální volbou pro milovníky přírody. Mair am Bach se zaměřuje na chov zvířat a pěstování ovoce. Návštěvníci mohou ochutnat například domácí sirupy, čaje, marmelády, vejce i bylinky.

Hosté si na statku vyzkouší například chodník naboso, půjčí si turistické hole, nebo se podívají na horské pastviny. Na výběr jsou čtyři apartmány, z nichž každý má dvě samostatné ložnice. V zimě si můžete zalyžovat či zasáňkovat 400 metrů od statku a pouhých 100 metrů od něj se nachází běžecké stopy. Farma leží velmi blízko velkého a známého lyžařského areálu Kronplatz.

Tiscion

Tuto farmu si zamilují především návštěvníci, kteří touží po klidu a odpočinku. Tato

farma v údolí Val Gardena nabízí jako bonus nádherný výhled na Dolomity. Tiscion je vhodným místem pro pěší túry nebo pro lyžaře. Farma se nachází hned vedle známého lyžařského střediska Gardena. Je zaměřená na chov zvířat. Můžete ochutnat produkty z domácí zahrádky a zažít běžný den na statku. Užijete si i pozorování zvěře a zimní turistiku s průvodcem. Možné je i bezplatné zapůjčení sněžnic a saní.

Bacherhof

Nově zařízená farma v obci Lüssen, která leží v údolí Eisacktal, je ideálním místem pro pěší turistiku a pro milovníky aktivní dovolené. Na této farmě si hosté mohou pochutnat na produktech z domácí zahrádky jako jsou vejce, mléko, ovoce a zelenina. Farma také nabízí možnost vyzkoušet si běžný den na statku a zažít život tradičních sedláků. Lyžaři mohou lyžovat pouhých 100 metrů od statku. Nachází se zde také malé rodinné lyžařské středisko, které je perfektním místem pro první dětské lyžařské pokusy.

Rameishof

Toužíte-li po dovolené v klidné malé vesnici, Rameishof je tou nejlepší volbou.

Statek poskytuje možnost turistiky s průvodcem a zapůjčení sněžnic či saní. Hosté mohou ochutnat domácí jogurt, sýry, máslo, mléko, špek či vejce. Nachází se zde také herna, odpočinková louka, dětské hřiště, trampolína či stoly na stolní tenis. Také si lze zapůjčit turistické mapy a nosítko na záda pro děti. Milovníci lyžování využijí sjezdovku, která se nachází 200 metrů od statku nebo tři kilometry vzdálené běžkařské centrum Schlinig. Nezapomenutelný je fantastický výhled na celé údolí Vinschgau a nejvyšší horu Jižního Tyrolska Ortler, která měří 3 905 metrů. ●

Maranatha

15 let, 50 zemí, přes 500 000 oslovených lidí

Maranatha, křesťansky orientovaná organizace, kterou v roce 2002 založil úspěšný český developer a investor Radim Passer, v letošním roce slaví své 15. narozeniny. Od svého založení organizovala či podporovala stovky projektů a aktivit z oblasti CSR, výchovy a vzdělávání ve více než 50 zemích téměř na všech kontinentech. Hlavní aktivity organizace zahrnují semináře, přednášky, biblická studia, letní evangelizační setkání mladých lidí, vědecké výstavy o původu světa, dětské dny, publikační činnost a jiné.

Činnost organizace Maranatha se zaměřuje zejména na území České a Slovenské republiky a jednou ze stálých mezi projekty je od roku 2009 **Youth for Jesus** (YFJ). Projekt Youth for Jesus sdružuje mladé lidi, kteří ve svém volném čase promlouvají k lidem a sdílejí s nimi svou víru. Dosud se zapojilo kolem 20 měst, 26 sborů a více než 660 mladých lidí. YFJ je také součástí programu **Dočkni se nebe**, kterou organizují jednotlivé

sbory Církve adventistů sedmého dne ve svých městech. Cílem programu, který probíhá v letních měsících, je informovat širokou veřejnost o základech prevence zdraví, mezilidských vztahů a duchovních otázek.

Vedle zdravotní osvěty přikládá Maranatha stejnou důležitost i rodině. Proto se stala partnerem každoročního **Týdne manželství**, během něhož jsou pořádány přednášky a semináře se zaměřením

na rodinu či např. na upevnění vztahů v manželství. A protože důležitou součástí rodiny je i výchova a vzdělávání dětí, založila Maranatha v roce 2008 v multifunkčním areálu BB Centrum na Praze 4 **Křesťanskou základní školu a mateřskou školu Eliáš**, která se od 1. září 2018 rozroste i o střední školu – lyceum. V souvislosti s tímto projektem byla naproti budově školy aktuálně dokončena hrubá stavba pavilonu. Vzniknou zde prostory pro stravování a volnočasové aktivity žáků a uvolní se tak kapacity v dosavadní základní škole pro zřízení dalšího stupně vzdělávání.

Mateřská škola Eliáš se nachází v budově Společenského centra Bethany, které je zároveň modlitebnou Církve adventistů sedmého dne a také kulturním a vzdělávacím centrem pro širokou veřejnost. V multifunkčním areálu BB Centrum, který je hlavním projektem developerské a investiční společnosti PASSERINVEST GROUP Radima Passera, organizace provozuje také vegetariánskou restauraci **Maranatha** a obchod se zdravou výživou.

Jedním z dalších pilířů činnosti organizace Maranatha je pořádání výstav, seminářů a diskuzních setkání.

Příkladem může být multimediální seminář **Světém Bible**, který je určen laickým členům církve. Cyklus 26 přednášek, které původně sestavila skupina evangelistů, kazatelů a laiků z řad Adventist-laymen's Services & Industries (ASI), společnosti „It Is Written“ a North Pacific Union a které Maranatha přeložila pro české a slovenské posluchače, uceleným způsobem představuje biblické pohledy na klíčová životní témata. V roce 2015 sestavila Maranatha z těchto přednášek kratší cyklus zejména pro zájemce z podnikatelského prostředí s názvem **Ježíš – naděje i pro majetné a vlivné**. Organizace je také zapojena do ASI, celosvětového laického hnutí podnikatelů a živnostníků uvnitř Církve adventistů sedmého dne, kteří podporují evangelizační a misijní projekty

po celém světě. Vedle přednáškové a seminární činnosti po České a Slovenské republice Maranatha pravidelně podporuje také putovní výstavy, jako je Bible včera, dnes a zítra či GENESISSEXPO.

GENESISSEXPO je součástí projektu GENESISERA, který má za cíl otevřít dialog na téma původu a historie vesmíru, života a člověka. Zda byl počátek tohoto světa dokonalý nebo naopak temný a chaotický a jsou-li věda a náboženství ve sporu nebo naopak v souladu. S tímto projektem také úzce souvisí příprava DVD s názvem Achillovy paty revoluce, kde 15 univerzitních profesorů odkrývá jádro konfliktu mezi dvěma základními pohledy na svět – pohledem stvořitelem a pohledem evolučním. V posledních letech se stále více

vědců věnuje evoluční teorii a podrobilo ji důkladnému rozboru. O tom, co našli, informuje chystaná stejnojmenná publikace.

Výstava **Bible, včera, dnes a zítra** představuje Bibli v desítkách jazyků – např. v hebrejštině, esperantu, španělštině, afrikánštině, svahilštině, čínštině nebo ve vietnamštině. Zajímavostí je jistě Bible do vody, Bible pro vězně či biblické příběhy pro nevidomé. Výstava je součástí Světového Muzea a Knihovny Bible v Jablunkově, které bylo otevřeno v roce 2015 a k dnešnímu dni čítá na 3 000 exponátů.

Maranatha se podílí i na pomoci a osvětě daleko za hranicemi Evropy. Dlouhodobě finančně podporuje projekt organizace Adventist Development and Relief Agency (ADRA), **BanglaKids**. V rámci tohoto projektu Maranatha pomohla již více jak 1 500 bengálským chlapcům a dívkám, kteří díky této podpoře získali vzdělání a tím i šanci uplatnit se na trhu práce. Organizace se podílela například i na vybudování školy v Ambari a na stavbě ubytovny pro dívky ve vesnici Gopalgojn. Maranatha také přispívá jak finančně, tak i napřímo organizacím a projektům na Ukrajině, v Bolívii a zapojila se do misijních cest po africkém kontinentě. Je také podporovatelem globálního projektu **One day church a One day school**, který umožňuje během jednoho dne postavit školu či modlitebnu s kapacitou pro 200 lidí. Maranatha podpořila vybudování přibližně 300 těchto staveb a díky nim našlo zázemí pro bohoslužby či vzdělávání na 60 000 lidí.

V neposlední řadě se organizace věnuje publikační činnosti. Distribuováno bylo více než 400 000 titulů a jedním z nejprodávanějších jsou Animované biblické příběhy, kterých se ve formě DVD prodalo v České republice a na Slovensku více jak 100 000 kusů. ●

Pronájem business jetu jako efektivní způsob cestování

V advokátní praxi mohou nastat situace, kdy je potřeba cestovat za klienty tisíce kilometrů daleko a být u všech plánovaných jednání včas, což s sebou nese vysoké nároky na organizaci. Řešením může být pronájem soukromého letounu. A není to vůbec tak nedostupná záležitost, jak se vám možná zatím zdá.

To, že soukromé létání umožňuje zkrátit dobu cestování na minimum a pracovnímu vytíženému cestujícímu dopřát čas navíc, je známý fakt. Není ale výjimkou, že k cestám soukromým letounem se stále více uchyluje nejen nejužší skupina několika

vyvolených. Pronájem byznys jetu využívají také úspěšní manažeři, sportovci či špičky právních kanceláří.

Klíčové je totiž nejen uspořít čas, který zabere přesun za klientem, ale také mít absolutní flexibilitu a být připraven odle-

tět na nečekanou schůzku třeba i několik hodin poté, co je svolána.

V soukromém tryskáči nejste limitováni žádným letovým řádem ani mezipřistáními, jak tomu bývá zvykem u běžných aerolinek. Můžete kombinovat více destinací za krátký čas a letový plán operativně měnit.

Vybírejte důkladně

I v tak exkluzivním světě, jakým je prostředí pronájmu tryskových letadel, se ale vyplácí vybírat partnera obezřetně. Je dob-

ré zjišťovat, jaké má poskytovatel soukromého letounu zázemí a zda dokáže flexibilně reagovat na jakékoli vaše požadavky.

Konzultanti ve společnosti ABS Jets, která je lídrem na poli privátního letectví v ČR, jsou klientům k dispozici nepřetržitě a zajišťují pro ně komplexní plánování jejich cest.

„Díky naší mezinárodní partnerské síti prověřených operátorů dokážeme porovnat více možností na trhu a nabídnout kli-

entovi letoun, který pro něj bude nejlepší volbou z hlediska všech parametrů, včetně cenové efektivity,” doplňuje Jan Králík, výkonný ředitel společnosti ABS Jets.

Základem služeb ABS Jets je vždy bezpečnost. Jako doposud jediná společnost v ČR a SR vlastní nejvyšší stupeň mezinárodní certifikace kvality a bezpečnosti, tzv. IS-BAO. Třetí stupeň této certifikace získávají pouze společnosti, které prokázají, že řízení bezpečnostních rizik je nedílnou součástí všech procesů ve společnosti. Klienti takto prověřeného operátora se pak mohou mimo jiné spolehnout, že jejich letadlo bude splňovat všechny standardy vyžadované v současném světě civilního letectví, stejně tak posádka a ostatní letový i pozemní personál, který se na uskutečnění daného letu podílí.

Klíčový je ale také důraz na diskretnost a privátní charakter veškerých služeb. I to je motivováno především snahou o bezpečnost klienta, ale také úsilím o jeho maximální komfort. Kromě samotného letu si tak s konzultanty ABS Jets můžete sjednat třeba i hotel v cílové destinaci nebo soukromý transfer z letiště.

A co je nejvíce překvapující. Cestovat soukromě nemusí být nákladnější než shánět na poslední chvíli byznysové letenky na linkovém spoji. V případě přesunu více lidí to dokonce může být i ekonomicky výhodnější.

Nejen za byznysem

I nejuspěšnější právníci ale někdy odpočívají, a i v tomto segmentu roste zájem o privátní lety. Krátká dovolená na Jadranu, fotbalový zápas v Liverpoolu nebo třeba golf v Dubaji mohou mít díky využití soukromého letounu úplně jiný rozměr. Díky rychlému přesunu totiž nemusíte svou energii investovat do cestování, ale naplno si užít krátkou chvíli vyhrazenou zábavě a odpočinku.

Jednu nevýhodu na závěr ale zmínit musíme. Na služby privátního letectví se velmi rychle zvyká. Už totiž nikdy nebudete chtít cestovat jinak.

Více informací najdete na **www.absjets.com** ●

Michael Strobaek, CIO společnosti Credit Suisse: V dohledné době ekonomickou krizi neočekávám

Je současný býčí trh na vrcholu a lze čekat pád akcií? Do čeho investovat a jak se chovat v případné krizi? A jak jsme na tom u nás v Čechách? Na tyto a další otázky odpovídá investorům Michael Strobaek, CIO investiční banky Credit Suisse.

Jak vypadají hlavní úkoly globálního ředitele investic v tak velké společnosti?

V prvé řadě jsem předsedou Investičního výboru Credit Suisse, který rozhoduje o globální alokaci investic pro vytvoření klientských portfolií, a to na strategické i taktické úrovni.

Dalším mým důležitým úkolem je integrovat poradenství, investiční proces a klientský servis Credit Suisse tak, aby naši klienti získávali správná investiční doporučení pro dosažení svých finančních cílů.

Co je nejdůležitější při rozhodování do čeho investovat, a čemu se naopak vyhnout?

Nejdůležitější je zůstat disciplinovaný, klidný a nikdy nepanikařit. Nejhorší věc, kterou můžete udělat, je dovolit, aby dění na finančních trzích ovlivnilo vaše emoce.

Lidská psychika často bývá pro strategii investování škodlivá. Druhou nejdůležitější věcí je, aby lidé, na něž se spoléhám a se kterými spolupracuji, uměli vyjádřit svůj názor. Tyto dva faktory pak vedou k dobrým výsledkům.

Akciové indexy zejména v USA letos překonaly historické rekordy a trhy stále rostou. Může podle vás už brzy přijít výraznější propad?

Současné ocenění akciových trhů je skoro až znepokojivé. Trhy zažívají druhé nejdelší růstové období všech dob. Ale pokud se budou nadále zvyšovat zisky firem a na trhu bude stále dostatek likvidity, mohou podle mě akciové trhy jako celek ještě pokračovat v růstu.

Dle našeho názoru může tento dlouhodobý růstový trend zastavit pouze hospodářské zpomalení nebo neočekávaný růst reálných úrokových sazeb. Ale nic z toho se nyní nezdá příliš pravděpodobné.

Neočekáváte tedy další krizi? Co v současnosti vnímáte jako největší riziko pro světové finanční trhy?

Nečekáme, že by brzy přišla další krize. Globální ekonomický růst je relativně silný a poprvé od finanční krize má široký základ napříč regiony a odvětvími. Pravděpodobnost recese je dle našeho názoru poměrně nízká. Kapitálové ukazatele bank jsou mnohem lepší než dříve a banky jsou tím pádem připraveny absorbovat větší otřesy než v minulosti. Pozitivní je také to, že začíná lépe fungovat i poskytování úvěrů. Krizi nebo recesi by tak mohl způsobit spíše jen velký geopolitický otřes. Nebo případné politické chyby spojené například s řešením dluhových problémů v Evropě nebo s obchodní politikou Spojených států.

Do kterých typů aktiv doporučujete v dnešní době investovat?

Jsme zastánci široké diverzifikace napříč regiony a druhy aktiv. V rámci naší strategické alokace aktiv doporučujeme diverzifikaci v mezinárodním měřítku a také částečné využití investic s pevným úročením, jako jsou např. dluhopisy rozvíjejících se trhů (emerging market bonds).

To pomůže snížit celkové riziko portfolia. Naši analytici mají pro klienty seznamy doporučených cenných papírů, které lze použít k vybudování kvalitního portfolia.

Z hlediska dlouhodobé strategie se nám jako velmi perspektivní jeví zejména akcie. Proto v našich strategických doporučeních navrhujeme poměrně vysoký podíl právě tohoto aktiva. Zajímavé výnosy očekáváme v tomto segmentu například na rozvíjejících se trzích. U produktů s fixním výnosem pak dáváme přednost nejdůležitějším dluhopisům, včetně dluhopisů s vysokým výnosem (HY), a dluhopisům rozvíjejících se trhů.

Celkově si myslíme, že nejlepší vyhlídky a dobré tempo růstu mají Švýcarsko, země eurozóny, dále Japonsko a Austrálie. Na těchto trzích nejsou akcie tak drahé, jako je tomu celosvětově, a navíc mají dobrou dynamiku růstu. Obezřetnější jsme pak u Ameriky, s ohledem na možné změny ocenění finančních produktů, i u Anglie (snižující se výnosy). U produktů s fixním výnosem preferujeme dluhopisy s investičním stupněm a dluhopisy finančních institucí.

Kromě toho považujeme za slibné i tzv. tematické investování. Určili jsme si pět „supertrendů“, které pro investory představují dobré příležitosti: Rozzlobené společnosti (Angry Societies) – Multipolární svět, Infrastruktura, Technologie ve službách člověka, Stříbrná ekonomika a Hodnoty milénia. Naši analytici zveřejňují seznamy doporučených cenných papírů využívajících právě těchto trendů.

Která odvětví mají podle vás nyní největší potenciál?

Nejlepší vyhlídky mají podle nás energetika, zdravotní péče a telekomunikace. V energetice jsou nyní ceny akcií relativně nízké a striktní dodržování firemní disciplíny v oblasti nákladů by mělo přinést požadovaný růst hodnoty akcií. Zdravotnictví bude nyní i v budoucnu těžit ze stárnutí populace. Sektor telekomunikací má po dlouhém období, kdy firmy nedosahovaly investory požadovaných výsledků, velmi atraktivní výhled.

Jak hodnotíte současnou makroekonomickou situaci v eurozóně?

Růst eurozóny nás velmi pozitivně překvapil a domníváme se, že jsou zde dobré vyhlídky na jeho pokračování. Politická rizika spojená s volbami v řadě zemí jsou většinou pryč nebo v řešení a úvěrový trh se začíná zotavovat.

Poté, co se obnovil hospodářský růst, začínají centrální banky opouštět mimořádné nástroje měnové politiky, jako jsou například programy nákupu aktiv. V Evropě ale roste inflace jen velmi pomalu a Evropská centrální banka tak bude opatrná a svou měnovou politiku bude normalizovat postupně. Jako klíčová rizika vidíme potenciální problémy kolem státního dluhu Itálie a Řecka a případné chyby politiků v těchto záležitostech.

A jaký je podle vás potenciál české ekonomiky?

Ekonomické vyhlídky České republiky jsou stále velice dobré. Růst HDP v roce 2017 dosáhne pravděpodobně 4,5%, což je v souladu s listopadovou předpovědí ČNB. Pro rok 2018 prognózy odhadují 3 % růst a pro rok 2019 růst 2,5%.

Za hlavní hybatele růstu přitom považujeme spotřebu domácností a chuť znovu investovat. Export je podporován dobrou ekonomickou kondicí hlavních obchodních partnerů, zejména Německa. Jednoduše řečeno: nejbližší budoucnost české ekonomiky vypadá stále pozitivně. ●

VILLA REGENHART

Nový wellness hotel v Jeseníku!

Regenhartova Villa s historickou duší opět ožívá

Chcete si užít naprostou pohodu v podhůří Jeseníků? Klid, relaxaci a odpočinek? Villa Regenhart může být tou správnou volbou pro Vás.

Město Jeseník se proslavilo především v 19. století díky vodoléčebným lázním Vincence Priessnitz, ale také díky textilní výrobě spjaté s firmou Regenhart & Raymann. V roce 1899 se začala psát i historie jedné z nejkrásnějších vil v Jeseníku – Regenhartovy Villy – kterou nechal v letech 1898 až 1899 postavit jeden z bratrů, vlastníků textilní továrny, pan Ernst Regenhart jako své rodinné sídlo.

A nyní, díky svým novým majitelům, tato nádherná neobarokní vila po letech opět ožívá a představuje se jako čtyřhvězdičkový wellness & spa hotel se službami na té nejvyšší úrovni.

Navázat na téměř stovacetiletou tradici nebylo vůbec jednoduché, ale díky velmi citlivému přístupu architektů byla vila renovována s maximálním citem pro detail, s cílem zachovat původní architektonický ráz a historickou věrnost a vrátit jí tak její původní lesk a slávu. Samotná rekonstrukce hotelu byla dokončena v květnu 2016. Svým hostům je plně k dispozici od června 2016.

Historická atmosféra je citlivě propojena s moderním, čtyřhvězdičkovým luxusem. Všechny pokoje a apartmány disponují vysokorychlostním wi-fi připojením, satelitní televizí, minibarem, telefonem

a koupelnou vybavenou vanou či sprchou. Vybírat můžete z několika typů ubytování převážně apartmánového typu, každý pokoj je dokonce pojmenován po některém z členů Regenhartovy rodiny. K hotelu patří také venkovní terasa a rozlehlý park, stylová restaurace, lobby bar a pro Vaše hýčkání se pak otevírají netušené možnosti v našem wellness centru.

Zavřete oči a ponořte se do nirvány, která pohládí Vaše smysly. Prožijte chvíle harmonie těla a duše v našem luxusním spa & wellness centru. Bohatá nabídka wellness služeb je tady pro Vás. Uvolnit se můžete během různých relaxačních rituálů a masáží. V intimní atmosféře se Vám budou odborně a s maximální péčí věnovat vyškolené terapeutky a masérky. Odbourejte stres a posilte imunitu v saunovém světě s parní, solní a finskou saunou, k dispozici je i ochlazovací a od-

počinková zóna. Užít si můžete bazénový komplex s perličkovými lavicemi, vodopádem a masážními tryskami. Pro ty, kteří preferují spíše soukromí, bude tou správnou volbou privátní wellness, které Vám poskytne diskretní odpočinek s unikátní trojkombinací hydromasážní whirlpool vany, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. Nerušeně můžete také relaxovat pod širým nebem ve venkovní vířivce.

Na srdce si samozřejmě klademe vysoký standard naší restaurace, která služby hotelu vhodně doplňuje. Naším hostům nabízíme příjemnou atmosféru ve stylovém prostředí, pravidelně obměňovaný výběr pokrmů moderní české gastronomie s důrazem na využití regionálních a sezónních surovin. Zatímco na podzim si u nás můžete vychutnat lahodnou zvěřinu, v létě Vás rádi pozveme ke grilu plnému ryb z horských řek. Největším labužníkům nabídneme několikachodová degustační menu, sestavená z těch nejvybranějších pokrmů.

Na své si přijdou milovníci kávy, neboť se zde podává na zakázku připravená pražená káva té nejvyšší kvality. Hotel se může pochlubit dokonce vlastní značkou piva, kterým je polotmavý speciál téhož názvu, tedy Regenhart. V letním období přijde jistě vhod i posezení na terase s příjemným výhledem do přilehlého parku. Snažíme se, aby se každá Vaše návštěva proměnila v nezapomenutelný zážitek. Příprava kulinařských specialit je pro naše kuchaře prací i vášní zároveň.

Pro Vaše maximální pohodlí nabízíme kompletní concierge služby. Na přání pro Vás připravíme vše, co byste během Vaše

ho pobytu u nás mohli potřebovat. Ať se již jedná o rezervaci jízdenek, letenek, či jiných forem dopravy, tlumočnické služby, průvodcovské služby, hlídání a péče o děti, nebo jen vyčištění a vyžehlení prádla, náš personál je tu pro Vás. Získání služeb osobního asistenta nikdy nebylo jednodušší – naše hotelová recepce je zde k Vaším službám.

Pro turistické vyžití a výlety do blízkého okolí Vás čeká mnoho nádherných lokalit. Kromě blízkých Priesnitzových lázní a historického města Jeseník doporučujeme krásy bohaté přírody horského terénu, která nabízí mnoho k objevování nezávisle na ročním období. Mezi oblíbené letní cíle patří rozhledna na Pradědu, Biskupská hora, vodní elektrárna Dlouhé Stráně či Mechové jezíčko na Rejvízu. Vaši touhu po adrenalinu může uspokojit adrenalin park v České Vsi nebo bobová dráha na Ramzové. V zimě se zase můžete těšit na bohaté možnosti místních ski areálů na Červenohorském sedle, projet se sněžnou rolbou nebo si užít netradičních zážitků Snowbike kolovny. Mezi oblíbené celoroční cíle patří zámek Jánský Vrch, hrad Žulová a ruční papírna ve Velkých Losinách.

Samozřejmostí je možnost zprostředkování zapůjčení jízdního kola, lyží nebo snowboardu, dle aktuálního ročního období.

K výhodám hotelu zcela jistě patří snadná dostupnost. Nachází se přibližně 500 metrů od centra lázeňského města Jeseník a 10 minut chůze od autobusového nádraží. Na letiště v Ostravě dojedete autem za dvě hodiny, do Prahy pak přibližně za hodiny tři. Přijedete-li vlastním vozem,

zcela jistě využijete bezplatného parkování přímo na hotelovém parkovišti.

Víme, že existuje spousta míst, kde lze strávit nezapomenutelné chvíle, ale pouze jedním z nich je Villa Regenhart.

Nádherná neobarokní vila s atmosférou starých dob, připravena splnit všechna Vaše přání ve velkém stylu.

Prožijte svoji dovolenou či víkend na kouzelném místě s perfektním servisem a špičkovými službami. ●

*Nechte se hýčkat v rukou profesionálů.
Již nyní se těšíme na Vaši návštěvu.*

Villa Regenhart

Josefa Hory 673
790 01 Jeseník

VILLA REGENHART

Ing. Tibor Macík
ředitel hotelu

+420 588 886 640

recepce@villaregenhart.cz
obchod@villaregenhart.cz

www.villaregenhart.cz

Adresář advokátních kanceláří, které přispěly do tohoto vydání

Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s.r.o.

Sokolská třída 60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Advokátní kancelář Brož, Sedlatý s.r.o.

Atrium Flóra
Budova A
Vinohradská 2828/151
130 00 Praha 3
Tel.: +420 246 028 028
Fax: +420 246 028 029
e-mail: info@broz-sedlaty.cz
www.broz-sedlaty.cz

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fraňa a partneři, s.r.o.

Sokolovská 5/49
186 00 Praha 8
Tel.: +420 225 000 400
Fax: +420 225 000 444
e-mail: recepccepha@hjf.cz
www.hjf.cz

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

Pardubice - Dražkovice 181
533 33 Pardubice
Tel.: +420 466 310 691
Fax: +420 466 310 691
e-mail: advokati@advokatijelinek.cz
www.advokatijelinek.cz

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o.

Rybná 9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 334
Fax: +420 224 819 343
e-mail: info@ak-kp.cz
www.ak-kp.cz

Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

**ACHOUR & PARTNERS
advokátní kancelář, s.r.o.**

Kaunický palác
Panská 7
110 00 Praha 1
Tel.: +420 270 006 111
Fax: +420 270 006 122
e-mail: office@achourpartners.com
www.achourpartners.com

**Ambruz & Dark Deloitte Legal s.r.o.,
advokátní kancelář**

Karolinská 654/2
186 00 Praha 8
Tel.: +420 246 042 100
Fax: +420 246 042 030
e-mail: legalcz@deloittece.com
www.deloitte.com

**Baker & McKenzie, s.r.o.,
advokátní kancelář**

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 045 001
e-mail: Prague.info@bakerweb.com
www.bakermckenzie.com

**BRODEC & PARTNERS s.r.o.,
advokátní kancelář**

Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

**CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s.r.o.,
advokátní kancelář**

CITY TOWER
Hvězdova 1716/2b
140 78 Praha 4 Pankrác
Tel.: +420 224 827 884
Fax: +420 224 827 879
e-mail: ak@akccs.cz
www.akccs.cz

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.

V Parku 2323/14
148 00 Praha 4
Tel.: +420 244 912 463
Fax: +420 244 912 803
e-mail: ak@dbkp.cz
www.dbkp.cz

DUNOVSKÁ & PARTNERS s.r.o., advokátní kancelář

Palác Archa
Na Poříčí 24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.

Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

Feichtinger Židek Fyrbach advokáti s.r.o.

Římská 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 273 132 637
e-mail: praha@akfz.cz
www.akfz.cz

Giese & Partner, s.r.o.

Palác Myslbek
Ovocný trh 8
117 19 Praha 1
Tel.: +420 221 411 511
Fax: +420 222 244 469
e-mail: office@giese.cz
www.giese.cz

GLATZOVA & Co.**Glatzová & Co., s.r.o.**

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 401 440
Fax: +420 224 248 701
e-mail: office@glatzova.com
www.glatzova.com

Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelholasek.cz
www.havelholasek.cz

HOLEC, ZUSKA & Partneri

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s.

Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

City Tower
Hvězdova 1716/2b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz
www.ksd.cz

LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.

Václavská 316/12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz
www.legalite.cz

Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2
Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

MORENO VLK & ASOCIADOS

advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PIERSTONE

PIERSTONE s.r.o., advokátní kancelář

Na Příkopě 9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 234 958
www.pierstone.com

PPS advokáti s.r.o.

Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář

Jáchymova 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.com

Rada & Partner advokátní kancelář, s.r.o.

Na Příkopě 988/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 810 090
e-mail: i.rada@radapartner.cz
www.radapartner.cz

Rödl & Partner

Rödl & Partner, advokáti, v.o.s.

Platnéřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.cz
www.roedl.com

RANDA HAVEL ■ LEGAL

ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s.r.o.

Truhlářská 1104/13
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500-1
Fax: +420 222 537 510
e-mail: office.prague@randalegal.com
www.randalegal.com

SEIFERT A PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.

Florentinum
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 603 194 424
e-mail: office@akseifert.cz
www.akseifert.cz

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI advokátní kancelář, s.r.o.

Trojanova 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz
www.iustitia.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ advokátní kancelář s.r.o.

Husova 242/9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 220 775
Fax: +420 222 220 804
e-mail: info@vcv.cz
www.vcv.cz

ŽIZLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Široká 5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 947 055
e-mail: ak@zizlavsky.cz
www.zizlavsky.cz

Our work speaks volumes.

Dentons.

Now the world's largest global elite law firm.*

*Acritas Global Elite Law Firm Brand Index 2013-2017

大成 DENTONS

dentons.com

© 2017 Dentons

Při podnikání může riziko číhat za každým rohem.
Spolehněte se proto na podporu jedné z dlouhodobě
nejoceňovanějších právnických firem střední Evropy.
Chraňte své zájmy s těmi nejlepšimi.

BARKER
ENGLISH SHOEMAKERS SINCE 1880

BARKER SHOES, Havířská 6, Praha 1

www.barker-shoes.cz

Mercedes-Benz 4MATIC, kombinovaná spotřeba 4,2–7,8 l/100 km, kombinované emise CO₂ 109–182 g/km. Hodnoty emisí CO₂ byly naměřeny a jsou uváděny v souladu se směrnicí 1999/94/ES. Uvedená splátka operativního leasingu je platná pro plátce DPH na dobu 24 měsíců při proběhu 15 000 km/rok. Součástí splátky je kompletní pojištění vozidla (pojištění je osvobozeno od DPH). Údaje se nevztahují na konkrétní vozidlo a nejsou součástí nabídky, slouží pouze pro porovnání s jednotlivými typy vozidel.

Kamkoliv vás srdce táhne. Vozy s pohonem všech kol 4MATIC.

Nyní na operativní leasing již od

11 800 Kč

bez DPH měsíčně.

Mercedes-Benz
The best or nothing.

